

မြန်မာ့ မိရိုးဖာဇာတိ

BURMESE
CLASSIC

နတ်သမီး

ဘာသာပြန်ဦးထွေးဟန်
သုတေသီဦးဘညွန့်

ပူဇော်ပသနည်းပါသည်။

၃၇ မင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကျင့်သုံးသော နတ်ပူဇော်သောဓလေ့များ

ရေးသူ ဆာ - ရစ်ချစ် - တင်ပယ်လ်၊ စီ၊ အိုင်၊ အီး
လန်ဒန်မြို့၊ ၁၉၀၆။

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

BURMESE
CLASSIC

ပူဇော်ပသနည်းပါသည်။

ဘာသာပြန်သူ - ဦးထွေးဟန်
စုဆောင်းရှာဖွေတင်ပြသူ - ဦးဘညွန့်

ခင် ချို၊ ထွန်း စာပေ
အမှတ် - ၈၆၊ ၃၇ လမ်း
ရန်ကုန်မြို့။

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၇၅/၉၁ (၃)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၄၀၄/၉၁ (၇)

ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ - ၂၀၀၀
စာအုပ်တန်ဖိုး ()ကျပ်

ပုံနှိပ်ပြီးသည့်နေ့ ၁၇ - ၇ - ၉၁

အဖုံးရိုက် ရွှေဥဒေါင်း ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် - ၁၁၉၊ ၃၀ - လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ ဦးအောင်ကြီး (မြဲ - ၀၉၈၆) ရွှေပုရပိုက်စာပေ
အမှတ် - ၅၊ တင့်ဆန်းလမ်း၊ ဗဟန်း
ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ ဦးလှညွန့်မျိုး (မြဲ - ၀၂၁၁၆)
ရွှေဥဒေါင်း ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် - ၁၁၉
၃၀ - လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

The Thirty-seven Dats

A Phase of Spirit-Worship
prevailing in Burma,

BY

SIR R. C. TEMPLE, Bart., C.I.E.

With full-page and other illustrations.

BURMESE
CLASSIC

၃၇ သတ်သက်သက်ဝါး

LONDON

W. BRIDGE CHROMO LITHOGRAPHER TO THE KING

ဘာသာပြန်ဆိုသည့် မူရင်းစာအုပ်၏ မျက်နှာပုံးပုံ

ဘာသာပြန်သူ နိဒါန်း

ဆာ-ရစ်ချစ်တင်ပယ်လီ၏ “၃၇-မင်း သုစတသန” စာအုပ်မှာ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၀၆-ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့ရာ အထူးရှားပါးပြီး သေလာရန် ခက်ခဲနေရပေသည်။ နောက်ထပ် ပြန်လည်ထုတ်ဝေရန်မှာလည်း ဤစာအုပ်၏ ရုပ်ပုံပန်းချီများ၊ ဓာတ်ပုံများနှင့် စာအုပ်အရွယ်အစားတို့ကြောင့် အခက်အခဲရှိပေရာ ၁၉၀၆-ခုနှစ် ရိုက်ကိုင်ပင် မရမနေ လိုက်လံဆဲစမ်းပြီး ဖတ်ရှုရသည်။

မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်မှာ ဤစာအုပ်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကြားသိဖူးခြင်း မရှိပေ။ သုစတသီ အနည်းငယ်ခန့်ကသာ ဖတ်ရှုလေ့လာဖူးသည်။ စာအုပ်အရွယ်အစားမှာ အလွန်ကြီးမားသောကြောင့် စာကြည့်တိုက်များက ပြင်ပသို့ ဌားခွင့် မပြုပေ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာဖြင့် မြန်မာသုတေသီနှင့် လေ့လာသူများအတွက် မြန်မာပြန်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤမူရင်းစာအုပ်ကို သေချာစွာ ဖတ်ရှုကြည့်ရာ ဆာ-ရစ်ချစ်တင်ပယ်လီသည် အင်္ဂလိပ်တို့ အထက်မြန်မာပြည်ကို သိမ်းယူပြီးစ အချိန်မှစတင်၍ ၃၇-မင်း နတ်တို့အကြောင်းကို သိရှိနားလည်လိုစိတ်ဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေခဲ့ပုံကို သိရသည်။ အစိုးရအမှုထမ်းဘဝနှင့် နယ်ပယ်အနှံ့ရောက်ရှိစဉ် နတ်နှင့် နတ်ဓာလျှာကို ရုပ်ပုံပန်းချီများနှင့် မြန်မာတို့ယုံကြည်မှုများကို ရယူစုဆောင်းထားခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် တော်စိန်နီ၊ ကင်းဝန်မင်းကြီး စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ချဉ်းကပ်ပြီး နတ်များ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို သုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မြန်မာ့ဇီဝဓလေ့တို့ကို သိရှိရန် တကယ်စနစ်တကျ သုတေသနပြုလုပ်ကြသူများအနက် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အတော် အပင်ပန်းခံ၍ ရှာဖွေတင်ပြနိုင်ကြောင်း ဆွေရသည်။

(၁)

မြန်မာ့မိရိုးဖလာမဇ္ဈေ နတ်သမိုင်း

နောက် သုတေသီတို့သည် ဤစာအုပ်ထက် ပို၍စုံလင်အောင်၊ ပို၍ နက်နဲအောင် မပြုလုပ်နိုင်ဘဲ ဤစာအုပ်ကိုသာလျှင် ပင်မ အထောက် အထားအနေဖြင့် ကိုးကားနေကြသည်။ မှတ်စုထုတ်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် အလွန်ခိုင်မာသော စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ရ ပေသည်။

မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရာ၌ အချက်အလက် မမှားရန်နှင့် ရေး သူ၏ အာဘော် မချွတ်ယွင်းစေရန် သတိထား၍ ပြန်ဆိုပါသည်။ ရေးသား သူသည် နှစ်ဆယ်ရာစု နှစ်စာပိုင်း၌ ထွေရှိကြားသိရသော မြန်မာ့ဓလေ့ အချို့ကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ ယနေ့ဖြစ်ပေ ကြားသိရသော ဓလေ့ထုံးစံတို့နှင့် ကွဲလွဲနိုင်စေသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် အိန္ဒိယ စာပေ၊ ဘာသာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ကူးစက် ပျံ့နှံ့နေပုံကိုလည်း မူးတွဲလေ့လာမှ ကြည်လင် ပြတ်သားသော အမြင်ကို ရနိုင်နေသည်။ အချို့ကိစ္စတို့၌ အိန္ဒိယထုံးစံ၊ အိန္ဒိယအယူအဆ ဟူ၍ပင် သိရှိနားလည်သူ ရှားပါးလှပေသည်။ ဤစာအုပ်၌ အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာ ယဉ်ကျေးမှုဆက်သွယ်ပုံကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ ဖော်ထုတ်၊ ပြသ နိုင်၍ အဖိုးတန် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

အချို့ ဝေါဟာရနှင့် အခေါ်အဝေါ်တို့မှာ အသံထွက်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ အခေါ်အဝေါ် အနေဖြင့် လည်းကောင်း မတိကျဘဲ ရှိတတ်ပါသည်။ ဆာ-ရစ်ချစ်တင်ပယ်လ်က ကိုယ်တိုင် တိုင်းရင်းသားတို့၏ အခေါ် အဝေါ်၊ အသံထွက်တို့ကို အင်္ဂလိပ်အက္ခရာဖြင့် တစ်ဖန် ပြန်လည် မှတ်တမ်းတင်ရသောကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ သိရှိရန် ခက်ခဲတတ်ပါသည်။

မူရင်း အိန္ဒိယအသံထွက်နှင့် အသုံးအနှုန်းကို တတ်နိုင်သလောက် ညှိနှိုင်းပြဆိုထားပါ၍ ဇာစ်မြစ်ကို ရှာဖွေနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ရပါသည်။ အချို့ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကို ထပ်မံသုတေသနပြုရန် လိုကောင်း လိုပေလိမ့်မည်။ အချို့ အချက်အလက်တို့ကို ပြင်ဆင်ရန် လိုကောင်း လိုပေလိမ့်မည်။

မြန်မာသုတေသီတို့သည် ဆက်လက် စူးစမ်းရှာဖွေ၍ ဘာကြောင်း ဘယ်လို၊ ဘယ်မှာ ဟူသော ပြဿနာသုံးရပ်ကို ထပ်ဆင့် ဖြေရှင်းနိုင်ပေမည် ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

နိဒါန်း

(၁)

သာမန် လေ့လာသူတို့လည်း မြန်မာ့ ဓလေ့ စားစံတို့ ခေတ်
အဆက်ဆက် ဖြစ်ပေ၊ တည်ရှိ၊ ပြောင်းလဲခဲ့ပုံကို သိမြင်ခြင်းအားဖြင့်
အမြင်ဗဟုသုတ ကျယ်ပြန့်ပြီး ရှောင်သင့်တာ ရှောင်၍ ဆောင်သင့်တာဟု
ဆောင်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကိုလေ့လာလျှင် နတ်အကြောင်း
သည် မကြာခဏ ပါဝင်လာရပေရာ ပညာ၊ ဗဟုသုတအနေဖြင့် မြန်မာတို့
ကိုယ်တိုင် ဇာစ်မြစ်ကျကျ သဘောပေါက်နိုင်သောစာအုပ်ဖြစ်၍ ကြီးစား၍
မြန်မာပြန်ဆို လိုက်ရပေသည်။

အကူအညီပေးကြသော—

ဆရာဦးသော်ကောင်း (တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်)

ဆရာဦးသန်းထွဋ် (ယဉ်ကျေးမှုဗိမာန်)

ဦးဘသီ (ဖိနပ်ယစာပေပါရဂူ)

ဦးမာယ (စာရေးဆရာ)

နန်းညွန့်ဆွေ (ဦးအောင်ဟိန်း)

ဦးမြင့်အောင် (ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ဦးသန်းဆွေ (ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ထို့အား အထူးကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဘာသာပြန်သူ

မြန်မာ့ မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဘာသာပြန်သူ နိဒါန်း	 ၈
စာရေးသူ နိဒါန်း	 ၁
ဝေါဟာရရှင်းတမ်း	 ၈
လူရထားတိသမိုင်း	 ၁၁
အခန်း (၁)	
မြန်မာပြည်၌ နတ်ယုံကြည်မှု	 ၁၉
အခန်း (၂)	
အခမ်းအနား၌ နတ်ဓလေ့ ပါဝင်နေပုံများ	 ၂၃
အခန်း (၃)	
၃၇-မင်း	 ၂၇
မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ၃၇-ဂဏန်း	 ၃၁
၃၇-မင်း စတင်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း	 ၃၂
၃၇-မင်း မူမှန် အစီအစဉ်	 ၃၄
၃၇-မင်း နတ်စာရင်း၌ ပါဝင်နိုင်ရန်	
နတ်၏ အရည်အချင်းများ	 ၃၉
အခန်း (၄)	
နတ်များ၏ သမိုင်းနောက်ခံကားချပ်	 ၄၄
နတ်များ၏ အုပ်စု	 ၄၈

(၁) မြန်မာ့မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အခန်း (၅)

ဗုဒ္ဓဘောင် အုပ်စုဝင် နတ်များ ၅၀
 သေဉ်လည်ကြောငါးမင်းနှင့် မင်းမဟာဂီရိ နတ်မောင်နှမ ၆၁
 ပုပ္ဖားတောင်သို့ ရွှေးလင်္ကာ ၄-ပုဒ် ၆၄

အခန်း (၆)

အနော်ရထာအုပ်စု နတ်များ ၆၇

အခန်း (၇)

အင်းဝမင်းခေါင်နှင့် ပုဂံအလောစီးစည်သူ နတ်အုပ်စု ၇၈

အခန်း (၈)

တပင်ရွှေထီးနှင့် ဘုရင့်နောင် ဆက်နွယ်သော နတ်များ ၉၈

အခန်း (၉)

သီးခြား နတ်နှစ်ပါး ၁၀၈

အခန်း (၁၀)

ဘုရားဟော ၃၇-မင်း ၁၁၄

ပုဂံရွှေစည်းခုံဘုရားတံတိုင်း အတွင်းရှိ
 အတွင်း ၃၇-မင်း စာရင်း ၁၁၅

မန္တလေးရွှေမြို့တော်တည် စာတမ်း၌ ပါရှိသော
 အတွင်း ၃၇-မင်း စာရင်း ၁၁၉

အပြင် ၃၇-မင်းကို ခေတ်စသည်ဖြင့် ခွဲခြားပြဆိုခြင်း ၁၂၀

ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ အပြင် ၃၇-မင်း နတ်စာရင်း ၁၂၃

မန္တလေး ရွှေမြို့တော်တည် စာတမ်းအရ
 အပြင် ၃၇-မင်း နတ်စာရင်း ၁၂၈

ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှင့် ကွင်းဆက် နတ်များ ၁၃၀

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

မြင်းဖြူရှင် လေးမျိုး	... ၁၃၄
ပုန်းမကြည်ရှင်မ	 ၁၄၀
ကိုးမြို့ရှင်	 ၁၄၄
ကိုးသိန်းရှင်	 ၁၅၀
ရွှေစာရံဘုရား အံ့ကိုးပါး	 ၁၅၂
သနင်းမွန်ကူ ကျော်လေးဆူ	 ၁၅၃
လယ်တင်းကိုးခရိုင်	 ၁၅၅
ရေငန်ပိုင် ဦးရှင်ကြီး	 ၁၅၈
အဘိုး	 ၁၆၃
မဟာမြိုင် နတ်သမီး	 ၁၆၄
ရွှေကျွန်းတော်ရှင်နှင့် ကျောက်ဆောင်ကတော့	 ၁၆၇
ဖိုးဝင်းရှင်မ	 ၁၆၉
ပြာပုံတောခီရှင်မ	 ၁၇၄
ကျောက်တိုင်ရှင်မ	 ၁၇၆
ဖျာလိပ်နတ် မအောင်ဖြူ	 ၁၇၈
ကြက်သမားနတ်	 ၁၈၁
နံကရိုင်းမယ်ကော်	 ၁၈၂
လိပ်ပုလဲ	 ၁၈၉
အောင်စိုင်းနတ်	 ၁၉၀
ရွှေလေးရင်နှင့် ရွှေကညင်	 ၁၉၂
မိုးခေါင်ကျော်စွာနတ်	... ၁၉၃
မင်းဆီနတ်	 ၁၉၇
ရေယဉ်ကတော်	 ၂၀၀
အလုံဘိုးတော်ကြီးခေါ် မဒို့နတ်	 ၂၀၁
မယ်ဖြူ မယ်ညို	 ၂၀၄
မိုင်းနင်းရှင်မ	 ၂၀၈
ကျောက်တင်းနတ်မျှား	 ၂၀၉
ပျဉ်ထောင်ရှင်မ	 ၂၁၀
တောပုန်းနတ်	 ၂၁၂

(၈)

မြန်မာ့မိနိုးလောကလူ နတ်သမိုင်း

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နောက်ဆက်တွဲ

နတ်၊ သိကြား ပွဲပြင်နည်း

.... ၂၁၃

အိမ်တွင်းမင်းမဟာဂီရိနတ် အနွယ်တော်(၇)ပါး

ပွဲပြင်နည်း

.... ၂၁၄

မန္တလေးဘိုးတော် ပွဲပြင်နည်း

.... ၂၁၆

ပုပ္ဖာမယ်တော် မယ်ဝဏ္ဏ ပွဲပြင်ဆင်နည်း

.... ၂၁၇

တောင်ပြုန်းမင်းကြီးနှင့် တောင်ပြုန်းမင်းကလေးပွဲ

.... ၂၁၈

တောင်တော်သခင်မ(မရွှေဥ)နှင့် တပည့် မစောခင်

ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၁၉

မောင်ရင်မောင်နတ် ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၁၉

မြင်းမြူရှင်(၄)ပါး ပွဲတင်ရန်

.... ၂၂၀

ကိုးမြို့ရှင် ပွဲတင်ရန်

.... ၂၂၁

ပုလဲယဉ် ပွဲပြင်နည်း

.... ၂၂၂

မယ်တော်လေးပါး ပွဲတင်ရန်

.... ၂၂၃

အမေဂျမ်း ပွဲတင်ရန်

.... ၂၂၄

ပြေလယ်ပြင်မောင်နှမ ပွဲတင်နည်း

.... ၂၂၄

နံကရိုင်းမယ်တော်ကြီး ပွဲတင်နည်း

.... ၂၂၅

ကိုးအောင်နိုင်နတ် ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၂၆

ဦးညိုကြီး တင်ရန်

.... ၂၂၇

ကျော်(၄)ကျော် ပွဲပြင်နည်း

.... ၂၂၇

မဘို့မယ် ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၂၈

ကရင်မောင်နှမ ဖထီးနှင့် အမိုး ပွဲတင်ရန်

.... ၂၂၈

ပြည် ကန်တော်မောင်နှမ ပွဲပြင်နည်း

.... ၂၂၉

သခင်မ မဇ္ဇတောင်သူ ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၃၀

ညောင်ချင်းအိုနတ် ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၃၀

လေးကျွန်းမောင်မောင် (ခွေးလေးနတ်)ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၃၁

မကီစည်သူမင်း ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၃၁

ရှင်ကုန်းရှင်က ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၃၂

ဦးဖိုးတူ ပွဲပြင်ရန်

.... ၂၃၂

အနန္တ(၅)ပါး ကန်တော့ပွဲပြင်နည်း

.... ၂၃၃

နိဒါန်း

မြန်မာလူမျိုးများအနက် လူထုအများဆုံးဖြစ်သော သာမန် အလုပ်သမား လယ်သမားများ၏ နေ့စဉ်ဘဝကို လေ့လာသုံးသပ်ကြရာ၌ အများအားဖြင့် မြန်မာသည် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်ကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်နေကြသည်ဟူ၍ ရေးသားလေ့ ရှိကြပေသည်။ စာရေးဆရာများသည် မြန်မာလူမျိုးကို လေ့လာသုံးသပ်လိုလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်ကို လေ့လာသုံးသပ်ရမည်ဟု ရေးသားလေ့ရှိပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်ကြသော လူမျိုးဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေ့လာရမည်ဆိုသောအချက်မှာ ပြည့်စုံ လုံလောက်ခြင်း မရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြန်မာတို့သည် နတ်များကိုပါ ယုံကြည်ကြသောကြောင့် ယင်းနတ်များ အကြောင်းခြင်းရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ သမိုင်းများကိုလည်း ဆက်လက် ဆုတေသနပြုစု လေ့လာ သုံးသပ်ကြမှသာလျှင် မြန်မာလူမျိုး၏ အကြောင်းခြင်းရာကို ပြည့်စုံစွာ နားလည်နိုင်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုများ ဓလေ့များသည် ယုံစာမ်းစကားပင် ဖြစ်ကြစေကာမူ လူမျိုးတစ်မျိုးအတွက်မှာကား နေ့စဉ် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဘဝအလုပ်အကိုင်နှင့် အတွေးအထင်များကိုပါ ဩဇာ ညောင်းနေပေတော့သည်။ မြန်မာတို့၏ ယုံကြည်ချက်များနှင့်ဓလေ့ထုံးစံများကို ဥရောပတိုက်သားစသည့် နိုင်ငံခြားသားများက အထူးစိတ်ဝင်စားကြသည်။ စိတ်ဝင်စားသည်နှင့် လျော်ညီစွာ မြန်မာလူမျိုး၏အကြောင်းကို ရှင်းလင်းဖော်ပြ ရေးသားကြသော စာအုပ်များမှာလည်း အထူးများပြားလှသည်။ သို့ရာတွင်

နတ်ယုံကြည်မှုနှင့် နတ်ပသမှုစလေ့အကြောင်းကို ကျကျနန သုတေသန ပြုစု၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသော စာအုပ်များ ပေါ်ထွက်လာခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

ကျွန်ုပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ပြီး နတ်ယုံကြည်မှုနှင့် နတ်ပသမှု စလေ့များအကြောင်းကို ကြာမြင့်စွာ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် စုဆောင်းထားသော နတ်များ၏ ပုံများကိုလည်း ကျွန်ုပ်၏ ရှင်းလင်းချက်များနှင့်အတူ ဖော်ပြထားပါသည်။

ဤနည်းဖြင့် နတ်ဝါဒအကြောင်းကို ပိုမိုရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ နားလည် သဘောပေါက်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

အချို့ ဓာတ်ပုံများနှင့် ပန်းချီကားတို့မှာ အခြား စာအုပ်အချို့မှ ကူးယူထည့်သွင်းထားပါသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ စုဆောင်းထားသော အချက်အလက်များနှင့် ဓာတ်ပုံများ ရှင်းလင်းချက်များမှာ ကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင် သိရှိနားလည်ရန်ဖြစ်သော မှတ်စုများဖြစ်ကြသော်လည်း ဤစာအုပ်၌ ကား ယေဘုယျသဘောခလောက်ကိုသာ ရွေးနှုတ် ဖော်ပြထားပါသည်။

မှတ်စု အသေးစိတ် အကျယ်ရှင်းတမ်းများကိုကား နောင်အခါကျမှ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အနေဖြင့် စာအုပ်တစ်အုပ် ထပ်မံရေးသားပါမည်။

ဤကာလအတွင်း နတ်သမိုင်းနှင့် နတ်အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့သည် ပိုမိုစူးစမ်းသိမြင်မှု ရှိနေရမည်ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။ ဤစာအုပ်၌ကား မြန်မာတို့၏ ယုံကြည်သော နတ်များစွာအနက်မှ ၃၇-မင်း နတ်အကြောင်းကိုသာလျှင် ကန့်သတ်ပြီး အသေးစိတ် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်၌ ကျွန်ုပ်၏ သုံးသပ်ချက်များအတိုင်း ရေးသားထားသောကြောင့် မြန်မာပြည်အကြောင်းဆိုင်ရာ စာအုပ်များကို ရေးသားသော အခြားသူတေသိတို့၏ နတ်ဆိုင်ရာရှင်းပြပုံများနှင့် တူညီချင်မှ တူညီပေလိမ့်မည်။

အချို့ သုတေသီများမှာ မြန်မာတို့၏ နတ်ယုံကြည်ချက်အကြောင်း နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်ထက် ပိုမိုနားလည်ကြပေသည်။ ယင်းတို့၏ စာအုပ်

နိဒါန်း

၇

များကို ဖတ်ရှုပြီးနောက် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ကျွန်ုပ်၏ သုတေသန အချက်အလက်များနှင့် ကျွန်ုပ်၏ အမြင်များကို သီးခြားစာအုပ် ထုတ်၍ ရေးသားသင့်ကြောင်း သဘောပေါက်မိပါသည်။

နတ်အကြောင်းခြင်းရာများကို သူတို့ ရှာဖွေလေ့လာသလို ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်လည်း စူးစမ်းရှာဖွေ လေ့လာခဲ့သောကြောင့် စာအုပ် ရေးသားသင့်သည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

နတ်ကိုးကွယ်မှုနှင့် နတ်ပသမှု ဓလေ့များကို လေ့လာ ဖော်ပြရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် မှန်ကန်သည်ဟု ထင်မြင်သော အချက်အလက်များကိုသာ လျှင် ရွေးချယ်၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်ပိုင် အယူအဆ ထင်မြင်ချက်များကို တတ်နိုင်သမျှ ခြွင်းချက်ထားပါသည်။

အခြား စာရေးဆရာများ၏ မှန်ကန်သည်ဟု ထင်ရသော အချက်အလက်များကိုလည်း ရွေးချယ်၍ ထည့်သွင်းထားပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့်- ဆာ၊ ဂျော့စကော့၏ စာအုပ်များမှ အချက်အလက်များကို အများဆုံး ထည့်သွင်းထားပါသည်။

တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ကျောက်စာဝန် တော်စိန်ခို၊ မစ္စတာ ဝီစီကလိုဗစ်၊ ဘုရင်ဂျီဘာသာ၊ ဘုန်းတော်ကြီး ဘိဂန်ဒက်၊ ဘုန်းတော်ကြီး ဆန်ဂါမာနီ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိ ဖိလစ်ဒင်းဟော့လ်၊ အစိုးရထုတ်ပြန်သော အထက်မြန်မာပြည် ဂေဇက်တီးယား ပြန်တမ်းများမှလည်း မှီငြမ်းပြုစု ရေးသားပါသည်။

ဤစာအုပ်၌ ပါရှိသော ကျမ်းကိုးစာရင်းရှိ စာအုပ်များမှာလည်း မှီငြမ်းပြုသင့်သော စာအုပ်များဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်၌ အသင့်အတင့်မျှသာ ထုတ်နုတ်သုံးစွဲထားပါသည်။

ရုပ်ပုံများနှင့် ပုံဆွဲချက်များမှာ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် စုဆောင်း သိမ်းဆည်းထားသော ပုံများဖြစ်ပါသည်။ အချို့မှာ အထက်မြန်မာပြည် ဂေဇက်တီးယား စာအုပ်များမှဖြစ်၍ အချို့ပုံများမှာ မစ္စဟတ် ရေးသားသော 'လှပသော မြန်မာပြည်' မှာသော စာအုပ်မှ ကူးယူထားပါသည်။ ပုံနှိပ်သူ မားဆားဒင်က ခွင့်ပြုချက်ပေးသောကြောင့် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ အချို့ပုံများမှာ ပေပုရပိုက်များမှ ဖြစ်၍ ကူးယူရန် ခွင့်ပြုသော အရာရှိများကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

အခန်း-၃ ၌ ပါရှိသော ပုံများမှာ ပေပုရပိုက်မှ ရယူထား၍ အိန္ဒိယ ရုံးကြီးရှိ အာဏာပိုင် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။ နတ်ဆင်ဖာရာ ရေးသားသော 'မြန်မာပြည်' ဟူသော စာအုပ်မှာ အထူးကောင်းမွန်ပါသော်လည်း အချိန် နောက်ကျသွား၍ ကောင်းစွာ မှီငြမ်း မပြုနိုင်ခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင် ယင်းစာအုပ်၌ ပါရှိသော ပုံများကို ၁၉၀၀-ခုနှစ်ထုတ် အိန္ဒိယ အနုပညာကျာနယ်၌ လည်းကောင်း၊ အိန္ဒိယ ရှေးဟောင်းပညာကျာနယ်၌ လည်းကောင်း ရေးဆွဲ ဖော်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။

နတ်အတ္ထုပ္ပတ္တိ သမိုင်းကို ထပ်မံ စူးစမ်းရှာဖွေ သုတေသန ပြုလုပ် နိုင်ရန် ဤစာအုပ်ကို ရှေ့ပြေး ထုတ်ဝေလိုက်ရပါသည်။ စာရှုသူတို့သည် နတ်ယုံကြည်မှု ဓလေ့အကြောင်းကို လေ့လာရန် စိတ်ဝင်စား လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

နတ်ဝါဒနှင့် နတ်ပသမှု ဓလေ့သည် တသီးတခြား တစ်ဘာသာ ပညာရပ် ဖြစ်နေသောကြောင့် ရှုပ်ထွေးနေသော အတ္ထုပ္ပတ္တိ အချက် အလက်များနှင့် ဇာစ်မြစ်သိရန် ခက်ခဲလှသော ဓလေ့ထုံးစံတို့ကို မြန်မာ သုတေသီတို့ ကိုယ်တိုင် ထပ်မံဆက်လက် သုတေသနပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပေ သည်။

ဤစာအုပ်၌ နတ်ဝါဒဓလေ့များကို အခြေခံအနေဖြင့် ဖော်ပြထား ပြီး အထူးအသိ အစီအစဉ်ကို စနစ်တကျဖြစ်ရန် ပြုလုပ်ထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ခေတ် သုတေသီတို့အဖို့ လွယ်ကူစွာဖြင့် ထပ်မံရှာဖွေ လေ့လာဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

အမည်နာမ အခေါ်အဝေါ်ကိစ္စနှင့် စာလုံးပေါင်းကိစ္စတို့၌ သိပ္ပံ နည်းကျ တိတိကျကျ ပြုလုပ်ရန် မကြိုးစားပါ။ နိုင်ငံခြား သုတေသီတို့က သုံးစွဲသော အခေါ်အဝေါ် ရေးထုံးများကို ဆက်လက်သုံးစွဲထားပါသည်။ သို့မှသာလျှင် နိုင်ငံခြားသားများအားလုံး အလွယ်တကူ သိနိုင်မည်ဖြစ် ပါသည်။

အထူးသဖြင့် စာရှုသူတို့ကို မှာကြားလိုသည်မှာ အများအားဖြင့် နတ်အမည်များမှာ ပါဠိအသံများကို မြန်မာအသံထွက်များဖြင့် တစ်ချို့ ပြောင်းလဲအသံထွက်နေခြင်း ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရခြင်းပင် ဖြစ်၏။

အချို့အမည်မှာ သက္ကတ ဝေါဟာရမှ ဆင်းသက်လာကြောင်း သုတေသန ပြုလုပ်တွေ့ရှိရ၏။ ဤအမည်နာမများ အပြင် မြန်မာတို့က သီးခြားကိုယ်ပိုင် အမည်နာမ မှည့်ခေါ်၍ အမည် ပေးထားကြောင်းကိုလည်း မကြာခဏ တွေ့ရ၏။ ဤပြဿနာမှာလည်း ဆက်လက် စူးစမ်းလေ့လာရဦးမည့် ပြဿနာပင် ဖြစ်လေသည်။

မူလအသံကို ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်သော အမည်အချို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

မြန်မာအခေါ်အဝေါ်

အနော်ရထာ (နော်ရထာ)
အသင်ခယာ
ဗယက
အေရဝန်
ဟံသာဝတီ
မဟာဂီရိ
မဟာသမ္ဘဝ
နဂရစ်
နရသိခံ
နရသူ
စည်သူ
သိကြား
သီဟသူ
သမေရဓေတ္တရာ
ရဟန်း

မူလပါဠိသက္ကတအမည်

အနုရုဒ္ဓ
အသင်္ခယာ
ဒါရာကာ
ဧရာဝတီ
ဟံသာဝတီ
မဟာဂီရိ
မဟာသမ္ဘဝ
နာဂရာဇာ
နရသီဟ
နရသူရ
ဇေယျသူရ
သက္က
သီဟသူရ
သီရိဓေတ္တရာ
အရဟန္တ

အချို့ နတ်အမည်များကို တိုင်းရင်းသား အခေါ်အဝေါ်များဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ထားသောကြောင့် ဝေါဟာရရှင်းတမ်း ပြုလုပ်၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝေါဟာရရှင်းတင်းကို အစပိုင်း၌ ဖော်ပြထားခြင်းကို ခွင့်လွှတ်ပါရန် တောင်းပန်ပါသည်။ ကျမ်းကိုးစာရင်း၌ ပါရှိသော စာအုပ် များတွင် နတ်အကြောင်းကို အနည်းငယ် အမှတ်မထင် ရှင်းလင်းဖော်ပြ ချက်များသာ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါမည်။

အောက်ပါ ကျမ်းဂန် စာရင်းစုတွင် အချက်အလက် များများပေး နိုင်သော စာအုပ်များကို ခရေပွင့်ဖြင့် ဖော်ပြပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ဘင်္ဂလားပြည်နယ် အာရှတိုက် သုတေသနကျာနယ် အတွဲ(၁၁)၊ ကာလကတ္တားမြို့၊ ၁၈၇၃၊
- အာရှတိုက် သုတေသနကျာနယ် အတွဲ(၆)၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၀၁၊
- ဘီဂန်ဒက် ရေးသော ဂေါတမ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှစ်တွဲ၊ လန်ဒန်မြို့၊ ၁၈၀၈၊
- ဆိန္ဒူယ သန်းခေါင်စာရင်း ၁၉၀၁-ခုနှစ် အတွဲ(၉)မြန်မာပြည် အစီရင်ခံစာ၊ ရန်ကုန်၊ ၁၉၀၂၊
- ချီလ်ဒါးရေးသော ပါဠိအဘိဓာန်၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၇၅၊
- အရှေ့တိုင်းပညာရှင်များ ဆွေးနွေးပွဲ နဝမအကြိမ်၊ တော်စိန်နို၊ အတွဲ(၁)၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၉၃၊
- ကရောဗွန်ရေးသားသော အင်းဝသွားသံအဖွဲ့မှတ်တမ်း၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၂၉၊
- ကူးမင်း ရေးသားသော ဘုရား၏ အရိပ်အောက်မှာ စာအုပ်၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၉၃၊
- ဖာရား ရေးသော မြန်မာပြည်၊ လန်ဒန်၊ ၁၉၀၁၊
- ပီလ်ခင်းဟော ရေးသော မြန်မာလူမျိုးတို့၏ အနှစ်သာရ၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၉၈၊
- ပိုက်စီရေးသော ဗြိတိသျှဘားမား၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၇၈၊

- ဖော်ချားမားရေးသော မြန်မာပြည် ကျောက်စာ၊ ရန်ကုန်၊ ၁၈၉၁။
- ဖိုက်ချ် ရေးသော ဗြိတိသျှဘားမား နှစ်တွဲ၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၇၈။
- ဗြိတိသျှဘားမား ဂေဇက်တီးယား နှစ်တွဲ၊ ရန်ကုန်၊ ၁၈၈၀။
- အထက်မြန်မာပြည် ဂေဇက်တီးယား နှစ်တွဲ၊ ငါးကျွမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ၁၉၀၁။
- ဂါဇ်ရေးသော ဝေဏန္တရာဇာတ်၊ ရန်ကုန်၊ ၁၈၈၆။
- မစ္စဟတ် ရေးသော လှပသော မြန်မာပြည်၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၉၇။
- အိန္ဒိယရှေးဟောင်းဂျာနယ် အတွဲ ၁၉-၂၁-၂၂-၂၃၊ ဘုံဘေမြို့၊ ၁၈၉၀။
- လော်ရီ ရေးသော မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာ စာတမ်းများ၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၉၀။
- မက်မာဟန် ရေးသော ဝေးသော တရုတ်ပြည်၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၉၃။
- မက်မာဟန် ရေးသော ကရင်လူမျိုး၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၇၆။
- မက်ကလင်း ရေးသော အရှေ့တောင်အာရှ ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၃၉။
- မေဆန် ရေးသော မြန်မာလူမျိုးနှင့် မြန်မာ့ထွက်ကုန်၊ ရန်ကုန်၊ ၁၈၆၀။
- ဆိုတာ ရေးသော မြန်မာပြည်တစ်ခွင်၊ ၁၈၉၂။
- ဖယ်ရာ ရေးသော မြန်မာပြည်ရာဇဝင်၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၈၃။
- ဆန်ဂါမာဒို ရေးသော မြန်မာအင်ပါယာ၊ ရောမ၊ ၁၈၃၃။
- စကော့ ရေးသော မြန်မာပြည်၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၈၆။
- စကော့ ရေးသော မြန်မာလူမျိုး၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၈၂။
- စတီဗင်ဆင်ရေးသော ဂျိမဆင်၏ မြန်မာ အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန် ကျမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ၁၈၉၃။
- ဆိုင်းမီး ရေးသော အင်းဝသို့သံအဖွဲ့မှတ်တမ်း၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၀၀။
- တော်စိန်ခို ရေးသော ကျိုက်ခမီ၊ ရွှေကျင်နှင့် ပဲခူး ဒို့စကြိုတ် ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ ၁၈၉၂။
- ကပ်ပယ်လ်ရေးသော ဆောင်းပါး (အိန္ဒိယရှေးဟောင်းဂျာနယ်)။

၈

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

- ဝင်စကန် ရေးသော အထက်မြန်မာပြည်မှာ လေးနှစ်ကြာ၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၉၂၊
- ဟန်နရီယူးလ် ရေးသော အင်းဝသို့ သံအဖွဲ့ မှတ်တမ်း၊ လန်ဒန်၊ ၁၈၅၈၊

ဤနိဒါန်းကို နိဂုံးမချုပ်မီ သရုပ်ပြပုံများ ကောင်းမွန် တိကျအောင် ကြိုးစား ပုံနှိပ်နိုင်သော ဓမ္မလျှို့ဝှက်နှင့် သားများ ပုံနှိပ်တိုက်ကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ ပုံနှိပ်တိုက်ပိုင်ရှင်ဂရိတ်ကိုယ်တိုင် ကြပ်မတ်လုပ်ဆောင်ပေး၍ ပုံများ ဤမျှ သေသပ်ကောင်းမွန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နာမဂ္ဂစစ်နာ
၁၉၀၆

အာစီတင်ပယ်လ်

ဝေါဟာရရှင်းတမ်း

အဂ္ဂနိ	= မီးနတ်၊
အာကာသစိုး	= ကောင်းကင်နတ်၊
အရဟန္တ	= ရှင်ရဟန်း၊ ရဟန္တာ၊
အရူပ	= ရုပ်မရှိသောနတ်၊ ရုပ်မရှိသောဘုံ၊
အရူပနတ်	= ရုပ်မရှိသော ဗြဟ္မာများ၊
အသုရာ	= မြင်းခိုရ်တောင်ခြေ၌နေသော နတ်များ၊
အသုရကာယ်	= အသုရာနတ်တို့နေရာအရပ်၊ အသုရကာယ်ဘုံ၊
အသုရိန္ဒ	= အသုရာနတ်တို့၏ ဘုရင်၊
အတ္တ	= လိပ်ပြာ၊ အသက်၊ အတ္တ၊
ဗလိရာဇာနတ်	= ငရဲဘုံများ၌ စိုးစံသောအရှင်၊
ဘီလူး	= တစ္ဆေ၊ မြေဖုတ်၊ ကြောက်ဖွယ်နတ်၊
ဘီလူးမ	= တစ္ဆေမ၊
ဘပေါ	= ပန်းတို့ကို ပူဇော်သူ၊
ဗေဒင်	= နက္ခတ်ငြိမ်းကိုကြည့်၍ ဟောပြခြင်းပညာ၊
ဘူမိ	= ဘုံ၊ ဌာန၊
ပိဋကတ်	= ဘုရားဟော ပါဠိတော်ကျမ်း ပိဋကတ်၊

နိဂါန်း

၆

ဗိုလ်	= စစ်ဗိုလ်။
ဗောဓိ	= ဘုရားရှင်သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရရှိရာသစ်ပင်ညောင်ပင်
ဗောဓိသတ္တ	= ဘုရားအလောင်း။
မြဟွံ	= မြင့်မြတ်သူ။
ဘုမ္မစိုး	= မြေကြီးကိုစောင့်သော နတ်။
စက္က	= လက်နက်စကြာ။
စတုမဟာရာဇ်	= နတ်ကြီးလေးပါး။
စတုမုခ	= မျက်နှာလေးခုရှိသော နတ်။
တေရဌနတ်	= အရှေ့အရပ်၌နေသော နတ်။
ဒန်းမောင်ရှင်နတ်	= သစ်ပင်စောင့်နတ်။
ဒေါက်ချာ	= ခေါင်းဆောင်း၊ ဦးထုပ်။
ဂန္ဓဗ္ဗနတ်	= သီချင်း သီဆိုဖျော်ဖြေသော နတ်။
ဂေါရပါလနတ်	= ဂေါရပါလ အိမ်စောင့်နတ်။
ကုမ္ဘဏ်	= သရဲတစ္ဆေတို့၏ အကြီးအမှူး။
မော်ဆရာ	= ဖမ်းစားသူ။
မင်စာ	= ပြိတ္တာအမျိုးအစား။
ဣန္ဒာ	= သိကြားမင်း။
ဣန္ဒြနီ	= သိကြားမင်း၏ ဇနီး။
ဇင်္ဂလ	= မှတ်တမ်းတင်သူ။
ဇရဓန္ဒ	= ခရစ်နာနတ်၏ ရန်သူ။
ကလုတ်(မွန်)	= နတ်၊ အသက်လိပ်ပြာ။
ကာမနတ်	= ဗူးစာရေးနတ်။
ကမ္ပဝါ	= ရဟန်းများ ကံဆောင်ရာ၌ ဖတ်ရသော စာ။
ခေတ္တပါလ	= လယ်စောင့်နတ်။
ခွန်	= အကြီးအမှူး။
ကလုံ(ချင်း)	= အသက်၊ လိပ်ပြာ။
ကိုးသန်းရှင်	= ချင်းတို့၏ အကြီးဆုံး တရားသူကြီး။
ဇုမာရနတ်	= စစ်ရေးကို အုပ်ချုပ်သော နတ်။
ကုဝေရနတ်	= ဥစ္စာပစ္စည်းကို စောင့်သော နတ်။
ထ(ကရင်)	= အသက်၊ လိပ်ပြာ။
ထက္ကမိနတ်သမီး	= ဥစ္စာဘဏ္ဍာစောင့် နတ်သမီး။

၁၀

မြန်မာ့စိုရိုးမလာရလေ နတ်သမိုင်း

မဂရေနက်(မုန်)	=	အိမ်စောင့်နတ်၊
မဟာဂိရိ	=	တောင်ကြီး၊
မဏိမေဓလာ	=	ပင်လယ်၌ နေသော နတ်သမီး၊
မာရ်နတ်	=	နှောင့်ယှက်သော နတ်၊
မနုသီဟ	=	လူခေါင်းနှင့် ခြင်္သေ့ရုပ်၊
နက္ခည်	=	စပါးကိုစောင့် နတ်၊
သီဝ	=	ဖျက်ဆီးသော နတ်၊
သန္ဓ	=	စစ်နတ်၊
တိလကူ(ကရင်)	=	ရသေ့၊ ရဟန်း၊
ကွန်ဆာ	=	ဗေဒင်ဟောသူ၊
ဝမေသုရာ	=	အချစ်နတ်၊
ဝရုဏနတ်	=	မြစ်ချောင်းစောင့်နတ်၊
ဝေဿဝဏ်	=	ဥစ္စာပစ္စည်းစောင့်နတ်၊
ဝိရုဠကနတ်	=	တောင်အရပ်၌နေသော နတ်၊
ဝိဓူပကွနတ်	=	အနောက်အရပ်၌ နေသော နတ်၊
ဝိဿနိုးနတ်	=	စောင့်ရှောက်သော နတ်၊
ဇမ္ဗူ	=	ဇမ္ဗူသပြေသီး၊ သပြေပင်၊ သစ်ပင်မြတ်၊

သုရဿတိသမိုင်း

ပိဋကတ္တယ သမ္မုဏ္ဍ
 သဗ္ဗသိဒ္ဓိသုခါဝဟာ၊
 ဇီဝုဂ္ဂေ မေ နိသီဒိတွာ၊
 'မ' ပါလေတု သရဿတိ။

- ပိဋကတ္တယသမ္မုဏ္ဍ - သုတ္တန်၊ ဝိနယ၊ ဘိဓမ္မ ဟု သုံးစုံ သတ်မှတ်၍
 ပိဋကတ်တော်မြတ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။
- သဗ္ဗသိဒ္ဓိသုခါဝဟာ - လောကသိဒ္ဓိ၊ လောကုတ္တရာသိဒ္ဓိ၊ ယောက်
 စည်းစိမ်၊ လောကုတ္တရာ စည်းစိမ်တို့ကို ရွက်
 ဆောင်မပြတ် ပေးကမ်းတတ်သည့် နတ်ပြတ်
 နတ်ကောင်းလည်း ဖြစ်တော်မူထသော။

၁၂

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

- သုရဏတီ - သုရဏတီ ဘွဲ့အညီဖြင့် မဟိတစ်လွှား လွန်ကျော်ကြားတဲ့ နတ်များ၊ လူများ၊ ကမ္ဘာသားတို့ကို သနားဓမ္မစင် နတ် မိခင်သည်။
- မေ - အများအကျိုး၊ မိမိ အကျိုးကို အမျိုးမျိုး အားထုတ် အကျွန်ုပ်၏။
- ဇိဌဂ္ဂေ - စကားကောင်း စကားမှန် အတန်တန်ကို ဧကန်မယုတ် မွေးထုတ်တတ်ခြား လျှော့ဖျားပေ၍။
- နိသီဒိတော - ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ကြည်လင်ဝမ်းသာ စိတ်ပါလက်ပါ တက် ကြံစားဖြင့် ကြွလာမပျက် ထိုင်နေတော်မူလျက်သာလျှင်။
- မုံ - မိမိ သူတစ်ပါး ကျိုးနှစ်ပါးကို ပွားများ အားထုတ် အကျွန်ုပ်ကို။
- ပါလေတု - ရင်မှပေါက်ပွားသမီးသားသို့ ကြီးပွားစေရန် အတန်တန် စိတ်ရှိစောင်မ၍ အပြန်ပြန် သိဒ္ဓိပေါက်ရအောင် စောင့်ရှောက်တော်မူလှည့်ပါ။ ရူပဝတီ တံသယာနီ သုရဏတီ သခင်မဘုရား။

မေး။ သုရဏတီ နတ်သမီးကို အများပင် သိကြ ကြားဖူးကြပါ သည်။ တတယ်တော့ ရှိကောရှိပါရဲ့လား။

ဖြေ။ ရှိတာအမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သုရဏတီနတ်သမီး ရှိကြောင်းကို ဘယ်ကျမ်းမှာ မိန့်ဆိုပါ သနည်း။

ဖြေ။ သုရဏတီနတ်သမီးရှိကြောင်းကို ဣရုဗေဒင်ကျမ်းကြီး၊ သာမဗေဒင်ကျမ်းကြီး၊ ယဇုဗေဒင်ကျမ်းကြီးနှင့် အာထဗ္ဗကဗေဒင် ကျမ်းကြီးဆိုတဲ့ ကမ္ဘာကျော်ဗေဒင်ကျမ်းကြီးတွေထဲမှာ နတ် ထောင်ပေါင်းများစွာ လာရှိပါသည်။ သုရဏတီနတ်သမီး လည်း ပါရှိပါသည်။

မေး။ သုရဏတီရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြောပြပါ။

ဖြေ။ သုရဏတီလို့ မြန်မာက ခေါ်ကြရေးကြသော်လည်းအမှန်မှာ သုရဏတီ မဟုတ်ပါ။ သက္ကတလို သရသုတီ၊ ပါဠိလို သေ သတီသာ ဖြစ်ပါတယ်။

သုရဿတိသမိုင်း

၆၃

အဓိပ္ပာယ်ကတော့ -

သရ - ဆုတာက/အားကိုးရာ၊ မှီခိုရာလို့လည်း အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

သရ - အမြတ်တနိုး၊ သတိရထိုက်သူလို့လည်း အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

သတိ - သစ္စာရှိသူလို့ အဓိပ္ပာယ် ရပါတယ်။

ခါကြောင့် -

သရဿတိ = အားကိုးထိုက်တဲ့ သစ္စာရှင် နတ်သမီး။

သရဿတိ = မြတ်နိုးသတိရထိုက်တဲ့ သစ္စာရှင် နတ်သမီး။

အမှား - တချို့က သုရဿတိလို့လည်း ရေးကြပါတယ်။ မမှန်ကန်ပါ။ တချို့ သုရဿတိလို့လည်း ရေးကြပါတယ်။ အနုသဘိတို့လို ယူဆကြပါတယ်။ သတိထားဆိုတဲ့စကားမှာ သတိလို့မှတ်ပြီး ရေးကြပါတယ်။ အမှန်ကတော့ သတိဟာသရ + တိ က လာပါတယ်။ သတိဟာ သတ-၍ က လာပါတယ်။ ခါကြောင့် သရဿတိ သာ အမှန်ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ သုရဿတိရဲ့ မိဘများအမည်ကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဣရုဗေဒင်အဖွင့်ဖြစ်တဲ့ဣရုဝေဒဏ္ဍဝကျမ်းမှာ မဟာမုဒိရသေ့ကြီးနဲ့ သမုဒ္ဒ နတ်မိဖုရားလို့ ဆိုပါတယ်။

မေး။ သုရဿတိရဲ့ နေထိုင်ရာ ဌာနကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပထမနေထိုင်ရာဌာနဟာ သမုဒ္ဒရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယ ဟိမဝန္တာတောင်မပီးရဲ့တောင်ထွတ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ကေလာသတောင်ဖြစ်ပါတယ်။

သမုဒ္ဒဇာ တနှိုဝါသာ၊ ဟံသယာနေန စာရိနီ၊

ပစ္စာ ကေလာသေ ကေလာသေ၊ ပဗ္ဗိတေ နိစ္စံဝါသိနီ၊

(ဣရုဝေဒဏ္ဍဝကျမ်း)

www.burmeseclassic.com

၁၄

ပြန်မူရိုပလာလေ့ နတ်သမိုင်း

သရဏတိ	= သရဏတိနတ်သမီးသည်။
သမုဒ္ဒဇာ	= တောင်သမုဒ္ဒရာ၌ မွေးဖွား၏။
တန္တိဝါသာ	= ထိုသမုဒ္ဒရာ၌ နေထိုင်၏။
ဟံသယာနေန	= ဟင်္သာယာဉ်ဖြင့်။
စာရိနိ	= သွားလာတတ်၏။
ပစ္စာ	= နောင်အခါ၌။
ကေလာသေ	= ပြုပေးတောက်ပသော။
ဇကလာသေ	= ကေလာသ အမည်ရှိသော။
ပဗ္ဗတေ	= တောင်ထုတ်၌။
နိစ္စဝါသနိ	= အမြဲနေထိုင်၏။

- ၆ ။ သရဏတိရဲ့ အကြင်ဖော်ကို ဖော်ပြပါ။
 ဖြေ။ သရဏတိရဲ့အကြင်ဖော်ဟာ မဟာဗြဟ္မာ ဖြစ်ပါသည်။
 မေး။ ထိုအကြောင်း ဘယ်ကျမ်းမှာ ပါရှိပါသလဲ။
 ဖြေ။ ဣရုဗေဒင်၊ ယဇုဗေဒင်၊ သာမဗေဒင်ကျမ်းကြီးများမှာ ပါရှိပါသည်။

ဝိသန သိဝေါ မဟာဗြဟ္မာ၊
 ဧတေသံ ပါရိစာရိကာ၊
 လက္ခမိ ပါရဒေဝိ စ၊
 သရဏတိ ကမာ မတာ။

(ဣရုဗေဒဏ္ဍဝကျမ်း)

ဝိသန = ဝိသန နတ်မင်း လည်းကောင်း၊ သိဝေါ = သိဝ နတ်မင်း လည်းကောင်း၊ မဟာဗြဟ္မာ = မဟာဗြဟ္မာနတ်မင်းလည်းကောင်း၊ ဧတေသံ = ဤနတ်မင်းသုံးပါးတို့၏၊ ပါရိစာရိကာ = အလုပ်အကျွေး နတ်မိဖုရားတို့ကို၊ ကမာ = အစဉ်အတိုင်း၊ လက္ခမိ = လက္ခမိနတ်သမီး လည်းကောင်း၊ ပါရဒေဝိ စ = ပါရဒေဝိ လည်းကောင်း၊ သရဏတိ = သရဏတိ နတ်သမီး လည်းကောင်း၊ ဣတိ = ဤသို့၊ မတာ = သိအပ်ကုန်၏။

သုရဏတိသမိုဓိ

၈၅

မေး။ သုရဏတိကို အဘယ်သို့ ပညာရှိများက ယူဆကြပါသနည်း။

ဖြေ။ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏများက သုရဏတိကို ဗေဒင်လေးပုံနှင့်ဘာမုဒ္ဒိက လက္ခဏာကျမ်းတို့ကိုပထမဆုံးဖန်ဆင်းသူဟုယူဆကြပါသည်။

နောက်ခေတ် ပညာရှိများက သုရဏတိသည် ဗေဒင် လက္ခဏာများကိုသာ ဖန်ဆင်းသည်မဟုတ်၊ သက္ကတဘာသာ တစ်ခုလုံးကို သုရဏတိနတ်မိမိမယ်ပင် ဖန်ဆင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ဟုယူဆကြပါသည်။

(သုရဏတိပုရာဏ်)

မှတ်ချက်။ ဟိန္ဒူပညာရှိများရဲ့ အယူအဆအရ သက္ကတ ဘာသာသည် ကမ္ဘာ့မိခင်ဘာသာဟု ယူဆကြသည်။ သက္ကတဘာသာမှ တခြား ဘာသာစကားများ ကွဲပြားပြာထွက်သွားကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။ သို့ဖြင့် သုရဏတိနတ်သမီး၏ပါဝါသည် ဘာသာ စကားအားလုံးရဲ့ ဖန်ဆင်းရှင်အဆင့်သို့ ရောက်စေပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များကလည်း သုရဏတိ နတ်သမီးဟာ ပိဋကတ်သုံးပုံကို စောင့်ရှောက်သော ပိဋကတ်မယ်တော်ကြီးအဖြစ် လက်ခံကြပါသည်။

မေး။ သုရဏတိ အယ်တုန်းက စတင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ။ ကြိတ်ဒွကမ္ဘာအစ မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် သမုဒ္ဒရာသေးစင်း တည်ရှိပြီးအခါက စ၍ သုရဏတိ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။

မေး။ အခုကော သုရဏတိ ရှိပါသေးသလား။

ဖြေ။ အခုလည်း ကေလာသတောင်မှာ နတ်ကုန်းနှင့်တကွ ရှိပါသေးသည်။

မေး။ တချို့က သုရဏတိ နတ်သမီးဆိုတာ တကယ်မရှိပါဘူး။ သုရဏတိဖြစ်သာရှိပါတယ်လို့ ပြောကြပါတယ်။ မှန်သလား။

ဖြေ။ မေ့နပ်ပါသူး။ သူရဿတီ နတ်သမီး တောင်သမုဒ္ဒရာထဲမှ ကေ
လာသတောင်သို့ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်စဉ်က လမ်းတစ်လျှောက်
ကျလာခဲ့သော ရေပေါက်ရေစက်များမှစပြီး မြစ်ဘစ်ခု ဖြစ်
ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ အဲဒီမြစ်ကို သူရဿတီခေါ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့မြစ်နို့
သူရဿတီမြစ်လိုခေါ်ကြပါတယ်။ သူရဿတီမြစ်လည်း ရှိတာ
မှန်ပါတယ်။ သူရဿတီနတ်သမီးလည်း ရှိတာမှန်ပါတယ်။
(သုရဿတီဗုဒ္ဓက)

မှတ်ချက်။ သူရဿတီမြစ်သည် ဂျမ္ဗုဒ္ဓားမြစ်နှင့်ဆတ္တလက်မြစ် အကြားမှာ
ရှိသည်။ ယခုအချိန်မှာ တိမ်ကောသွားပြီဖြစ်၍ မြစ်မဟုတ်
တော့ဘဲ ချောင်းငယ်မျှသာ ရှိတော့သည်။

မေး။ မဟာဗြဟ္မာ့ရဲအကြောင်း နည်းနည်းသိပါရစေ။

ဖြေ။ မဟာဗြဟ္မာဟူသည် (ဟိန္ဒူဝါဒအရ) လောကကြီးတစ်ခုလုံး
ကို ဝိုင်ခံဖန်ဆင်းသူ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ မဟာဗြဟ္မာက တော့တောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ မိုး၊ ကောင်းကင်ပါ
မကျန် လောကကြီး တစ်ခုလုံးကို ဖန်ဆင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓက
မဟာဗြဟ္မာ ဖန်ဆင်းသည်ကို မပျက်စီးရအောင် ထိန်းသိမ်း
စောင့်ရှောက်သည်။ သိဝက မကောင်းတာမှန်သမျှ ဖျက်ဆီး
ပြီး ကောင်းတာနှင့် အစားထိုးပြင်ဆင်သည်။

(ဥပသိသျှဗိကျမ်း)

မေး။ မဟာဗြဟ္မာ + သူရဿတီတို့ရဲ့ဇာတ်လမ်း နည်းနည်းသိပါရစေ။

ဖြေ။ မဟာဗြဟ္မာက တော့တောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ သမုဒ္ဒရာ၊ မိုး၊ လေ အစ
ရှိသော လောကကြီးတစ်ခုလုံး သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ အားလုံးကို
ဖန်ဆင်းပါသည်။ မကြာခင်တောင်သမုဒ္ဒရာမှာ ပေါက်ဖွား
လာတဲ့ သူရဿတီနို့ အိမ်ထောင်ပြုပါတယ်။

သူရဿတီကို မြတ်နိုးလွန်းလို့ သူ့ရဲ့ဖန်ဆင်းနိုင်တဲ့စွမ်းအား
ပါဝါအားလုံးကို သူရဿတီကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပြုခဲ့ပါတယ်။
သို့ဖြင့် သူရဿတီက ဗေဒင်လေးပုံနှင့်လက္ခဏာကျမ်းများနှင့်
စာပေမှန်သမျှကို ဖန်ဆင်းခဲ့ပါတယ်။

မှတ်ချက်။

။ဗေဒင်လေးပုံတွင် ဘာသာရေး လူကြီးလူကောင်းအမည်ခံ ဟိန္ဒူမြာဟုဏတို့က အာထဗ္ဗဏဗေဒကို မသင်ယူကြပါဘူး။ အကြောင်းကတော့ မကောင်းသော ယုတ် ညံ့ သော အောက်လမ်း ပညာများ ပါရှိလို့ဆိုကြပါတယ်။ ကျန် ဗေဒင်သုံးပုံကိုသာ စွမ်းနိုင်သလောက် သင်ယူကြပါတယ်။ ဗေဒင်သုံးပုံလုံး တတ်သွားကြပါက တြိဒေဝီဘွဲ့ကို ခံယူကြပါ တယ်။ ဗေဒင်နှစ်ပုံတတ်ရင် ဒွိဒေဝီ၊ ဗေဒင်တစ်ပုံတတ်ရင် ဧကဒေဝီဘွဲ့ကို ခံယူကြပါတယ်။ ဒီတြိဒေဝီ၊ ဒွိဒေဝီ၊ ဧက ဒေဝီဘွဲ့ သုံးလုံးဟာ မည်သူကမျှ ပေးနေရတာ မဟုတ်ပါ ဘူး။ မိခင်သူရဏတိက ပေးခဲ့တဲ့ ဘွဲ့များသာဖြစ်ပါတယ်။

(မြာဟုဏကျမ်း)

မေး။ သူရဏတိကို ဘယ်သူများ ကိုးကွယ်ကြပါသလဲ။

ဖြေ။ မြန်မာ၊ သီတိဋ္ဌိ၊ အိန္ဒိယ၊ ဘင်္ဂလားဒေသ၊ ပါကစ္စတန်၊ စူတန်၊ တိဘက်၊ ယိုးဒယား၊ မလေးရှား စသော နိုင်ငံများရှိ စာပေသမားများ၊ ပိယသိဒ္ဓိလိုလားသူများ ကိုးကွယ်ကြပါသည်။

မှတ်ချက်။

။ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်စာတတ်၊ ပေတတ်၊ ကျမ်းပြုအကျော် သီဟိုဠ် ရဟန်းတော် အရှင်သံဃရက္ခိတ မထေရ်မြတ်ကြီး ကလည်း သုဗောဓာလင်္ကာရကျမ်းဦးအစမှာ....

မုနိန္ဒဝဒနမ္မောဇ၊ ဂဗ္ဘသမ္ဘဝသုန္ဒရီ၊
သရဏ ပါဏိနံ ဝါဏီ၊ မယုပီယတံ မနံ၊

လို့ သူရဏတိနတ်သမီးကို စာပေအတွက် အားထားပါ ကြောင်း ပော်ညွှန်းခဲ့ပါသည်။

မုနိန္ဒဝဒနမ္မောဇဂဗ္ဘသမ္ဘဝသုန္ဒရီ = မြတ်စွာဘုရား နှုတ် တော်ဆိုတဲ့ ကြာတိုက်၌ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကောင်းမြတ် သော၊ ပါဏိနံ=သတ္တဝါတို့၏၊ သရဏ =ကိုးကွယ်အားထား

ပြန်မာမိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း -

ရာဖြစ်သော၊ ဝါဏီ=ပိဋကတ်သုံးပုံသည်၊ မယု=ကျမ်းသု
ဗောဓရေးသားရတဲ့ သံဃရက္ခိတ နာမယဉ်ပေ၊ တပည့်
ကျော်၏၊ မနံ=စိတ်နှလုံးကို၊ ပီဏယတံ= နှစ်သက်တော်မူ
အောင်ပြုပေးတော်မူပါစေသတည်း၊

(သာသနာဝင်များ သဘောကျအနက်)

တစ်နည်း....

မုနိန္ဒဝဒနမ္ဘောဇဂဗ္ဘသမ္ဘဝကုန္ဒရီ=မဟာမုနိမည်ရှိ ထင်
ပေ၊ ရသေ့ကျော်၏ နတ်တော်မယွင်း ကြာတိုက်အတွင်း၌
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ ကောင်းမြတ်ပါသော၊ ပါနိနံ=စာပေ
သမား၊ ဟိန္ဒူများနှင့် ကာလသားတစ်သိုက် ပီယသိဒ္ဓိလိုက်
ကြသော လောကသား အားလုံးတို့၏၊ သရဏံ=ကိုးကွယ်
ဆည်းကပ် အားထားအပ်သော၊ ဝါဏီ=သုရသတိနတ်သမီး
သည်၊ မယု=ကျမ်း သုဗောဓရေးသားပါတဲ့ ငါသံဃရက္ခိတ
မထေရ်မြတ်၏၊ မနံ=စာရေးဖို့ရန် အားသန်ယူကျုံး စိတ်
နှလုံးကို၊ ပီဏယတံ=နှစ်သက်ရှင်ပျ အာရုံရအောင် နိစ္စမသွေ
စောင့်ရှောက်၍ နေပါစေသတည်း၊

မြန်မာ့ မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

အခန်း (၁)

မြန်မာပြည်၌ နတ်ယုံကြည်မှု

မြန်မာပြည်သို့ ရောက်ရှိလာသော နိုင်ငံခြားသား တိုင်းပင် နတ်များ အကြောင်းကို ကြားသိရသည်။ မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာ စာအုပ်တို့၌ နတ်ကိုးကွယ်မှု အကြောင်းကို မှတ်တမ်း တင်ထားခဲ့ကြသည်။ သုခတသီ ခရီးသည် အပျော်တမ်း စာရေးဆရာ စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး နတ်ကို စိတ်မဝင်စားဘဲ မနေနိုင်ကြပေ။ နတ်တွေဟာ ဘယ်သူတွေလဲ၊ နတ်ကို ဘာကြောင့် ယုံကြည်ကြသလဲ၊ နတ်ကို ဘယ်လို ပူဇော်ကြသလဲ၊ ဘာကြောင့် ပူဇော်ပသကြသလဲဟူသော မေးခွန်းတို့ကို မေးမြန်းကြရလေသည်။ နတ်ကို တကယ် ကိုးကွယ် ယုံကြည်သူတို့သည် နတ်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ သမိုင်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မပြောနိုင်ကြပေ။

နတ်ကိုးကွယ်မှုသည် မြန်မာပြည် တစ်ပြည်လုံး၌ လွှမ်းမိုးနေသည်။ မြန်မာပြည် တိုင်းရင်းသား အားလုံးသည် နတ်ကို ကြောက်ရွံ့ကြလေသည်။ ဘို့ရာတွင် နတ်တို့၏ ဖြစ်စဉ်သမိုင်းကြောင်းကိုကား နားလည်သူ ရှားပါးလှပေသည်။ စာပေတတ်သူများ စာမတတ်သူပါ နတ်ကို ကြောက်ရွံ့ကြသည်။ နတ်အကြောင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားဓလေ့အကြောင်းကို လေ့လာ သုံးသပ်ရာ၌ အလွန် ကျယ်ဝန်းသော ပညာရပ်တစ်ခု ဖြစ်လာရတော့

သည်။ နတ်အကြောင်း လေ့လာရှာဖွေလေ ပိုမိုရှုပ်ထွေးလေ ဖြစ်လာရ
တော့သည်။ သို့ရာတွင် မနုဿဗေဒ ပညာရှင်တို့အတွက်ကား အလွန်
အရေးပါ အရာရောက်သော လေ့လာစရာ ပညာရပ်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်သည်။

အများသိကြသည့်အတိုင်း မြန်မာတို့၏ ကိုးကွယ် ယုံကြည်ကြသော
ဘာသာတရားမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာလျှင် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် မြောက်
ပိုင်း မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တောင်ပိုင်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဟူ၍
ဂိုဏ်းကြီးနှစ်ဂိုဏ်း ရှိပေသည်။ မြောက်ပိုင်း မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာသည်
မူရင်း မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ တရားတော်မှ သွေဖီပြီး သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ
လက်သစ်များကို ရေးသားပြုပြင်ခဲ့သောကြောင့် လူများသော တရားများကို
ယုံကြည်ကြသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ဗောဓိသတ္တနှင့် နတ်ဘုရား၊
နတ်ဘုရားမတို့ကို ပဿမ္မ၊ ပူဇော်မှု ကျင့်ဝတ်များကို အဓိကထား ကျင့်
သုံးခဲ့လေသည်။ ယင်း ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးကို ဟုခူအခါ တိဘက်၊ နီပေါ၊
မွန်ဂိုလီးယား၊ ကိရီးယား၊ တရုတ်နှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့တွင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။

တောင်ပိုင်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် မိမိကိုယ်မိမိ ကယ်တင်
ရမည်။ သူတစ်ပါးကို အားကိုးရန်မလိုဟု ယုံကြည်သည်။ ဤထေရဝါဒ
သာသနာသည် သီဟိုဠ်၊ မြန်မာပြည်၊ ဟိမဝန္တာ၊ စသော နိုင်ငံတို့တွင်
ခေတ်စားလေသည်။ ထေရဝါဒသာသနာသည် စင်ကြယ်သော သာသနာ
ဖြစ်သည်။ သို့သော် မြန်မာပြည်ရှိ ထေရဝါဒသာသနာ၌ မြောက်ပိုင်း
မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာ အယူနှင့် အကျင့်များ ရောနှော ပါဝင်လျက်ရှိ
ကြောင်း တွေ့ရသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ဗြာဟ္မဏဝါဒအယူ အကျင့်
တို့လည်း ရောနှောဝင်ရောက်လျက် ရှိပေသည်။

မြန်မာတို့သည် ပင်ကိုမူလ စစ်မှန်သော အယူအကျင့်ကိုလည်း
တတ်နိုင်သမျှ လက်ခံထားကြသည်။ မြတ်ဗုဒ္ဓရှိစဉ်က ဗုဒ္ဓသာသနာတော်
အယူဝါဒကဲ့သို့ အစစ်အမှန်တရားတို့ မတိမ်ကော မရေယျာန် ရှိကြီးစာ
ခဲ့ကြသော်လည်း ပင်ရင်း ပြုစင်မြင်မြတ်မှုကဲ့သို့ ရောက်ရန် မလွယ်ကူလှပေ။
ဗြာဟ္မဏဝါဒဘာသာတရားမှာကား နတ်ယုံကြည် ကိုးကွယ်၊ ပူဇော်၊ ပဿ
ကို ထောက်ခံခြင်းပြုသောဘာသာ ဖြစ်သည့်အပြင် နတ်ဝါဒကို လူ
လက်ခံယုံကြည်အောင် အတွေးအခေါ်များကို သင်ကြားပြသသော သဘော
ပင်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပေါ်ထွန်းလာသောအခါ နတ်ယုံကြည်
ပူဇော်ပဿမှုဘာသာကြီးကိုတုန်းလှန်၍ အနတ္တ သာသနာတော်ကို တင်ပြ
လေသည်။ သို့ရာတွင် ဗြာဟ္မဏဝါဒက အတွေးအခေါ်ပညာဖြင့် နတ်ဝါ

ကို လူထုအတွင်း၌ ထောက်ခံ အားပေး ထားသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ယင်းဝါဒကို ပယ်ဖျက်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ တိုင်းရင်းသားတို့၌ နတ်ဝါဒများလည်း ရှိပြီး ဖြစ်နေပေရာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပြန့်နှံ့ထွန်းကားလာသော်လည်း လူထု၏ ဝါဒကို ပယ်ဖျက်ရန် မတတ်နိုင်ပေ။

မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ဖြစ်သည် နတ်ဝါဒအကျင့်ကို ပယ်ဖျက်မှုမပြုနိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ မြန်မာတို့ကို လေ့လာကြသူတိုင်းက မြန်မာတို့သည် ကမ္ဘာပေါ်၌ အသိရှိရှင်းဆုံးသောထေရဝါဒ သာသနာတော်ကို နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်မျှ နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ် ကိုးကွယ် ယုံကြည်ခဲ့ကြသော်လည်း မြန်မာ၏ အတွင်းစိတ်နှလုံးသားထဲ၌ နတ်ယုံကြည်မှု ခိုအောင်းနေကြောင်း တညီတညွတ်တည်း မှတ်တမ်းတင်ကြလေသည်။ တကယ် ယုံကြည် ကိုးကွယ်ကြပါသည်ဟု ထုတ်ဖော် ကြေညာခြင်း ခံရသော ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ပင်မနတ်ဘာသာကြီး၏အပေါ်၌ နှမ်းဖြူးထားသော အမွှန်အမွှား ကလေးများသာ ဖြစ်ကြသည်။ နတ်ကိုးကွယ်ယုံကြည်သူသည် ပင်မနတ်ဝါဒကို မစွန့်သူ၊ နတ်ကို ပူဇော်ပသ နေသူများ ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ နတ်ဝါဒသည် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ နတ်ဝါဒနှင့်သဘောအတူတူပင် ဖြစ်၏။ မြန်မာနတ်ဝါဒ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ နတ်ဝါဒကဲ့သို့ပင် ပူဇော် ပသ နေကြရလေသည်။ မြန်မာနတ်များသည်လည်း ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ နတ်များနှင့် ကွဲပြားခြားနားခြင်း မရှိပေ။

နတ်ဝါဒသမိုင်းကို လေ့လာကြည့်လျှင် ကမ္ဘာဦးလူသားတိုင်းသည် သေဆုံးသွားကြသော မိဘ ဘိုးဘွားများ၏ အသက် လိပ်ပြာ၊ ဝိညာဉ်၊ နတ်များကို ကိုးကွယ် ပူဇော် ပသကြရာမှ နတ်ဝါဒဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။ နတ်ဝါဒဘုံ၏ အယူအဆ၌ လူသား အရှင်ကောင်၌ အသက်၊ လိပ်ပြာ၊ ဝိညာဉ် ရှိသည်ဟု ယုံကြည်သည့်အပြင် သေဆုံးသွားသူ၏ အသက်၊ လိပ်ပြာ၊ ဝိညာဉ်နှင့် ခြားနားမှု မရှိဟု ယုံကြည်ကြသည်။ လူသား အရှင်ကောင်နှင့် လူသား မဟုတ်သူ၏ အရှင်ကောင်မှာ အတူတူ ဟုလည်း ယူဆသည်။ အခြား နတ်ဝါဒကဲ့သို့ပင် မြန်မာ နတ်ဝါဒတို့ကလည်း နတ်ကိုးကွယ်မှု ပုံစံအမျိုးမျိုး ပြုလုပ်ကြပြီး အထက်ပါ ယုံကြည်ချက်များကို တညီတညွတ်တည်း ထောက်ခံ အားပေးကြလေသည်။

အခန်း (၂)

အခမ်းအနား၌ နတ်ဓလေ့ ပါဝင်နေပုံများ

သာမန် ကျင့်ဝတ် ဓလေ့ဖြင့် နတ်ကို တမ်းတ၊ ပူဇော်မှု ပြုရာမှ
တခမ်းတနား ပူဇော်သည့် အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်သွားသည်။ မြန်မာ
ပြည်၌ အမြို့မြို့အနယ်နယ်တွင် နတ်ကတော်၊ နတ်သိန်းများ ရှိကြပြီး နတ်
တို့ကို ခေါ်ယူနိုင် ပူးပြုနိုင်သည်ဟု ဆိုကြလေသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင်
နတ်ကတော်တို့က နတ်တို့၏ ဒေါသကို ပြေငြိမ်းအောင် လုပ်ပြုနိုင်သည်ဟု
ကြေညာကြလေသည်။

မန္တလေးမြို့၌ နတ်ဆရာ၊ နတ်အုပ်၊ နတ်ဆော် ယောကျ်ား မိန်းမ
တို့ အထူးပေါများကြောင်း တွေ့ရသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဗာလီနတ်စာ
ကျေးဇူးကြပြီး ပျော်မြူးစွာ ကခုန်နေကြလေသည်။ နတ်နှင့် ထိုက်တန်
သည်ဆိုသော နတ်သီချင်းတို့ကိုလည်း သီကျူးနေကြလေသည်။

ကျေးလက်တောရွာရှိ လူများသည် သာမန် ဆေးဆရာနှင့်ကုသ၍
မပျောက်နိုင်သော ရောဂါသည်တို့ကို နတ်ဝင်သည်များကို ပင့်ဖိတ်ပြီး
တုသကြသည်။ ဤနတ်ဝင်သည်များမှာ အများအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ
သာဖြစ်ကြသည်။ နတ်ဝင်သည်များသည် ယင်းတို့၏ ဦးခေါင်း၌ အဝတ်နီကို
ဝတ်ပတ်ထားပြီး တုန်တုန်ယင်ယင်ဖြင့်သီချင်းဆို၍ ကခုန်ကြသည်။ ခုန်ပေါက်
ကခုန်နေပုံကို ရှုမြင်သူတိုင်း မစ္စတာအင်ဒရူးလန်းပြောပြခဲ့သော စွဲလမ်းမှု
အကြောင်းကို သတိရစေတော့သည်။

နတ်ကတော်တို့သည် အထူးချွဲထွင်နိုင်သလောက်ချွဲထွင်ကြလေသည်။
မြန်မာပြည် မြောက်ပိုင်းဒေသများနှင့် ချင်းတိုင်းဒေသများ၌ နတ်ဆရာ
တို့သည် မဏ္ဍပ် ကနားကြီးမားစွာ ဆောက်လုပ်ကြပြီးလျှင် ကောက်ညှင်း
ထွက် ငါး ငှက်ပျော့ အုန်းသီး ဆန်တို့ဖြင့် ပသကြ၏။ သံလင်ဗန်း
ချပ်ကြီးကို ထားရှိပြီး နတ်များကြွရန် ဟစ်အော်ဖိတ်ခေါ်ပြီး အရိပ်အခြည်
တည်၍ ကခုန်ကြ၏။ အလွန်အကျွံ ပျော်ရွှင်မြူးသည်အထိ ဆောင်ရွက်
ကြလေသည်။

ထို့ကြောင့် လူမမးတို့သည်လည်း မြူးကြွလာပြီး ပါဝင် ကခုန် ကြလေတော့သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်တိုင် နတ်ပူးနေလေသည်။ ကလေးသူငယ်တို့ နေထိုင်မကောင်းလျှင် မဏ္ဍပ်၊ ကနူးငယ်ကလေးများ တည်ဆောက်ကြပြီး ကလေးငယ်၏ ဆံပင်အပါအဝင် ဘဲဥ၊ အချိုမုန့်များဖြင့် ပူဇော်ပသကြလေသည်။ ရောဝတီမြစ်ကမ်းရှိ ရွာများ၌ လှေပေါ်မှာပင် နတ်ပူဇော် ပသကြလေသည်။ ဤပူဇော် ပသမှုကို ချောင်းဆုံနတ်ကို ပူဇော်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

အထက်ပါ နတ်ကိုးကွယ်မှု ပုံစံအမျိုးမျိုးမှာ ထူးဆန်းအံ့သြဖွယ် မရှိပေ။ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ ယဉ်ကျေးမှု အောက်ကျသော လူမျိုးတိုင်း၌ ဤသို့ပင် ပြုလုပ်လျက်ရှိပေသည်။ ရိုးရိုးကျင့်သုံးသော ကျေးရွာဓလေ့ထုံးစံ အခမ်းအနားတို့၌ပင်လျှင် နတ်ဝါဒကို ရောနှောပြီး ကျင့်သုံးကြလေသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကျေးရွာများတွင် သာမန် အခမ်းအနားတို့၌ နတ်ပင့်၊ နတ်တင်၊ နတ်လျှောက်၊ နတ်ပူးသော ကိစ္စများကို တွေ့မြင်ကြရလေသည်။

အထက် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အထက်တန်းလွှာ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဗုဒ္ဓဝါဒ နှင့် နတ်ဝါဒကို ရောနှော ကိုးကွယ်ကြလေသည်။ ပြာဟူဏဝါဒနှင့် နတ်ဝါဒကိုပါ ထည့်သွင်း လက်ခံပြန်သောကြောင့် အရောရော အနှောနှော ဝါဒဟု ခေါ်ဆိုလေသည်။ တော်စိန်ခိုက် မြန်မာဘုရင်များ လက်ထက်တွင် လစဉ်လတိုင်းပင် ပွဲတော်များ၊ အခမ်းအနားများ ကျင်းပရာ နတ်ဝါဒ၊ ပြာဟူဏဝါဒနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ သုံးခုစလုံးကို ရောနှောပြီး လက်ခံကျင့်သုံးကြလေသည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

နတ်တော်လ၌ နတ်ပူဇော်ပွဲကျင်းပ၍ ဝါဆိုလ၌ လယ်ထွန်မင်္ဂလာပွဲ ကျင်းပပုံ စသည့် အခမ်းအနားတို့၌ ပြာဟူဏပုဏ္ဏားတို့က ဦးဆောင်၍ ဟိန္ဒူဝါဒ ဓလေ့ထုံးစံအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးကြသည်။ မြန်မာဘိသိက် မင်္ဂလာ အခမ်းအနားမှန်သမျှ ဟိန္ဒူနတ်တို့ကို တမ်းတ ဖိတ်ခေါ်နေကြလေသည်။ မြန်မာနတ်ပွဲရှိ နတ်ကတော်အားလုံးသည် အတွင်း ၃၇-မင်း အပြင် ၃၇-မင်း ရောနှောပေါင်းစပ်၍ ပူဇော်ပသနေကြလေသည်။ ဟိန္ဒူ နတ်များနှင့် တိုင်းရင်းသား နတ်များ ရောထွေးသွားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာတို့သည် သူရဿတီ၊ စန္ဒီနှင့် သီရိဇေဝီ(လက္ခ၊ မိ)တို့ကို ပင်ရင်းနတ် မဟုတ်သော်လည်း ပူးတွဲ ပူဇော်နေကြလေသည်။

စန္ဒိနတ်သမီးပုံ

အခန်း (၃)

၃၇ မင်း

ယခုအခါ ၃၇ မင်းအကြောင်း အသေးစိတ်လေ့လာရန် အချိန်အား များ အခြေခံများ ရရှိလေပြီ။ အဘယ့်ကြောင့် ၃၇ မင်းပေါ်ပေါက်၍ အဘယ့်ကြောင့် တိုင်းရင်းသားတို့၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် ဓလေ့ကို ဆွဲဆောင်မှု ရှိခဲ့ပါသနည်းဟူသော ပြဿနာကို သုတေသနပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

၃၇ မင်း နတ်များကို စီစဉ်ထားပုံမှာ ကွယ်လွန်သောပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဝိညာဉ်တို့ကို ကိုးကွယ်မှုဖြစ်ပြီး ဗြာဟ္မဏဝါဒမှ သိကြား နတ်မင်းကို အကြီးအကဲအဖြစ် ထည့်သွင်းထားလေသည်။ ၃၇ မင်း နတ်ဘို့၌ ပါဝင်သော သိကြားနတ်မှာ ခုဒ္ဒဘာသာ၌ ပါရှိသော သိကြားမင်းမဟုတ်ပေ။ ဤနတ်များမှာလည်း ကွယ်လွန်သွားကြသော သူရဲကောင်းတို့၏ ဝိညာဉ်များပင် ဖြစ်ကြသည်။ အများအားဖြင့် ဘုရင်များ၊ မှူးမတ်များ၏ ဝိညာဉ်များကို ကိုးကွယ် ပသကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းတို့သည် ၁၃-ရာစုမှ ၁၇-ရာစုအတွင်းက အသက် ထန်ရှား ခိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ခဲ့ပြီ။ အချို့မှာ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀၀-ကမှ ထင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေသည်။ နတ်တစ်ပါးစီ၌ ထုံးစံ၊ ဓလေ့ တစ်ခုစီကပ်၍ ပါနေတတ်သည်။ သီးခြား အဆောင် အယောင်၊ သီးခြား အာဟာရ၊ သီးခြား အဝတ်အစား၊ သီးခြား အကအခုန်၊ သီးခြား ဇာတ်လမ်းများ ခိုလှုံရာ ဆိုင်ရာနေရာနှင့် ဆိုင်ရာအချိန်၌သာလျှင် ပူဇော် ပသကြရလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ လူအတော်များများက ၃၇ မင်း နတ်အကြောင်းကို ပြောဆိုနေကြသော်လည်း တကယ်လေ့လာ မေးမြန်းစုံစမ်းကြည့်သော အခါ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့်သမိုင်းကို သိရှိသူ အလွန်နည်းပါးကြောင်း သိရသည်။

ဤစာရေးသူကိုယ်တိုင် ၃၇ မင်း နတ်အကြောင်း လိုက်လံစုံစမ်းရာ မြန်မာဘာသာနှင့် ရေးသားထားသော စာအုပ်စာတမ်း မတွေ့ရအလောက် ရှားပါးလှပေသည်။ ဓာတ်ပုံ၊ ရုပ်ပုံ၊ ရုပ်တုများကို ရရန် ရှင်းပြရန် တတ်နိုင်သူ ရှားပါးလှပေသည်။ နတ်ရုပ်အပြည့်အစုံ အစဉ်တကျ ဖော်ပြရန် ခဲယဉ်းနေ၍ စာရေးသူကိုယ်တိုင် ပန်းပုဆရာကို အရုပ်ထုခိုင်းပြီး ဒင်းမတ်နိုင်ငံ ကိုပင်တေဂင်မြို့တော်ရှိ ပြတိုက်သို့ ပေးပို့ပြီး ပြသထားပါသည်။ နတ်ရုပ်များ ဒင်းမတ်သို့ ၁၈၉၅-ခုနှစ်က ရောက်ရှိသွားပါသည်။

စာရေးသူ စုံစမ်းရသမျှနှင့် တွေ့ရှိသမျှ အရုပ်တို့ကို အမှီပြု၍ ဤသုတေသနစာအုပ်ကို ရေးသားပါသည်။ မြန်မာတို့နှင့် အသေးစိတ် ဆွေးနွေး မေးမြန်းခဲ့ရပြီး တော်စိန်ခိုက်သို့ မြန်မာသုတေသီ၏ မှတ်ချက်၊ အဆို၊ အမိန့်များကိုလည်း နာယူခဲ့ပါသည်။

တော်စိန်ခိုက် အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် နတ်ရုပ်များသည် အသွင်အပြင် ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်မြဲ ဖြစ်ကြပါသည်။ သစ်သားနှင့် ပြုလုပ်ထားသည်။ လူ၏ မျက်နှာအသွင်အပြင်အတိုင်း ထုလုပ်ထားသည်။

ရှေ့စည်းခုံ(ပုဂံ)ဘုရား၌ ဤ ၃၇ မင်း နတ်ရုပ်များ ထားရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

စာရေးသူ ပိုင်ဆိုင်သော နတ်ရုပ်များမှာ ခက်ထန် ကြမ်းကြုတ်မှု မရှိဘဲ သစ်သားလည်း ကောင်းမွန်ပြီး ထုလုပ်ပုံ လက်ရာလည်း အနုပညာ မြောက်ပါသည်။

မြန်မာ တိုင်းရင်းသားတို့က ကျွန်ုပ်ကို အကူအညီ ပေးကြရာ အောက်ပါ စာအုပ်စာတမ်းများကို ပေးပို့ ရည်ညွှန်းကြပါသည်။

- (၁) မဟာဂီတ မေဒနီကျမ်း ၁၁၇-၁၇၉
- (၂) ၃၇ မင်းအရုပ် ပုရပိုက်ကြီး
- (၃) ၃၇ မင်းအရုပ် ပေစာထုပ်ကြီး
- (၄) ပေစာမှတ်စုများ အကျယ်

- (၅) ပေစာမှတ်စုများ အကျဉ်း
- (၆) ၃၇ မင်း စာရင်းသွင်း မှတ်စုများ
- (၇) နတ်အမှတ် ၂၂ မှ ၃၁ အပါအဝင် ကြို့ကြား နတ်မှတ်စုများ
- (၈) ပုရပိုက်ရှိ နတ်ရုပ်များ
- (၉) ခဲတံနှင့်ဆွဲထားသော နတ်ရုပ်များ
- (၁၀) ခဲတံနှင့် ရေးဆွဲထားသော ၃၇-မင်း နတ်ရုပ်အမည်များနှင့် မှတ်စုများ
- (၁၁) ခဲတံနှင့် ရေးဆွဲထားသော ၃၇-မင်း နတ်ရုပ်နှင့် အမည်များ။

အထက်ပါ မှီငြမ်းပြီးစရာ စာရင်းအရ ၃၇-မင်းအကြောင်းကို စာတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ အနေဖြင့် ပြည့်စုံစွာ မှတ်တမ်းပြုချွင်းလင်းပြဆိုသော ကျမ်းကို မတွေ့ရပေ။ တော်စိန်ခိုကြီးက ပြောပြသော စာအုပ်မှာ မဟာဂီတမေဓနီကျမ်းကိုပင် ဆိုလိုဟန်တူပေသည်။

ဤသို့စုံစည်းစည်းပြုသော စာကျမ်းတစ်ဖွဲ့ မရှိသော်လည်း နှုတ်မြွက်အားအရဖြစ်စေ၊ မဟာဂီတမေဓနီကျမ်းအရဖြစ်စေ၊ သီချင်းများအရဖြစ်စေ ခိုင်သော အထောက်အထား အချက်အလက် အားလုံးမှာ ခိုင်လုံသော စာရင်းဖြစ်ပွယ် ရှိပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်၌ ဆိုက်ထိမ်းမြန်း စုံစမ်းရာ၌ တူညီသောအချက်မှာ စာရင်းချင်းတူညီနေမှုကို တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၃၇ မင်း သမိုင်း

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ၃၇ ဂဏန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အာသံရေး၌ လည်းကောင်း၊ ဇောကီပညာရပ်
များ၌လည်းကောင်း ထိပ်တန်းကနေရာယူနေသော ဂဏန်းများရှိသည်။

၎င်းတို့မှာ-

၃-ဂဏန်း၊

၅-ဂဏန်း၊

၇-ဂဏန်း၊

၉-ဂဏန်း၊

၃၇-ဂဏန်း၊

တို့ဖြစ်သည်။

၃-ဂဏန်းမှာ သရဏဂုံ ၃-ပါးနှင့် တွဲဖက်ထားသောကြောင့် လည်း
ကောင်း၊

၅-ဂဏန်းကို ၅-ပါးသီလနှင့် တွဲဖက်ထားသောကြောင့် လည်း
ကောင်း၊

၇-ဂဏန်းကို သုတော်ဘောင်းဥစ္စာ ၇-ပါးနှင့် တွဲဖက်ထားသော
ကြောင့်လည်းကောင်း၊

၉-ဂဏန်းကို ဘုရားဂုဏ်တော် ၉-ပါးနှင့် တွဲဖက်ထားသောကြောင့်
လည်းကောင်း၊

၃၇-ဂဏန်းကို ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးနှင့် တွဲဖက်ထားသော
ကြောင့်လည်းကောင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအဖို့ ဂဏန်းများအပေါ် အလေး
ထားခဲ့ကြသည်။

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဇလေ့ နတ်သမိုင်း

၃၂

ထို့ပြင် လောကီပညာ အစီအရင်များ၌လည်း ဂါထာ မန္တန်ကို ၃-အုပ် စပ်ရမည်၊ ၇-အုပ်စပ်ရမည်၊ ၉-အုပ် စပ်ရမည် စသည်ဖြင့် ထိပ်စာန်းကနေရာယူထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

၃၇-ဂဏန်းမှာမူ ယင်းကဲ့သို့ ဘာသာရေးနှင့် လောကီပညာရပ်များအပြင်-

အသံ	၃၇-ချင်း
အဆို	၃၇-ချင်း
သဘင်	၃၇-ချင်း
ဇာရေး	၃၇-ချင်း
ခိုင်းရေး	၃၇-ချင်း
ကာရေး	၃၇-ချင်း
အဲမောင်းရေး	၃၇-ချင်း
တက်ရေး	၃၇-ချင်း
သိုင်းရေး	၃၇-ချင်း

စသည်ဖြင့် စာပေအနုပညာ၊ စစ်ဆေးနိဗ္ဗဟာ စသော စစ်ရေးလူမှုရေး ယဉ်ကျေးမှုတို့၌လည်း သုံးနှုန်းထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကလည်း သုတ်ပါဏေယျ ပါဠိတော် အာဇာနည် ဌိယသုတ်ကြီးတွင် နတ်စစ်သူကြီး ၃၇-ပါးရှိကြောင်း ဟောယားတော်မူခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ၃၇-ဂဏန်းသည် မြန်မာလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ နားထဲ၌ ပျံ့နှံ့စေတတ်ဦးပိုင်းမှစ၍ ယဉ်ပါးလျက်ရှိနေပြီ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ နားဖွင့်မြင်မားသောအရပ်မှ နေရာယူလျက် ရှိနေပြီဟု ဆိုရပေမည်။

၃၇-မင်း စတင် မြန်ပေ၍ ကာခြင်း

ပုဂံခေတ် အနော်ရထာလက်ထက် မတိုင်မီက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာပဝိ ရှိသေးသော်လည်း မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မန္တရယာန၊ တန္တရယာန အရည်းကြီးများက လွှမ်းမိုးနေလေသည်။ နတ်၊ ခိုး၊ ကျွမ်းမှုများကလည်း လိုအပ်သည်ထက် ပို၍ရှေ့တန်းရောက်လျက်ရှိသည်။

အေဒီ ၄ ရာစု သေဉ်လည်ကြောင်မင်း (၂၆၆-၃၀၉)လက်ထက်မှ စ၍ မင်းနှင့်တကွ ပြည်သူများ ကိုးကွယ်ခြင်းခံခဲ့ရသော မင်းမဟာဂီရိနတ် မောင်နှမများ၏ အရှိန် အဟုန်ကိုလည်း မြင့်မားနေချိန်ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က နတ်ကိုးကွယ်သူများသည် မိမိတို့၏ အိမ်ရှေ့တွင် နတ် ကွန်းနတ်အိမ်ဆောက်လုပ်၍ နတ်ရုပ်များသွင်းထားကာ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း အစားအစာ တင်မြှောက် ပသ၊ ပူဇော်ခဲ့ကြသည်။

ယင်းကဲ့သို့ နတ်ကိုးကွယ်မှုများ ရှေ့တန်းရောက်လာပြီး အလွန်အကျွံ ဖြစ်လာမှု၊ နတ်နှင့်လူ ပုံမှန်ဆက်ဆံရေးထက် ကျော်လွန်လာမှုများကြောင့် အနော်ရထာမင်းကြီးသည် မင်းအမိန့်နှင့် နတ်ကွန်း၊ နတ်အိမ်တို့ကိုလည်း ဖျက်စေပြီး ယင်းနတ်ရုပ်များကိုလည်း စုစည်း၍သံကြိုးဖြင့် ချည်တွဲကာ ပုဂံ ရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်းအတွင်း၌ စုရုံးထားရှိခဲ့သည်။ ယင်းနတ်ရုပ်များကို ရွှေစည်းခုံဘုရားတံတိုင်းအတွင်း ထောင်တစ်ထောင်၌ ယခုတိုင်တွေ့မြင်နိုင်ကြ ပေသည်။

ထိုအချိန်က ရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်းအတွင်း၌ ထားရှိသောနတ်များ ကို အတွင်း ၃၇-မင်း နတ်များအဖြစ် သတ်မှတ် ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့အတူ ရွှေစည်းခုံဘုရားတံတိုင်းအပြင်၌ ထားရှိသော နတ်များကိုလည်း အပြင် ၃၇-မင်း နတ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ပုဂံခေတ်က အတွင်း ၃၇-မင်းမှာ ၃၇-ပါးလုံး အရေအတွက် ပြည့် သော်လည်း အပြင် ၃၇-မင်းမှာ ၃၇-ပါးလုံး အရေအတွက် မပြည့် သေးပေ။ ၂၂-ပါးသာရှိသေးသည်။ နောင် တောင်ငူခေတ်ကျမှ အပြင် ၃၇-မင်းမှာ ၃၇-မင်းလုံး ပြည့်ခဲ့ရသည်။

အတွင်း အပြင် ဟူသော ဝေါဟာရမှာ ရွှေစည်းခုံဘုရား တံတိုင်း၏ အတွင်း အပြင် ဟူသော တည်ရာဌာနကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း ဖြစ်သည်။ အာဠာနာဠိယ သုတ်ကြီး၌ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟောထားတော်မူခဲ့ သော နတ်စစ်သူကြီး ၃၇-ပါးကို အတုယူကာ အထက်ပါ အတွင်း အပြင် ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် တွဲဖက်၍ အတွင်း ၃၇-မင်းနတ် အပြင် ၃၇-မင်းနတ်ဟု ပုဂံခေတ် ပညာရှင်များက သတ်မှတ်ခဲ့ဟန် တူပေသည်။

သတ်မှတ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ၃၇-ဂဏန်းမှာလည်း ထိုအချိန်က ပြည်သူ တို့၏နား၌ ယဉ်ပါးကာ မြင့်မြင့်မားမား နေရာယူထားပြီးဖြစ်သဖြင့် အတွင်း ၃၇-မင်း အပြင် ၃၇-မင်း ဟူသော အမည်များသည် တွင်ကျယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပေသည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၅၃-ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၉၁-ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသော မဟာဂီတ မေဓနီကျမ်း၌ ရုပ်ပုံ၊ ဓာတ်ပုံများနှင့် ရှင်းလင်းချက်များ ပါရှိရာ ယင်းကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ ကျွန်ုပ် ရရှိထားသော နတ်ရေတွက်ပုံ အစီအစဉ်မှာ ကျမ်း၏ အစီအစဉ်အတိုင်း လိုက်နာပါသည်။ ဤသုတေသန ဓာတ်မီးကို နားလည်သော မြန်မာတို့ထံ ပြသပြီး ဝေဖန်ခိုင်းရာ ဤအစီအစဉ်ကို မှန်ကန်ကြောင်း ပြောကြပါသည်။

မူပုဒ်အစီအစဉ်

(၁)

(၂)

(၃)

(၄)

(၅)

(၆)

(၇)

(၈)

၁။ သိကြား နတ်

၂။ မဟာဂီရိ နတ်

၃။ နန်းမတော်ကြီး နတ်

၄။ ရွှေနတ်နတ်

၅။ သုံးပန်လှ နတ်

၆။ တောင်ငူမင်းခေါင် နတ်

၇။ မင်းတရား နတ်

၈။ သံတော်ခံ နတ်

(၉)

(၁၀)

(၁၁)

(၁၂)

(၁၃)

(၁၄)

(၁၅)

(၁၆)

- ၉။ ရွှေနေရဲရဲစာ နတ်
 ၁၀။ အောင်စွာမကြီး နတ်
 ၁၁။ ငါးစီးရှင် နတ်
 ၁၂။ ဓမ္မာပင်လယ် ဆင်ဖြူရှင် နတ်
 ၁၃။ တောင်မကြီး နတ်
 ၁၄။ မြောက်မင်းရှင်ဖြူ နတ်
 ၁၅။ ရှင်စော နတ်
 ၁၆။ ညောင်ချင်းထို နတ်

(၁၇)

(၁၈)

(၁၉)

(၂၀)

(၂၁)

(၂၂)

(၂၃)

- ၁၇၊ တပင်ရွှေထီး နတ်
၁၈၊ မင်းရဲအောင်တင် နတ်၊
၁၉၊ ရွှေစစ်ပင် နတ်
၂၀၊ မယ်တော် ရွှေစကား နတ်
၂၁၊ မောင်မိုးတု နတ်
၂၂၊ ယွန်းဘုရင် နတ်
၂၃၊ မောင်မင်းဖြူ နတ်

(၂၄)

(၂၅)

(၂၆)

(၂၇)

(၂၈)

(၂၉)

(၃၀)

- ၂၄။ ပင်းတလဲ ဘိုးတော် နတ်
 ၂၅။ ရွှေမျဉ်း နောင်တော် နတ်
 ၂၆။ ရွှေမျဉ်း ညီတော် နတ်
 ၂၇။ မင်းသား မောင်ရှင် နတ်
 ၂၈။ ထီးမြူဆောင်း နတ်
 ၂၉။ ထီးမြူဆောင်း မယ်တော် နတ်
 ၃၀။ ဘုရင်မ ရှင်မင်းခေါင် နတ်

၃၈

မြန်မာ့မိန့်မလာစေ့ နတ်သမိုင်း

(၃၁)

(၃၂)

(၃၃)

(၃၄)

(၃၅)

(၃၆)

(၃၇)

၃၁။ မင်းစည်သူ နတ်

၃၂။ မင်းကျော်စွာ နတ်

၃၃။ မြောက်ဘက်ရှင်မ နတ်

၃၄။ အနောက်မိဖုရား နတ်

၃၅။ ရှင်ကုန်း နတ်

၃၆။ ရှင်ကူ နတ်

၃၇။ ရှင်နီမိ နတ်

အထက်မြန်မာနိုင်ငံ ဂေဇက်အပိုင်း (၁) အတွဲ(၂) စာမျက်နှာ (၁၇)၌ အထက်ပါ အမည်စာရင်းအပြည့်အစုံတွေ့ရသော်လည်း အစီအစဉ် ဖော်ပြပုံမှာ အနည်းငယ် ကွဲနေသည်။ မူမန်စာရင်းအရ အမှတ်(၅)နေရာ၌ အမှတ်(၆)၊ အမှတ်(၆)နေရာ၌ အမှတ်(၅)၊ အမှတ်(၇)နေရာ၌ အမှတ်(၂၆)၊ အမှတ်(၈)နေရာ၌ အမှတ်(၂၇) စသည်ဖြင့် ကွဲလွဲချက်အချို့ ရှိပေသည်။

၃၇-မင်း စာရင်း၌ ပါဝင်ရန် နတ်၏ အရည်အချင်းမှာ

၁။ ထင်ပေင် ကျော်ကြားမှုရှိခြင်း၊

၂။ ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် ထက်မြက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ထင်ရှားသော လုပ်ရပ်တစ်ခုကို လုပ်ခြင်း၊

၃။ ဥပစ္စေဒက ကံဖြင့် အသတ်ခံရခြင်း၊ မမျှော်လင့်ဘဲ ရွတ်တရက် သေရခြင်း၊

၄။ ကံကြမ္မာဆိုးနှင့် ကြုံတွေ့ရခြင်း၊

ဟူသော အချက်အလက်တို့နှင့် ပြည့်စုံမှ စာရင်းသွင်းလေ့ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် အရှေ့တိုင်းရှိ နတ်တို့မှာ အသေဆိုးနှင့် သေဆူးမှုကို ခံခဲ့ကြသူများ ဖြစ်လေသည်။

နတ်များစွာ ရှိကြသော်လည်း ၃၇-မင်းနတ်ဟူ၍ အရေအတွက်ကို ကန့်သတ်ထားခြင်းမှာ ထူးဆန်းလှ၏။ သုတေသနပြုလုပ်ရန်လိုအပ်လှသည်။ မြန်မာတို့သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ သိကြားနတ်မင်းက အကြီးအမှူး ဖြစ်သော နတ် ၃၃-ပါး ရှိကြောင်း သိချော အရေအတွက်ကို မှီငြမ်းပြု၍ ၃၇-မင်းနတ်ကို စီစဉ်ဟန် တူပေသည်။ ပါဠိတော်၌ပြဆိုသော တာဝတိံသာ နတ်ဘုံရှိ ၃၃-ပါးသော နတ်တို့မှာ ဝေဝါ နတ်မျိုး၊ နတ်နွယ် ဖြစ်ပြီး နတ်တစ္ဆေ၊ နတ်ဘီလူး မဟုတ်ကြပေ။ မြန်မာ ၃၇-မင်း နတ် အရေအတွက်မှာ အကြီးအမှူးနတ်တို့၊ သိကြားမင်းက ပြဆိုထားပေရာ တာဝတိံသာမှ သိကြားကို ဆွဲယူ ထည့်သွင်းခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ အိန္ဒိယ ဓလေ့ထုံးစံ၌ ရှေးခေတ် နတ်များ၏ အမည်ကို နှောင်းခေတ်နတ်များနှင့် ဖလှယ်ပြီး တစ်မျိုးစီမသလို မြန်မာတို့ကလည်း ပါဠိတော်မှ နတ်အမည်အချို့ကို နောက်ခေတ်များ၌ ပေင်ပေါက်လာသော နတ်များနှင့် ရောနှောထားလိုက်ကြလေသည်။

တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နတ် ၃၃-ပါး စိုးစံသည်ဟု မြန်မာဘုံက ပါဠိပိဋကတ်အရ လက်ခံထားလေသည်။ နတ်ဘုံများနှင့် အမည်များကို ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ ဘာသာ ကျမ်းတို့၌ ပါရှိလေရာ ဤနည်းဂိုကြည့်၍ နတ်ဆရာတို့က စီစဉ်ထားသည်မှာ ထင်ရှားလှပေသည်။ မြန်မာ နတ်တို့ကို အိန္ဒိယမှ ဝေဝါနတ်များ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနတ်များ ဖြစ်သော နတ်များနှင့်

ပြောင်းလဲရန်မှာ လွယ်ကူလှပေသည်။ မြန်မာတို့၏ ၃၇-မင်းနတ်ကို အမျိုးအစားနှင့် အုပ်စုခွဲကြည့်လျှင် အုပ်စုခုနစ်မျိုး တွေ့ရှိနိုင်သည်။ အောက်ပါအတိုင်း အုပ်စုများကို တွေ့ရသည်။

အုပ်စု (၁) အမှတ်	၂	မှ	၅	၊	၁၃-၁၄	၃၇
အုပ်စု (၂) ၊	၁၆	-	-	၊	၂၄-၃၀	၃၆
အုပ်စု (၃) ၊	၇-၉	မှ	၁၂	၊	၁၉-၂၀	-
အုပ်စု (၄) ၊	၃၁	-	၃၂	၊	၃၄-၃၅	-
အုပ်စု (၅) ၊	၆	-	၈	၊	၁၇-၃၃	-
အုပ်စု (၆) ၊	၁၅	-	၁၈	၊	၂၂-၂၃	-
အုပ်စု (၇) ၊	ရှေးဟောင်းနတ်များ-သိကြားမင်း					၂၁

၃၇ မင်း နတ်များကို လေ့လာကြည့်သောအခါ နတ်လေးပါးမှာ မပါသင့်ဘဲ ပါဝင်နေပုံကို တွေ့နိုင်သည်။ ယင်းနတ်တို့မှာ အမှတ် ၃၅၊ ၃၆၊ ၃၇ ရှိ အမျိုးသမီးနတ်များ ဖြစ်ကြ၍ ယင်းတို့၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ သမိုင်းမှာ မည်မည်ရရ မရှိပေ။ တမင်တကာ ထည့်သွင်း ထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် နတ်အမှတ်စဉ် ၂၁ မှာလည်း အခြားနတ်များနှင့် မတူဘဲ ဘာမျှ အကြောင်းဆက်စပ်မှု မပါရှိပေ။

အုပ်စု(၅)၌ ရှိသော နတ်များကို လေ့လာစူးစမ်းကြည့်လျှင် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၆ ရာစုနှင့် ၁၇ ရာစုများကျမှ ပေါ်ပေါက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြ၍ ထိုခေတ်တို့၌ မြန်မာပြည်မှာ အသက်ထင်ရှား ရှိခဲ့ဟန်တူသော လူပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ်သစ် အချိန်ရောက်မှ ပေါ်လာပြီး စာရင်းသွင်းရသော နတ်များဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ပထမအင်းဝခေတ်မှနေ၍ ဒုတိယအင်းဝခေတ်သို့ ရောက်သောအခါ ၃၃ ပါး အရေအတွက် ပြည့်စုံလာရန် တစ်စတစ်စ တဖြည်းဖြည်း နတ်စာရင်း ဖြည့်သွင်းပေးခဲ့ပုံမှာ ထင်ရှားသည်။ ထို့နောက် ၃၇ ပါးအထိ ထပ်မံ ဖြည့်သွင်းသည်။ အမှတ်စဉ် ၃၄ မှ ၃၇ ရှိ နတ်များမှာ အမျိုးသမီးနတ်များဖြစ်ကြ၍ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကိုဖန်တီး၍ ထည့်သွင်းကြသည်။ ၃၇ ပါး မပြည့်ပြည့်ချန် ရှာဖွေထည့်ကြ၏။ အထက်မြန်မာပြည် ဂေါင်းမှတ်တမ်း အပိုင်း(၁) အတွဲ(၂) စာမျက်နှာ(၁၇)၌ အမျိုးသမီး နတ်လေးပါးမှာ အပိုသက်သက်မျှသာဖြစ်ကြ၍ အမှတ် ၃၊ ၄ နှင့် ၃၇ မှာ

ဓမ္မာဂီရိနတ်၏ ဇနီး၊ နမနှင့် တူမမျှသာ ဖြစ်နေသည်ဟု ရှင်းပြလေသည်။ အမှတ် ၂၆ ရှိ နတ်မှာလည်း အမှတ် (၂၅)ရှိ ရွှေဖျဉ်း နောင်တော်၏ ညီငယ်မျှသာ ဖြစ်လေသည်။ အထက်ပါ နတ်စာရင်း စီစဉ်ထက်သွင်းပုံ မူဝါဒမှာ ကျွန်ုပ်၏ သုတေသနပြုချက်မျှသာဖြစ်၍ ပြင်ဆင်လိုပါက ပြင်ဆင်နိုင်ပါသည်။

တော်စိန်ခို၏ သုတေသနပြုချက်အရ ဆိုလျှင်ပင် တိုင်းရင်းသားနတ် စီစဉ်ထားပုံ တစ်မျိုးရှိလေသည်။ ယင်းမှာ ၃၄ ပါးရှိပြီး ၃၃ ပါးကို ထိပ်ဆုံးမှ သိကြားမင်းကို ထည့်သွင်းပေးထားသော အစီအစဉ် ဖြစ်လေသည်။ မူလက သိကြားမင်းဦးစီးသော ပင်မနတ် ၃၃ ပါးကိုသာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခဲ့ကြသော်လည်း ညောင်ရမ်းခေတ်၌ နတ်သီချင်း၊ ကဗျာများကို ရေးစပ်သောအခါ လေးပါးထည့်၍ ၃၇ မင်း နတ်ချင်းဟု ခေTဝေTရာမှ ၃၇ အရေအတွက်သည် ခိုင်မြဲသွားလေသည်။ မဟာဂီတမေဒနီ ကျမ်း၌ ဤ နတ်သီချင်းများပါရှိ၍ နတ်အမည်များကိုလည်း တွေ့မြင်နိုင်သည်။ နတ်ချင်း ၃၇ ချင်းကို သီဆိုလာခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် နတ်တစ်ပါးပါး၌ သီချင်းနှစ်ခု၊ သုံးခု ရှိနိုင်သည်။ ဤနတ်သီချင်းများကို လေ့လာသောအခါ နတ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ၊ သင်ခန်းစာများနှင့် ပုန်ကန်သတ်ဖြတ်မှုတို့သည် အကုသိုလ်အလုပ် ဖြစ်ပုံများကို သီဆိုထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ဘုရင်ဘဝမှ နတ်ဖြစ်လာသူတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့၌ ဘုရင့် ဆွေတော်၊ မျိုးတော်များကို အစဉ်တစိုက် ဖော်ပြထားသည်။

တော်စိန်ခို၏ သုတေသန နတ်စာရင်းအရ အောက်ပါအတိုင်း အမျိုးအစား ခွဲပြနိုင်သည်။ နတ် ၃၄ ပါးအနက် ၆ ပါးသည် ရှေးခေတ်က သူရဲကောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ၁၄ ပါးသည် မင်းမျိုးအနွယ်ဝင် ဖြစ်ကြသည်။ ၁၂ ပါးသည် မူးကြီး မတ်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။ ၁ ပါးသည် ရှမ်းပြည်၌ လက်ဖက်ရောင်းဝယ်သော ကုန်သည်ဖြစ်သည်။ ၁ ပါးသည် ဆင်ဖြူမှ ဖြစ်သည်။ အထက်မြန်မာပြည် ဂေါတမစာရင်းအရဆိုလျှင် မင်းအနွယ်ဝင် ၂၀၊ ဆင်းရဲသားအနွယ်ဝင် ၁၀ နှင့် ၁ ပါးသည် ကုန်သည် ဖြစ်သည်။

လန်ဒန်မြို့ရှိ အိန္ဒိယရုံးတော်ကြီးရှိ ပေပုရပိုက် ဇာစ်ခန့် ညှိနှိုင်းကြည့်ရာ ကျွန်ုပ်၏ မူမှန်နတ်စာရင်းနှင့် ညီညွတ်သည့်အပြင် ၃၇ မင်းနတ်တို့၏ အကြောင်းကို ပိုမိုသိခွင့် ရရှိပေသည်။

အထက်ပါ ပုရပိုက်မှာ အတော်ကြီးမား ထူထဲပြီး အနွယ်ရုံးတော် ပိဋကတ်တိုက်ကြီး၌ သိမ်းဆည်းထားသည်။ ပုရပိုက်၏အမည်မှာ ၁၈၄၉ ခုနှစ်က လော့ဒ်ဝင်းဖတ်က ပေးပို့လှူဒါန်းသော မြန်မာပန်းချီကားများဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ထား၏။ ဆာဂျိမ်းဝီယာဟောက် အမည်ရှိသော အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဆင့် လှူဒါန်းခြင်းဖြစ်လေသည်။ မြန်မာပန်းချီမျိုးစုံကို ၁၈၃၂ မှ ၁၈၄၂ အတွင်း မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်၌ လိုက်လံစုဆောင်းထား ခြင်းဖြစ်၍ စုံလင်သည်။ ပန်းချီကားချပ် ၈၄ ချပ် ပါရှိ၍ မြန်မာလို ရှင်းလင်းပေးသည့်အပြင် လက်တင်ဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်လည်း ပြန်ဆိုရေးသားထားလေသည်။ အတွဲပေါင်း ၂၆-တွဲ ရှိပြီး ကျောက်စာအချို့၊ အကြောင်းလည်း ပါရှိသည်။ ဘုရားပုံတော်များ၊ ခြေဘော်ရာပုံစံများ၊ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံပုံစံများ၊ ဘုရင်ထွက်တော်မူခန်းများ စသည့် ရုပ်ပုံများ အပြင် ၃၇-မင်း နတ်ရုပ်ပုံနှင့် ရှင်းတမ်းများ ပါရှိလေသည်။ အောက်ခြေ၌ မှတ်ချက်များပါရှိသည်။ ပါမောက္ခ ဝိလဆင်က အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ ရုံးတော်သို့ လှူဒါန်းသည်ဟု ပါရှိသည်။

အထက်ပါ ပုရပိုက်၌ စိတ်ဝင်စားဆုံးဖြစ်စရာမှာ ၃၁ ဘုံရှိ သတ္တဝါများ အကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ နတ်ရုပ်များမှာလည်း ဤစာအုပ် အကြောင်းနှင့် သက်ဆိုင်နေသည်။ အောက်ဆုံး ငရဲဘုံမှ စ၍ ဗြဟ္မာ့ဘုံအထိ ပါဝင်၍ ပေတရုပ်ပုံများ အသုရကာပုံ ရုပ်ပုံများမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှသည်။

အထက်ပါ ၃၁-ဘုံရှိ နတ်ရုပ်တို့မှာ ဘုရားဟော နတ်ပြည် ၆-ထပ်ရှိ နတ်ရုပ်ပုံများကို သီးသန့်ခွဲထားပြီး ၃၇-မင်း နတ်ရုပ်ပုံတို့မှာ တစ်မူ သီးခြားပြုလုပ်ပြီး ပုရပိုက်တစ်ခု၌ ရေးဆွဲထားသည်။ ၃၇-မင်း ဆိုင်ရာ နတ်စာရင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့ရှိသော နတ်မူမန်စာရင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်ညီညွတ်သည်။ သို့သော် အထားအသို ၄-နေရာ၌ စီစဉ်ပုံ တစ်မျိုးဖြစ်ရာ အမှတ် ၂၉-၃၀-၃၁ နှင့် ၃၂ တို့ကို ၃၁-၃၂-၃၀-၂၉ ဟု ပုရပိုက်၌ ဖော်ပြထားလေသည်။ အမှတ် (၁၁) ငါးစီးရှင်နတ်ကို နောက်ဆုံး၌ ထပ်မံရှင်းလင်း ဖော်ပြထားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ မူမန်စာရင်းကို ထောက်ခံနေသော ပုရပိုက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ခုတ်ယခုရပိုက်၌ ၃၇-မင်း အရပ်နှင့် စာရင်းကို ဖော်ပြသော်လည်း အလွဲလွဲအချော်ချော် ဖြစ်နေသည်။ ဤစာရင်း၌ ဘီလူးဝရဏ နတ်မင်း သတိုးမင်းစော၊ ကိုးသိန်းရှင် စသည်တို့ကို ဖြည့်စွက်ထားသည့်အပြင် နတ် စီစဉ်ထားပုံ အမှတ်တို့မှာ အထူးအပများသာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် အချို့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့မှာကား မှတ်သားစရာ ကောင်းပါသည်။ ၃၇-မင်း အမည်ကဲ့အချို့ အခေအဝေအချို့ မူကို သိခွင့်ရသောကြောင့် အကျိုးရှိသည်။ ယင်းမူကဲ့အချို့ကို ဤစာအုပ်၌ ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း (၄)

နတ်များ၏ သမိုင်းနောက်ခံကားချပ်

မြန်မာတို့ယုံကြည်နေကြသော ၃၇-မင်း နတ်တို့မှာ အများအားဖြင့် ဥပဇ္ဈာန်ကန်ဖြင့် သေလွန်ခဲ့ကြသော မင်းအမျိုးတို့ ဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာပြည်ရှိ စိုးစံခဲ့သော မင်းအချို့ကို ၃၇-မင်း နတ်၌ ထည့်သွင်း ထားခြင်း ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာ အင်ပါယာ အပဉ္စရိသော နတ်အချို့ကိုပါ ထည့်သွင်းထားလေသည်။ မြန်မာပြည်မ နတ်မျိုးနှင့် ရခိုင်၊ ထားဝယ် စသည့် နတ်မျိုးတို့ကို ခွဲခြားသိမြင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လူမျိုးအသီးသီး ဝင်ရောက်လာပုံအကြောင်း ဆိုင်ရာသမိုင်းကို လေ့လာသင့်ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ မြန်မာမင်း လက်ထက် ရှမ်းမင်းဆက်နှင့် မွန်မင်းဆက်တို့ရှိခဲ့ရာ လူမျိုးအနေဖြင့် မြန်မာတို့သည် ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းတစ်ဝိုက်၌ နေထိုင်ကြ၏။ ပြည်အထက် တောင်ငူအထက်၌ မြန်မာတို့ နေထိုင်ပြီး အောက်ပိုင်းဒေသတို့၌ မွန်လူမျိုးတို့ နေထိုင်ကြသည်။ ရှမ်းတို့မှာ ရှမ်းကုန်းမြေမြင့်၌ နေထိုင်ကြသည်။ အင်းဝမင်းဆက် စသည်တို့၌ ယင်းလူမျိုးသုံးမျိုးမှာ ရောထွေးသွားခဲ့လေသည်။ အချို့ မင်းဆက်တို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးကို စိုးပိုင်ကြလေသည်။ အချို့ မင်းတို့မှာ မင်းမဟုတ်ဘဲ စော်ဘွား မြို့စားလက်အောက်ခံမျှသာ ဖြစ်လေသည်။ တကယ် မင်းနှင့် လက်အောက်ခံ ဖြစ်နေသော မြို့စားမင်းတို့ကို ရောထွေးပြီး မင်းဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် 'မင်း'ဟု ခေါ်ဝေါ်ရာ၌ မြန်မာရာဇဝင်ကို အထူးကြည့်ရှုပြီးမှ အဓိပ္ပာယ်ရယူသင့်ပေသည်။

မြန်မာတို့သည် မြန်မာမင်းဆက်၏ အစကို စတင်ရေးသားကြရာ၌ တကောင်းအဘိရာဇာမှ စတင်ပြီး အိန္ဒိယမှ သာကီဝင်မင်းမျိုးနှင့် ဆက်သွယ်ပုံကိုဖော်ပြကြလေသည်။ တကောင်းဆက်၊ ပြည်ဆက်တို့ကို သာကီဝင် အနွယ်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ကောင်း အဘိရာဇာမှာ မြတ်စွာဘုရားသခင်နှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်၍ မြန်မာ့သမိုင်းသည် ၄၈၃-ဘီစီ (ခရစ်မပေမီ

၄၈၃) မှ စတင်သည်ဟု အဆိုရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ပုဂံပျက်စီးသော ၁၂၉၈-
အေဒီအထိ မြန်မာမင်းဆက် တည်ရှိပြီးနောက် အင်းဝ ရှမ်းမင်းဆက်များ
ဆက်လက် ပေါ်ထွန်းခဲ့လေသည်။

ပုဂံမင်းဆက်၌ အနော်ရထာမင်းသည် ပဲခူးသထုံ စသည့် အောက်
မြန်မာနိုင်ငံရှိ မွန်ဒေသများကို သိမ်းယူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံကို
အုပ်စိုးသည်ဟု ခေါ်ဝေါ်နိုင်သည်။ အင်းဝ ရှမ်းမင်းဆက်ရှိ မင်းများသည်
မွန်ဒေသများကို အုပ်စိုးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ပထမ အင်းဝခေတ်ကို ရှမ်းမင်း
ဆက်ဟု ခေါ်၍ ၁၃၂၅-မှ ၁၃၄၆-အတွင်း ပေါ်ပေါက်လာသော
မြန်မာမင်းဆက်မှာ နောက်မင်းဆက်တို့၏ မြစ်ဖျားခံရာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။
ဘုရင့်နောင်သည် ပဲခူးနေပြည်တော်ကို ခရစ် ၁၅၅၁-ခုနှစ်၌ သိမ်းပိုက်
နိုင်သောအခါ မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံးကို စိုးမိုးနိုင်လေသည်။

ဘုရင့်နောင်၏ အနွယ်များသည် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၇၅၁ ခုနှစ်အထိ
မိုးဦးနောက် မွန်မင်းဆက်သည် ကာလအနည်းငယ် တည်ရှိခဲ့သည်။
သို့နောက် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၇၅၇-ခု၌ အလောင်းဘုရားက အလောင်း
ဘုရား မင်းဆက်ကို တည်ထောင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံးကို စိုးစံခဲ့
သည်။ အလောင်းဘုရားက တကောင်းမင်းဆက်၏ အနွယ်ဝင်ဖြစ်သည်ဟု
ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ နောက်ဆုံးမင်းမှာ မန္တလေး၌ စိုးစံသော သီပေါမင်း
ဖြစ်၍ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၈၅-ခုနှစ်၌ အင်္ဂလိပ်တို့က သိမ်းယူပြီး ထီးနန်း
ချဲ့လေရာ မြန်မာ နန်းဆက်သည် လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်း သွားလေသည်။
အလောင်းဘုရား မင်းဆက်သည် ရွှေဘို၊ စစ်ကိုင်း၊ အင်းဝ၊ အမရပူရ နှင့်
မန္တလေးတို့တွင် ထီးနန်းစိုက်ခဲ့ကြသည်။

ပဲခူးကိုအောင်မြင်စော့ ဘုရင့်နောင် မင်းတရားကြီးသည် ပုဂံမင်း
ဆက် အနွယ်နှင့် ဆက်နွယ်ပုံကို ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၂၉၈
ခုနှစ်တွင် ပုဂံမင်းဆက် ပြတ်သွားသောအခါ မင်းညီ၊ မင်းသားတို့သည်
အောင်ဌ၌ စုရုံးနေထိုင်ကြသည်။ အချို့မှာ ပြည်မြို့၌ နေထိုင်ကြသည်။
အောင်ဌ၌ သားခရာက နေထိုင်သော မင်းညီ၊ မင်းသားတို့သည် တောင်ငူ
မင်းဆက်ကို တည်ထောင်ကြရာ ၁၃၁၃-ခုနှစ်၌ စတင် အောင်မြင်သည်။
ထိုအခါတွင် တောင်ငူဘုရင် ပြုလုပ်ပြီး ပဲခူး ဟံသာဝတီ နေပြည်
တော်ကို ၁၅၄၀-တွင် သိမ်းပိုက်ပြီး ၁၅၅၉-ခုနှစ်အထိ မင်းဆက်ရှိသည်။
အောင်ဌမင်းဆက်တွင် အထင်ရှားဆုံး မင်းကား ဘုရင့်နောင် မင်းတရား

သထုံနှင့် ပဲခူးခရိုင်တို့ရှိ မွန်မင်းဆက်မှာ မည်ကဲ့သို့ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ကို တိတိကျကျ သိရန် မလွယ်ကူပေ။ အစဉ်အလာအရဆိုလျှင် ခရစ်သက္ကရာဇ် အေဒီ ၅၇၃-မှ ၁၀၅၀-အထိ သုဝဏ္ဏဘူမိ သထုံပြည် မွန်မင်းဆက် တည်ရှိပုံကို သိလိုက်ရသည်။ ၁၀၅၀-၌ အနောက်ရထားမင်းက သထုံကို သိမ်းပိုက်လိုက်သောကြောင့် မင်းဆက် ပြတ်သွားရ လေသည်။ ပုဂံမင်းဆက် ပျက်သုဉ်းသွားသောအခါ၌ကား မုတ္တမနှင့် ပဲခူး ဟံသာဝတီနိုင်ငံတို့၌ ရှမ်း(ဝါဠီ)မင်းဆက်ကို တည်ထောင် ခဲ့သည်။ တပင်ရွှေထီးသည် ပဲခူးနေပြည်တော်ကို သိမ်းပိုက်သော ၁၅၂၆-ခုနှစ်၌ အထက်ပဲခူးမင်းဆက်လည်း ရပ်စဲသွားလေသည်။ အနောက်နိုင်ငံ ခရီးသွားများနှင့် ကုန်သည်များသည် ဤခေတ်များ၌ ပဲခူးသို့ လာရောက်၍ ကုန်ကူးခဲ့ရုံသည်။ တောင်ငူမင်းဆက် ဘုရင်များကို ထွေမြင်ပြီး မြန်မာပြည်အကြောင်း ရေးသားခဲ့ကြသည်။

အင်းဝမင်းနှင့် ဟံသာဝတီမင်းတို့သည် လက်အောက်ခံ ခရိုင်နယ်
ပယ်တို့၌ မြို့စား၊ ရွာစား ခန့်အပ်၍ အုပ်ချုပ်စေသည်။ တပင်ရွှေထီးမင်း
သည် အင်းဝ ပြည်၊ တောင်ငူ၊ မုတ္တမ မြို့များ၌ မြို့စား၊ ရွာစား ခန့်ထား
သည်။

ဘုရင်နောင်သည် အထက်အောက် မြန်မာနိုင်ငံများကို သိမ်းယူပြီး
နောက် ပဲခူးမှပင် မင်းနေပြည်တော် တည်ထောင်ပြီး လက်အောက်
နယ်များကို ဘုရင်ခံ(သို့မဟုတ်) မြို့စားဖြင့် အုပ်ချုပ်စေသည်။ အင်းဝ
နေပြည်တော် တည်ထောင်သော ခေတ်၌လည်း ဤသို့ပင် မြို့စား၊ ရွာစား
စနစ်ကို ကျင့်သုံးလေသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ နတ်သမိုင်း၌ ပြည်ဘုရင်၊ တောင်
ဘုရင် စသည်ဖြင့် ဇေးသားထားလျှင် တက်ယ့်ရှင်ဘုရင်ပင်လော၊ မြို့စား-
ရွာစားကို ဆိုလိုသလော၊ လက်အောက်ခံ မင်း တစ်ပါး၊ ပါးကို ဆို
သလော စသည်ဖြင့် လေလာရှာဖွေရလေသည်။

နတ်အတ္ထုပ္ပတ္တိသမိုင်းများ၌ကား ရှေးပဝေသကီခေတ်ကို ပုံပြင်သမ္ပယ
ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ ဥပမာ-တကောင်းပြည်၌ မြန်မာမင်းများ အစဉ်အဆက်
စိုးစံခဲ့ပုံကိုလည်းကောင်း၊ တကောင်းမှ ပြည်မင်းဆက်နှင့် ဆက်နွယ်သွားရ
ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်မင်းဆက်မှ ပုဂံမင်းဆက်သို့ ဆက်နွယ်သွားရပုံကို

လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ပင်းယစစ်ကိုင်း၌ ထွန်းကားလာသော ရှမ်းမင်း
ဆတ်နှင့် လည်းကောင်း ဆက်နွယ်ပုံကို ရေးသားခဲ့ကြလေသည်။ ရှမ်းမင်း
ဆတ်တို့သည် အင်းဝနိုင်ငံကို တည်ထောင်ကြသော မြန်မာ မင်းဆက်နှင့်
ဆရာနော်သွားလေသည်။ ပထမ အင်းဝခေတ်(၁၅၈၁-၁၇၅၁) အတွင်း
မင်းတရားတို့၌ မွန်၊ ရှမ်းဖြင့် မင်းဆက်များ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရာ မြန်မာ
နောက်ဆုံး မင်းဆက်ဖြစ်သော အလောင်းဘုရားမင်းလက်ထက်က လွှမ်းမိုး
ဆင်နွှဲပွားသွားလေသည်။ ဘက္ကရာဇ် ၅၇၃-မှ ၁၀၅၀-အထိ ပဲခူး သထုံ
တို့၌ မွန်မင်းဆက် ရှိခဲ့ရာ အနော်ရထာမင်းခေတ်မှ ပုဂံ ပျက်သည် အထိ
မြန်မာတို့နှင့် ရောနှောသွားသည်။ ပုဂံ ပျက်သောအခါ ဟံသာဝတီမင်း
ဆတ်ကို တည်ထောင်နိုင်သော်လည်း တောင်ငူ မင်းဆက် ပေါ်ပေါက်
သောအခါ ပဲခူးသည် လက်အောက်ခံနိုင်ငံ ဖြစ်လာသည်။ အင်းဝ နိုင်ငံ
ဆက်တည်ထောင်နိုင်သော ခေတ်၌ ပဲခူးသည် အင်းဝနှင့် ဆော့နှောသွား
လေသည်။ နောက်ဆုံး ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၇၅၇-ခုနှစ်၌ အလောင်းမင်း
ဘုရားသည် တတိယ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို စုစည်း တည်ထောင်နိုင်ခဲ့လေ
သည်။

သမိုင်းအရဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံတော်သည် နယ်ပယ် ကျယ်ဝန်းလှ
သော နိုင်ငံမဟုတ်ပေ။ မင်းနေပြည်တော်များသည် အချင်းချင်း သိပ်မကွာ
ဝေးလှပေ။ တကောင်းနှင့် ရှေ့တို့ နေပြည်တော်သည် မြောက်ဘက်အရပ်၌
ရှိသည်။ အင်းဝ စစ်ကိုင်းမြစ်ဝိုင်း ပင်းယ၊ အမရပူရ၊ မန္တလေး၊ ဟူသော
မင်းနေပြည်တော်များမှာ အလွန်နီးကပ်စွာရှိကြသည်။ တောင်ပိုင်း၌ရှိသော
ပုဂံ၊ တောင်ငူနှင့် ပြည်တို့မှာလည်း နိုင်ငံတော်အချင်းချင်း ကပ်လျက်ရှိ
သည်။ မုတ္တမ၊ သထုံ၊ ပဲခူးနှင့် ဒဂုံတို့မှာလည်း မပေးကွာလှပေ။ အထက်ပါ
မင်းနေပြည်တော်များ၌ ရှေးဟောင်း အဆောက်အအုံများ၊ ကျောက်စာ
များ၊ ဘာသာရေး အဆောက်အအုံများကို အမြောက်အမြား တွေ့နိုင်သည်။
မင်းတို့ကို စနစ်တကျ သုတေသနပြုလုပ်၍ ဖော်ထုတ်တင်ပြရန် သုတေသီ
များလိုအပ်လျက်ရှိပေသည်။ ဧရာဝတီသမိုင်း၊ မြို့ပြသမိုင်းတို့မှာ တစ်ခါတစ်ရံ
အာရုံစိုက်သော်လည်း လုံးဝ ပစ်ပယ်ရမည် မဟုတ်ပါချေ။

အထက်မြန်မာနိုင်ငံ သမိုင်းကို အကြမ်းဖျင်း သိထားမှသာလျှင်
၁၇-မင်း နတ်အကြောင်းကို လေ့လာရာ၌ ယင်းတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို နား
မည်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ နတ်သမိုင်းများ၌ ဖော်ပြချက်တို့သည် တကယ်

၄၀

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

ရာဇဝင်၊ သမိုင်းများနှင့် အချက်အလက် မည်မျှမှန်သည်၊ မည်မျှ မှားယွင်းသည်ကို ချိန်ဆစိစစ်ရန် လိုသည်။ နတ်သမိုင်းများမှာ အလွန်ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် အမျိုးအစား အုပ်စု ၅-အုပ်စုဖြင့် လေ့လာခဲ့ခြင်းလျှင် နားလည်ရန် လွယ်ကူကြောင်း တွေ့ရသည်။ နတ်နှစ်ပါးမှာ ၃၇-မင်းနတ်၌ အုပ်စုဝင်နတ် မဟုတ်ဘဲ တမင်ထည့်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်ဦးမှာ သိကြားမင်းဖြစ်၍ ဟိန္ဒူတို့၏ ထုံးတမ်းနတ်ဖြစ်ပြီးလျှင် တစ်ဦးမှာ မောင်ဘိုးတူနတ် ဖြစ်လေသည်။ မောင်ဘိုးတူမှာ ကျားစားခံရသော ပင်းယခေတ်ပေ၂ ကုန်သည်တစ်ဦး ဖြစ်၍ အခြားနတ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိပေ။

နတ်အုပ်စု တစ်စုစီရှိ နတ်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်ကို ဖော်ပြပါမည်။ အုပ်စုဝင်နတ်တို့၏ ရုပ်ပုံ ရုပ်ထုများ အကြောင်းကိုလည်း ရှင်းပြပါမည်-

အုပ်စု (၁) ကို ခွတ္တဘောင်နတ် အုပ်စုဟု ခေါ်သည်။ မြန်မာ့ရှေးဦးသမိုင်း၌ တကောင်းနှင့် သရေခေတ္တရာရှိ မင်းဆက်တို့တွင် ခွတ္တဘောင်မှာ အထင်ရှားဆုံး မင်း ဖြစ်သည်။ ခွတ္တဘောဇီသည် ပြည်မြို့၌ နန်းစံခဲ့သည်။ ဤမင်းဆက်ရှိသော နတ်တို့ကို ခွတ္တဘောင် အုပ်စုနတ်များဟု ခေါ်သည်။ အလွန်ရှေးကျသောကြောင့် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၆-ရာစု ဘီစီခန့်ကပင် တည်ရှိသည်ဟု သမိုင်းများက ဆိုလေသည်။

အုပ်စု (၂) မှာ အနော်ရထာ အုပ်စုဖြစ်၍ အနော်ရထာမတိုင်မီနှင့် အနော်ရထာမင်းများလည်း ဆက်နွယ်နေသော နတ်အုပ်စု ဖြစ်သည်။ နတ် ရောနှောမှု ရှိသည်။

အုပ်စု (၃) မှာ အင်းဝဘုရင် မင်းခေါင်နှင့် အလောင်းစည်သူ အုပ်စုဝင် နတ်တို့ဖြစ်သည်။ အင်းဝမင်းဆက်သည် (၁၃၄၆-၁၅၅၁) အထိ တည်ရှိ၍ ပုဂံအလောင်းစည်သူနှင့် ဧရာနော ရှုပ်ထွေးစွာ နတ်သမိုင်း၌ တွေ့ရသည်။ အလောင်းစည်သူမင်းကြီးမှာ ပုဂံခေတ်၌ အထူး ထင်ပေ၂ ကျော်ကြားသော မင်းကြီးဖြစ်၍ အင်းဝခေတ် နတ်တို့ကို ဆက်နွယ်ပေးလိုဟန် ရှိလေသည်။

အုပ်စု (၄) ဝင်နတ်များကို တပင်ရွှေထီးအုပ်စုဟု အမည်ပေးရခြင်းမှာ ဤမင်းနှင့် ပတ်သက်နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူ၏ လက်အောက်ခံ နယ်ပယ်ရှိ နတ်များလည်း ပါဝင်သည်။

အုပ်စု (၅) မှာ ဘုရင့်နောင် အုပ်စုဖြစ်၍ ၁၆-ရာစု ၁၇-ရာစု နှစ်များအထိ ပါဝင်လျက် ရှိသည်။ အင်းဝမင်းဆက်၊ ပဲခူး မင်းဆက်များလည်း ပါရှိသည်။

နတ်သမိုင်း အများစုမှာ အတော် ခေတ်နောက်ကျမှသာ ပြုစုရေးသားခြင်းဖြစ်၍ မူလဖြစ်ရပ်အချိန်နှင့် အတော်ကွာခြားကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဘီစီ ၆ ရာစု (တကောင်း သရေခေတ္တရာခေတ်) နှင့် ၁၁-ရာစု အေဒီတို့၌ ပေါ်သည့်ဆိုသော နတ်အတ္ထုပ္ပတ္တိမျှသာ ဖြစ်သည်။ အချို့ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့မှာ ၁၇-ရာစုနှစ်ကမှ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်။ တပင်ရွှေထီးမင်းကိုပင်လျှင် နတ်စာရင်း၌ ထည့်သွင်းခဲ့လေသည်။

အခန်း (၅)

ဒုတ္တဘောင်အုပ်စုဝင် နတ်များ

သုံးဆယ့်ခုနစ်မင်း နတ်တို့တွင် ဒုတ္တဘောင်အုပ်စုဝင် နတ်တို့မှာ အမှတ် (၂)(၃)(၄)(၅)(၁၃)(၁၄) နှင့် (၃၇) ဖြစ်၍ စုစုပေါင်း နတ်(၇) ပါး ရှိလေသည်။ ဒုတ္တဘောင်သည် သရေခေတ္တရာ ပြည်မြို့၏ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ရင်းနှင့် ပတ်သက်နေသော နတ်များဖြစ်၍ အုပ်စုအမည် ပေးရသည်။

သမိုင်းကြောင်းမှာ အကြမ်းအားဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပေ သည်....

တကောင်းပြည့်၌ ပန်းပဲသမား မောင်တင့်တယ်ကို ထတ်ပြီးလျှင် သူ၏နှမ မစောမိကို တကောင်းမင်းကြီးက သိမ်းယူလိုက်သည်။ သူမ သည် မောင်တော် မီးထဲ၌ အရှိခံရစဉ် ခုန်ဆင်းပြီး အသေခံသွားသည်။ မောင်တင့်တယ်သည် ရေနဂါးနှင့် သင့်မြတ်ပြီး ကလေးနှစ်ယောက် ရသည်။ ယင်း သားနှစ်ပါးကိုလည်း ပြည်မြို့ ဒုတ္တဘောင်မင်းက လက်စွဲသတ်ပွဲ၌ သတ်ပစ်ပြန်သည်။ ဒုတ္တဘောင်မင်း၌ မိဖုရားတစ်ပါး ရှိလေရာ မင်းကြီးက လျစ်လျူရှုထား၍ ဆင်းရဲစွာ ရက်ကန်းသည်မ အဖြစ် အသက်မွေးရသည်။ သူနှင့် သမီးတော်သည် အတူတကွ ဆေးဆိုးသွားရာ နတ်ဖြစ်သွားကြ၏။ ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီးမှာကား နတ်မဖြစ်ချေ။

အမှတ် (၂)ရှိ မဟာဂိရီနတ်မူ၌ မောင်တင့်တယ်ပင် ဖြစ်၍ ပန်းပဲ သမားဖြစ်ခဲ့သည်။ အမှတ် (၃) နှမတော်ကြီးမှာ ရွှေမျက်နှာ (သို့မဟုတ်) တောင်ကြီးရှင်နတ်ဟု ခေါ်သော နှမတော်မစောမိပင် ဖြစ်သည်။ မိဖုရား ဖြစ်လာသောအခါ 'သီရိစန္ဒာ' ဟူသော ဘွဲ့ကို ခံယူရသည်။ အမှတ် (၄) ရွှေဘဲနတ်မှာ မင်း၏မိဖုရား ဖြစ်ပြီး နဂါး၏သမီး ဖြစ်သည်။ အမှတ် (၁၃) နှင့် (၁၄)ရှိ တောင်မကြီးနတ် နှင့် တောင်ပြုရှင် နတ်တို့ကို ကိုယ်

သော်နတ်များဟု ခေါ်၍ ယင်း၏သားများ ဖြစ်ကြသည်။ ရှင်ဗြူနှင့်ရှင်ညို
ထံ၌ ထင်ရှားသည်။ အမှတ် (၅) သုံးပန်လှနတ်မှာ ဒုတ္တဘောင်မင်း
ကြီး၏မိဖုရားဖြစ်၍ ဥက္ကလာပ မိဖုရားဟု တွင်သည်။ အမှတ် (၁၇)
ရှင်နီနတ်မှာ သု၏သမီးတော် ဖြစ်သည်။ မဟာဂီရိနတ် (၀၇) မင်းမဟာ
ဂီရိနတ်ကို အိမ်စောင့်နတ်ဟု ခေါ်၍ အုန်းသီးချိတ်ဆွဲ၍ ပူဇော်ထား
သည်။ အုန်းသီး၏ထိပ်၌ အဝတ်ဖြူ စည်းထားသည်။ ဤနေရာဌာနသည်
အုန်း နေရာဌာန ဖြစ်သည်။

မြန်မာအိမ်များ၌ ဝရန်တာရှေ့တွင် ပရိတ်အိုးကို တင်ထားသည်။
ပရိတ်ဂါထာတော်များကိုလည်း ရွတ်ဆို၍ ပရိတ်ရေ စီရင်ထား၏။ တစ်လ
တစ်ခါရေကို လဲလှယ်ပေးသည်။ အိမ်ထောင်စုသား တစ်ဦးဦး ဘေးခုကွ
ဖြစ်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ခရီးသွားသူ တစ်ဦးဦး အကြောင်း ပေါ်လျှင် ဖြစ်စေ
ဤပရိတ်အိုးမှ ပရိတ်ရေဖြင့် ပက်ဖျန်းပြီး ဘီလူး၊ သရဲ၊ သဘက် တို့၏
ဘေးရန်မှ ကာကွယ်ထားကြလေသည်။ ဤပရိတ်ရေကို ညောင်ရေအိုး၌
ထားလေ့ ရှိကြသည်။ အောင်သပြေ ပန်း များကို လည်း စိုက်ထိုးလေ့
ရှိသည်။ အိမ်၏ ခေါင်မိုးအစွန်းနား၌ တပ်ဆင်လေ့ ရှိသည်။ သို့သော်
ရေအိုး၌ ရေစိမ်ထားလေ့ ရှိသည်။

မုန်အိမ်များ၌ အုန်းသီးကို အဝတ်နီ (သို့မဟုတ်) အဝတ်ဝါ
ဖတ်၍ အိမ်၏ တောင်ဘက်၌ ချည်နှောင်ထားလေ့ ရှိသည်။ ဤကား
မင်းမဟာဂီရိနတ်ကို အိမ်တွင်းနတ်အဖြစ် ပုသမူ ဖြစ်သည်။ မုန်တိုက်ကား
မင်းမဟာရေဟု ခေါ်၍ နတ်တို့၏ အကြီးအမှူးဟု ဆိုကြသည်။ မိုးတွင်း
အခါ၌ အုန်းသီးကို အဝတ်နီ (သို့မဟုတ်) အဝါ လဲပေးကြပြန်သည်။
ခေါက်ကွဲသောအခါ အသစ်တစ်ဖန်လဲပေးပြီး ငွေ၊ အစားအစာ ထန်းလျက်
အိမ်သီး စသည်ဖြင့် အိမ်စောင့်နတ်ကို ပုသမူ ပြုကြလေသည်။ ဤသို့
ပြုလုပ်ခြင်းမှာ ရောဂါအန္တရာယ်တို့မှ ကင်းဝေးစေရန် ဖြစ်သည်။

အိမ်တွင်းနတ်မှာ အိမ်၌ စောင့်ရှောက်ကြသော်လည်း ယင်းကို
နှုတ်မပျက်မကွက် ပူဇော် ပုသထားလျှင် သူခိုး၊ သူငှက်၊ သူစိမ်းတို့၏
အန္တရာယ်မှ တားဆီးပေးသည်ဟု ယုံကြည်ကြလေသည်။ လာရောက်နှောင့်ယှက်
သူများကို နတ်က ဖမ်းစားမည်၊ ပြုစားမည်ဟု ယုံကြည်သောကြောင့် မင်း
မဟာဂီရိနတ်သည် အိမ်ကို ကာကွယ်မှု၊ စောင့်ရှောက်မှု ပြုသောနတ်ဟု
ယုံကြည်ကြလေသည်။

တော်စိန်ခိုကလည်း အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားလေသည်....

နတ်များကို မင်းမဟာကိရိနတ်က ဦးဆောင်သည်။ သူ၏ဇနီးမှာ ရှင်နတ် ဖြစ်၍ နှမမှာ သုံးပန်လှ၊ တူမမှာ ရွှေနုမိ ဖြစ်လေသည်။ မောင်တင့်တယ်မှာ ပန်းပဲသမား ဖြစ်လေသည်။ ခွန်အားဗလ ကြီး မား သောကြောင့် တကောင်းပြည့်ရှင်မင်းက ကြောက်ရွံ့ပြီး မင်း၏ ပရိယာယ်ဖြင့် တန်ကျင်လျှိုထိုး၍ သတ်ဖြတ် ပစ်လိုက်သည်။ သူ၏ နှမတော်ကို မိဖုရား မြှောက်စား၍ မင်းကြီးကို ယုံကြည်ပြီး နေပြည်တော်ကို လာစဉ်မှာပဲ အဖမ်းခံရပြီး အသတ်လည်း ခံရသည်။ မီးကျိုးထဲ၌ မောင်တင့်တယ်၏ အော်သံကို ကြားရ၍ နှမတော်က ကယ်တင်ရန် ပြေးဆင်းသောကြောင့် နှမတော်ပါသေဆုံးသွားသည်။ မင်းကြီးမှာ ဆွဲ၍ တားဆီးရာ ဆံထုံးကိုသာ ရရှိသည်။ ဤ မောင်နှမမှာ ထင်ရှားသော နတ်ဖြစ်ကြပြီး ဩဇာကြီးမားသည်။

ယင်းတို့စိုးစံရာ သစ်ပင်နားသို့ ချဉ်းကပ်မိသော ကျွဲနွား တိရစ္ဆာန်များနှင့် လူသားတို့မှာ ဖမ်းဆီး ပြုစားခံရ၍ သေဆုံးသွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ချောက်လွန်သော သစ်ပင်ကို ခုတ်လှဲပြီး အောက်မြေ အောက်ရွာသို့ရောက်တော်မူ၍ အတိုင်းမျှောချလိုက်ရာ ပုဂံပုပ္ပားသို့ရောက်ရှိလာသည်။ သေဉ်လည်ကြောင်မင်းက ဆယ်ယူခိုင်းပြီး ပုပ္ပားတောင်မှာ နတ်ကွန်းဆောက်၍ ထားလေသည်။ ပုဂံမင်း သေဉ်လည်ကြောင်ကို အိပ်မက်ပေးသည်။ ကိုယ်ထင်ပြသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ယင်းတို့မှာ နေစရာ မရှိ၍ နတ်ကွန်းလိုကြောင်း မင်းကြီးကသိရှိရာ ပုပ္ပား၌ နတ်ကွန်းထားရှိခြင်းဖြစ်သည်။ သစ်ပင်ကို နတ်ရုပ် လူရုပ် ထွင်းပြီး နတ်ပုသ ကြလေသည်။ ဦးခေါင်းကိုလည်း ရွှေချပေးလိုက်သည်။ မင်းကြီးက ယင်းတို့ကို မင်းညီ မင်းသား ဘွဲ့တံဆိပ် ပေးသနားလိုက်သည်။

ပုဂံခေတ်၌ ယင်းနတ်ဘွဲ့ကို အရက်သေစာဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကျွဲနွားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသားစိမ်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကြက်ငှက်ဖြင့်လည်းကောင်း ပုသလေ့ရှိရာ ၁၆ ရာစုတွင် ဘုရင့်နောင်မင်းသည် ၁၅၅၅ ခုနှစ်တွင် ပုဂံနှင့် ပုပ္ပားတောင်သို့ရောက်ရှိလာရာ အရက်သေစာနှင့် တိရစ္ဆာန်တို့ကို ကျွဲဖြူ နွားဖြူ ကြက်ဖြူ တို့ဖြင့် ပူဇော် ပုသနေကြကြောင်း တွေ့မြင်တော်မူ၍ အမိန့်တော် ထုတ်ပြန်၍ တားမြစ်ရကြောင်း မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် မှန်နန်းရာဇဝင်ကြီးတွင် မှတ်တမ်း တင်ခဲ့ကြသည်။

‘နတ်ပွဲ၌ အရက်သေစာနှင့် ယာဇ်ပူဇော်မှု မပါဝင်ရ’ဟုအမိန့်ထုတ်
ရခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။
အရက်သောက်သူ သူတစ်ပါးအသက်သတ်သူတို့သည် အပါယ်ရေ၌ကျရ
ကြောင်း ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့သည်။ ယင်းနတ်တို့၏ နတ်ကုန်း
ပျက်စီးနေ၍ ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက်၌ ရွှေဦးခေါင်း ပြန်သည်ပြုလုပ်
ပေးပြီး ရွှေသားစစ်စစ် မကိုဋ် ဦးထုပ်တို့ကို ဆောင်းပေးခဲ့သည်။ ရွှေ
အလေးချိန် နှစ်ပေါင်ခွဲ ရှိသည်’

ဟု မှတ်တမ်း၌ ဆိုသည်။

အထက် မြန်မာပြည် ဂေဇက် အကဲ့(၂) အပိုင်း (၂)၌ ယင်းတို့၏
အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်....

‘တကောင်းမင်း လက်ထက်၌ ပန်းပဲသမား မောင်တင့်တယ် ရှိသည်။
မောင်တင့်တော်၏ သားဖြစ်သည်။ ခွန်အားဗလ ကြီးမားသောကြောင့်
မင်းကြီးက ထီးနန်း ရယူလိုမည် စိုးရိမ်ပြီး ယင်းတို့၏ ပရိယာယ်ဖြင့်
ဖတ်းဆီးသတ်ဖြတ်ပစ်လိုက်လေသည်။ မီးဖိုထဲသို့ ဖိုကျင်ထိုး အသတ်ခံရ
ရှာသော မောင်တင့်တယ်ကို နှမတော်ကပင် လိုက်လံ၍ အသေခံသွား
သည်။ ဦးခေါင်းနှစ်ခုသာ ကျန်ရစ်တော့သည်။

နတ်ဖြစ်သွားသောအခါ စကားပင်၌ နေ၍ လာသမျှ လူသူ ကျွဲ၊
နွားတို့ကို ဖမ်းဆီးစားသောက်လေသည်။ ထို့ကြောင့် တကောင်းမင်း
ကြီးက စကားပင်ကို ပယ်နုတ်ပြီး ဧရာဝတီမြစ်ထဲသို့ မျှောချလိုက်သည်။
ပုဂံ၌ သောင်တင်နေ၍ သေဉ်လည်ကြောင်မင်းက ဆယ်ယူပြီး ပုပ္ဖားမှာ
နတ်ကုန်းပြုလုပ်ပြီး နေစေခဲ့လေသည်။ မင်းကြီးက နှစ်စဉ် နယုန်လ၌
ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပစေသည်။

ဟိုးတော်ဘုရားလက်ထက်၌ ဦးခေါင်းပုံရှိသော ရွှေမျက်နှာဦးခေါင်း
ရုပ် နှစ်ခုကို ပြုလုပ်ပေးရာ နှစ်ဦး ယင်း ရွှေမျက်နှာ ‘မကိုဋ်တို့ကို လှည့်
လည် ပြသကြလေသည်။ မြန်မာပြည် အရပ်ရပ်မှ လူအတော်များများ
လာရောက်၍ နတ်ပွဲကျင်းပရာ အမတ်ကြီးများက ဦးဆောင်ခဲ့ကြသည်။
ယင်း ရွှေသားအတိရှိသော ခေါင်းနှစ်လုံးကို ဗြိတိသျှက အထက် မြန်

မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်သောအခါ ပုဂံ ငွေတိုက်၌ လုံခြုံစွာ သေဒုခတ်၍ သိမ်းဆည်းထားရသည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်မြို့သို့ ယင်း ရွှေအစစ် ဦးခေါင်းများကို ပေးပို့ပြီး ဘားနစ် စာကြည့်ပိဋကတ်တိုက်၌ ထားရှိခဲ့သည်။ ကျန်စစ်သားနှင့်လည်း ယင်းနတ်တို့ ပတ်သက်နေသေး၏။ ကျန်စစ်သားသည် ထီးနန်းရယူရန် ကြိုးစားသောအခါ ကူညီသည်ဟု ဆိုပြီး ယင်းတို့ကို ပယရန် အိမ်တိုင်းမှာ အုန်းသီးဆွဲထားရမည်ဟု အမိန့်ထုတ်ခဲ့သည်။

ဟု ဆိုလေသည်။

မဟာဂိဋ္ဌီနတ်

မောင်တော်ကြီးနတ်

ရွှေအစစ် ဦးခေါင်းပုံများ

မောင်တော်ဖြစ်သော မောင်တင့်တယ်သည် မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်၌ အိမ်စောင့်နတ်အဖြစ် တည်ရှိ၏။ အောက်မြန်မာနိုင်ငံ ရန်ကုန်၊ ပုသိမ် စသော မြို့တို့မှာပင် မောင်တင့်တယ်အတွက် အုန်းသီးချိတ်ဆွဲ၍ ပယရန် ဆဲပင်ဖြစ်သည်။ အုန်းသီးကို ကြိမ်ခြင်းကလေးဖြင့် ဆွဲပြီး ဝါးခွံ ဆိုင်းထားသည်။ အဝတ်နီပတ်ရခြင်း၊ အဝတ်နီခေါင်းပေါင်း ပေါင်းခြင်းကို

လရုပ်ဖော်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့သည် မိမိတို့နေအိပ်၌ တစ်စုံတစ်ယောက် နေမကောင်းဖြစ်လာလျှင် အုန်းသီးကို စစ်ဆေးကြည့်သည်။ အုန်းဆီ အုန်းမြီး မကျွတ်သင့်ဟု အယူအဆရှိသည်။ သောက်ရေကိုလည်း မပြတ် တားရှိပေသည်။ အုန်းသီး၌ ချွတ်ယွင်းလျှင် အုန်းသီးအသစ် လဲပေးသည်။ ယင်းနတ်တို့ ပူဇော်ပုံ ဓလေ့ကို ဖီးလီခင်းဟောရေးသော 'မြန်မာလူမျိုးတို့၏ အနှစ်သာရ' စာမျက်နှာ ၂၉၉ မှစတင်၍ ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

နတ်ကတော်တို့သည် သက်ဆိုင်ရာနတ်အတွက် သင့်လျော်သော အဝတ်အစားကို ဝတ်ဆင်၍ ကခုန်ကြလေသည်။ သင့်တော်သော မဏ္ဍပ်ကိုလည်း ဆောက်လုပ်ကြလေသည်။ နတ်ကတော်သည် နတ်သီချင်းနှင့် နတ်သံ နတ်စာတို့ကို ကျနစွာ ကျက်မှတ်၍ ကခုန်ရပြီး လက်ထဲ၌ သပြေခက်များကို ကိုင်ဆောင်ထားရသည်။ ထို့နောက် ဖလားစုံ ကုန်းအစ်ကို ကိုင်ဆောင်ပြီး သီချင်းသီဆို၍ သောက်တော်ဘူး၊ သောက်တော်ရေကို ကိုင်ဆောင်ရသည်။

ထို့နောက် နတ်သံပစ်ရသည်-

ကျွန်ုပ်လားပါပြီ၊ လာပါပြီ၊ ဝတ်စုံအပြည့်နှင့် ပုဆိုးကိုပိုက်ခါလာပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ညာဘက်၌ ယပ်ကိုကိုင်ဆောင်ပြီး ကျွန်ုပ်၏ ဦးခေါင်းမှာ ရွှေအစစ်နှင့် ပြုလုပ်ထားသည်။ ကျွန်ုပ်သည် တကောင်းမြို့မှာ နေထိုင်သည်။ မင်းကြီးကို လုပ်ကြံမည်ဟု အထင်ရှိသောကြောင့် အသတ်ခံရပါသည်။ ကျွန်ုပ်ကို အရှင်လတ်လတ် ဖိုကျင့်ထိုး၍ သတ်ပါသည်။

သည်ဖြင့် နတ်သံပစ်ကြသည်။

မောင်တင့်တယ်၏ နှမမှာ ရှင်ထွေးလှဟု ခေါ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အာမေယာဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်သည်။ မိဖုရားဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် မိဖုရားအဆောင်အယောင်နှင့် ကခုန်ကြလေသည်။ ဤနတ်မောင်နှမ နယ်ပယ်အနှံ့ အုပ်စိုးသည်ဟု အယူရှိသည်။ နန်းမတော် တောင်ကြီးရှင်ခေါ် ရွှေမျက်နှာ နတ်အတွက် သီချင်းများ၊ နတ်သံများ သီးခြားပစ်ရသည်။

အထက်ပါ နတ်နှစ်ပါး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ သမိုင်း အဖြစ်အပျက်ပင် ဖြစ်၏။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ ခုတ္တဘောင်၏ နန်းစံနှစ်ကို ခရစ်မပေ ၆၆၄၄-မှ ၄၇၂ အထိ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပြီး မဟာသမ္ဘဝမင်း၏ သားတော်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရ၏။ ဣဠသမ္ဘဝ၊ မဟာသမ္ဘဝ ညီနောင်သည် မျက်စိမမြင်၍ တကောင်းပြည်မှ အောက်ပြည်သို့ မျှောချလိုက်ရာ သရေ ခေတ္တရာသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ မဟာသမ္ဘဝ၏ သားတော်မှာ ခုတ္တဘောင် ဖြစ်သည်။

ဤနည်းအတိုင်း မောင်တင့်တယ် အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ အချက်အလက်အချို့ ပြန်ရောနှောသွားပုံ ရသည်။ ဥပမာ-ဖောင်ဖြင့် မျှောခန်း၊ အောက်ပြည် ရောက်ရှိသည့် အခန်း စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ခုတ္တဘောင်မင်းကြီး ကိုယ်တိုင် ပုသိမ်မော်တွင် နာဂရာဇ်(နဂရစ်အင်္ဂ) ပင်လယ်ဝသို့ တိုင်းခန်း လှည့်လည် ခဲ့သည်။ ရေနဂါးတို့ နေထိုင်ရာသို့ရောက်ပုံ၊ ရေနဂါးတို့ သင်္ဘောကို လှိုင်း ဂရက်ထဲ ဆွဲယူပုံ စသည့် နဂါးအကြောင်းမှာ မောင်တင့်တယ်၏ နဂါးမ သမိုင်းနှင့် နီးနယ်သည်။ ဤနတ်အုပ်စု အလွန်ခေတ်စားခဲ့လေသည်။

ဒုတ္တဘောင်ဆုပ်စုဝင် နတ်များ

၅၇

အပျိုး ဆက်နှယ်ပုံ

ရေထောင်သရက်မြို့ရှိ မခင်-ဦးကင့်တော် (မာဂီလိဘိုးတော်) + အမိ-ဒေဝနော်

တင့်တယ်
(မဟာဂီရိ)

+

ရွှေနတ်
(နဝါးသမီး)

မစောမိ-သီရိစန္ဒာမိဖုရား
(တကောင်း)
နမတော်ကြီး
(ဝါ) ရွှေမျက်နှာနတ်

မထွေးလှ
ဥက္ကလာပမိဖုရား
သုံးပန်လှနတ်

ရှင်ဖြူ
(မောင်ရှင်ဖြူ)

ရှင်ညို

ရှင်နှဲမိ

ရှေးစံသုတေသန (၁၀၆၆ ခု) ပြဿနာအောင်

(၂)

(၃)

(၄)

အများဟောကြသော သမိုင်းအကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပါမည်....

ဇောဂီရိ၊ နမတော်၊ ရွှေနတ်

အမှတ်(၂)မဟာဂီရိ နတ်မှာ ယခင် ဖော်ပြခဲ့သည့် သမိုင်းအရ ထင်ရှားသော နတ်ဖြစ်သည်။ အမှတ်(၃) နမတော်နတ်မှာ ရုပ်ရည်လှပ ချောမောနုသာကြောင့် ရွှေမျက်နှာ နတ်ဟု ခေါ်တွင်သည်။ ဤ နတ် မောင်နှမမှာ ပုပ္ဖားတောင်ရှိ စကားပင်မှာ နေထိုင်ကြလေသည်။ အမှတ် (၄) ရွှေနတ်နတ်မှာ မင်းတုန်း၌ မွေးဖွား၍ ရေနဂါး၏ သမီးတော်ဖြစ် သည်။ ရွှေစက်တော်ကို သွားရောက်ဖူးမြော်စဉ် တင့်တယ်နှင့် တွေ့ဆုံပြီး ထိမ်းမြားခဲ့သည်။ ယင်းတို့မှ သားနှစ်ယောက် မွေးဖွားရာ တောင်မကြီး နှင့် မြောက်မင်းရှင်ဖြူဟု ခေါ်ကြ၏။ တင့်တယ် ပြန်မလာ၍ ရင်ကွဲနာ ကျပြီး ကွယ်လွန်ရာ နတ်ဖြစ်သည်။ သူ၏ ရုပ်ပုံ၌ နဂါးမ ဦးခေါင်း ဆောင်းထားသည်။

(၁၃)

(၁၄)

တောင်မကြီး မောင်မင်းရှင်

အမှတ်(၁၃) တောင်မကြီးနတ်နှင့် အမှတ်(၁၄) မောင်မင်းရှင်နတ် (မောင်ဖြူရှင်နတ်) ဖြစ်သည်။ တောင့်တယ်၏ နဂါးဇနီး၌ ဥနှစ်လုံးပေါက်ဖွားရာ ရေ၌ မျှော၍ ရသေ့က မွေးမြူရလေသည်။ ကလေးငယ်နှစ်ယောက်ကို ရှင်ဖြူရှင်ညိုဟု အမည်ပေးလေသည်။ ခုတ္တဘောင်မင်းထံသို့ ဟူးရားအမတ်တို့က ခွန်အားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးက နန်းလုမည်ဟု ဗေဒင်ဟောရာ ၎င်းတို့ကြီးက မုဆိုးကို စေလွှတ်၍ တောထဲ၌ ရန်သူကို ရှာဖွေစေသည်။ ယင်း ညီအစ်ကိုတို့ကိမ်းဆီးပြီး မင်းကြီးထံသို့ပို့ကာ အချင်းချင်း ခုတ်သတ်ခိုင်း၏။ ဤလက်ဝှေ့ပွဲ၌ ညီငယ်မှာ သေဆုံးပြီး တောင်မကြီးနတ်ဟု ခေါ်တွင်လာသည်။ မကြာမီ အစ်ကိုကြီးလည်း ဗုဒ္ဓရာဇာဖြင့် သေဆုံးရာ ရှင်ဖြူ(၀၁) မောင်မင်းရှင် နတ် ဖြစ်လာသည်။ ယင်းတို့၌ လက်ခြောက်ချောင်း ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ပုံတော်များကို ပြည်မြို့ အရှေ့ဘက် အရပ်၌ ကိုယ်တော်ရှင် နတ်ကွန်းများဖြင့် ထားရှိကြလေသည်။ သူတို့၏ ရုပ်ထူမှာ စစ်သားညီနောင်ပုံ မင်းဝတ် တန်ဆာဝတ် ဖြစ်သည်။ ဓား နှင့် လှံများ ကိုင်ထားသည်။ လက်ခြောက်ချောင်း စသည့် အယူအဆမှာ ဟိန္ဒူနတ်ဘုရားများ၏ ပုံပြင်ကို ယူခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

သုဝဏ္ဏနတ်

၅

မင်းမိနတ်

(၃၃)

(၅)

သုံးပန်လှ

အမှတ် (၅) သုံးပန်လှနတ်မှာ ရုပ်ရည် ချောလွန်း၍ သုံးပန်လှဟု
 တွင်သည်။ ဟံသာဝတီ ပဲခူးဇာတိဖြစ်၍ ရုပ်ကိုတစ်နေ့ သုံးကြိမ် ပြောင်းလဲ
 နိုင်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ လှပသောကြောင့် ပြည်မြို့ရှိ ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီး
 ထံ ဆက်သရ၏။ သို့ရာတွင် သူက ဘီလူးမ ဖြစ်ကြောင်း ပရိယာယ်နှင့်
 ပြောပြီး ငြင်းဆယ်ခဲ့၍ မင်းကြီးက နှင်ထုတ်ရာ ရက်ကန်းသည်မ အဖြစ်
 အသက်မွေးလေသည်။ သူက ပြည်မြို့ရှိ လင်မကြီး (လင်မကြည်) ဘုရားကို
 စာညှိပြီး လင်မကြီးပင်ကို စိုက်ခဲ့၏။ သူ သေဆုံးသောအခါ သူ၏ ရက်
 ကန်းစင်နှင့် ခုံတို့မှာ ကျောက်ဖြစ်သွားပြီး ယနေ့ထိုင် တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။
 မိဖုရားဘဝ၌ ဥက္ကလာပ မိဖုရားဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ ရုပ်ပုံ၌ မိန်းမငယ်
 အသွင် နန်းစော်ဖြင့် တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ ရုပ်လျှက် နောက်မှာ အဖော်
 တစ်ယောက် ရှိသည်။ ခေါင်း၌ တစ်ခါတစ်ရံ နဂါးခေါင်းစွပ်၍ တစ်ခါ
 တစ်ရံ နဂါးဦးခေါင်း မရှိပေ။ အမှန်မှာ ဂေါ်သျှဆင်ဦးခေါင်းနတ် (ဟိန္ဒူ
 နတ်) ကို မြန်မာတို့က တစ်နည်းတစ်ဖုံ ပြုလုပ်အတုခိုးခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
 ရုပ်ပုံ၌ ဘီလူးက ဆင်ကိုစီးလျက် မောင်းနှင်သွားပုံဖြစ်၍ ဟိန္ဒူ ဝါဒမှ
 လာကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ရှင်နိမိ

အမှတ် (၃၇) ရှင်နိမိနတ်မှာ အထက်ပါ ဥက္ကလာပ မိဖုရား၏
 သမီးတော်ဖြစ်သည်။ သူ၏မိခင်နှင့် တစ်ချိန်တည်း သေဆုံးရာ နတ် ဖြစ်
 သည်။ သူ့ကို စတုတ်တုတ် မိန်းကလေးပုံသဏ္ဌာန် ထုလုပ်ပြီး ခေါင်း၌ နဂါး
 ဦးခေါင်း စွပ်ထားလေသည်။

သေဉ်လည်ကြောင်မင်းနှင့် မင်းမဟာဂိရီ နတ်မောင်နှမ

ပန်းဝဲမောင်တင့်တယ်ကို တကောင်းမင်းက စံကားပင်တွင် ချဉ်
 နှောင်၍ ဖိုကျပ်ထိုးသတ်သောကြောင့် နှမစောမယ်ယာက မီးတွင်းသို့ ခုန်
 ဆင်း သေဆုံးပြီး နတ်ဖြစ်ကြ၍ စံကားပင်၌နေရာ ထိုစံကားပင် အောက်
 သို့ ရောက်ရှိလာသော လူသူ ဆင် မြင်း ကျွဲနွားမှန်သမျှကို ဂင်းနတ်
 မောင်နှမက ခမ်းစား၍ သေလေတုန်သည်။ ထို့ကြောင့် စံကားပင်ကို
 အမြစ်က တူးပြီး ရောဝတီမြစ်တွင် ချောချလိုက်လေသည်။

သက္ကရာဇ် ၂၆၆-ခု ပုဂံမင်းခုနစ်ဆက်မြောက် သေဉ်လည်ကြောင် မင်းလက်ထက် အဆိုပါ နတ်မောင်နှမ ပါလာသော စံကားပင် ပုဂံကျေးလက် ညောင်ဦးကမ်းပါးသို့ ဆိုက်ရောက်သော ညဉ့်လင်းအားကြီးအချိန် မင်းကြီးကို အိပ်မက်ပေးသည်မှာ... 'တကောင်းပြည်က ငါတို့ နတ်မောင်နှမ စံကားပင်ကို စီး၍ မျောလာပြီး မင်းကြီး၏ပြည်သို့ ရောက်သည်။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောနေရာ၌ နတ်ကွန်းနတ်နန်းနှင့် ထားလျှင် အိမ်မင်းကြီးနှင့်တကွ တိုင်းသူပြည်သားတို့ကို စောင်မကြည့်ရှုမည်' ဟု အိပ်မက်ပေး၍ မင်းကြီးသည် စံကားပင်ကို နတ်ရုပ် ထုလုပ်ပြီး ပုပ္ပားတောင်တွင် နတ်ကွန်း နတ်နန်းနှင့် ထားလေသည်မှစ၍ မင်းမှထမ်းစသော ပြည်သူတို့သည် တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ကျ 'ပုပ္ပားတောင်နတ်ပူဇော်ပွဲကြီး' ကို ကြီးကျယ်စွာ ပြုလုပ်ကျင်းပကြသည်သာမက ပြည်သူတို့အိမ်ရှေ့တွင်လည်း နတ်ကွန်း နတ်နန်းများ ဆောက်လုပ် ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

ပုပ္ပားတောင်သည် မြတ်သော တောင်ကြီးဖြစ်၍ 'မဟာဂီရိ' တောင်ဟု ခေါ်သည်။ ပန်းပဲမောင်တင့်တယ် နတ်မောင်နှမကို ပုပ္ပားတောင်၌ နတ်ကွန်းနတ်နန်းနှင့် ထား၍ တောင်ကို အစွဲပြုပြီး 'မဟာဂီရိ' ဟု ခေါ်သည်။

တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် နတ်တော်လရောက်လျှင် မင်း မှူး မတ် စသည်တို့က ပုပ္ပားတောင်သို့ လာရောက်၍ ပူဇော်ပသကြသည်ကို အစွဲပြု၍ 'မင်းမဟာဂီရိ' ဟု တွင်သည်။

အနော်ရထာမင်းကြီးလက်ထက် အသျှင်အရတ်မထေရ် ပုဂံပြည်သို့ ကြွလာပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားကို ဆုံးမ ဟောကြားတော်မူသော အခါ သက်ဝင်ယုံကြည်ပြီးသော် အရည်းကြီးအယူဝါဒကို မင်းမိန့်ဖြင့် ထုတ်သင်စေ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာအယူကို ယူစေရာတွင် မဟာဂီရိနတ်ကို ကိုးကွယ်သူတို့က အိမ်ရှေ့တွင် နတ်ကွန်း နတ်နန်း မထားရသောကြောင့် အိမ်တွင်း၌ အုန်းသီးဆွဲ၍ ကိုးကွယ်ကြလေသည်။ ၎င်းကို အစွဲပြု၍ 'အိမ်တွင်း မင်းမဟာဂီရိ' ဟု တွင်သည်။ ၎င်းပြင် 'တောင်ကြီးရှင် နတ်မောင်နှမ' ဟုလည်း ခေါ်ကြသေးသည်။

အိမ်တွင်း၌ အုန်းသီးဆွဲသည့် အလိုမှာ မီးလောင်သူတို့အား အုန်းရည်နှင့် ကုမခြင်းသည် အသင့်လျော်ဆုံးဖြစ်၍ မင်းမဟာဂီရိကို ရည်ရွယ်

ပြီး အိမ်တွင်း အုန်းသီးဆွဲ၍ ပူဇော်ခြင်းဖြစ်သည်။ အုန်းရည် ခန်းခြောက်ခြင်းကို မခံရဘဲ မကြာမကြာ အသစ်လဲ၍ ဆွဲရခြင်း၊ အမွှေးနံ့သာရည် ဖက်ဖျန်းရခြင်း၊ ယပ်ခတ်ပေးရခြင်း၊ အုန်းတော်၏ ယာဘက်၌ ယပ်၊ စိဘက်၌ ခား ဆက်ထားရခြင်း၊ အုန်းတော်၏အနီးတွင် လင်စုံမယားဖက် အိပ်မှုမပြုရခြင်း၊ ခေါင်ရမ်းပန်း၊ စံကားပန်းနှင့် ဖယောင်းတိုင်၊ အမွှေးတိုင် များကို ထွန်းညှိပူဇော်ပသခြင်းများ မပြုရဟု အမှတ်အသားများ တွေ့ရသည်။

မှတ်တမ်းတစ်ခုတွင်။ မင်းမဟာဂီရိနတ်သည် ပန်းပဲမောင်တင့်တယ် မဟုတ်၊ ဂုင်း၏ နှမကြီး စောမယ်ယာမူသာ မင်း မဟာဂီရိဖြစ်သည်။ တကောင်းမင်းက မောင်တင့်တယ်ကို စံကားပင်၌ ချည်နှောင်ပြီး ဖိုကျင်ထိုးသတ်သောအခါ စောမယ်ယာက ငါ့အစ်ကို ငါ့ကြောင့် သေရပလေဟု ယူကျုံးမရဖြစ်ကာ မီးပုံတွင်းသို့ ခုန်အင်းလေရာ အစောင့်အကြပ်များက လိုက်၍ ဆွဲငင်သည်တွင် ခေါင်းကို မီးမလောင်သေးဘဲ ကိုယ်ကား မီးလောင်ကျွမ်း၍ သေလေသည်။ ကြီးမြတ်သော ဦးခေါင်းဖြစ်၍သာ မီးမလောင်နိုင်ဟုဆိုကာ စောမယ်ယာ၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ယူ၍ ရွှေချပြီး မဟာဂီရိအမည်နှင့် နန်းတွင်းဥရုတိုင်၌ ထားလျက် မောင်းမမိသ်များ ကိုးကွယ်ကြလေသည်။

ထိုမဟာဂီရိနတ်ဖြစ်သော စောမယ်ယာ၏ ဦးခေါင်းကို နန်းတွင်း၌ ထား၍ ကိုးကွယ်ကြသော်လည်း စောမယ်ယာမှာ နတ်ဘဝနှင့် အစ်ကိုမောင်တင့်တယ်နေရာ စံကားပင်၌သာ နေထိုင်ပြီး စံကားပင်အောက် ရောက်လာသမျှ လူသူ၊ ကျွဲနွား တိရစ္ဆာန်များကို ဖမ်းစားပါများ၍ တကောင်းမင်းက စံကားပင်ကို အမြစ်ကတူးစေပြီး ရေဝတ်မြစ်သို့ မျှောလိုက်ရာ သေဉ်လည်ကြောင်မင်းလက်ထက် ပုဂံသို့ ရောက်ပြီး စံကားသားကို မောင်တင့်တယ်အတွက် အရပ်ခုနစ်တောင် နတ်ရုပ်ထုလုပ်၍ နှမတော် ရွှေမျက်နှာ မဟာဂီရိစောမယ်ယာအတွက် စံကားတုံးတွင် ခေါင်းပုံ ရွှေစင်္ဂါရေး၍ ပုပ္ပားတောင်တွင် နတ်ကျွန်း၊ နတ်နန်းများနှင့် ထားသည်။

ဟု မှတ်တမ်းတစ်ခုတွင် တွေ့ရသေးသည်။

အလောင်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်တော် အခါ ရွှေအလေးချိန် ၅-ပိဿာကို နှမတော် စောမယ်ယာ၏ ဦးခေါင်းပုံ ပြုလုပ်စေ၍ နတ်ကွန်း၌ ထားစေပြီးလျှင် အိမ်ထောင်စုံ ၇-အိမ်ထောင်ကိုပါ နတ်ထိန်းအဖြစ် ခန့်အပ်တော် မူခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုံ သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖ-ဆ-ပ-လ အစိုးရ လက်ထက် ပုပ္ပားတောင်တွင် နတ်ကွန်း နတ်နန်းများ အသစ် ဆောက်လုပ်၍ အင်္ဂါတေ ကွန်တရစ်များနှင့် မဟာဂီရိမောင်တော်-နှမတော်ပုံများကို အောက်ခံခုံ မပါဘဲ ထုလုပ်ထားလေသည်။

မဟာဂီရိအနွယ်တော်မှ နတ်ဖြစ်သူများ

- ၁။ မာဂီလီဘိုးတော် (ဦးတင့်တော်-ဦးတင့်တယ်၏ ဖခင်) အမိ-ဒေဝီနော်
- ၂။ မင်းမဟာဂီရိ (ပန်းပဲမောင်တင့်တယ်)
- ၃။ ရွှေမျက်နှာနတ်ခေင် နှမတော်နတ် (နှမကြီး စောမယ်ယာ မမြတ်လှ)
- ၄။ သုံးပန်လှ (နှမငယ်ရှင်ထွေးလှ ခေင် မဒွေးဖြူ)
- ၅။ ရှင်နဲမိခေင် မနဲလေး (သုံးပန်လှ ရှင်ထွေးလှသမီး)
- ၆။ ရွှေနဘေ (မောင်တင့်တယ်၏ဇနီး)
- ၇။ တောင်မကြီး ရှင်ညို [] (ပန်းပဲမောင်တင့်တယ်နှင့်
- ၈။ တောင်မကြီး ရှင်ဖြူ [] ရွှေနဘေတို့၏ သားများ)

ပုပ္ပားတောင်တော် ထင်္ကာ (၄)ပိုဒ်

- ၁။ သိုးကလေး။ ပုပ္ပားနတ်တောင်၊ အခေါင်မြင့်ဖျား၊ စုဒတာပြား၌ နံ့ရှားကြိုင်လွှင့်၊ ခါတန်ပွင့်သည်။ ရွှေနှင့်ရိုးမှား ပန်းစကား။
- ၂။ သိုးကလေး။ စကားပွင့်နှင့်၊ နှိုင်းတင့်နိုးသည်၊ ရဲမျိုးသမီး၊ မောင်ကြီးနှမ၊ ညက်လှပြာစင်၊ မဲ့သည်းပင်သည်၊ ခရီးသား။

ခန္တတောင်အုပ်စုဝင် နတ်များ

၆၅

- ၃။ သုံးကလေး၊ မြိတ်လွယ်စုလည်း၊ အငယ်တည်းက၊ ကျမ်းဝင်ကြသည်၊ မွေးဘတူချင်း မျိုးသည်မင်းနှင့်၊ ချစ်ချင်းစုရုံး၊ သက်ထက်ဆုံးသည်၊ နှလုံးမခြား-စောင့်တရား၊
- ၄။ ဆွေမိမင်း၊ မျက်သုတ်နီစင်၊ ရထည်းဖျင်နှင့်၊ ကျိုင်းစင်မြဝါ၊ မတ်ကြီးလျှာကို၊ မယ်သာကြိုက်မိ-တုမရှိ၊
- ၁။ ပန်းတို့ဖြင့်ပြည့်လျက်ရှိသော၊ မဟာဂီရိ၊ ရွှေမျက်နှာ၊ တောင်မင်းကြီး စသည့် နတ်တို့နေရာ၊ အလွန်မြင့်မြတ်သော၊ ပုပ္ပားတောင်ထိပ်တောကြီးတွင် အနံ့မွှေးကြိုင်စွာ ချိန်ခါအလိုက် ပွင့်သည့် ရွှေရောင်နှင့် ခွဲခြားမရအောင် လှပဝင်းဝါ တင့်တယ်စွာသော ကောင်းဝါပန်းတို့ဖြင့် ပြည့်စုံသော ပုပ္ပားတောင်၌ ဟူလိုသည်၊
- ၂။ စကားဝါပန်းပွင့်ရောင်နှင့် နှိုင်းစာလျှင် သင့်လျော်သည်၊ ရဲရင့်သော လူစွမ်းကောင်း မောင်တင့်တယ်၏နမ အသားဝင်းဝါနှူးညှံလှပသော စောမယ်ယာ ကျွန်မ၏ ချစ်လှစွာသော ရည်းစားသည် ထွက်ပြေးပြီး ခရီးသွားနေရရှာသည်၊
- ၃။ ကြက်တောင်စီး ဆံပင်ထုံးသစ် တစ်ဆယ့်သုံးနှစ်အရွယ် ငယ်ငယ်ကချစ်ခင်နှစ်သက် လာကြသော မွေးဖခင် ဦးတင့်တော်၏တူရင်းဖြစ်သော ချစ်သူရည်းစားနှင့် အချင်းချင်းပေါင်းရန် စိတ်တိုသည် အသက်သေသည့် တိုင်အောင်ပင် သစ္စာတရားစောင့်လျက် ချစ်ခင်ခြင်း ရှိကြသည်၊
- ၄။ ချစ်သောညီမငယ်တို့ဖျင်နီအင်္ကျီ လှပတင့်တယ် စင်ကြယ်စိမ်းလဲ့လဲ့အဝါရောင်ရှိသော ကျိုင်းထီးကို ဆောင်းလေ့ရှိသော တကောင်းမင်းကြီးကို ချစ်ကြိုက်ခဲ့ခြင်းသည် မောင်နှင့်တကွ မိမိကိုယ်တိုင် သေရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလေသည်၊

သွားတောင်ဘွဲ့ လင်္ကာ ၄ ပိုဒ်သည်....

စောမယ်ယာမှာ တကောင်းမင်းကြီး၏ မိဖုရားမမြှောက်မီက ၎င်း၏မွေးဖခင် ပန်းပဲသူကြီး ဦးတင့်တော်၏ အစ်မက မွေးသောသားနှင့် မောင်နှမ ဝမ်းကွဲချင်း ၁၃ နှစ်အရွယ်ကစ၍ ချစ်ခင်စုံမက်လာခဲ့ကြရာ တကောင်း

မင်းက စောမယ်ယာကို မိဖုရား မြှောက်သဖြင့် ငယ်ချစ်ရည်းစား ထွက်ပြေး
တိမ်းရှောင် နေရသည်။

တကောင်းမင်းက မောင်တင့်တယ်ကို ဥပါယ်တံချဉ်နှင့် ဖမ်းစေပြီး
ဖိုကျင်ထိုးသတ်စဉ် စောမယ်ယာ မီးပုံတွင်း ခုံဆင်းသေသောကြောင့် နတ်
ဖြစ်ပြီး ပုပ္ဖားတောင်တွင် 'သေဉ်လည်ကြောင်မင်း' က နတ်ကုန်းရုပ်ထုလုပ်
ကိုးကွယ်ထားသောအခါ ပုပ္ဖားတောင်တွင် စံကားပင်တို့ လှပတင့်တယ်စွာ
ပေါက်ရောက်ပွင့်ဖူးလျက် လွမ်းဆွတ် ကြည်နူးဖွယ် ဒို့သဖြင့် စောမယ်ယာ၏
ငယ်ရည်းစားကို လွမ်းဆွတ်လျက် ပုပ္ဖားတောင် နတ်ဘွဲ့ကိုဆိုသည့် အလွန်
ရှေးကျသော နတ်သံလင်္ကာ ဖြစ်သည်။

ပုပ္ဖားတောင်ဘွဲ့ လင်္ကာတွင် 'သိုးကလေး' ဆိုသည်မှာ နတ်မိဖုရားဟု
ဆိုသည်။ သိုးကြီး=မိဖုရားကြီး၊ သိုးကလေး=မိဖုရားငယ်၊ သိုးခေါ် နတ်
မိဖုရားတို့ ဝတ်ဆင်သော အဝတ်တန်ဆာ ပျော့ခမောက်ကို အထွတ်(အချွန်
တပ်)၍ အနားလေးဘက် အထက်သို့ လှန်ပြီးလျှင် ခမောက်ကို လေးစေ၍
ပြုလုပ်ထားလျက် ပန်းတို့နှင့် ဝေဝေဆာဆာရှိအောင် ပြုလုပ်ထားလေ
သည်။ ၎င်းတို့ နားရွက်အုပ်(နားကင်း)တန်ဆာအဆက်အသွယ်ပါရှိသည်။
၎င်း ခမောက်ကို 'သိုး'ဟု ခေါ်သည်။

သိုးကိုဆောင်းသောအခါ ပဝါကို အထက်ကလုပ်ပြီး မေးသိုင်း
စည်းလျက် ဆောင်းရသည်။

အခန်း (၆)

အနော်ရထာ အုပ်စုဝင် နတ်များ

အုပ်စု(၂)ကို အနော်ရထာ အုပ်စုဝင် နတ်များ၏ အုပ်စုဟု ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်၍ နတ်အမှတ်(၁၆) (၂၄) (၂၅) (၂၆) (၂၇) (၂၈) (၂၉) (၃၀)နှင့်(၃၆)တို့ပါရှိ၏။ အရှေ့အတွက်အားဖြင့်(၉)ပါး ရှိပါသည်။ အနော်ရထာမင်းစောနှင့် ဆက်နွယ်နေသောကြောင့် အနော်ရထာ အုပ်စုဟု အမည်မှည့်သည်။ ယင်းနတ်တို့၏ သမိုင်း နောက်ခံကားမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

ပုဂံကို ကြောင်းဖြူမင်းက စိုးစံရာ ယင်း၌ သားသုံးယောက် ရှိ၏။ ဇီဝရာဇာတစ်ပါး၌ ကျည်စိုးနှင့် စုက္ကတေးကို ပွားမြင်၍ တစ်ပါး၌ အနော်ရထာကို ပွားမြင်၏။ ကြောင်းဖြူမင်း နတ်ရွာစံလျှင် ပထမဆုံး ကျည်စိုးက ဆက်ခံပြီးနောက် စုက္ကတေးက ဆက်ခံပြန်သည်။ စုက္ကတေးနှင့် အနော်ရထာ အချင်း များကြသောကြောင့် အနော်ရထာက စီးချင်းတိုက်ပြီး စုက္ကတေးကို အောင်မြင်သည်။ အနော်ရထာမင်းထံ ရွှေဖျဉ်းကြီး၊ ရွှေဖျဉ်းငယ်လေး ညီနောင်တို့ ခစားထမ်းရွက်ကြရာ တရုတ်ပြည်သို့ ချီတက်၍ မြတ်စွာဘုရား စွယ်တော်၊ အံတော်ကို ရယူရာ၌ ဤညီနောင်က ပါဝင် ဆောင်ရွက်သည်။ သို့သော် တရုတ်ပြည်မှ အပြန်ခရီးတွင် အနော်ရထာမင်းကြီး၏ အမိန့်ကို မနာခံ၍ အသတ်ခံရရာ နတ်ဖြစ်သွားကြသည်။ ယင်းတို့ကိုကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်သော ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်ရှိရာ မန္တလေးဘိုးတော်ဟု ခေါ်တွင်သည်။ ဤပုဏ္ဏားနှင့် နှမတစ်ယောက်မှာလည်း ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့ အသတ်ခံရစဉ်၌ပင် လုပ်ကြံခံရသည်။

ဤခေတ်ရှိ နတ်ရွာမိုင်းတို့ ပြောရာ၌ အခြားသမိုင်း နှစ်ခုကလည်း ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ပုဂံ ရှင်စော (ရင်ဇော်) မင်းပြုစဉ် သားတော် ဇောင်ရှင်သည် ဒန်းစီးရင်း လိမ့်ကျ သေဆုံးသွားသည်။ မန္တဟာမင်း အကြောင်းပြောရာ၌လည်း မန္တဟာမင်းနှင့် ဆွေမျိုးအားလုံးကို ဘုရားကျွန်အဖြစ် လူဒါန်းသည်ဟု ဆိုသေးသည်။ ဤဆွေမျိုးတစ်စု၌ တစ်ဦးမှာ နွနုထောင်ဂါရု၍ သေဆုံးရာ နတ်ဖြစ်သွားသည်။

အထက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် ကြောင်းဖြူမင်း၏ မိဖုရား သားတော် ကျည်စိုးနှင့် စုက္ကတေး၊ မောင်ရှင်တို့ အားလုံး နတ်ဖြစ်ကြ၏။ ပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏားနှင့် နမတစ်ဦး၊ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်တို့လည်း နတ်ဖြစ်ကြ၏။ သထုံမှ နန္ဒာသည် မင်းသားလည်း နတ်ဖြစ်သွား၏။

နတ်အုပ်စုဝင်တို့၏ အမည်တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

အမှတ်(၂၀) ထီးဖြူဆောင်းနတ် (ယခင် စုက္ကတေးမင်း)၊

အမှတ်(၃၀) ယောမရှင် မင်းခေါင်နတ်၊ ဘုရင်မရှင်မင်းခေါင်နတ် (ယခင် ကျည်စိုးမင်း)၊

အမှတ်(၂၉) ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ် (ယင်းတို့၏မယ်တော်)

အမှတ်(၂၅)နှင့် (၂၆)တို့မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ရောက်ရှိလာသော ရွှေဖျဉ်းကြီးနှင့် ရွှေဖျဉ်းငယ်တို့ ဖြစ်ကြောင်း။

အမှတ်(၂၄) မန္တလေး ဘိုးတော်နတ်မှာ ယင်းညီနောင်၏ ပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏားဆရာဖြစ်သည်။

အမှတ်(၁၆)ညောင်ချင်းနတ်မှာ မနုဿမင်း၏ ဆွေးမျိုး ကုဋ်နန္ဒာ ရောဂါဖြင့် သေဆုံးရသူ သထုံပြည်သား ဖြစ်ပေသည်။

ရွှေဖျဉ်းညီနောင် နတ်နှစ်ပါးမှာ ဤအုပ်စု၌ အထင်ပေါ်ကျော်ကြား ဆုံးသော နတ်တို့ဖြစ်ကြသည်။ မန္တလေးအနီး တောင်ပြုန်းအရပ်၌ ယင်း ညီနောင်၏ နတ်နန်းများ ရှိကြပြီး အထက်အောက် မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်မှ လာရောက်ပြီး ကခုန် မြူးထူး ကြလေသည်။ ယင်း အညာဒေသတို့၌ ကျေးရွာများတွင် လှပသော အဝတ်အစားများကို ဝတ်ဆင်ထူလုပ်ထားသော မင်းညီနောင် နတ်ရုပ်ကို တွေ့မြင်ရတတ်သည်။ သူတို့ကို မင်းဝတ် မင်းစားနှင့် တွေ့ရတတ်သည်။ ဓားကိုလည်း ကိုင်ဆွဲကြလေသည်။

ဤနတ်နှစ်ပါးကို တော်စိန်ခိုက အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားလေသည်-

ရွှေဖျဉ်းညီနောင်၏ သမိုင်းသည် မဟာဂီရိ နှင့် နမတော်ဘို့၏ သမိုင်းကို နည်းမှီပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၁-ရာစု

အစပိုင်း၌ အနော်ရထာမင်းစော အုပ်ချုပ်စဉ် မှန်ပြည်၌ ကုလား
 တစ်ဦး ရောက်ရှိလာပြီး ပုပ္ပားတောင်ရှိ ဘီလူးမ မယ်ဝဏ္ဏ နှင့်
 အကြောင်းဆက် ပေါင်းဖက်ခဲ့လေသည်။ ယင်းတို့၌ ရွှေဖျဉ်းကြီးနှင့်
 ရွှေဖျဉ်းငယ် နှစ်ယောက်ရှိရာ ကြီးပြင်းလာသောအခါ အနော်ရထာ
 မင်းစောထံ ခစားထမ်းရွက်ကြသည်။ အနော်ရထာမင်းက တရုတ်
 ပြည်သို့ အံတော်ရရှိရန် ချီတက်ရာ၌ ယင်းတို့လည်း ပါရှိကြသည်။
 တရုတ်မင်း ဦးတည်ဘူးက အံတော်ကို မပေးဘဲ မြို့တံခါးပိတ်ထား
 သောကြောင့် ရွှေဖျဉ်းညီနောင်က ရုပ်ဖျက်၍ ဝင်ရောက်ပြီး အံတော်
 ကိုရယူသည်။ ဦးတည်ဘူး၏ လည်ပင်းကို ထုံးသုံးချက်တား၍ ခြိမ်း
 ခြောက်သည်။ (တရုတ်ပြည်မှ အံတော်အစစ်ကို မရခဲ့ဟု ရာဇဝင်
 တို့၌ ဆိုသည်။) အပြန်ခရီး၌ မတ္တရာမြို့အနီး ဝါးရင်းတုတ်အရပ်၌
 မင်းက အမျက်တော်ရှိ၍ သတ်ပစ်ရာ နတ်စိမ်း ဖြစ်သွားကြလေ
 သည်။ ယင်းအရပ်၌ အနော်ရထာမင်းက ဆုတောင်းပြည့် စေတီကို
 တည်ထားခဲ့သည်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းအတိုင်း မင်းကြီး စုန်ဆင်း
 သွားစဉ် ဖောင်တော်ကိုတားပြီး ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှစ်က နတ်ဖြစ်ပုံ
 ကိုလျှောက်တင်ကြရာ သနားတော်မူသောကြောင့် ဝါးရင်းတုတ်
 အရပ် (ယခု တောင်ပြန်း) ၌ပင် နတ်ကွန်း ဆောက်လုပ်ပေးခဲ့သည်။
 ယင်းတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို မဟာဂီတ မေဒနီကျမ်းရှိ ၃၇-မင်း
 နတ်သီချင်းစုတွင် ကကျယ်ပါရှိလေသည်။ ယင်းတို့၏ နတ်ပွဲမှာ
 ကြီးကျယ်ခမ်းနားပြီး လူစည်ကားသည်။ နတ်ဝင်သည်တို့နှင့် နတ်
 အပူး ခံရသူတို့သည် ယောက်ျားကဲ့သို့ ဝတ်ဆင်ပြီး ပုဆိုးကို ခါး
 တောင်းကျိုက်၍ ကခုန်မြူးထူးကြလေသည်။ သူတို့၏ ပန်းပေါ်၌
 ပဝါဖြူ တဘက်ဖြူများ တင်ထားသည်။ ခေါင်း၌ အရောင်ဖျော့
 ဖျော့ရှိသော ခမောက်တို့ကို ဆောင်းထားကြသည်။ ညာလက်ခံတွင်
 အင်ကြင်းပန်းခက်များ ကိုင်ထားကြသည်။ သူတို့သည် ရွှေနောက်
 သုံးကြိမ် ရှေ့တိုးနောက်ငင် ခုန်ပေါက်ကြပြီးလျှင် အခန်းတွင်းသို့
 ဝင်ပြီး အကျီအဝတ်အစား လဲလှယ်ကြသည်။ အဝတ်အစား အသစ်
 တို့မှာ ပိုး၊ ဖဲ၊ ကတ္တီပါ အဝတ်များဖြစ်ပြီး ပိုးပုဆိုးကို ဝတ်ထား၍
 လက်တစ်ဖက်၌ ငှက်ပျော့ပဲ၊ အခြားလက်တစ်ဖက်၌ ခေးကိုင်ထား
 ကြသည်။ ထို့နောက် နတ်သံပစ်၍ သီချင်းဆိုပြီး ပျော်မြူးစွာ က
 ခုန်ကြသည်။

နတ်သံပစ်ရာ၌ ကတ္တီပါဗောင်း ပုဆိုးဆင်မြန်းထားပုံ ပုဆိုးအင်္ကျီဝတ်ပုံ၊ ခေါင်းပေါင်းအင်္ကျီ ပေါင်းပုံ၊ အနော်ရထာမင်း၏ ကိုယ်ရန်တော် ညီနောင်နှစ်ပါး ဖြစ်ပုံ၊ ဖခင်ဖြစ်သူမှာ ကုလားဖြစ်ပုံ၊ အပြေးလျှင်မြန်ပုံ၊ ဘုရင်ကို ပန်းပေါင်းစုံ ဆက်သပုံ၊ မိခင်မှာ ဘီလူးမဖြစ်ပုံ၊ ညီနောင်နှစ်ပါး တရုတ်ပြည်သို့ အနော်ရထာ၏ အမိန့်ဖြင့် ချီတက်ရပုံ၊ အပြန်တွင် အသတ်ခံရပုံတို့ကို နတ်သံပစ်၍ ပြောဆိုကြလေသည်။

ရှေ့ဖျဉ်းငယ်ကလည်း သီးခြားနတ်သံပစ်၍ ကခုန်လေသည်။ နတ်သံမှာ— ရှေ့ဖျဉ်းကြီး၏ ညီငယ်လေး ဖြစ်ပုံ၊ တောင်ပြုန်းနတ်ကြီးဖြစ်ပုံ၊ အနော်ရထာမင်းကို သစ္စာရှိစွာနှင့် ခစားခဲ့ပုံ၊ အသက်စွန့်၍ ခစားသော်လည်း အသတ်ခံရပုံ၊ အုတ်နှစ်ချပ် လပ်သောကြောင့် တာဝန်မကျေတူ၍ မင်းကြီး အမျက်တော်ရှိပုံ၊ နတ်ဖြစ်သောအခါ နေစရာမရှိဖြစ်ပုံတို့ကြောင့် အနော်ရထာမင်း၏ ဖောင်တော်ကို တားဆီးပြီး အသနားတော်မြတ်ခံရပုံ၊ တောင်ပြုန်းကို အပိုင်စားပေးပုံ၊ မိခင်နတ်မှာ ဗုဒ္ဓားတောင်၌ နေထိုင်ပုံ၊ မိန်းကလေးများကို ချစ်ခင်ပုံ စသည်တို့ကို နတ်သံပစ်၍ ကခုန်လေသည်။

အထက်ပါ သမိုင်းလာ အဖြစ်အပျက်အချို့ကို ရောနှောပြီး ပြောဆိုလာခဲ့ခြင်းသာဖြစ်ပေသည်။ သမိုင်းဝင်ဖြစ်ရပ်တို့မှာ— ပုဂံပြည်တွင် ညောင်ဦးစောရဟန်း (၉၂၄-၉၅၇) မှာ မင်းမျိုးမင်းနွယ်မဟုတ်၊ ထီးနန်းကို လူယူထားသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူသည် (၃၃) နှစ် စိုးစံခဲ့၍ သူ၏အုပ်စိုးစဉ်ကာလတွင် ပုဂံပြည်တွင် နဂါးကို ကိုးကွယ်ပသသူ အယူဝါဒကို လည်းကောင်း၊ အရည်းကြီးရဟန်းတို့ကို ကိုးကွယ်ပသမှု အယူဝါဒကိုလည်းကောင်း တီထွင်ခဲ့လေသည်။ သူ့ကို ကြောင်းပြုမင်းက ဖယ်ရှားပြီး ပုဂံမင်းဆက်ကို တည်ထောင်ခဲ့လေသည်။ ကြောင်းပြုမင်းကို ကျည်စိုး (စောရဟန်း၏သား) က နန်းချသည်။ ကျည်စိုးက ယခင်ခေတ်ကဲ့သို့ နဂါးကို ကိုးကွယ်ပသမှုကို ပြန်လည်ပြုလုပ်စေသည်။ ထို့နောက် ညီတော်စုက္ကတေး (၉၀၅-၁၀၁၀) စိုးစံပြီး အနော်ရထာက လုပ်ကြံပြီး နန်းတက်လေသည်။ အနော်ရထာမင်းစောသည် ပထမဆုံး မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို စုစည်းတည်ထောင်၍ ကောင်းစွာ အုပ်ချုပ်နိုင်သည်။

သထုံပြည့်ရှင် မန္တဟာမင်းသည် အနော်ရထာ၏ တိုက်ခိုက်မှုကို ခံရပြီး
ထိုသို့ရောက်ရှိသွားသည်။ သူနှင့် သူ၏ ဆွေမျိုးများအားလုံးကို ဘုရားမှာ
ထားပြီးသည်ဟု အဆိုရှိသည်။ သူ၏အမျိုးတစ်ယောက်မှာ ကုဋ္ဌနန္ဒာရောဂါ
နှင့် သေဆုံးရာ နတ်အဖြစ် ကိုးကွယ်ခဲ့ကြသည်။

အနော်ရထာသည် တရုတ်ပြည်သို့ ချီတက်၍ အရား၏ဓာတ်တော်ကို
ရယူသည်။ အပြန်တွင် မောရမ်းပြည်တွင် သမီးရွှေမင်းမင်းသမီးကို သိမ်း
ပို့တော်မူသည်။ ဤအဖြစ်အပျက်ကို ပြဇာတ်၊ ဇာတ်ဝတ္ထုရေးသားပြီး
သြဇာန်ကြလေသည်။ အနော်ရထာသည် အံတော်၊ စွယ်တော်ကို မရရှိခဲ့ပေး
သောကြောင့် ဘေးတော်နတ်ဖြစ်သော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားနှင့် မိသားစုမှာ အနော်
ရထာ စစ်ချီမှုကို စွန့်ပတ်သက်နေကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

မန္တလေးတိုးတော်သည် အသေဆုံးနှင့် ကွပ်မျက်ခံရသလိုပင် ပုစုံပြည့်
ရှင် နရသူမင်း ခေတ် ကုလားကျမင်း(၁၁၆၀-၁၁၆၄)လည်း ကုလား
တို့၏ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်း ခံရသည်။ ဤနရသူမင်းသည် ဖခင်ဖြစ်သော
အလောင်းစည်သူမင်းကြီးကို သတ်သည့်အပြင် မိဇ္ဇေးတော် (ပဋိကွရား၏
သမီးတော်)ကိုလည်း သတ်ပစ်သေးသည်။ ပဋိကွရားမင်းသမီးကို သတ်ပစ်
သောကြောင့် ကုလားမင်းကြီးက စစ်တပ်စေလွှတ်ပြီး နရသူကိုလည်း လုပ်ကြံ
စေရာ နရသူ ပဲ့ချင်းပြီး နတ်ရွာစံရသည်။ ကုလားစစ်သား ရှစ်ယောက်က
ဤရှစ်ယောက်ဟန် ဆောင်ရွက်ပြီး ဘိသိက်သွန်းသူလိုပြုပြီး ဓားနှင့်ထိုး
သတ်ပစ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့နောက် သူ့ကိုကိုယ်သူတို့လည်း သတ်
သေသွားကြသည်။ နရသူကို ဤဖြစ်ရပ်ကြောင့် ကုလားကျမင်းဟူ၍ အမိုင်း
စရာထိုက် ခေတ်ဝေကြလေသည်။

နတ်သမိုင်းအချင်းချင်း ရောယှက်လျက် ရှိသည်။ ပုံပြင်များရှုပ်ထွေး
တတ်သည်။ ပုဂံပြည့်ရှင် ရင်စော၌ မင်းသား မောင်ရှင်တူ၍ သားတစ်
ယောက်ရှိသည်။ သူ့ကို ရေဇော် ဟုလည်း ခေတ်ကြ၍ ညောင်ဦးစောရဟန်း
ဖြစ်ဖူးရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် 'မင်းသားမောင်ရှင်နတ်'ဟု ပြောဆို
သော နတ်မှာ အခြားသူမဟုတ်။ နဂါးကို ကိုးကွယ်သော ညောင်ဦး စော
ရဟန်းနှင့် ဆီလိသည်။ မင်းဘဝမှ နတ်ဖြစ်ရသော ကျည်စိုးနတ်နှင့်စုဏ္ဏတေး
နတ်တို့၏ အစ်ကိုပင် ဖြစ်ဖူးရှိသည်။

၇၂

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

နတ်ဆူစဉ် (၁)

သိန်းခိုမင်း၊ ပုဂံပြည့်ရှင် ၂၆-မြောက်မင်း ၇၃၁-၇၃၇

(အုပ်စု ၃၊ ဆူစဉ် ၃-၅)

ညောင်ဦးစောရဟန်း
၃၇-နှစ်မြောက်

ကွမ်းဆော်ကြောင်းဖြူ

(၂၉) ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ်

ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်

(၂၉)

ပရိမ္မတ္တမင်းခေါင်နတ်

(၃၀)

(၂၀)

(၂၁)

အုပ်စု(၂)ရှိ ပုံများမှာ လူအများစု၏ ပြောဆို ယုံကြည်ချက်၊ သာဖြစ်ပါသည်။

အမှတ်(၂၉)ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်နတ်၊ အမှတ်(၃၀) ယောမရှင်ဘုရင်မရှင်နတ် - မင်းခေါင်နတ်၊ အမှတ် (၂၇) ထီးဖြူဆောင်းနတ်တို့ဖြစ်သည်။

ယောမရှင်၊ ထီးဖြူဆောင်း၊ မယ်တော်

ကြောင်းဖြူ၏ သားတော် အနော်ရထာ ဖြစ်သည်။ အစ်ကိုတော် ထွဋ်စိုးသည် ချင်းတွင်း၌ တောကစားရင်း မုဆိုးဘစ်ဦး၏ မြားဖြင့် သေဆုံးသွားရာ အသက် ၂၀ နှစ်နှင့် ယောမရှင်မင်းခေါင်နတ် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၉၉၂ တွင် စုက္ကတေးမင်းဖြစ်သည့် ကျည်စိုးနှင့် စုက္ကတေးတို့က ဆွေးနွေးဖြူမင်းကို နန်းချ၍ ရဟန်းပြုစေသည်။ စုက္ကတေးကို အနော်ရထာမင်းက စီးချင်းတိုက်ပြီး အနိုင်ယူသည်။ စုက္ကတေးမင်း နတ်ရွာစံသောအခါ ထီးဖြူဆောင်းနတ် ဖြစ်လာသည်။ ယင်းတို့၏မယ်တော်မှာ ထီးဖြူဆောင်းမယ်တော်ဖြစ်လာသည်။ မယ်တော်၏နောက်၌ အမျိုးသမီးများ ပါရှိပြီး မိသားစုတစ်ကုန်းစီ ကိုင်ထားသူတို့သည် ရွှေစည်းပုံကို ဆောင်းထားကြ၏။

ထီးဖြူဆောင်းနတ်ကို ယောက်ျားပျို အသွင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဘိုးကြီးအို အသွင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဒေါက်ချာဆောင်းထားသော ရသေ အသွင်အဖြစ်လည်းကောင်း ထုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ထီးဖြူဆောင်း မယ်တော်နတ်ကိုတော့ အမျိုးသမီးတစ်ဦး နန်းအဝတ်အစားဖြင့် ဒူးထောက် ရှိခိုးနေဟန်ဖြစ်သည်။ ဘုရင်မရှင် မင်းခေါင်နတ်မှာ နန်းအဝတ်အစားဖြင့် လေးမြားကိုင်စွဲနေဟန် ထုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။

မင်းသားမောင်ရှင်

အမှတ်(၂၇)ရှိ မင်းသား မောင်ရှင်နတ်မှာ မင်းရှင်စော၏ သားတော်ဖြစ်၍ ကျောက်သပိတ်နှင့် ပဘက်မြို့၌ နေထိုင်ကြ၏။ သူသည် ဒန်းစီးကစားရင်း လိမ့်ကျပြီး သေဆုံးရာ နတ်ဖြစ်သွားသည်။ သူ့ကို နန်းတွင်း အဝတ်အစားဖြင့် စောင်းတော်ကို ပိုက်လျက် ထုလုပ်လေ့ ရှိကြသည်။

ဘိုးတော် နောင်တော်၊ ညီတော်

အမှတ်(၂၄)မန္တလေးဘိုးတော်နတ် (၂၅)ရွှေဖျဉ်းနောင်တော်နတ် (၂၆) ရွှေဖျဉ်းညီတော်နတ်တို့၏ ပုံများ ဖြစ်ကြသည်။ ရွှေဖျဉ်းညီနောင်မှာ

(၂၄)

သို့သော် ကုလားတစ်ဦး၏ သားတော်များ ဖြစ်လေသည်။ ယင်းကုလား
တို့သည် အနော်ရထာမင်းစောထံ၌ ခစားရင်း ပုပ္ဖား၌နေသော မယ်
တို့နှင့်အကြောင်းပါရာ သားနှစ်ယောက်ရရှိသည်။ သားနှစ်ပါးသည်လည်း
အနော်ရထာမင်းထံ၌ မင်းမူ ထမ်းကြရာ တရုတ်ပြည်၌ ဘုရားရှင်၏ ဓာတ်
တော်ကို သွားရောက် တောင်းရာ၌ ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ တောင်ပြုန်းအရောက်
တွင် အနော်ရထာက စေတီသည်ရာ အုတ်နှစ်ချပ် လုပ်သောကြောင့် ရွှေဖျဉ်း
ညီနောင်ကို ကွပ်မျက်ခဲ့ပေသည်။ ယခုအခါ တောင်ပြုန်း မင်းညီနောင်ဟု
ခေါ်တွားသည်။

မန္တလေး ဘိုးတော်နတ်ကို ပလ္လင်ပေါ်၌ ထီးနန်းအဝတ်ဖြင့် (ဝန်
ကြီးတန်) ထုလုပ်၍ လက်၌ ဓားကိုင်ထားသည်။ ကျန်ညာဘက်၌ တရား
တော်ဖြင့် ဆုံးမလေဟန်ပြဆိုထားပေသည်။ သူသည် တစ်ခါတစ်ရံ ပုရောဟိတ်
များအသွင်ရှိသည်။ မင်းညီနောင် နှစ်ဦး၏ ပုံတို့မှာ နန်းဝတ်ပုံနှင့် ဓားကို
ကိုင်ထားသည်။

(၂၅)

(၂၆)

၇၆

မြန်မာ့သီရိပလာမလွေ နတ်သမိုင်း

(၃၆)

(၁၆)

ရှင်ကု

အမှတ် (၃၆) ရှင်ကုနတ်မှာ မန္တလေးဘိုးတော်၏ နှမတော် ဖြစ်လေသည်။ သူနှင့် အတူတကွ သေဆုံးသွားရှာပြီး နတ်ဖြစ်ရာ ထီးနန်းအဝတ်ဖြင့် ကြာပလွှင့်ပေါ်၌ ထုလုပ်ထားလေသည်။

ညောင်ချင်းအို

အမှတ် (၁၆) ရှိ ညောင်ချင်းနတ်မှာ ညောင်ချင်းအိုနတ် ဟူ၍ ခေါ်ဆိုပြီး မန္တဟာမင်း၏ ဆွေမျိုးနတ် ဖြစ်သည်။ အနုရောဂါနှင့် သေဆုံးရာ နတ်ဖြစ်သည်။ သူ၏ရုပ်ပုံကို အနုရောဂါသည် အသွင်ဖြင့် ထီးနန်းအဝတ်အစားဝတ်လျက် လက်များ၊ ခြေများ၌ အနုရောဂါဖြစ်လျက် ရှိပုံကို ဖော်ထုတ်ထားလေသည်။

၃၇-မင်းအမည်များ

- ၁။ ရွှေကြက်မောင်နှမ (မန္တလေးဘိုးတော်) နှင့် (နှမတော်)၊
- ၂။ ရှင်ဂေါင်းကူ (မန္တလေးဘိုးတော်နှမ) (ကုလားမပုံ)၊
- ၃။ ပြည်ထောင်ကတော် (ပြည်ထောင်၏ဇနီး) အနောက်မီဖုရား၊
- ၄။ ကဆွဲကတော် (ကဆွဲ၏ဇနီး) မြောက်ဘက်ရှင်မ၊

၃၇-မင်းအမည်များ

- ၁။ တိုးသိန်းရှင် = အမှတ် (၄) ချင်းနတ်၊
- ၂။ သုတိုးမင်းစော = အမှတ် (၁၅) တကောင်းမင်း၊
- ၃။ ဒန်းမောင်ရှင် = အမှတ် (၃၂) သစ်ပင်နတ်၊
- ၄။ ဝရုဏနတ်မင်း = အမှတ် (၃၇) မြစ်စောင့်နတ် ပြာဟူဏနတ်တို့ကို တိုက်ရိုက်ယူသည်။

အခန်း (၇)

အင်းဝမင်းခေါင်နှင့် ပုဂံ အလောင်းစည်သူ နတ်စု

အုပ်စု (၃) ၌ ပုဂံအလောင်းစည်သူ အနွယ်ဝင်များနှင့် အင်းဝဘုရင် မင်းခေါင်၏ အနွယ်များ ပါဝင်လေသည်။ နတ်အမှတ်စဉ် (၇)(၉)(၁၀) (၁၁) (၁၂) (၁၉) (၂၀) (၃၁) (၃၂) (၃၄) နှင့် (၃၅) ဖြစ်၍ စုံစု ပေါင်းနတ် (၁၁) ပါး ရှိသည်။ အင်းဝဘုရင် မင်းခေါင်မှာ ၁၅-ရာစုနှစ် အစပိုင်း၌ အင်းဝကိုစိုးစံသည်။ မင်းခေါင်အမည်တူများရှိခြင်း အနောက် မိဖုရား-မြောက်နန်းမိဖုရားမသဲကွဲခြင်း စသည့် အကြောင်းတို့၌ အတ္ထုပ္ပတ္တိ မူမှန်ရရှိရန် ခဲယဉ်းသည်။ အနောက်မိဖုရားသည် ဘုရင်သုံးပါးနှင့် လက်ဆက် သည်ဟု အဆိုရှိသည်။ အချို့သော သမိုင်းမှတ်တမ်းမှာ ပုဂံခေတ် အစော ပိုင်းက မင်း (သိန်းခုံမင်း) လက်ထက်က အဖြစ်အပျက်နှင့် ရောနှောနေဟန် ရှိသည်။ အုပ်စု (၂) ရှိ သမိုင်းများနှင့်လည်း ရောနှောနေဟန် ရှိသည်။

ထို့ပြင် ပုဂံခေတ် ၁၁-ရာစု၌ အလွန် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော အလောင်းစည်သူမင်းနှင့်လည်း နတ်များသည် ဆက်နွယ်နေဟန် ရှိလေ သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အုပ်စု (၂) နှင့် အုပ်စု (၃) ရှိ နတ်များသည် တစ် အုပ်စုတည်း၌ ဆက်သွယ်နေသည်ဟုပြောဆိုနိုင်ပေသည်။ နှောင်းခေတ်ပုဂံလူ တို့သည် အရောရော အနှောနှော မှတ်သားခဲ့သောကြောင့် ရာဇဝင်နှင့် မညီသည့် အချက်တို့ကိုလည်း တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ အုပ်စု (၃) မှာ လူထု အတွက် ပို၍ ခေတ်စားခဲ့ဟန် ရှိလေသည်။ ထို့ပြင် ၁၅-ရာစုခေတ် ရှမ်း မင်းဆက်ဖြစ်သော အင်းဝ မင်းယ စစ်ကိုင်းမင်းတို့ကိုပါ ရောနှောထည့် သွင်းထားကြသေးသည်။ ခေတ်ကိုပိုင်းခြားရန်နှင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိမူမှန် ရရှိရန် စိတ်ရှည်ရှည်ဖြင့် ခွဲခြား စိစစ် သုတေသနပြုလုပ်ရန်လိုပေသည်။ လူအများစု က ယုံကြည် ပြောဆိုနေမှု အချို့မှာ သမိုင်း အထောက်အထားမှ ရှိချင် ပါမှ ရှိချင်ပေလိမ့်မည်။

အင်းဝ ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီးသည် နတ်ရွာစံသောအခါ ညီ
တော်ဘုရင်မင်းခေါင်ကြီး၊ ထို့နောက် သားတော် သီဟသူဆင်ဖြူရှင်တို့
ဆက်လက်စိုးစံသည်။ သီဟသူဆင်ဖြူရှင်သည် အောင်ပင်လယ်ကန်၌ ကုန်း
သောင်စော်ဘွား၏ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုကိုခံရသည်။ သီဟသူပြီးလျှင် ဒုတိယ
မင်းခေါင် စိုးစံရာ ဤမင်းသား၏ သားတော် ရွှေနန်းကျော့ရှင်က တု
တော်ကို ပုန်ကန်မှုဖြင့် သတ်ဖြတ်ပစ်လေသည်။

မင်းခေါင်ကြီး၏ မြောက်နန်းမိဖုရား၌ သားတော် နှစ်ပါးရှိရာ
ဧည့်သူနှင့် ကျော်စွာဟု ခေါ်ကြ၏။ အချင်းချင်း မသင့်မြတ်ကြ၍ လုပ်ကြံ
သတ်ဖြတ်ကြရာ မယ်တော်လည်း စိတ်နာပြီး သေဆုံးသွားလေသည်။ ဤ
မြောက်နန်း မိဖုရားကိုပင် အချို့က အလောင်းစည်သူ (ပုဂံ)မင်း၏ မိဖု
ရားဟု ဆိုကြသည်။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် စည်သူနှင့် ကျော်စွာတို့သည် အလောင်း
ဧည့်သူ၏ သားတော်များ ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။ အလောင်းစည်သူ၏ မြေး
တော်များသည် ပုဂံထီးနန်းကို စိုးစံကြရာ မြေးငယ် နရပတိစည်သူက
အစ်ကိုတော် နရသီခံကို သတ်ဖြတ်ပစ်လေသည်။ အမတ် အောင်စွာငယ်
၏ အကူအညီကြောင့် ထီးနန်းရသောအခါ ကတိရှိသည့်အတိုင်း အောင်
စွာငယ်ကို နရသီခံမင်း၏ မိဖုရားကို ပေးရမည် ဖြစ်သော်လည်း ယင်းကို
ငြင်းကြီးကာ သတ်ဖြတ်ပစ်လိုက်လေသည်။

ထိုမြောက်နန်းမိဖုရားကိုပင် ပုဂံပြည်ရှင် သိန်းခိုမင်း၏ မိဖုရားဟု
လည်း ရေးသားကြသေးသည်။ ပုဂံ ရွှေတောင်မင်း၏ မိထွေးတော်ဟုလည်း
ပြောကြသေးသည်။ ဤအယူအဆမှန်လျှင် စည်သူနှင့် ကျော်စွာတို့၏ခေတ်
ထို့ ရာစုများစွာ ရှေးကျသည့်အထိ သတ်မှတ်ရပေလိမ့်မည်။ ရွှေလောင်း
မင်း၏သားတော် စောမွန်နစ်၌ လှိုင်းတက်မြို့စား သားတော်တစ်ပါး
ရှိသည်။ ရှမ်းဒေသ၌ စစ်ချီရင်း အသတ်ခံရလေရာ မယ်တော်ပါ ရင်ကွဲနာ
ကျ၍ နတ်ရွာစံသည်။

အထက်ပါ ပုဂံလူထုတို့ အကြောင်းကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် အောက်
ပါတို့သည် ၃၇-မင်း စာရင်းဝင်နတ်များ ဖြစ်ကြောင်းကို သိနိုင်ပါသည်။

- ၁။ ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး
- ၂။ သီဟသူ
- ၃။ ကျော်စွာ

၈၀

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဇလွဲ နတ်သမိုင်း

၄။ သီဟသူမိဖုရား

၅။ ဒုတိယမင်းခေါင်၏ တူတော် ရွှေနောင်ရထား

၆။ အနောက်မိဖုရားနှင့် ယင်း၏ သားတော်နှစ်ပါး ဖြစ်သော စည်သူနှင့် ကျော်စွာ (မြောက်နန်းမိဖုရားကို အနောက် မိဖုရားဟုလည်း ခေါ်သည်။)

၇။ ငအောင်စွာ

၈။ လှိုင်းတက်မြို့စားနှင့် ယင်း၏မယ့်တော် မိဖုရား

တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဤအုပ်စု၌ သန္ဓေတည်ရသော နတ်များမှာ-

၁။ အမှတ် (၇)ရှိ မင်းတရားနတ်=ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး။

၂။ အမှတ်(၁၂)ရှိ အောင်ပဝိလယ် ဆင်ဖြူရှင်နတ်။

၃။ အမှတ် (၁၁)ရှိ ငါးစီးရှင်နတ်=ပဇိယ ငါးစီးရှင်ကျော်စွာ။

၄။ အမှတ် (၃၅)ရှိ ရှင်ကုန်းနတ်=သီဟသူ၏ မိဖုရားတစ်ပါး။

၅။ အမှတ် (၉)ရှိ ရွှေနန်းကျော့ရှင်၏ တူတော် ရွှေနောင်ရထားနတ်။

၆။ အမှတ် (၃၄)ရှိ အင်းဝမင်းခေါင်၏မိဖုရား မြောက်နန်းမိဖုရား ခေါ် အနောက်မိဖုရားနတ် = အလောင်းစည်သူ (သို့မဟုတ်) သိန်းခို၏ မိဖုရား။

၇။ အမှတ် (၃၁) နှင့် (၃၂)ရှိ မင်းစည်သူနတ်နှင့် မင်းကျော်စွာ နတ်။

၈။ အမှတ် (၁၀)ရှိ ပုဂံ အောင်စွာပြည့်နတ်။

၉။ အမှတ် (၁၉)ရှိ ရွှေသိပ္ပံနတ်=ပုဂံစောနစ်မင်း၏သားတော်။

၁၀။ အမှတ် (၂၈)ရှိ မယ်တော်ရွှေစကားနတ်

တို့ဖြစ်သည်။

အင်းဝမင်းခေါင်နှင့် ပုဂံ အလောင်းစည်သူ နတ်စု

၈၁

ဤ အုပ်စုဝင်နတ်တို့မှာ သမိုင်းကြောင်းအရ အလွန် ရှုပ်ထွေးလှသည်။ ရှုပ်ထွေးသော အုပ်စုဝင် နတ်များထက်ပင် ပိုမို ရှုပ်ထွေးသည်။ ၁၅-ရာစု အင်းဝမင်းဆက်ကို သေချာစွာ လေ့လာရန် လိုသည်။ ဆင်ဖြူရှင် မင်းတရားကြီးသည် တတိယမြောက် မင်းဖြစ်၍ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၄၀၀-၁၄၀၁ ခု ကြားကာလ၌ ခုနစ်သသာလျှင် နန်းစံရသည်။ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်း ခံရ၍ (၇)လသာ စိုးစံသည်။ ညီတော်မင်းခေါင်ကြီးက (၂၁)နှစ် စိုးစံ၍ ၁၄၂၂-တွင် နတ်ရွာစံသည်။ ယင်း၏သားတော် သီဟသူ ဆင်ဖြူရှင် (ရှင်ဘိုမယ်၏ ခင်ပွန်း) သည် အုန်းပေါင်းငယ်၏ ပုန်ကန်မှုကြောင့် နန်းကျသွားပြီး ၁၄၂၆-၌ သိုပန်းအဝနှင့် နတ်ရွာစံသည်။ သူ၏သားတော်ငယ် (မင်းလှငယ်)သည် သုံးလ စိုးစံပြီး အသတ်ခံရပြန်သည်။

ဤမင်းဆက်၌ပင် ဒုတိယမင်းခေါင်ပေတီပေါက်ပြီး အင်းဝ၌ (၁၄၈၀-၁၅၀၁) အထိ စိုးစံသည်။ ဤမင်းလက်ထက်၌ ရွှေနေရံရထား နတ်လည်း ပေတီပေါက်လာခဲ့လေသည်။ နိုင်ငံတော်-ပုန်ကန်မှုဖြင့် အသတ်ခံရလေရာ နတ်ဖြစ်နေသည်ဟုဆိုကြလေသည်။ အထက်ပါ မင်းခေါင် နတ်နှစ်ပါးကို ရောထွေး၍ မှတ်သားနေပုံမှာ ထင်ရှားလှပေသည်။ ပထမ မင်းခေါင်၌ ဣမာရမင်းသား ရှိ၍ နေရံရထားဘွဲ့ဖြင့် ရခိုင်ကို အုပ်ချုပ်သည်။ သူ့ကို မွန်မင်း ရာဇာဓိရာဇ်က သိုပန်းအဖြစ် ဖမ်းယူပြီး ပုသိမ်၌ ၁၄၀၆ ခုနှစ် လောက်တွင် လုပ်ကြံခံရဟန် တူသည်။

စည်သူနတ်နှင့် ကျော်စွာနတ်နှစ်ပါးက ဆက်သွယ်၍ မှတ်သားပြောဆိုနေကြခြင်းမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အင်းဝဘုရင် မင်းခေါင်၏ သားတော်လည်းဖြစ်၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်လည်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ နာမည်ကျော် မင်းရဲကျော်စွာပင် ဖြစ်လေသည်။ မင်းရဲကျော်စွာသည် မွန်နိုင်ငံ၌ပင် ၁၄၁၆ ခုနှစ်တွင် ကျဆုံးသွားသည်။ သူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ စွန့်စားခန်း အပြည့်ရှိသည့်အပြင် လူထုပရိသတ်၏ဆွဲဆောင်မှု ခံနေသောကြောင့် နတ်ဖြစ်ရန် အကြောင်းခိုင်လုံနေပေသည်။

စည်သူကျော်စွာတို့ကို ပုဂံပြည့်ရှင် အလောင်းစည်သူ၏ သားတော်များဟု ပြောဆိုကြခြင်းမှာလည်း နာမည်ကျော်ကြားသော အနော်ရထာမင်းစော (၁၀၁၀-၁၀၅၂) ၏မြေးတော် ထင်ရှားသော အလောင်းစည်သူ

မင်း(၁၀၈၅-၁၁၆၀) အုပ်စု၌ ဆက်နွယ်ပါဝင်စေရန် ကြိုးစားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အလောင်းစည်သူမင်းကို သားတော် နရသူက လုပ်ကြံသတ်ဖြတ် ခဲ့သည့်အပြင် သူကိုယ်တိုင် ကုလားများ၏ အသတ်ခံရလေသည်။ မြန်မာတို့ သည် ရုတ်တရက်အသတ်ခံရလျှင် အစိမ်းသေ သေပြီး နတ်ဖြစ်သည်ဟု ယူ ကြည်ကြလေရာ အလောင်းစည်သူနှင့်နရသူ နတ်ဖြစ်ရန်လွယ်ကူလှပေသည်။ အလောင်းစည်သူ၏ မိဖုရားကိုလည်း နရသူက သတ်ဖြတ်ခဲ့ရာစည်သူမိဖုရား နတ်ဖြစ်ဖွယ် ရှိပေသည်။ နရသူ ကုလားကျမ်း၌ နရသိင်္ခ နှင့် နရပတိ စည်သူ ဟူ၍ သားတော်နှစ်ပါး ရှိသည်။

နရပတိစည်သူက အစ်ကို နရသိင်္ခကို သတ်ဖြတ်၍ ထီးနန်းရယူခဲ့ပြီး နောက် နှစ်ပေါင်း ၃၇ နှစ် အုပ်ချုပ်ခဲ့ရလေသည်။ ဝေါတော့ပလ္လင်ဘုရား စူဠာမဏိဘုရားများ ဆောက်လုပ်သောကြောင့်ထင်ရှားလှပေသည်။ နောက် ဆုံး ကျော်စွာမင်းလက်ထက် (၁၂၇၉-၁၂၉၁)၌ ရှမ်းညီနောင်သုံးဦးက လုပ်ကြံသောကြောင့် ပုဂံမင်းဆက်ပျက်သုဉ်းသွားရလေသည်။ ရှမ်းမင်းဆက် သည် ပင်းယနှင့် စစ်ကိုင်းတို့၌ ထီးနန်းအသစ်တည်ထောင်ကြသည်။

စည်သူ၊ ကျော်စွာနှင့် ယင်းတို့၏ မယ်တော်တို့ကို ပုဂံပြည်၌ စိုး သော ရွှေလောင်မင်းနှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်ပုံ စသည်တို့ကို အထိအကျ မသိ ရပေ။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ ယင်းတို့သည် အောက်ပါအတိုင်း စိုးစံခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

သိန်းခို(၇၃၁-၇၃၇)၊ ရွှေလောင် (၇၃၇-၇၄၆)တို့ ဖြစ် သိင်္ခရာဇာ မြန်မာသက္ကရာဇ်ကို စတင်ဖန်တီးသူ၏ နောက်နှစ်တစ်ရာ ပေ၍ပေါက်ခဲ့ဟန် တူသည်။ ရွှေလောင်မင်း၏ မြေးတော်များ၊ မြ တော်များသည် မင်းလတ်မင်း (၇၇၈-၇၉၅)၊ ရွှေနစ်မင်း (၇၉၅- ၈၂၂) စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

သူတို့ကို စောမွန်နစ်မင်းနှင့် မှားယွင်းရောထွေးစွာ ပြောဆိုနေကြ သည်။ စောမွန်နစ်သည် လှိုင်းတက်မြို့စားကို သတ်ဖြတ်၍ လှိုင်းတက်နတ် နှင့် ပတ်သက်ပေသည်။

အင်းဝမင်းခေါင်နှင့် ပုဂံ အလောင်းစည်သူ နတ်စု

၀၃

ယင်းနတ်အားလုံး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ သိရှိရန် အလွန် ခဲယဉ်းသည့် အပြစ် အမှတ်များနေမှုကို ရှင်းပစ်ရန် မလွယ်ကူပါ။ အင်းဝကို အုပ်စိုးသော သီဟသူ ဆင်ဖြူရှင် (၁၄၂၂-၁၄၂၆) နှင့် တစ်စုံရှင် သီဟသူ (ပင်လယ်) (၁၂၉၀-၁၃၂၂) တို့ကို အတူရောထွေးပြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ရေးသားခဲ့ကြလေသည်။

တစ်စုံရှင် သီဟသူမှာ ရှမ်းညီနောင်သုံးဦး၏ ညီတော်ဖြစ်၍ မြင်စိုင်း မြို့ကို တည်ထောင်စိုးစံသူဖြစ်သည်။ ပင်းယကို အုပ်စိုးသောအခါ ပင်းယ တစ်စုံရှင် သီဟသူဟု ခေါ်ဝေါ်လေသည်။ ပုဂံမင်းကျော်စွာ၏ မိဖုရားကို နန်းတင်ခဲ့လေသည်။ ယင်း၏သားတော် ဥဇနာမင်း (၁၃၂၂-၁၃၄၂) က ဆက်လက်စိုးစံသည်။ ဥဇနာကို ငါးစီးရှင်ကျော်စွာက ဖယ်ရှားပြီး ထီးနန်း ထူယူသည်။ ငါးစီးရှင်ကျော်စွာမှာ တစ်စုံရှင် သီဟသူ၏ သားတော်ဖြစ် လေသည်။ ပင်လယ်စားကျော်စွာ ဟုလည်း ရေးကြသည်။ ယင်းသည် နတ် ခွာစံသောအခါ ငါးစီးရှင်နတ်ဟု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ယင်း၏သားက ထီးနန်းဆက်ခံသောအခါ ကျော်စွာဟုပင်ခေါ်ဝေါ်၍ (၁၃၅၀-၁၃၅၉) အထိ စိုးစံရသည်။ ကျော်စွာ အမည်လေးငါးခုရှိနေ၍ နတ်ကို စိစစ်ရာ၌ ခွပ်ထွေးသွားရသည်။

ဆွေစဉ်မျိုးဆက်

အမှတ် (၇)
အင်းဝဘုရင် ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီးနတ်
(၁၄၀၀-၁၄၀၁)

ညီတော် မင်းခေါင်ကြီး
(အင်းဝ)
(၁၄၀၁-၁၄၂၂)

+ အနောက် မိဖုရား နတ်
အမှတ် (၃၄)
(၁၄၀၀-၁၄၂၂)

(၃၁) မင်းစည်သူနတ်

(၃၂) မင်းရဲ
ကျော်ခေါင် နတ်
ကျော်စွာနတ်

သမီးတော်
+
ကုမာရနော်ရထာ
(ရခိုင်ပြည်စား)
(၉) ရွှေနော်ရထာနတ်

(၃၅) ရှင်ကျန်းနတ်

ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူ
+ (၁၄၂၂-၁၄၂၆)
(၃၂) အောင်ပင်လယ်နတ်

တပ်စက်သို့-

တပ်ဖက်မှအဆက်

(၁၂) အောင်ပင်လယ်နတ်-ဆင်ဖြူရှင်နတ်

မင် လှငယ်- (၁၁) ငါးစီးရှင်နတ်

မင်းနန်စီ- (၁၄၂၆-၁၄၃၉) ထီးနန်းလုသူ

ဒုတိယမင်းခေါင်- (၁၄၈၀-၁၅၀၁)

အုန်းကျေးရှင် (၁၅၀၁-၁၅၂၆)

မင်းပြန်မင်းသီရိ

(၉) အွှေနေရတနာနတ်

၈၆

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

ဆွေစဉ်မျိုးဆက် (၂)

ပုဂံအနော်ရထာစော (၁၀၀၀-၁၀၅၂)
ပုဂံအလောင်းစည်သူ (၁၀၀၅-၁၁၆၀) + (၃၄) အနောက်မိဖုရားနတ်

(၃၁) မင်းစည်သူနတ် နရပတိကုလားကျမင်း၊
(၁၁၆၀-၁၁၆၄)

(၃၂) မင်းကျော်စွာနတ် ပုဂံ
(၁၂၅၉-၁၂၉၀) ကျော်စွာ

ပုဂံနရပတိစည်သူ
(၁၁၆၄-၁၂၀၄)

နရသိင်္ခာမိဖုရား-အောင်စွာမကြီးနတ်
(၁၁၆၄-၁၁၆၄)

မြင်စိုင်းရှမ်းဆက်
ပင်းယရှမ်းဆက်
(၁၂၉၀-၁၃၆၄)

ရှမ်းပေါ်ဆက်
(၁၃၀၅-၁၃၅၂)

ဆင်းဝသတိုးမင်းတူး
(၁၃၆၄-၁၃၆၄)

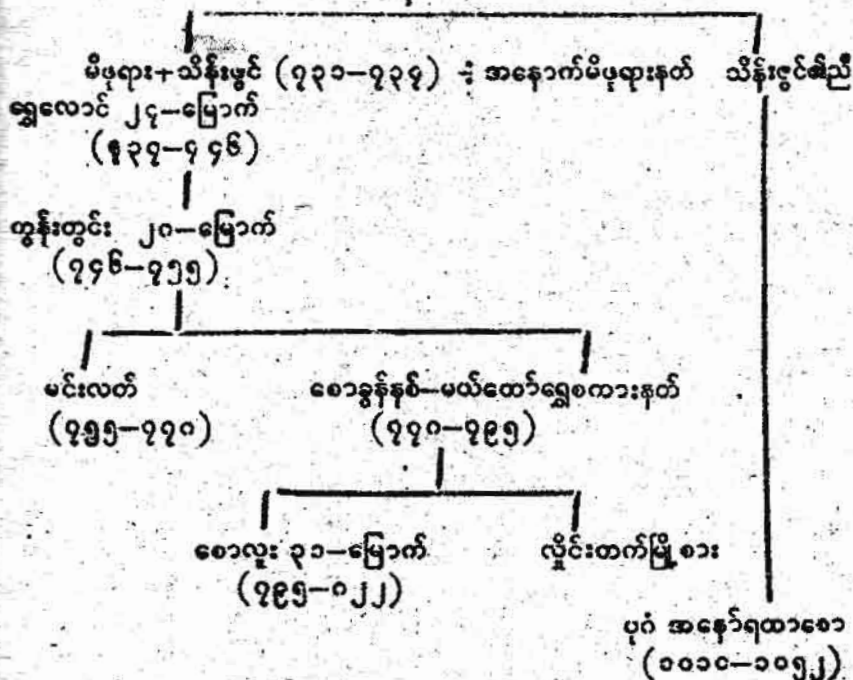
ဆင်ဖြူရှင်တရဖျား
(၁၄၀၀-၁၄၀၁)

အင်းဝမင်းခေါင်နှင့် ပုဂံ အလောင်းစည်သူ နတ်စု

၀၇

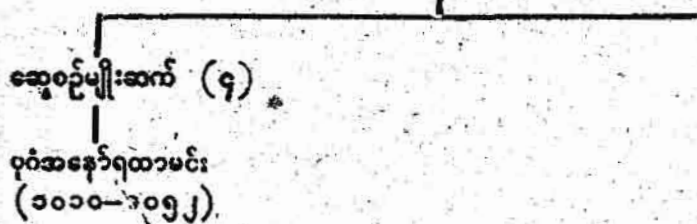
ဆွေစဉ်မျိုးဆက် (၃)

သိန်းခို ပုဂံ ၂၄-မြောက်မင်း (၇၂၃-၇၃၁)

ဆွေစဉ်မျိုးဆက် (၃) ဒုတိယ

သိန်းခို ၂၅-မြောက် ပုဂံမင်း (၇၂၃-၇၃၁)

ဒုတိယအကြိမ်

၈၈

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဇလေ့ နတ်သမိုင်း

ဆွေစဉ်မျိုးဆက် (၄)

ပုဂံအနော်ရထာမင်းစော (၁၀၁၀-၁၀၅၂)

ရှမ်းမိဖုရား-ပုဂံကျော်စွာ-ထရုတ်ပြေးမင်း+မြင်စိုင်းသီဟသူ၏ ဒုတိယအိမ်ထောင်
(၁၂၇၇-၁၂၂၀)

မင်းယဇ်လီးစီးရှင်ကျော်စွာ
(၁၃၄၂-၁၃၅၀)
(၁၁) ငါးစီးရှင်နတ်

ဥဇနာ (မြင်စိုင်း) နှင့် မင်းယ
(၁၃၂၂-၁၃၄၂)
တစ်ရှင်သီဟသူရ မွေးစား

အသစ်ယာဇ်စောယွန်း
စစ်ကိုင်း
(၁၃၁၅-၁၃၂၂)

အင်းဝသတိုးမင်းဖျား
(၁၃၄၆-၁၃၆၇)

အင်းဝမင်းခေါင်နှင့် ပုဂံ အလောင်းစည်သူ နတ်စု

၀၉

အုပ်စု(၃)၌ ပါဝင်သော နတ်များ၏ ရုပ်ပုံများကို ရှင်းပြပါမည်။
ဤအုပ်စု၌ အင်းဝမင်းခေါင်နှင့် ပုဂံအလောင်းစည်သူ တို့၏ အနွယ်များ
ရောနှောနေသည်။ လူအများက ရောထွေးပြီး မှတ်သားထား၍ ပုဂံနှင့်
အင်းဝတို့ ရှုပ်ထွေးနေရလေသည်။

မင်းတရားနတ်

အမှတ်(၇)သည် မင်းတရားနတ် (သို့မဟုတ်) မင်းတရားကြီးနတ်ဟု
ခေါ်သောပုံဖြစ်သည်။ ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး၏ သားတော်ဖြစ်၍ မင်း
ခေါင်ကြီး၏ အစ်ကိုဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီကြောင့် သေဆုံးသောအခါ နတ်ဖြစ်
လာသည်။ ကြာပလ္လင်၌ ထိုင်ပြီး ယပ်တောင်ကိုင်၍ မင်းအဝတ်အစား ဝတ်
ထားသည်။ ငါးယားပုံစံအတိုင်း ထုလုပ်ဝတ်စားသည်။

မင်းတရားနတ်

(၇)

အောင်ပင်လယ် ရွှင်ဖြူရှင်နတ်

အမှတ်(၁၂)အောင်ပင်လယ်နတ်ကို အောင်ပင်လယ်ဆင်ဖြူရှင်နတ်
ဟုလည်း ခေါ်သည်။ သီဟသူသည် မင်းခေါင်၏ သားတော်ဖြစ်၍ ကုန်း
ဘောင်စော်ဘွားသတ်၍ အောင်ပင်လယ်ကန်၌ နတ်ရွာစံသည်။ ရုပ်ပုံမှာ

အောင်ပင်လယ်ဆင်ဖြူရှင်နတ်

(၁၂)

ကြာပလ္လင်၌ ရပ်လျက်ဖြစ်စေ၊ ထိုင်လျက်ဖြစ်စေ တည်ရှိ၏။ ခေါင်းသုံးလုံး ရှိသော ဆင်က အောက်မှာနေသည်။ ယပ်တောင် ကိုင်ထားသည်။ ဆင်ရုပ်၌ ဆင်ထိန်းပါပြီး လက်နက်ကိုင် ဘီလူးရုပ်လည်း နောက်၌ ပါရှိသည်။

ငါးစီးရှင်နတ်

ငါးစီးရှင်နတ်

(၁၁)

ငါးစီးရှင်နတ်

အမှတ်(၁၁) ငါးစီးရှင်နတ်မှာ ဆင်ဖြူငါးစီး ရရှိသောကြောင့် ဤသို့ခေါ်ဝေါ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ငါးကျောင်းတကာဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်သည်။ ပင်လယ်ဘုရင် ကျော်စွာမင်းသည် သီဟသူ၏ သားတော်ဖြစ်၍ ဆင်ဖြူငါးစီး ရတော်မူသည်။ ရောဂါဖြင့် နတ်ရွာစံသောအခါ နတ်ဖြစ်လာသည်။ ရုပ်ပုံ၌ မင်းဝတ်တန်ဆာဝတ်လျက် သန်လျက်ကိုင်၍ ဦးခေါင်း၌ ထီးလေးစင်း မိုးထားသည်။

ရွှေထွေးခံ၊ ရွှေကွမ်းအစ်လည်း ပါရှိသည်။ ခေါင်းငါးလုံး ရှိသော ဆင်က အောက်မှာ ခံထားသည်။ ကြား၌ ဆိုးလေးလုံးရှိ၍ အပူဇော်ခံရန် ထုလုပ်သည်။ ယခင် မင်းမျိုးမင်းနွယ်မှ ဆင်းသက်လာပုံကို ထင်ရှားစေရန် မင်းမြှောက်တန်ဆာငါးပါး အပြည့်ဝတ်ဆင်ထားသည်။ အချို့ ရုပ်ပုံ၌ ကားယင်းနတ်ကို လူငယ်စစ်သား တစ်ယောက်ပုံဖြင့် ထုလုပ်ပြီး ခေါင်းငါးလုံး ရှိသောဆင်ကို စီးလျက် ဓားကိုင်ဆွဲထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဆင်းခေါင်းခေါင်းနှင့် ပုဂံ အလောင်းစည်သူ နတ်စု

၉၁

(၃၅)

(၉)

ရှင်ကုန်း

အမှတ်(၃၅)ရှိ ရှင်ကုန်းနတ်မှာ ဆင်ဖြူရှင် သီဟသူ၏ မိဖုရားတစ်
ဦးဖြစ်သည်။ သီဟသူသည် အင်းဝ၌ ရုတ်တရက် နတ်ရွာစံသည်။ သီဟသူ
နတ်ဖြစ်လာသည်။ ရှင်ကုန်းနတ်ကို အမျိုးသမီးငယ်အသွင် ပြုလုပ်ထား၍
ထွင်ထက်၌ မိဖုရားကဲ့သို့ ဝတ်ဆင်၍ အဖော်တစ်ယောက်က ခစားနေပို့
ထုလုပ်ထားသည်။

ရွှေနှော်ရထား

အမှတ်(၉) ရွှေနှော်ရထားနတ်မှာ မြင်စိုင်းမင်း သီဟသူ၏ သား
ဖြစ်၍ ဒုတိယမင်းခေါင်၏ မြေးဖြစ်သည်။ သူ၏ ဦးလေး ရွှေနန်းကျော့ရှင်
မင်းပြုနေစဉ် ငယ်ကျွန်တော် ငသောကြာ ပုန်ကန်ပြီး မင်းကြီးကို ဓားဖြင့်
ခုတ်ရာ မင်းကြီးကိုမထိဘဲ ငသောကြာကို သတ်ရသည်။ ရွှေနှော်ရထားကို
အမွက်ရှိ၍ ဧရာဝတီမြစ်၌ ရေနစ်၍ သတ်ပစ်ရာ နတ်စိမ်းဖြစ်သွားသည်။
သူကို နန်းတင်းဝတ်စားမှုနှင့် ထုလုပ်၍ တူတစ်ချောင်းနှင့် ဘောလုံးတစ်လုံး
ပေးလေသည်။ ပိုလိုကစားမှုကို သရုပ်ဖော် ထားသောကြောင့် မဏိပူရ
အသံတို့ ပိုလိုကစားသော အင်္ဂလိပ်တို့ထံမှ ရယူဟန်ရှိသည်။

ဓာနောင်မိဇုလူနတ်

(၃၄)

မင်းစည်သူနတ်

(၃၀)

မင်းကျော်စွာနတ်

(၃၂)

အနောက်မိဖုရား

အမှတ်(၃၄) အနောက်မိဖုရားနတ်သည် မြောက်နန်းကို ရရှိသည်။ နတ်နှစ်ပါး၏ မယ်တော်ကြီးဖြစ်သည်။ စည်သူနှင့် မင်းကျော်စွာတို့၏ မယ်တော်ကြီးဖြစ်၍ မယ်တော်ကြီးဟု ခေါ်တွင်သည်။ မင်းကျော်စွာ နတ်ဖြစ်သောအခါ ယင်းကိုမြင်လိုက်ရ၍ အလွန်ကြောက်လန့်ပြီး သေဆုံးသွားသည်။ အချို့သော မှတ်တမ်းများ၌ သူသည် မင်းခေါင်ကြီး၏ မိဖုရားဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ရုပ်ပုံ၌ မိန်းမအသွင် နန်းဝတ်တန်ဆာနှင့်ဒူးထောက်ပြီး ကလေးငယ်ကို ချောမြို့ပိုက်နေဟန် ဖော်ပြထားသည်။

စည်သူ ကျော်စွာ

အမှတ်(၃၀) စည်သူနတ်နှင့် အမှတ်(၃၂) မင်းကျော်စွာနတ်တို့မှာ ငွေသိန်းငွေမင်း၏ အနှယ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ပုဂံမင်း၏ မြောက်နန်းမိဖုရား စည်သူနှင့် ကျော်စွာကို ဖွားမြင်သည်။ သို့သော် ရွှေလောင်းကို ထီးနန်းမအောင်သည်။ ထို့ကြောင့် ပရိယာယ်ဖြင့် စည်သူနှင့် ကျော်စွာကို တောင်ငူတရင်ဒေသသို့ စေလွှတ်ပြီး စစ်တိုက်စေသည်။

ထိုအရပ်၌ စစ်အောင်ပြီး မြောင်းတူးရွာ၌ မြောင်းတူးကြရာ ရေပေးဝေငှမူ၌ အချင်းများပြီး ညီတော်ကျော်စွာကို အစ်ကိုစည်သူ လုပ်ကြံခဲ့လေသည်။ ကျော်စွာနတ်ဖြစ်လာသောအခါ လက်စားချေလို၍ ပြစားပြီး သတ်ရာ စည်သူလည်း နတ်ရွာစံသည်။ စည်သူလည်း နတ်တစ်ပါး ဖြစ်လာသည်။ အချို့ကလည်း မင်းစည်သူနတ်မှာ အလောင်းစည်သူ မင်းကြီးကို ဆိုလိုကြောင်း ပြောပြကြလေသည်။ မင်းစည်သူနတ်ကို ငယ်ရွယ်သော ယောက်ျားအသွင်နှင့်ထုလုပ်ပြီး တရားဟောပြနေဟန် တွေ့ရသည်။ မင်းကျော်စွာနတ်မှာ နန်းတွင်း အဝတ်အစားဝတ်သော လူငယ်အသွင်ဖြင့် မြင်းကြမ်းကို စီးနင်းနေဟန် ထုလုပ်ကြသည်။

အထက်မြန်မာပြည် ဂေဇက်အပိုင်း(၁)အတွဲ(၂)၌ ယင်းညီနောင်နှစ်ပါး၏အကြောင်းကို ဒေသကပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်-

ပုဂံပြည့်ရှင် မင်းကြီး၌ စည်သူနှင့် ကျော်စွာဟူသော သားတော်နှစ်ပါးရှိသည်။ မြောက်နန်းမိဖုရား၏ သားတော်များ ဖြစ်ကြသည်။ တောင်နန်းမိဖုရား၏ သားတော် ရွှေလောင်းမင်းသားကို မင်းကြီးက ထီးနန်းတင်စေချင်၍ မင်းသား ညီနောင်ကို တောင်ငူ ဒေသသို့

စေလွှတ်သည်။ ကရင်ဒေသကို အောင်မြင်ပြီးနောက် ညီနောင်တို့သည် ကူးခန်းမြို့ကို ဟည်ထောင်သည်။ တူးမြောင်း၊ ဆည်မြောင်းများစွာ တည်ဆောက်ရင်း ယင်းနေရာကို မြောင်းတူးပေါက်မြို့ ဟုခေါ်သည်။ ရွာကိုလည်း မြောင်းတူးရွာ ဟု ခေါ်သည်။ ရေပေးလွှတ်မှုကိုစဉ် ညီနောင်အချင်းများပြီး စည်သူက ကျော်စွာကို သတ်ဖြတ်ပစ်လေသည်။ ကျော်စွာနတ် ဟု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ နတ်ဖြစ်လာသောအခါ အစ်ကိုကို ခြိမ်းခြောက်၍ ပြန်လည် သတ်ပစ်လေသည်။ စည်သူလည်း နတ်ဖြစ်လာသည်။ မင်းကျော်စွာနတ် အတွက် နတ်ကုန်းကြီးကိုဆောက်လုပ်ထားရာ ယနေ့တိုင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။ နယုန်လ၌ ယင်း နတ် ပသပွဲ ပြုလုပ်ကြလေသည်။ ယင်းနတ်ပွဲကို ကြက်တိုက်ကစားမှု အကြီးအကျယ်ပြုလုပ်ကြသည်။

ဤကား ဂေဇက်မှတ်တမ်း ဖြစ်သည်။

ဤနတ်အတွက် ကပြသောမဏ္ဍပ်၌ နတ်ကတော်များသည် ထဘီအနီ၊ အထွီအနက်များကိုဝတ်ဆင်၍ တဘက်ရှည်တစ်ခုစီချပြီး ကခုန်ကြလေသည်။ ထို့နောက် မီးရှူးမီးပန်းလွှတ်ပြီး ကြက်တိုက်သည် ပုံဟန် ကပြကြလေသည်။ အချင်းချင်းလက်ငွေထိုးရန် ဟန်ပြင်ကြရာ၌ ပေါင်ကို ရိုက်မှုကိုလည်း သရုပ်ဖော် ကပြကြ၏။ ခေါင်း၌ အနီရောင်ခေါင်းပေါင်း ဝတ်ဆင်ထားသည်။ နတ်သံပစ်ကြပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

ကျွန်ုပ် လာပါပြီ၊ လာပါပြီ၊ ကျော်စွာ လာပါပြီ၊ မဘိုမယ်လင် မောင်ကျော်စွာ ဝတ်တန်ဆာ လှပစွာ ဝတ်၍ လာပါပြီ၊ ကျွန်ုပ် ထန်းခေါင်းကို ကောင်းကောင်း သောက်ပါသည်။ မီးပန်းလွှတ်တာ ကြက်တိုက်တာ ဝါသနာပါပါသည်။ ညီနောင် လေးပါး၌ အငယ်ဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ အလောင်းစည်သူကို ခစားပါသည်။ အရပ်တကာသွားပြီး ကြက်တိုက် ကစားပါသည်။ ခုတဲ့ငွေကို ပိုက်ပြီး မဘိုမယ်မသိအောင် ဝှက်ထားပါသည်။ ညောင်ပင်အောက်မှာ အမြဲကြက်တိုက်ပြီး မဘိုမယ်က အရက်စားပါသည်။ အပျိုချေးတွေ လှ၍ ကြည့်ရသည်။

ဤသို့ဆိုပြီး ဆိုင်းချက်ညီညီ ကခုန်မြူးထူးကြလေသည်။

(၁၀)

အောင်စွာမကြီး

အမှတ် (၁၀) အောင်စွာမကြီး နတ်အကြောင်းမှာ စဉ့်ကူးအရပ် နှင့် ငဆောင်ချမ်း အရပ်ဒေသ၌ ပုန်ကန်သောကြောင့် မင်းနရသိင်္ခက ညီတော် နရပတိစည်သူကို နှိမ်နင်းခိုင်းရာ ငဆောင်ချမ်း အရပ်ဒေသ ရောက်စဉ် ခယ်မတော် ဝေဠုဝတီကို အတင်းသိမ်းပိုက်သည်။ မြင်းသည် တော် ငအောင်စွာကို နရပတိစည်သူက မင်းကြီးကို သတ်ရန် စေလွှတ် ထိုက်သည်။ သတ်လျှင် မိဖုရားကို ပေးမည်ဟု ကတိပေးသည်။

အရေးတော် ပြီးစီးသောအခါ ငအောင်စွာက မိဖုရားကိုတောင်း ဆည်။ သို့သော် မင်းသွေး မပါရှိသောကြောင့် ကတိကို ဖျက်ပြီး ငြင်းပယ် ထိုက်သည်။ ငအောင်စွာက တံတွေးထွေးပြီး အပြစ်တင်သောအခါ နရပတိ စည်သူက သတ်ပစ်သောကြောင့် နတ်ဖြစ်သွားလေသည်။ ဤ နတ်သည် ဈာန်စွာ ကျော်ကြားသောနတ် ဖြစ်သည်။ ပုံမှာ ငယ်ရွယ်သော ယောက်ျား ထီးနန်းအဝတ်အစားဖြင့် ဓားကို ကိုင်လျက် မြင်းစီးနေပုံ ဖြစ်သည်။

C

ရွှေစစ်ပင်နတ်

(၁၉)

မယ်တော်ရွှေစကားနတ်

(၂၀)

ရွှေစစ်ပင်

အမှတ် (၁၉) ရွှေစစ်ပင်နတ် (ရွှေစိတ်သီနတ်) မှာ- လှိုင်းတက်မြို့စား ဖြစ်၍ ပုဂံစောမုန့်နတ်၏ သားတော် ဖြစ်ပေသည်။ မြို့စားတစ်ဦး၏ သားတော် ကျောင်းသင် ပုန်ကန်၍ သူ့ကို အနှိမ်နင်းခိုင်းသည်။ သို့သော် ကြာတိုက်နေ၍ ဘာဝန်ဝတ္တရား ပေါ်ဆဲမှုဖြင့် မင်းကြီးက သတ်ပစ်ရာ နတ်ဖြစ်နေသည်။ ကြာပလွင်ပေါ်မှာ မင်းညီမင်းသား အဝတ်အစား ဝတ်စားလျက် ဓားကိုင်ထားသောပုံကို တွေ့နိုင်သည်။

မယ်တော် ရွှေစကား

အမှတ် (၂၀) မယ်တော် ရွှေစကားနတ်မှာ- လှိုင်းတက်မြို့စား မယ်တော်ဖြစ်သည်။ သားတော် အသတ်ခံရ၍ ရင်ကွဲနာကျပြီး နတ်ရွာခံ မယ်တော်ရွှေစကားနတ် ဖြစ်လာသည်။ ထုလုပ်ပုံမှာ မိန်းမငယ် နန်းသူ အဝတ်စား နဂါးဦးခေါင်းဆောင်း၍ ဒူးတုပ်ထိုင်နေဟန် ဖြစ်သည်။

အင်းဝမင်းခေါင်နှင့် ဗုဒ္ဓ အလောင်းစည်သူ နတ်စု

၉၇

မူကွဲများ

- ၁။ ရွှေပချုပ် (မဟာဂီရိ၊ အမှတ် (၂) နှင့် သူနမ နန်းမတော်ကြီး
အမှတ်-၃)
- ၂။ ရွှေမျက်နှာ (နန်းမတော်ကြီး-၃)
- ၃။ ရွှေနဘဲ (မဟာဂီရိနတ်၏ ဇနီး၊ အမှတ်-၄)
- ၄။ နွဲ့မိ (ဒုတ္တဘောင်၏သမီးတော်၊ အမှတ်-၃၇)

အခန်း (၈)

တပင်ရွှေထီးနှင့် ဘုရင်နောင် ဆက်နွယ်သော နတ်များ

နတ်အုပ်စု (၄) ၌ တပင်ရွှေထီးအုပ်စု အဖွဲ့ရှိလေရာ ယင်းနတ်တို့
မှာ- အမှတ် (၆) (၈) (၁၇) နှင့် (၃၃) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

တောင်ငူဘုရင် တပင်ရွှေထီးသည် နတ်ဖြစ်နေသည်ဟု ယုံကြည်ကြ
ပြီး ဤနတ်အုပ်စုကို ဦးဆောင်လေသည်။

တပင်ရွှေထီးသည် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၆-ရာစု၌ ပဲခူးနေပြည်တော်
ကို သိမ်းပိုက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတော်သစ်ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်သော မင်း
ဖြစ်လေသည်။ တပင်ရွှေထီးသည် တောင်ငူဘုရင် မင်းကြီးညို၏သားတော်
ဖြစ်ပြီး တောင်ငူဘုရင်ဖြစ်လာသောအခါ မွန်တို့နေပြည်တော် ဟံသာဝတီ
ပဲခူးကို သိမ်းပိုက် အုပ်ချုပ်လေသည်။ ပေါ်တူဂီတို့နှင့် ပေါင်းသင်းမိပြီး
အရက်သေစာ အလွန်သောက်စားသောကြောင့် စစ်တောင်းစား သမိန်
စောထွတ်၏ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။

မင်းရဲသိင်္ခသူသည် ဘုရင်၏ ထီးတော်မိုး ဖြစ်၍ သူ၏ ဇနီးသည်
ကလေးမီးဖွားစဉ် ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်ခဲ့သည်။ သူ၏ ကလေးသည်
တောင်ငူဘုရင် နတ်ရွာစံသောအခါ တောင်ငူဘုရင် ဖြစ်လာပြီး 'ကိုးသိန်း
သခင်' ဟူသောဘွဲ့ကို ခံယူလေသည်။ 'တောင်ငူဘုရင် မင်းခေါင်' ဟူ၍
လည်း ခေါ်ဝေါ်သည်။

သူ၏ အတွင်းဝန်သည် မြွေကိုက်၍ သေဆုံးသွားရာ နတ်ဖြစ်သည်
ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ တပင်ရွှေထီး ဘုရင်မင်းခေါင်နှင့် အတွင်းဝန်အားသုံး
နတ်ဖြစ်သွားသည်ဟု ဆိုပြီး နတ်စာရင်း၌ ထည့်သွင်းထားလေသည်။

တပင်ရွှေထီးနှင့် ဘုရင့်နောင် ဆက်နွယ်သော နတ်များ

၉၉

ဤစာအုပ်၌ အောက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည်။

အမှတ် (၁၇) တပင်ရွှေထီးနတ်၊

အမှတ် (၆) တောင်ငူမင်းခေါင်နတ် - တောင်ငူရှင်ဘုရင်နတ်၊
(ပြည်မြို့စား)

အမှတ် (၃၃) မြောက်ဘက်ရှင်မနတ်၊ (မင်းခေါင်၏မယ်တော်)

အမှတ် (၈) သံတော်ကြားနတ်၊ (အတွင်းဝန်နတ်)

တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အထက်ပါ နတ်စာရင်းနှင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့မှာ သမိုင်းကြောင်းအရ လေ့လာလျှင် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ရှိလှကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၂၉၈-ခုနှစ်၌ ပုဂံနေပြည်တော်နှင့် ပုဂံမင်းဆက် ပျက်သုဉ်းသွားသော အခါ ခရစ် ၁၃၁၃-၌ တောင်ငူတွင် လက်အောက်ခံ ဘုရင်ခံ (မြို့စား) အနေဖြင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြ၏။

အနှစ်ဘစ်ရာ ကြာသောအခါ ခရစ် (၁၄၈၅) မင်းကြီးညိုက တောင်ငူဘုရင်အဖြစ် ဘိသိက်ခံ၍ အုပ်စိုးလေသည်။ မင်းကြီးညိုမှာ မဟာ ၁. နွဲ့ယာနှင့် ကျော်စွာ ဘုရင်တို့နှင့် သွေးသားတော်စပ်ခဲ့လေသည်။ ခရစ် သက္ကရာဇ် ၁၅၃၀-ပြည့်နှစ်တွင် မင်းကြီးညို နတ်ရွာစံ၍ သားတော် တပင်ရွှေထီး နန်းတက်သည်။ ၁၅၄၀ တွင် ပဲခူးကို သိမ်းပိုက်သည်။

၁၅၅၀-တွင် သမိန်စောထွတ်၏ လုပ်ကြံမှုကို ခံရ၍ နတ်ရွာ စံသည်။ တပင်ရွှေထီးသည် ပဲခူးသာမက ပြည်မြို့ကိုပါ သိမ်းပိုက်နိုင်၍ ဩဇာ၊ အာဏာကြီးမားလွန်းသည်။ ပြည်မြို့စား မင်းခေါင်ကို ဖမ်းမိရိုး ဆုတ်သင်ပစ်ခဲ့သည်။

တောင်ငူမင်းခေါင်သည် ပြည်မြို့စား မင်းခေါင် ဖြစ်ဟန် တူသည်။ တောင်ငူမင်းဆက်နှင့်ပြည်မင်းဆက်တို့ဆက်နွယ်ပုံ၊ ပုဂံမင်းဆက်နှင့် တောင်ငူမင်းဆက်တို့ ဆက်နွယ်ပုံကို မင်းဆက် ဇယားဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုဂံနှင့် တောင်ငူမင်းဆက်ဇယား

ကျော်စွာ ပုဂံ နောက်ဆုံးမင်း
ခရစ်(၁၂၅၉-၁၂၉၀)

သီဟသူ တစ်ရှင် ပင်းယဘုရင်
(၁၂၉၀-၁၃၁၂)

အမှတ်(၃၃)

မြောက်ဘက်ရှင်မ+မဟာသိင်္ခိယာ+တောင်ငူမင်းစည်သူ၏အစ်မ

တောင်ငူဘုရင်မင်းကြီးညို
(၁၄၀၅-၁၅၃၀)

ပြည်မြို့စား
သတိုးမင်းစော
(၁၅၂၅)
ဒုတိယမင်းခေါင်
(၁၄၈၀-၁၅၀၁)
၏ဦးလေး

အမှတ်(၁၃)တောင်ငူ
တပင်ရွှေထီး
(၁၅၃၀-၁၅၅၀)

အမှတ်(၆)တောင်ငူဘုရင်
မင်းခေါင်

သူ၏အတွင်းဝန်

အမှတ်(၃၃) ပြည်ဘုရင်ထွေး
မြောက်ဘက်ရှင်မ + ၁၅၂၅-၁၅၃၃
နတ်

ပြည်စားနရပတိ
(၁၅၃၃-၁၅၃၀)

အမှတ်(၆)
ပြည်မင်းခေါင်
(၁၅၃၀-၁၅၄၃)

အမှတ်(၀)
သံတော်ကြားနတ်

အုပ်စု(၄) အခန်း(၇) ဇယားကိုထည့် ၅၂၆

အုပ်စု(၄)၌ ပါဝင်သော တပင်ရွှေထီးနတ် အကြောင်းကို ထပ်မံ ခြုံငုံပြပါမည်။-

တပင်ရွှေထီးနတ်

(၀၇)

တောင်ငူရှင်မင်းခေါင်နတ်

(၆)

တပင်ရွှေထီးနတ်

အမှတ်စဉ်(၁၇)၌ပါရှိသော နတ်သည်တောင်ငူဘုရင်ဖြစ်၍ မင်းကြီး ဦးစီးသော သားတော် ဖြစ်သည်။ သူ၏ဝန်ကြီး သမိန်စောထွတ်က 'ဇာတာ' တောင်းကြောင်း စစ်တောင်းသို့ ယာယီပြောင်းရွှေ့ နန်းစံသင့်ကြောင်း ဆောင်ပြီးလျှင် သတ်ဖြတ်ပစ်လေသည်။ သူ၏ရုပ်ပုံကို ကြာပန်းခံပွင့်၌ မြှောက်တန်ဆာငါးပါး ဝတ်လျက် လက်၌ သန်လျက်ကိုင်ထားသည်။

တောင်ငူမင်းခေါင်နတ်

အမှတ်(၆)ရှိတောင်ငူမင်းခေါင်နတ်ကိုတောင်ငူရှင်ဘုရင် ဟုလည်း ခေါ်သည်။ တောင်ငူဘုရင်သားတော်ဖြစ်၍ ကိုးသိန်းသခင်'(ပုသိမ်သခင်) ဟုလည်းခေါ်သည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝမ်းရောဂါရှိသောကြောင့်စစ်တောင်း (၁)မောင်လောင်းမြစ်အနီးသို့ သွားရောက်နေထိုင်ပြီး ဆေးဝါးကုသသည်။ တော်သို့ပြန်ရောက်လာသောအခါ ဝမ်းရောဂါဖြင့် သေဆုံးသွားသည်။ နတ်ကို ကြာပွင့်ပေါ်၌ထွေရပြီး မင်းဝတ်တန်ဆာဝတ်၍ လက်၌ ယပ် ချီ ကိုင်ထားသည်။

မြောက်ဘက်ရှင်မနုတ်

(၃၃)

သံတော်ခံနတ်

(၆)

မြောက်ဘက်ရှင်မနုတ်

အမှတ်(၃၃) မြောက်ဘက်ရှင်မနုတ်သည် မင်းရဲသိင်္ခသု၏ ဇနီး ဖြစ်သည်။ မင်းရဲသိင်္ခသုမှာ ဘုရင့်ထီးတော်မိုး ဖြစ်သည်။ စစ်ကိုင်း အနီး မီးဖွားစဉ် ကွယ်လွန်ကာ ၃၇-မင်း စာရင်းဝင် နတ်တစ်ပါးဖြစ်လာသည်။ သူ၏ သားတော်ကို တောင်ငူ၌မွေးမြူထားရာ နောင်အခါ၌ တောင် မင်းခေါင်ဟု ထင်ရှားလာသည်။ သူနတ်ရွာစံသောအခါ နတ်ဖြစ်သည်။ မြောက်ဘက်ရှင်မ၏ ရုပ်တုပုံစံမှာ မိန်းမယေအရွယ်ရှိ၍ တစ်ခါတစ် အစွားကြီးအရွယ် ထုလုပ်ကြသည်။ နန်းတွင်းအဝတ်စားဝတ်ပြီး ခူးတု ခစားနေဟန် (သို့မဟုတ်) ပလ္လင်၌ စံနေဟန် ထုလုပ်ကြသည်။

သံတော်ကြားနတ်

အမှတ်(၆) သံတော်ကြားနတ်ကို ရေဗျနတ်ဟုလည်း ခေါ်သည်။ မင်းခေါင်နတ်၏ အတွင်းဝန်လည်း ဖြစ်သည်။ ရှင်ဘုရင်အတွက် စံပယ်ပုံများကို တောထဲ၌ ခူးဆွတ်နေစဉ် မြေကိုက်၍ သေဆုံးသည်။ သံတော် နတ် ဖြစ်လာသည်။ အဝတ်အစားမှာ နန်းသုံးအဝတ်အစား ဝတ်ဆင်ထားပြီး ယပ်တောင်ကိုင်၍ ထုံးစံအတိုင်း ကြာပလ္လင်၌ မထွေရသည်။

အုပ်စု(၅)၌ ဘုရင့်နောင် အနွယ်ဝင်နတ်များ ပါရှိ၍ စာရင်းအမှတ် (၁၅)(၁၈)(၂၂)နှင့် (၂၃)တို့ ပါဝင်ကြလေသည်။ ယင်းသို့ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် ဘုရင့်နောင် ဆက်နွယ်ပုံမှာ မထင်ရှားလှသော်လည်း စစ်နည်းတစ်ဖုံအားဖြင့် ဆက်နွယ်မှုရှိလေသည်။ ဤနတ်စာရင်းဝင်အုပ်စုကို ခေတ်အတော် ကြာညောင်းမှ ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းကြောင်း ထင်ရှား၏။ ဘုရင့်နောင်မင်းဆက်သည် ၁၇-ရာစုအထိ ရှည်လျားသောကြောင့် နတ်အုပ်စုကို ဘုရင့်နောင်အုပ်စုဟု ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

အင်းဝဘုရင့်သားတော် တစ်ပါးသည် ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ နတ်ရွာခံသည်။ အနောက်ဘက်လွန် မင်းတရားကြီး၏သားတော်တစ်ပါးသည် အရက်အလွန်အကျွံသောက်ပြီး နတ်ရွာစံသည်။ အင်းဝရှိ မင်းဘုရင်သည် ဘိန်းအလွန်အကျွံ စားပြီး နတ်ရွာစံသည်။ ဇင်းမယ်ကို အုပ်စိုးသော ယွန်းဘုရင်သည် ဘုရင့်နောင်၏ သို့ပန်းဖြစ်လာပြီး ခုန်ကုန်၌ နတ်ရွာစံသည်။ ယင်းတို့လုံးအားလုံးသည် ၃၇-မင်းနတ်များ ဖြစ်လာကြသည်။ နတ်ဖြစ်လာသောအခါ ဘွဲ့နာမတော်များမှာ-

- (၁) ရှင်တော်နတ်
- (၂) မင်းရဲအောင်ခင်နတ်
- (၃) မောင်မင်းဖြူနတ်
- (၄) ယွန်းဘုရင်နတ်

ဟု မှည့်ကြလေသည်။

အမှတ်(၁၅)ရှိ ရှင်တော်နတ်မှာ အင်းဝဘုရင်မင်းကြီး ညောင်ရမ်းမင်း (ဘုရင့်နောင်၏သားတော်)မှ ပေါက်ဖွားသူ ဖြစ်သည်။ အမှတ်(၁၈)ရှိ အနောက်ဘက်လွန်မင်း၏ သားတော် မင်းရဲအောင်ခင်မှာ နတ်ဖြစ်လေသည်။ အမှတ်(၂၃)ရှိ နတ်မှာ ဘုရင့်နောင်၏သားတော် ဖြစ်၍ မောင်မင်းဖြူနတ်ဟု ထင်ရှားလေသည်။ အမှတ်(၂၂) ယွန်းဘုရင်နတ်မှာ ဘုရင့်နောင် စစ်သို့ပန်းတစ်ဦးဖြစ်၍ ယွန်းနတ်ဟု ခေါ်ဆိုသည်။

နတ်အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် သမိုင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိနှစ်ခုကို အတိအကျ ညှိနှိုင်းရန် ခဲယဉ်းလှပေသည်။ အချို့ သမိုင်းတို့မှာ ခေတ်အတော်ကြာညောင်းမှ ပြောဆိုရေးသားကြပြီး ထည့်သွင်းခြင်းမျိုးဖြစ်၍ အတိအကျမှန်ကန်ရန် ခဲယဉ်းလှသည်။ ဤအုပ်စု၌ အင်းဝ ညောင်ရမ်းမင်းဆက်ရှိ မင်းသားအချို့ ပါဝင်လေရာ ဘုရင့်နောင်၏ မြေးမြစ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဘုရင့်နောင်မှာ မြန်မာ

နိုင်ငံတော်ကြီးကို စုစည်းတည်ထောင်သူ၊ စစ်ပွဲများစွာ အောင်မြင်သူ ဖြစ်သောကြောင့် အလွန်လင်ရှားသော မင်းဖြစ်သည်။ ပေါ်တူဂီလူမျိုး တို့က ဘုရင့်နောင်ကို ဘုရင်ဂျီနီတို့ဟု ခေါ်တွင်ကြသည်။ ဘုရင့်နောင်မှာ မူလက ဘုရင်ကြီးနောင်တော်ဟုခေါ်ပုံရပြီး ပေါ်တူဂီ အသံထွက်ဖြင့် ဘုရင် ဂျီနီတို့ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။ ဤမင်းကြီးသည် ပဲခူး ဟံသာဝတီ နေပြည် တော်၌ ၁၅၅၁-မှ ၁၅၇၁ အထိ စိုးစံခဲ့ပြီး အင်းဝနိုင်ငံနှင့် ရှမ်းပြည် တို့ကိုပါ သိမ်းသွင်းယူနိုင်ခဲ့လေသည်။

၁၅၅၅-ခုနှစ်၌ မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝှမ်းလုံး၏ ရှင်ဘုရင်အဖြစ် ဘိသိက်ခံယူသည်။ ဘုရင့်နောင် နတ်ရွာစံသောအခါ သားတော်နန္ဒ ဘုရင် ဆက်ခံသော်လည်း အရည်အချင်း ညံ့ဖျင်းလှသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရင့်နောင်၏သားတော်အငယ် ညောင်ရမ်းမင်းသားက အင်းဝကို ဗဟို ပြု၍ စီမံအုပ်ချုပ်ရလေသည်။ ယင်း၏သားတော်ဖြစ်သော အနောက်လွန် မင်းတရား (၁၆၀၅-၁၆၂၇) မှာ ထင်ရှားသော မင်းဖြစ်သည်။ ယင်း နတ်ရွာစံသောအခါ သားတော် မစီးရဲဒိဗ္ဗက ထီးနန်းကို အတင်းလုယူရန် ကြံစည်သော်လည်း အောင်မြင်မှု မရှိပေ။ သူ၏ဦးလေးတော် သာလွန် မင်းတရား (၁၆၂၉-၁၆၄၇) က အင်းဝနိုင်ငံတော်ကို အုပ်ချုပ်ရလေ သည်။ မစီးရဲဒိဗ္ဗက ခမည်းတော် အနောက်ဘက်လွန်မင်းကို လုပ်ကြံခြင်း သာလွန်မင်းကိုသားတော်ရှင်တလုပ်က လုပ်ကြံရန် ကြိုးစားခြင်း စသည်တို့ မှာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် ကောင်းလှသည်။

ယင်းခေတ်သည် သတ်ဖြတ်မှုများနှင့် ရက်စက်မှုများ ခေတ်စား နေကြောင်း ပေါ်လွင်သည်။ အစိမ်းသေ သေရမှုကြောင့် သတ်မတ်လျှင် နတ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသလို နတ်ဖြစ်လာရသူဦးရေ တိုးပွားလာဟန် တူသည်။ ယင်းနတ်တို့မှာ ဘုရင်များ၊ သားခတ်များ၊ ဆွေမျိုးအနွယ်ဝင်များ ဖြစ်လေ့ ရှိသည်။ ရာဇဝင်သမိုင်းကြောင်းအရ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တကယ်ပင် နတ်ဖြစ်သွား မသွားမှာ မထင်ရှားလှပေ။ နတ်အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ ယွန်းဘုရင် ကို ဘုရင့်နောင်က ဖမ်းဆီးပြီး ရန်ကုန်၌ ထားရှိရာ ရန်ကုန်မှာပင် သေ ဆုံးသည်ဟု ဆိုသည်။ သမိုင်းစာအုပ်များ၌ကား ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၅၄၇ ပတ်ဝန်းကျင်မှာပင် ဘုရင့်နောင်က ယိုးဒယားပြည် ယွန်းတို့ကို တိုက်ခိုက် သိမ်းယူကြောင်း ယိုးဒယားဘုရင်ကို ဖမ်းမိ၍ ပဲခူးသို့ ခေါ်ဆောင်လာ ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ ယွန်းဘုရင်ကို သံပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆီး လာသည်ဟု သမိုင်း၌ မတွေ့ရပေ။ ထို့ကြောင့် ညှိနှိုင်းရန် ခက်ခဲလှပေ သည်။

တပင်ရွှေတီးနှင့် ဘုရင့်နောင် ဆက်သွယ်သော နတ်များ

၈၀၅

ရှင်တော်နတ်

(၁၅)

မင်းရဲအောင်တင်နတ်

(၁၆)

မောင်မင်းဖြူနတ်

(၂၃)

ယွန်းဘုရင်နတ်

(၂၂)

ဘုရင့်နောင် အုပ်စုဝင် နတ်များအကြောင်းကို အရပ်သားများ ပြောဆိုပုံကို ဖော်ပြပါမည်။ သမိုင်းကျမ်းများနှင့် ကွဲလွဲမှုများ ရှိနေသည်။

ရှင်တော်

အမှတ်(၁၅) ရှင်တော်နတ်မှာ မူလက အင်းဝမင်းကြီး၏ သားတော် ဖြစ်ပြီး ငယ်စဉ်က မင်းဆရာ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း၌ အပ်နှံ၍ ပညာသင် စေသည်။ ငွက်ပစ်တောင်ဆရာတော် ဘုန်းက စာသင်ပေးသည်။ ကိုရင် ဘဝ၌ မြွေကိုက်၍ သေဆုံးသွား၏။ ဤနတ်ကို ကိုရင်ပုံစံဖြင့် ထုလုပ်ပြီး လက်၌ စိပ်ပုတီးပါ၍ လက်တစ်ဖက်၌ ယပ်တောင်ကိုင်ထားသည်။

မင်းရဲအောင်စင်

အမှတ်(၁၈) မင်းရဲအောင်စင်နတ်ကို မင်းရဲအောင် နတ် ဟုလည်း ခေါ်သည်။ အနောက်တက်လွန်မင်းတရား၏ သားတော်ဖြစ်သည်။ အရက် သေစာ အသောက်အစားများ၍ သေဆုံးရာ၌ နတ်ဖြစ်နေသည်။ ပုံဟန်မှာ လူငယ်တစ်ယောက် ကြာပုထွင်ပေ၌ မင်းသားအသွင် ထိုင်ပြီး စောင်းကို ပိုက်နေဟန်ဖြစ်လေသည်။

မောင်မင်းဖြူ

အမှတ်(၂၃) မောင်မင်းဖြူ နတ်မှာ အင်းဝရှိ မင်းသားတစ်ပါး ဖြစ်၍ မြင်းသည်ကျော်အရာရှိ၏ သမီးနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားသည်။ ဘိန်း အလွန်အကျွံစားသောကြောင့် နတ်ရွာစံသည်။ သူ၏ ရုပ်ပုံကို ငယ်ရွယ် သော ယောက်ျား၏ အသွင်ဖြင့်ထုလုပ်ပြီး မင်းညီမင်းသားအဝတ်ကို ဝတ် ထားသည်။ လှသည် ဘိန်းရွှေတံကို ကိုင်စွဲထားသည်။ ပုံတစ်ခု၌ကား ဆေးတံ ကို ကိုင်ထားသည်။

ထွန်းဘုရင်

အမှတ်(၂၂) ထွန်းဘုရင်နတ်မှာ ငင်းမယ်ဘုရင် ဟု ဆိုကြသည်။ ဘုရင့်နောင်၏ သို့မဟုတ် ပန်းဖြစ်၍ ဝမ်းရောဂါဖြင့် ရန်ကုန်၌ ၁၅၅၈-ခုနှစ် တွင် နတ်ရွာစံရာ နတ်ဖြစ်နေလေသည်။ သူ၏ရုပ်ပုံမှာ ပုထွင်ပေ၌ ထိုင် နေပြီး ခေးလူငယ်ကို ကိုင်ထားဟန် ဖြစ်လေသည်။

ဆွေစဉ်ပျိုဆက်

မြန်မာမင်းဆက် - နောက်ဆုံး
ပုဂံ - (၁၂၉၀)

ရှမ်းမင်းဆက် - နောက်ဆုံး -
ပင်းယနောင်စစ်ထိုင်း (၁၃၅၂-၁၃၆၄)

ဘုရင့်နောင်
ပဲခူးနှင့်အင်းဝ
(၁၅၅၀-၁၅၈၁) -

အမှတ် (၁၇) တပင်ရွှေထီး-ပဲခူး
(၁၅၃၀-၁၅၅၀)

အမှတ် (၂၂) ယွန်းဘုရင်နတ်
လင်းမယ် (၁၅၅၀)
ဘုရင့်နောင်၏သို့ ပန်း

နန္ဒဘုရင့်
အင်းဝနှင့်ပဲခူး
(၁၅၅၀-၁၅၉၉)

ညောင်ရမ်းမင်း
အင်းဝနှင့်ပဲခူး
(၁၅၉၉-၁၆၀၅)

အမှတ် (၂၃)
မောင်မင်းဖြူနတ်

အနောက်ဘက်လွန်မင်းတရား
အင်းဝနှင့်ပဲခူး
(၁၆၀၅-၁၆၂၀)

သာလွန်မင်းတရား
အင်းဝနှင့်ပဲခူး
(၁၆၂၉-၁၆၄၁)

အမှတ် (၁၅)
ရှင်တော်နတ်

မင်းရဲနီနှင့်ပဲခူး
(၁၆၂၀-၁၆၂၉)

အမှတ် (၁၀)
မင်းရဲအောင်စစ်နတ်

အမှတ် (၃) ဝေဟန (၁၆၂၉-၁၆၃၈)

အခန်း (၉)

သီးခြား နတ်နှစ်ပါး

မည်သည့် အမျိုးအစား အုပ်စုမျှ မပါဝင်သော နတ်နှစ်ပါးလည်း ရှိပေသည်။ ယင်းနတ်နှစ်ပါးမှာ အမှတ်စဉ် (၁) နှင့် အမှတ်စဉ် (၂၁) ခု ရှိသော နတ်နှစ်ပါး ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့၏ အမည်မှာ—

(၁)

(၁) သိကြားမင်း

(၂၁) ပင်းယမောင်ဘိုးတူနတ်

ဖြစ်ကောင်းသည်။

သိကြား

သိကြားမင်း နတ်မှာ မြန်မာတို့၏ သမိုင်းဝင် နတ်မဟုတ်ပေ။ ဟိန္ဒူဘာသာရေး ယုံကြည်ချက်အရ နတ်ဒေဝါတို့၏ အကြီးအမှူးပင် ဖြစ်လေသည်။ အိန္ဒိယ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌လည်း နတ်များ၏ ဘုရင်ကို သိကြား

မင်းဟု ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။ မြန်မာ တိုင်းရင်းသား နတ်များကို စုစည်း
ဖော်ပြသောအခါ သိကြားမင်းနတ်ကိုပင် အကြီးအမှူး အနေဖြင့် ထည့်
သွင်း ဖော်ပြကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ နတ်-မင်း၌ အမှတ်စဉ်
(၁) ကို သိကြားမင်းဟု ခေါ်ဆိုလေသည်။

(၂၀)

မောင်တိုးတု

အမှတ်စဉ် (၂၁)၌ ရှိသော ပင်းယမောင်တိုးတု နတ်မှာကား
မြန်မာ့သမိုင်း၌ တကယ်ပင် ရှိခဲ့ဖူးသော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်ဖွယ်
ရှိသည်။ ယင်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကား ပင်းယမြို့၌ တုန်သည်လုပ်ကြောင်း၊ တော
ထည်သွားရင်း ကျားကိုက်ခံရကြောင်း၊ ထို့နောက် နတ်ဖြစ်နေကြောင်း
ဖော်ပြထားသည်။

ပင်းယမြို့သည် အရေးပါ အရာရောက်သောမြို့ မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင်
ပင်းယမင်းဆက် ခရစ် (၁၂၉၈-၁၃၆၄) အတွင်း၌ မင်းနေပြည်တော်
ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ထို့ကြောင့် ခရစ် ရာစုနှစ် ၁၃-ခုနှစ်အတွင်း ဤပုဂ္ဂိုလ် ပေါ်
ပေါက်သည်ဟု ခန့်မှန်းနိုင်သည်။ ဤစဉ် မောင်တိုးတုနတ်၏ ရုပ်ပုံ
ကိုပါ ဖော်ပြထားပါသည်။ သူသည် အလုပ် လုပ်စဉ်ပင်လျှင်
ပင်းယမြို့ တောထဲရှိ အုန်းတောဝေး၌ ကျားကိုက်ခံရပြီး သေဆုံးသွား
သည်။ သို့ရာတွင် သူ၏နတ်ရုပ်တု၌ ကျားကိုက်ထားပြီး တုတ်ကပ်ချောင်း

ကို ကိုင်ထားသည်။ သူ၏အဝတ်အစားမှာလည်း သာမန် အရပ်သား အဝတ်အစား မဝတ်ဘဲ နန်းတွင်း မင်းညီမင်းသားတို့၏ အဝတ်ကို ဝတ် ထားသည်။ မင်းညီမင်းသား တစ်ဦးစု စုတေလေဟန် အထင်ရောက်စေ သည်။

အခြားသောသီးခြား နတ်တစ်ပါးမှာကား သိကြားနတ်မင်း ဖြစ် ပေသည်။ မြန်မာတို့သည် နတ်တို့ဘုရင် သိကြားမင်း ရှိသည်ဟု ယုံကြည် သည်။ ပါဠိကျမ်းဂန်တို့၌ တာဝတိံသာနတ်တို့ဘုရားကို သိကြားမင်း ဟုပဲစိုး ကြောင်း ပြဆိုသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေအောက်နတ် အထက်နတ်အားလုံး ကို အုပ်ချုပ်စိုးမိုးသူအဖြစ် မြန်မာတို့၏ နတ်ထားပုံ အစီအစဉ်၌ နံပါတ် ၁-နေရာ၌ ထားရှိမြဲ ဖြစ်သည်။

သိကြား ဟူသောဝေါဟာရမှာ သက္ကတဘာသာ 'သက္က' သဒ္ဒါမှ ဆင်းသက်လာ၍ 'တတ်စွမ်းနိုင်ခြင်း' ဟူသောအနက်ကို ရသည်။ သိကြား နတ်ကိုးကွယ်မှုမှာ အိန္ဒိယ၌ ခေတ်အတော် စောစောက ပေါ်ပေါက်ခဲ့ သည်။ မြောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်ပြီး ပေါ်ထွန်းလာသောအခါ သိ ကြားကို သထူး ကိုးကွယ်သော ဓလေ့တစ်ခုခေတ်စားလာခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ထေရဝါဒ သာသနာ အစစ်အမှန် မရောက်မီကပင် ဣန္ဒာ သိကြားနတ်ကို မြောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာမှယူငင်ပြီး ကိုးကွယ်ဟန်ရှိသည်။ ဟိန္ဒူဝေါဟာရ သက္ကသိကြားနတ်ကို ဣန္ဒ (ဣန္ဒာ) ဟု ခေါ်ဝေါ်ပြီး ပါဠိ ဝိဇ္ဇာတော်၌လည်း 'ဣန္ဒ' ဟုပင် ခေါ်ဝေါ်လေ့ရှိသည်။ ယခင်က ပြာဟူက ဘာသာဝင်တို့၏ အကိုးကွယ်ခံ နတ်မင်း ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ထေရဝါဒ စာအုပ်တို့ ကိုးကွယ်ရမည့် နတ် မဟုတ်ဘဲ ဘုရားကို ဆည်းကပ်နေရသော နတ် ဖြစ်လေသည်။

ပြာဟူက နတ်ဘုရားများတွင် သိကြားသည် ကောင်းကင်ကို ဘုတ်စိုး သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်၌ကား သိကြားသည် ရုပ်ဖြူစွာအရုပ်ပြဟူ၍ အောက်၌နေရပြီး ကာမဘုံရှိ တာဝတိံသာကိုသာ ဘုတ်စိုးကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၃၁-ဘုံစသည်ဘုံအဆင့်ဆင့်ကိုပြောင်းလဲ သတ်မှတ်ဖန် ကုပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ကား ၃၁-ဘုံ၌ မဟာပြဟူကြီးသည် အခြေအကျယ်ဆုံး တန်ခိုးအကြီးဆုံးဟု သတ်မှတ်သည်။ သိကြား မင်း သက်တန်းကြီးသော စသေစက္ကီ နတ်ပြည်ကို အစိုးရသော မာရ်နတ်မင်း

သည် ဒုတိယတန်းခိုးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယလူမျိုးများနှင့် မြန်မာလူမျိုးများသည် သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊ မာရ်နတ်တို့သည် လူ့ပြည်သို့ ဆင်းလာပြီး လူတို့၏ကိစ္စ အရေးအခင်းတို့၌ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်လေ့ ရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကြလေသည်။ သို့ရာတွင် သိကြားမင်းနှင့် ဗြဟ္မာမင်းတို့သည် လူသားတို့ကို စောင့်ရှောက် ကူညီကြ၍ မာရ်နတ်မင်းက လူသားတို့ကို နှောင့်ယှက်ပေသည်ဟု ယုံကြည်ကြလေသည်။

၃၇-မင်းကို အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် တကွသံချင်း အစုအလင်ဖော်ပြသော မဟာဂီတမေဒနီကျမ်း၌ သိကြား၏ အကြောင်းကို အနည်းငယ်သာ ဖော်ပြ၏။ သိကြားသည် တာဝတိံသာ နတ်တို့၏ ဘုရင်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြင်းခိုရတောင်ထိပ်၌ နေထိုင်ကြောင်း၊ ပျော်ပွဲရှင်ပွဲနေ့များ၌ သိကြားကို ဂုဏ်ပူသောအားဖြင့် မဏ္ဍပ်၊ ကနားထိုးပြီး ပူဇော်ကြကြောင်း၊ သိကြားမင်းကို နတ်တိုင်းတို့က ပင့်မြှောက်ကြောင်းကို ဖော်ပြထား၏။ နတ်တိုင်း တို့က ယောက်ျားအဝတ်များကို ဝတ်ပြီး ရွှေချည်၊ ငွေချည်ပုဆိုးကို ဆင်မြန်းကြ၏။ လှပသော အပေါ်အင်္ကျီကို ဝတ်ဆင်ကြ၏။ သူတို့ပခုံးပေါ်၌ ခြုံလွှာများ ထင်ထားကြ၏။ ထို့နောက် ညာဘက်လက်၌ ခရုသင်းတူရိယာကို ကိုင်၍ လက်ဝဲလက်၌ သပြေခက်တို့ကို ကိုင်ဆောင်ပြီးနောက် ကုန်းမြူးသွားကြလေသည်။ ထို့နောက်ဆောက်ပါသိကြားနတ်သိကို ဖတ်အော်ပြီး နတ်သိပစ်ကြလေသည်။-

ကျွန်ုပ်သည်ကား လေးကျွန်း ဒီပါကို စိုးစံလိုခြာသော ဣန္ဒိယသိကြားဖြစ်သကဲ့သို့...၊ မြစ်ကြီးခုနစ်စင်းတို့ စီးဆင်း ခဲ့သောကြောင့်သော မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌နေသကဲ့သို့၊ တောင်စဉ်ခုနစ်ထပ်ရှိသောထိပ်မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးရှိ အရှင်သခင် ဖြစ်သကဲ့သို့...၊ ကျွန်ုပ်သည် မကောင်းသူကို ပယ်၍ ကောင်းသူကို ကယ်မယ်...၊ ကုသလမူညု ပြုသူကို ကယ်မယ်...၊ ဒုစရိုက်ပြုသူကိုနှိပ်စက်မယ်ရှားပစ်မယ်...၊ ကျွန်ုပ်သည် လူ့ပြည်နှင့် ယူနောတစ်သိန်း ခြောက်သောင်း အကွာမှ ဆင်းသက်လာပြီး ပါလညင်ကျ မကောင်းမှုကို ပြုသူ အားလုံးကို ချေခန်းဖျက်ဆီးပစ်ရန် ဆင်းသက်ခဲ့တယ်။ သိကြားနှင့် လူတိုင်း အတိုင်း ပဉ္စသီ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးလုံခြုံမှု တော်လိမ့်မယ်...။

အသုရိုန်နတ်တို့၏ဘုရင် 'အသုရိုန်နတ်မင်း'

စသည်ဖြင့် နတ်သီချင်းကို သီဆိုကြလေသည်။ ဤသီချင်းကို ဆိုရာ
နတ်ကတော်တို့သည် ပျော်ရွှင်မြူးထူးစွာ ကခုန်ကြလေတော့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ သိကြားနတ် ပူဇော်ပွဲနှင့် ဓလေ့ကို သေချာစွာ လေ့
လာကြည့်သောအခါ ရှေးဟောင်း နတ်ပူဇော်မှုကို စုစည်းပြီး သိကြားနတ်
ပူဇော်ပွဲ အသွင်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးထားပုံကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ အိန္ဒိယ၌
အတော် ကြာကြာကပင် ဣန္ဒြာ သိကြားနတ်ကို ကိုးကွယ်ပြီး ဆုတောင်း
ကြ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ စာပေ၌ တာဝတိံသာကို အုပ်စိုး၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို လေး
စားပူဇော်ကုန်တော့ရသော သိကြားမင်း အကြောင်းကို ဖတ်ရှုရုံ
နတ်ဒေဝီ အဖြစ်တို့၏ တိုင်းပြည်မှာ ခြောက်ပြည် ရှိကြ၍ ချမ်းသာ စေ
ရွှင်စွာ နေကြသော အမျိုးပင် ဖြစ်ကြသည်။ လူသားတို့ကဲ့သို့ ပရိယော
ဂဝမ်းစာ ရှာမစားရဘဲ နေနိုင်ကြသော်လည်း ကာမသုခကို အလွန် လို
သောကြောင့် ကာမတရားတို့၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကို ခံကြရလေသည်။ ဤ

သီးခြား နတ်နှစ်ပါး

၁၁၃

ဘုံနှင့် အနီးကပ်ဆုံး နတ်ဘုံမှာ စတုမဟာရာဇ် နတ်ဘုံဖြစ်ပြီး ဒုတိယအနီးကပ်ဆုံး နတ်ဘုံမှာ တာဝတိံသာနတ်ဘုံ ဖြစ်လေသည်။ ဤနတ်ဘုံသည် မြင်းမိုရ်တောင်၏ထိပ်၌ တည်ရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏။ ဤဘုံ၌ သိကြားမင်းနှင့် နတ်သားတို့ နေထိုင်ပြီး ယခင်က အသုရာနတ်တို့ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုလေသည်။

မြန်မာတို့သည် ဇာတ်တော်များ၌ သိကြားက ဒုက္ခရောက်သူကို ဝင်၍ ကယ်မုကြောင်း ဖတ်ရှုဖူး၍ သိကြားသည် ကူညီစောင့်ရှောက်သော နတ်ဟု သိရ၏။ လူ့ပြည်ရှိ အပြစ်ကင်းသူ၊ စိတ်ကောင်းရှိသူ၊ သူတော်ကောင်းတို့ ဒုက္ခတွေ့ကြုံလျှင် သိကြားမင်း၏ ပဏ္ဍာကမ္မလာ မြကျောက်ဖျာသည် တင်းမာလာသည်ဟု ဆိုသည်။ အချို့ကလည်း သိကြားမင်း၏ ထိုင်ခုံသည် ပူလောင်လာသည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် လူကောင်း၊ သူကောင်းတို့ ဒုက္ခမတွေ့ကြုံစေရန် ကူညီရန် လူ့ပြည်သို့ ခုတ်ဖျက်၍ လာရောက်သည်ဟု ယုံကြည်ကြလေသည်။ နတ်ဝါဒနှင့် သိကြားမင်း အဖြစ် အဖျက်တို့ကို ရောနှောလိုက်ပြီး နတ်ဝင်သည်တို့က သိကြားကို ဖိတ်ခေါ်လျက် ရှိလေသည်။

BURMESE
CLASSIC

အခန်း (၁၀)

ဘုရားဟော ၃၇-မင်း

အတုယူမည် ဆိုကလည်း အတုယူစရာမပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အာဇာနည်ယသုတ်၌ ပါရှိသော နတ်စစ်သူကြီး ၃၇-ပါးအနက် ၂၈-ပါးကို ဖုဂုံမြို့ အာနန္ဒာဘုရား အတွင်း၌ ထုလုပ်ထားရှိရာ ရွှေစည်းခုံဘုရား ရစ်ပြင်မှ နတ်ရုပ်များ အနေဖြင့် အတုယူစရာဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ယင်း နတ်စစ်သူကြီး ၂၈-ပါး အနက် ကျန်စစ်မင်းကြီးတည်သော အာနန္ဒာဘုရား၏ မြောက်ဘက်မှန် အရှေ့ဘက်တန်းတွင် ၁၄-ရုပ်၊ တောင်ဘက်မှန် အရှေ့ဘက်တန်းတွင် ၁၄-ရုပ် ထားရှိရာ ယနေ့တိုင်အောင် ထွေမြင်နိုင်ကြပေသည်။

ယင်း အာဇာနည်ယသုတ်ကြီး၌ ပါရှိသော နတ်စစ်သူကြီး ၃၇-ပါးမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁။	ဣန္ဒြိယ	၂။	သောမ
၃။	ဓရုဏ	၄။	ဘာရုဒ္ဓါဇ
၅။	ပဇာပတိ	၆။	စန္ဒန
၇။	ကာမသေဌ=	၈။	ကိန္နရဏ္ဍ
၉။	နိဗ္ဗာဏ	၁၀။	ပနာဒ
၁၁။	ဩပမည	၁၂။	မာတလီ
၁၃။	စိတ္တသေန	၁၄။	နဋ္ဌောရာဇ
၁၅။	ဇနောသဘ	၁၆။	သာဓာဂီရ
၁၇။	ဟေမဝတ	၁၈။	ပုဏ္ဏက
၁၉။	ဣရုတိယ	၂၀။	သီဝက
၂၁။	မုစလိန္ဒ	၂၂။	ဝေဿာမိတ္တ
၂၃။	ယုဂန္ဓရ	၂၄။	ဂေါပါလ
၂၅။	သုပ္ပရောဓ	၂၆။	ဟိရိ

ဓုတိယအကြိမ်

ဘုရားဟော ၃၇-မင်း

၁၁၅

၂၇။ နေတ္တိ	၂၈။ မိန့်ယျ
၂၉။ ပဉ္စာလစန္ဒာ	၃၀။ အာဠာဝက
၃၁။ ပဠာဒ္ဒ	၃၂။ သုမန
၃၃။ သုမ္မဒ	၃၄။ ဓမ္မိမုခ
၃၅။ မဏိ	၃၆။ မာဏိဝရ
၃၇။ သေရိသက	

ဤနတ်စစ်သူကြီး ၃၇-ပါးကို အာနန္ဒာဘုရားအတွင်း၌ ထား၍ ခြင်းကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် ယင်းနတ်များကို ပုဂံခေတ်ကပင် လူအများ လေးစားကိုးကွယ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်ဟု ယူဆရပေသည်။

ယင်းသို့ ဘုရားဟော အာဠာနာဠိယသုတ်ကြီး၌ပါရှိသော နတ်များ ဖြစ်သောကြောင့် ယင်းနတ်စစ်သူကြီး ၃၇-ပါးကို 'ဘုရားဟော ၃၇-မင်း'ဟု သတ်မှတ်လိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အတွင်း ၃၇-မင်း

အနော်ရထာမင်းကြီးက ပုဂံ ရွှေစည်းခုံ ဘုရားတံတိုင်း အတွင်း ဘက်၌ စုရုံးထားခဲ့သော အတွင်း ၃၇-မင်း နတ်များမှာ မောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁။ ဧတရဋ္ဌ	(ဂန္ဓဗ္ဗနတ်ဖြစ်သည်။ နတ်ဝတ်တန်ဆာ ဒုရင် ဝတ်၍ လက်တစ်ဖက်က သန်ချွက် ကိုင် လျက် စူးတစ်ဖက်ထောင် တစ်ဖက်ကဲ)
၂။ ဝိဇ္ဇုဋ္ဌက	(ကုမ္ဘဏီနတ် ဖြစ်သည်။ နတ်ဝတ်တန်ဆာ ၎င်းအတိုင်း)
၃။ ဝိရုဗ္ဗေ	(နတ်နဂါးဖြစ်သည်။ နတ် ဝတ် တန်ဆာ ၎င်းအတိုင်း)
၄။ ကုဝေရ	(နတ်ဘီလူးဖြစ်သည်။ နတ်ဝတ်တန်ဆာ ၎င်းအတိုင်း)
၅။ သိကြား	(သိကြားနတ်ရုပ်အတိုင်း ခရုသင်း၊ သားမြီး ယပ်ကိုဝံ့သည်)

၄

စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး ၄-ပါး

တေရုဋ္ဌ နတ်မင်း

ဝိဇ္ဇန္တ နတ်မင်း

ဝိဇ္ဇပက္ခ နတ်မင်း

ကုဝေရ နတ်မင်း

- ၆။ မတေသရ (နတ်ဝတ်တန်ဆာ၊ နားလားဥဃာဘကို စီး၊ လှံသုံးခုကိုင်)
- ၇။ မဟာပိန္နဲ (နတ်ကိုယ်နှင့် ဆင်ဦးခေါင်း၊ လက်ယာ လက်နှစ်ခုတွင် အထက် လက်မှာ ချွန်း၊ အောက်လက်မှာ သန်လျက်ကိုင်ဟန်၊ ဝဲဘက် လက်နှစ်ခုတွင် အထက်လက်မှာ စက်ဝန်း၊ အောက်လက်မှာ မိမိဦးခေါင်းရှိ ဆင်နှာ မောင်းကို ကိုင်ဆုပ်နေဟန် ကြွက်ယာဉ်စီး သည်)
- ၈။ စန္ဒီ (နတ်သမီး၊ လတ်ဆယ်ဖက် လက်ယာ ဘက် ငါးဖက်မှာ ဓားလွယ် သန်လျက် လှံ သံချွန် ဓားမြှောင်တစ်ခုစီ ကိုင်သည်၊ လက်ဝဲ ငါးဖက်မှာ ခိုင်း ထီး လေး ပုတီး ခရုသင်း တစ်ခုစီကိုင်သည်၊ ပတ္တမြားနီခံသော ခြင်္သေ့ ယာဉ် စီးသည်)
- ၉။ သူရဃာတိ (နတ်သမီး၊ ဥဂ္ဂါဆင်စိုက်၊ နတ်တန်ဆာ ဆင်လျက် လက်နှစ်ဖက်မှာ ကြာ ပန်း ကိုင် ပြီး ဟင်္သာငှက်ယာဉ်ပေါ် ထိုင်နေဟန်)
- ၁၀။ ပြသမင်္ဂီ = ရသမင်္ဂီ (နတ်သမီး၊ လက်ကပန်းခိုင်ကိုင်၍ ဘုရား ရှိခိုးနေဟန်)
- ၁၁။ စန္ဒာ (စန္ဒီနတ်သမီးအတိုင်း၊ နတ်သမီးတန်ဆာနှင့် နတ်သားတန်ဆာသာ ခြားနားသည့်)
- ၁၂။ အာဠဝီ (မတ်ရပ်ထ၍ သန်လျက်ကိုင်)
- ၁၃။ မာရ်နတ် (လက်ဝဲ လက်ယာလက် ဆယ်ခုစီ၌ လက် နက်တစ်မျိုးစီ ပေါင်း လက်နက် အမျိုး နှစ်ဆယ် ကိုင်သည်)
- ၁၄။ သောတပန် (အင်ကြင်းပင်စောင့်၊ အင်ကြင်းပန်းနှင့် ဘုရား ရှိခိုးနေဟန်)
- ၁၅။ အနာဂါမ် (ရွှေသပိတ်စောင့် ယင်နှင့်နတ် သပိတ်တော် အနီး ယပ်ခပ်နေတန်)
- ၁၆။ ဇမ္ဗူဒီပ (မတ်ရပ်ထ သန်လျက်ကိုင်)

မဟာပိန္နနတ်

မဟာပိန္နနတ်

မာန်နတ်သား (မာန်နတ်မင်း)

မာန်နတ်မင်း

- ၁၇၁။ ဓမ္မုတိဆိပ်
- ၁၈၁။ ဓမ္မုချမ်းသာ
- ၁၉၁။ ဓမ္မုကြက်သရေ
- ၂၀၁။ ဓမ္မုသပြေ

- (မရပ်ထ ကန်လျှက်ကိုင်)
- (၎င်းအတိုင်း)
- (၎င်းအတိုင်း)
- (ဤ တစ်ဖက်ထောင်၊ တစ်ဖက်လွဲ ထိုင်
- သန်လျှက်ကိုင်)

- ၂၁၁။ ဓမ္မုတန်ဆောင်
- ၂၂၁။ ဓမ္မုတမ္ပတ်
- ၂၃၁။ ဓမ္မုရန်အောင်
- ၂၄၁။ ရွှေသက်စိုး
- ၂၅၁။ ရွှေပြည်သင်
- ၂၆၁။ ရွှေညိုသင်
- ၂၇၁။ ရွှေစကား
- ၂၈၁။ ခယားပင်စောင့်နတ်

- (၎င်းအတိုင်း)
- (၎င်းအတိုင်း)
- (၎င်းအတိုင်း)
- (မတ်ရပ်ထ သန်လျှက်ကိုင်)
- (၎င်းအတိုင်း)
- (၎င်းအတိုင်း)
- (၎င်းအတိုင်း)
- (လက်ထူ ခယားပွင့် ဝန်းဖြင့် ရှိခိုးမိန့်)

- ၂၉။ မန်ကျည်းပင်စောင့်နတ် (မတ်ရပ်ထ သန်လျက်ကိုင်)
 ၃၀။ ဆင်ဖြူရှင်နတ် (ဆင်ဖြူတော်စီးဟန်)
 ၃၁။ မြင်းဖြူရှင်နတ် (မြင်းဖြူတော်စီးဟန်)
 ၃၂။ ငဆွယ်သင် (မတ်ရပ်ထ သန်လျက်ကိုင်)
 ၃၃။ ငနွယ်သင် (၎င်းအတိုင်း)
 ၃၄။ ဖက်ပသင် (၎င်းအတိုင်း)
 ၃၅။ ဘုံမသင် (၎င်းအတိုင်း)
 ၃၆။ ထုံသင်းကြီး (၎င်းအတိုင်း)
 ၃၇။ ပဲ့စားကြီး (၎င်းအတိုင်း)

ဤစာရင်းမှာ ပုဂံရွှေစည်းခုံ ဘုရားတံတိုင်းအတွင်း၌ တည်ရှိသော စာရင်းဖြစ်၍ 'မန္တလေးရွှေမြို့တော်တည်စာတမ်း' လာ စာရင်းနှင့် အနည်းငယ် ကွာခြားနေသည်။ မန္တလေးရွှေမြို့တော်တည်စာတမ်းမှာ သက္ကရာဇ် ၁၂၁၈-ခု တပို့တွဲလဆန်း ၈ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ မန္တလေး ရတနာပုံပထမ မြို့တည် နန်းတည် အခါတော် ဘော်ခတ်အခါတော်မှချီ ပနွက်စိုက်ထူအခါတော် အုတ်မြစ်စီခင် အခါတော် မြေသနပ် အခါတော် တိုင်ထူအခါတော် နန်းသိမ်းအခါတော်တို့၌ တင်ကြား ပသ ပူဇော်ရန် ဖိုရင်းဆရာတော် စံကျောင်းဆရာတော် စသော တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ကြီး ၈-ပါးနှင့် သထိုးမင်းကြီး မဟာမင်းလှကျော်သူ ပခန်းမြို့စား ခန့်ကြီး သထိုးမင်းကြီး မဟာမင်းလှစည်သူ စသော လူပညာရှိ တစ်ဆယ့် ဘုံဦးတို့ စီမံထားသော စာတမ်းဖြစ်သည်။

ယင်း မန္တလေး ရွှေမြို့တော်တည်စာတမ်း၌ ပါရှိသော အတွင်း ၃၇-မင်း နတ်စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁။ သိကြား	၂။ စောရဋ္ဌ
၃။ ဝိရုဋ္ဌက	၄။ ဝိရူပက
၅။ ကုဝေရ	၆။ ဇမ္ဗူဒီပ
၇။ ဇမ္ဗူတံဆိပ်	၈။ ဇမ္ဗူချမ်းသာ
၉။ ဇမ္ဗူကြက်သရေ	၁၀။ ဇမ္ဗူသပြေ
၁၁။ ဇမ္ဗူတန်ဆောင်	၁၂။ ဇမ္ဗူတမုတ်
၁၃။ ဇမ္ဗူရန်အောင်	၁၄။ ရွှေသက်စိုး

၁၂၀

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း

၁၅။ ဗျသင်္ဂီ	၁၆။ မဟေသရ
၁၇။ ရွှေပြည်သင်	၁၈။ ရွှေညိုသင်
၁၉။ ရွှေစကား	၂၀။ ပွဲစားကြီး
၂၁။ ခရားပင်စောင့်	၂၂။ အင်ကြင်းပင်စောင့်
၂၃။ ယင်နှင့်	၂၄။ အာဠဝဏ
၂၅။ ကြေးစန္ဒီ	၂၆။ ကြော့စန္ဒီ
၂၇။ အင်မြရှင်	၂၈။ ငဆွတ်သင်
၂၉။ ဖက်ပသင်	၃၀။ မြင်းမြှူရှင်
၃၁။ မာရ်နတ်	၃၂။ မန်ကျည်းပင်စောင့်
၃၃။ သူရဏတိ	၃၄။ ငနွယ်သင်
၃၅။ ဘိုသင်းကြီး	၃၆။ မဟာပိန္န
၃၇။ ရွှေမြှူရှင်	

အထက်ပါ ၃၇-မင်း နတ်စာရင်း၌ ပါရှိသော ဓဏဋ္ဌ၊ ဝိရုဠက၊ ဝိရုပက္ခ၊ ကုဝေရ နတ်မင်းကြီးများမှာ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး လေးပါးဖြစ်သည်။ ဘုရားဟော အာဠာနာဠိယ သုတ်ကြီး၌လည်း ပါရှိသော သက္ကတကျမ်း၊ ဟိန္ဒူကျမ်းများ၌လည်း ထင်ရှားသော နတ်မင်းကြီးများဖြစ်သည်။

အပြင် ၃၇-မင်းကို ခေတ်-စသည်ဖြင့် ခွဲခြားပြပုံ

ခေတ်

ပုဂံခေတ်အလျှင် နှင့် ပုဂံခေတ်	၂၂
ပင်းယခေတ်	၁
အင်းဝခေတ်	၉
တောင်ငူခေတ်	၅
ပေါင်း -	၃၇

ကျားပ

ယောကျာ်း	၂၇
မိန်းမ	၁၀
ပေါင်း -	၃၇

ခေတ်စသည်ဖြင့် ခွဲခြားခြင်း

၁

ရှင်, လူ, နတ်

ရှင်	၃
လူ	၃၃
သိကြား	၁
ပေါင်း -	၃၇

လူမျိုး

မြန်မာ	၂၇
မွန်နွယ်	၂
ရှမ်း	၁
ကုလားနွယ်	၃
ယွန်း	၁
ပုဏ္ဏား	၂
ပေါင်း -	၃၇

အရပ်ဒေသ

ပုဂံ	၁၂
အင်းဝ	၈
တကောင်း	၃
မင်းတုန်း	၃
တောင်ငူ	၃
ဥက္ကလာပ	၁
သထုံနယ်	၁
ပင်းယ	၁
ပင်လယ်	၁
ဇင်းမယ်	၁
ပူတာကီ	၁
ကုတ္တား	၁
အိန္ဒိယ(သိကြား)	၁
ပေါင်း -	၃၇

၁၂၂

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဇေယျ နတ်သမိုင်း

အမျိုးအစား

ဘုရင်မင်းသိကြား	၁၁
မင်းသားမင်းနှယ်	၆
မိဖုရား	၆
အမတ်	၈
အမှုထမ်း	
ကျန်သည်	၆
ဆင်းရဲသား	

ပေါင်း - ၃၇

သေဆုံးကြပုံအခြင်းအရာ

- ကျား၊ မြွေ၊ မီး၊ စိတ္တဇ
ကွပ်မျက်ခံစေသော
အသေဆိုးနှင့် သေခွဲရသော နတ်များ ၂၃
- အဖျားရောဂါနှင့်
သေခွဲရသော နတ်များ ၁၁
- ဘိန်း၊ အရက်ကြောင့် သေခွဲရသော
နတ်များ ၂
- ကုဋ္ဌနုနုနှင့် သေခွဲရသော နတ်များ ၁

ပေါင်း - ၃၇

အထက်ဖော်ပြပါ ၃၇-မင်း စာရင်းကိုကြည့်လျှင် သိကြားနတ်၊
ညောင်ချင်းဆိုနှင့် ယွန်းဘုရင်နတ်တို့မှ တစ်ပါး ကျန် နတ်အားလုံးသည်
မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်းမှ နတ်များသာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။ ထို့
ပြင် ယင်းနတ်များမှာ ညောင်ရမ်းခေတ် သက္ကရာဇ် ၁၀၀၀-ခန့် မတိုင်
မီက နတ်များသာ ပါဝင်နေသည်ကိုလည်း ဤသို့ သတိပြုဖို့ လိုသည်။

ဝန်ကြီးပဓမ္မသရာဇာ၏ အပြင် ၃၇-မင်း

၁၂၃

ဝန်ကြီးပဓမ္မသရာဇာ၏ အပြင် ၃၇-မင်းစာရင်း

ဝန်ကြီး ပဓမ္မသရာဇာ၏ နတ်သံအရ အပြင် ၃၇-မင်း စာရင်းမှာ အထက်ပါ မြဝတီဝန်ကြီး၏ အပြင် ၃၇-မင်းစာရင်းနှင့် ၁၈-ဦးသာ ထပ်တူ ကျ၍ ၁၉-ဦး မတူဘဲ ကွဲပြားနေသည်။

ထပ်တူကျသော ၁၈ ဦးတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်-

၁။ သိကြား	၂။ မဟာဂီရိ
၃။ နမတော်	၄။ ရွှေနဘေ
၅။ သုံးပန်လှ	၆။ မနိမိ
၇။ ရွှေဗျဉ်းကြီး	၈။ ရွှေဗျဉ်းငယ်
၉။ မင်းစည်သူ	၁၀။ ကျော်စွာငယ်
၁၁။ အောင်စွာမကြီး	၁၂။ ငါးစီးရှင်
၁၃။ မင်းတရားဆင်ဖြူရှင်	၁၄။ မောင်ပိုးတု
၁၅။ ရွှေနော်ရထာ	၁၆။ တပင်ရွှေထီး
၁၇။ မြောက်ဘက်ရှင်မ	၁၈။ စတင်ရှင်မင်းခေါင်

ဝန်ကြီးပဓမ္မသရာဇာ၏ စာရင်း၌သာ ပါရှိသည့် မတူညီသော အပြင် ၃၇-မင်းနတ် ၁၉ ဦးတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

(၁) အန္တတပစ္စည်း

(၂) ရန္တပစ္စည်း

ပုဂံခေတ် တရုတ်ခပြေးမင်း (၆၁၇-၆၄၈) လက်ထက် အမတ်ကြီး ရာဇသင်္ကြန်၏သားများဖြစ်ကြသည်။ နာမည်ရင်းမှာ (၁) ပုဂံဘုတ်လှကြီး (၂) ညောင်ဦးအုတ်လှငယ်ဟု ခေါ်တွင်သည်။ အဖဖြစ်သူ ရာဇသင်္ကြန် ကွယ်လွန်သောအခါ အမ၏ အမည်ကို လူကြွေရာ ဘုရင်က မည်သူ့ကိုမျှ မပေးဘဲ သားအကြီးကို အန္တတပစ္စည်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ သားအငယ်ကို ရန္တပစ္စည်း ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်သည်။ သက္ကရာဇ် ၆၄၆ ခု တရုတ်နှင့် မြန်မာတို့ တိုက်ခိုက်ကြသော ငဆောင်ချမ်း တိုက်ပွဲတွင် ယင်းညီနောင်တို့ စစ်ဗိုလ်ပြု၍ တိုက်ခိုက်ရသည်။ ပြဒါးသေကိုငုံကာ ၁၅-၁၆ တောင်မြင့် အောင်ခန့်၍ တိုက်ခိုက်သတ်ရာ ပမ်းအားကြီးမှ ပြဒါးသေလွတ်ထွက်ကျ၍ မြားသင့်ကာ သေကြေပျက်စီးကြရသည်။

(၃) မြင်စိုင်းရွှေနန်းရှင်

ပုဂံ တရုတ်ပြေးမင်း၏မြေး ရှင်မြတ်လှနှင့် ပုဂံနန်းကျ ကျော်စွာ၏ သား သရက်မင်း-ရှင်စောတို့မှ မြင်စိုင်းရွှေနန်းရှင်အပါအဝင် ၆-ယောက် ဖွားမြင်သည်။ ပင်းယဥဇနာ (၆၈၄-၇၀၄) လက်ထက်တွင် မြင်စိုင်း ရွှေနန်းကို အုပ်စိုးရသည်။

(၄) သီဟပတေ့

ပင်းယငါးစီးရှင်(၇၀၄-၇၁၂)က သီဟပတေ့အပါအဝင် မြို့စား ၈ ဦးတို့ကို နေ့တိုင်း ရွှေပလားတွင် ဖက်ဝန်းအုပ်၍ လက်ဖက်တည်လေ့ရှိ သည်။ တစ်ခါ၌ကား မေ့လျော့၍ သီဟပတေ့ ၏ခွက်ကို ဖက်ဝန်းမအုပ်မီပေ။ ၃ ရက်အရှိတွင် သီဟပတေ့ စိတ်နာ၍ ခြားနားမည်ရှိရာ ဘုရင်က 'မေ့၍ မအုပ်မိကြောင်း'ဖြင့် ကျေရာကျေကြောင်း အမိန့်ရှိပြီး အုန်းဘောင် မြင်း နက်ကျော်တစ်စီး လက်ဖွဲ့တော်မူသည်။

(၅) ရမည်းသင်းဝား သီလဝ

အင်းဝ မင်းကြီးစွာစော်ကဲ (၇၂၉-၇၆၂)၏ နှမဖြစ်သူ စောပုယဲ ၏ခင်ပွန်းဖြစ်သည်။ သီလဝ၏နှမ ခမည်းမိကိုလည်း မင်းကြီးစွာစော်ကဲက မိဖုရားပြုသည်။ သီလဝကား ရဲစွမ်းသတ္တိ အရည်အသွေးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ သည်။ တစ်သက်လုံးမှ သုံးခါသာ ပြုံးရယ်ဖူးသည် ဟူ၍လည်း သမိုင်းတွင် ဥဒါန်းတွင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

(၆) ဝည်းတပြစ်ကြီး

အင်းဝမင်းကြီးစွာစော်ကဲလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၇၃၀ မှစ၍ ပထမ မင်းခေါင်လက်ထက် ၇၈၃ ခုနှစ်အထိ မင်း ၃ ဆက်၊ နှစ်ပေါင်း ၅၃ နှစ် တိုင်တိုင် အမှုထမ်းခဲ့၍ ပညာရှိ အမတ်ကြီး ဘိုးရာဇာ အမည်ဖြင့် ထင်ရှား ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

(၇) မင်းလှငယ်

အင်းဝတွင် သက္ကရာဇ် ၇၈၇ ခုနှစ်၌ ၃ လသာ မင်းပြုရသော မင်းလှငယ်ဖြစ်သည်။ သူ၏ခမည်းတော် သီဟသူကို အုန်းဘောင်စော်ဘွား

က လုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်ရာ မှူးမတ်ဟိုက ၉ နှစ်သားသာ ရှိသေးသော ဤမင်းလွယ်ကို နန်းတင်ကြသည်။ ခမည်းတော် သီဟသူ၏ မိဖုရားဖြစ်သူ ရှင်ဘိုမယ်က မကျေနပ်၍ သူမနှင့် ချစ်ကြိုက်ဖူးသော ကလေးကျေးတောင် ညိုကို ချီလာစေပြီး ရှင်ဘိုမယ်က မင်းလွယ်ကို အဆိပ်ခတ် သတ်ကာ ကလေးကျေးတောင်ညိုကို နန်းတင်ခဲ့သည်။

(ဂ) မင်းကြီးရန်နောင်

အင်းဝ၌ ရှမ်းမင်း သိုဟန်ဘွား (၈၈၈-၉၀၄) သည် မြန်မာများ ကိုလည်း ညည်းပန်းနှိပ်စက်သည်။ ဗုဒ္ဓဝိဇ္ဇာကတ်တော်များကိုလည်း ဖျက်ဆီး မှတ်သည်။ သို့ဖြင့် မြန်မာများ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ကာ သိုဟန်ဘွားထံ ခစားနေ သော မြန်မာအမတ် မင်းကြီးရန်နောင်က ခေါင်းဆောင်၍ ရှမ်းမင်းကို သတ်ဖြတ် ပစ်လိုက်ကြသည်။ သို့သော် မင်းကြီးရန်နောင်မှာ ထီးနန်းကို မယူဘဲ ငြင်းဖယ်ခဲ့ပြီး တောထွက်ကာ ရဟန်းပြုသွားသည်။

(ဃ) သတိုးမင်းစော

ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူရှင် မင်းတရားကြီး၏ ညီသမက်ဖြစ်သည်။ သက္ကရာဇ် ၉၁၆-မှ ၉၄၅ ခုနှစ်အထိ အင်းဝဘုရင်ခံအဖြစ် အုပ်စိုးသည်။ ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး၏ သားတော် ငါးဆူ ခေါ်ယကာမင်း ဆက်ထက်တွင် ငါးဆူခေါ်ယကာနှင့် တိုက်ခိုက်ရာ သတိုးမင်းစော အရေး နိမ့်၍ ရှမ်းပြည်သို့ ပြေးခဲ့ရာမှ ခန္တီးတွင် အနိစ္စရောက်သည်။

(၁၀) ငါးဆူခေါ်ယကာမင်း

ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူရှင် မင်းတရားကြီး၏ သားတော်ဖြစ်၍ ဟံသာ ဝတီ၌ သက္ကရာဇ် ၉၄၃-ခုမှ ၉၆၁ ခုနှစ်အထိ မင်းပြုသည်။ ဘောင်ငူစား ညီတော် မင်းရဲသီဟသူက ရခိုင်နှင့် ပူးပေါင်းတိုက်ခိုက်၍ တောင်ငူ၌ ငါးဆူ ခေါ်ယကာ အသတ်ခံရသည်။

(၁၁) မင်းရဲခိဗ္ဗ

ညောင်ရမ်းခေတ် အနောက်ဘက်လွန်မင်း (၉၆၇-၉၉၀) ၏ သား တော် တစ်ပါးဖြစ်သည်။ ခမည်းတော်၏ ကိုယ်လုပ်တော် ဂူ မင်းသမီး

နှင်းခန်းပေါ်နှင့် ရည်ခံကြရာတွင် ခမည်းတော်က သံဆိုးကင်းနှင့် ကြော်
မည့် ဟု ခြိမ်းခြောက်ရုံမျှ မိန့်သည်ကို တကယ်ထင်၍ လူဆိုးတို့နှင့် ပေါင်း
ကာ သက္ကရာဇ် ၉၉၀-ပြည့်နှစ်တွင် ပဲခူးချောင်း အနောက်ဘက်၌ ခမည်း
တော်ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ပစ်သွား ပြစ်သည်။

(၁၂) ရှင်တရုတ်

ညောင်ရမ်းခေတ် သာလွန်မင်းတရား (၉၉၀-၁၀၁၀)၏သား
တော်တစ်ပါးဖြစ်သည်။ ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၀၀၉ တွင်
ခမည်းတော်ကို ပုန်ကန်ရာ သေနတ်ထိမှန် သေဆုံးခဲ့သည်။

(၁၃) မဟာသုတိုး သီဟသူရ

ညောင်ရမ်းခေတ် သာလွန်မင်းတရား လက်ထက်မှ စ၍ စနေမင်း
လက်ထက်အထိ အထောအတွင်း လေးဆယ်တော်သား ကျမ်းရေးစောင့်ကိုင်း
မြို့ဝန် ဝန်ကြီးအဆင့်အထိ ဖြစ်လာသည်။ သို့ဖြစ်ပင် 'လက်ယက်ရွှေတောင်
' 'နေမျိုးကျော်ထင်' 'နေမျိုးသခံယာ' 'သတိုးသီဟသူ' 'မဟာသတိုးသီဟသူ'
ဘွဲ့များကိုလည်း တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ရခဲ့သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၀၆၁ ခုနှစ်တွင်
အမျှောက်အဖျက် ခံခဲ့ရသည်။

(၁၄) မင်းရဲသီဟသူကျော်ထင်

ညောင်ရမ်းခေတ် တနင်္ဂနွေမင်း (၁၀၇၆-၁၀၉၅) လက်ထက်
စစ်ဗိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ကျိုင်းတုံ၊ ပုဂံတို့တွင် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ သက္ကရာဇ်
၁၀၈၆ ခုနှစ်တွင် ကသည်း စော်ဘွားတို့နှင့်နှင်းရန် သောင်းသုတ်ကြောင်း
ချီရာ၌ အခဲရမလှ၍ ဘုရင်က အဝေးမြို့မှ ညွှန်းသို့ ပို့ထားသည်။ ထိုမှညွှန်
မြို့၌ပင် အနိစ္စရောက်သည်။

(၁၅) ဝေါဟူးကြီး

အင်းစာတွင် ဆင်ဖြူရှင်၏ သားတော်နှင့် ကစားဖန် ကျန်ရင်းဖြစ်
သည်။ ဆင်ဖြူရှင်၏ သားတော်မင်းဖြစ်လျှင် ဝေါဟူးကြီး အရာရသည်
ပါရမီကုလား မှူး၊ မတ်များနှင့် မသင့်မပျော်၍ ထွက်လာသည်။ အင်းစာ

ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ အပြင် ၃၄-မင်း

၁၂၄

ပျက်သောအခါ မွန်တို့ကို ရှိမခိုးလို၍ ရဟန်းပြုသည်။ ခြေအေး လေနာ ရှိသည့်အပြင် နေ့ညမရွေး အစာစားလွန်းသောကြောင့် စားပိုးနှင့်၍သေဆုံး သွားသည်။

စောင်းအတတ်ကို အပြီးတိုင် တတ်မြောက်သူဖြစ်၍ စောင်းသင်လို သူ တတ်လိုသူများ ပူဇော်ပသ ကိုးကွယ်ကြသည်။

(၁၆) သတိုးမင်းကြီး

ညောင်ရမ်းခေတ် ဟံသာဝတီရောက်မင်း(၁၀၉၅-၁၁၀၃) လက် ထက်ရှင်ဝိစိတ္တာစာရ ဟူသော ရဟန်းအမည်ဖြင့် ထင်ရှားသည်။ စာပေ ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်သည်။ လူပြုပြီး နောင်မင်းဆရာ ဖြစ်လာသည်။ ထို့နောက် မာနကြီး စော်ကားနှိပ်စက်လေသဖြင့် အရာကျကာ ရှက်လည်း ရှက် သံဝေဂလည်းရ စိတ်လက် မချမ်းမသာနှင့် သေဆုံးရသည်။

(၁၇) သခင်စစ်

အင်းဝမင်းများလက်ထက် မြင်းခင်းသဘင်တွင် ကျော်စောသော မြင်းစီးကောင်း အရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

(၁၈) ထိလပ်

မပိုးဥယျောကျွားနှင့် တူသည်။ ၎င်းသည် အမတ်မျိုးဖြစ်၍ အဆင်းလှ အားကောင်း ရှိမ်းပြီး သိဒ္ဓိပြီးသည်။ တစ်ခါ၌ ဘုရင်သမီးနှင့် ရည်ငံမိ၍ ဘုရင်ကမ်းပြီး လှေနှစ်စင်းနှင့် ဖောင်ပွင့်(ဖောင်မြဲ)၍ သတ်စေရန် အမိန့် ခံရသည်။ သတ်သော်လည်း မသေပေ။ စိတ်လျော့မှ သေသည်။

(၁၉) မင်းရဲဇယသူ

အင်းဝမင်းများလက်ထက် ဟံသာဝတီမြို့ဝန် ခန့်ထားရာမှ ဘုရင်က မြန်ခေါ်၍ ပြန်ရောက်ရာတွင် အိမ်ယာမဆောက်ဘဲ နန်းတော် အောက်၌ မုန်းအောင်းနေသည်။ဘုရင်သည် ကျောင်းတင်မင်္ဂလာထွက်စံရာဝယ် မကြံ စည်သည်ကို ကြံစည်မိ၍ အသတ်ခံရသည်။

www.burmeseclassic.com

၁၂၈

မြန်မာ့မိရိုးဖလာဇလေ့ နတ်သမိုင်း

ဤ 'ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ စာရင်းအရ မတူသော အပြင် ၃၇-မင်းနတ်
၁၉-ဦးတို့ကို ခေတ်အရ ခွဲဝေလိုက်လျှင်-

ပုဂံခေတ်	၂-ဦး
မြင်စိုင်းခေတ်	၁-ဦး
ပင်းယခေတ်	၁-ဦး
အင်းဝခေတ်	၈-ဦး
တောင်ငူခေတ်	၂-ဦး
ညောင်ရမ်းခေတ်	၅-ဦး

ပေါင်း ၁၉-ဦး

ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

မန္တလေးရွှေမြို့တော်တည် စာတမ်းအရ
အပြင် ၃၇ မင်းစာရင်း

မန္တလေး ရွှေမြို့တော်တည် စာတမ်း၌ အပြင် ၃၇-မင်းစာရင်းမှာ
မြဝတီဝန်ကြီး ဦးစ၏ စာရင်းနှင့် အနည်းငယ် ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။
မြဝတီဝန်ကြီး၏ ကတွင်း ၃၇-မင်း စာရင်း၌ ပါရှိသော-

- စန္ဒီ
- စန္ဒာ
- ကာဠဝီ

နတ်သုံးပါးမှာ ယင်း မန္တလေးရွှေမြို့တော်တည် စာတမ်းစာရင်း၌ မပါရှိဘဲ
ယင်းတို့အစား-

- အာဠဝက
- ကြေးစန္ဒီ
- ကြော့စန္ဒီ

နတ်သုံးပါး ပါဝင်လျက်ရှိသည်။

မန္တလေးရွှေမြို့တော်တည် စာတမ်းအရ အပြင်၃၇-မင်း ၁၂၉

ထို့အတူ မြဝတီဝန်ကြီး၏ အပြင်၃၇-မင်း စာရင်း၌ပါရှိသော-

- သီကြား
- နမတော်
- ကျော်စွာ
- တောင်ငူရှင် မင်းခေါင်

နတ်လေးပါးမှာ ယင်းမန္တလေး ရွှေမြို့တော်တည် စာတမ်းစာရင်း၌ မပါရှိဘဲ ယင်းတို့အစား-

- တောင်ကြီးရှင်
- မယ်တော်ရွှေအိမ်စံ
- ဘိုးမင်းကျော်
- ကိုးကျောင်းတကာ

နတ်လေးပါး ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဤ၌ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ အပြင် ၃၇ မင်းစာရင်းနှင့် မန္တလေး ရွှေမြို့တော်တည် စာတမ်းအရ အပြင် ၃၇ မင်း စာရင်းတို့ကို နှိုင်းယှဉ်စာသိ များအတွက် ဗဟုသုတ ပြစ်ရန်သာ ပေါ်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံလုံး အသိအမှတ်ပြုကာ ကိုးကွယ်နေကြသော စာရင်းမှာ မြဝတီဝန်ကြီး၏ စာရင်းအတိုင်းသာ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ မြဝတီ ဝန်ကြီး၏ စာရင်း အတိုင်းသာ အပြင် ၃၇ မင်း စာရင်းကို အထည်ပြု မှတ်သားကြရမည် ဖြစ်သည်။

ပုပ္ဖားမယ်တော် မယ်ဝဏ္ဏ

ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှင့် ကွင်းဆက်နတ်များ

နတ်(၉)ပါး

ပုဂံခေတ် အနော်ရထာမင်းလက်ထက်တွင် ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နတ်ဖြစ်
ခဲ့၍ အပြင် ၃၇-မင်းစာရင်း၌ထည့်သွင်းထားခဲ့ကြောင်းကို အထက်က မော်
ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုခေတ် ထိုအချိန်က ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှင့် တစ်ဆက်တည်း
ဖြစ်ခဲ့ကြသော ကွင်းဆက် နတ်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်း (၉) ပါး
ရှိသည်-

- ၁။ ပုပ္ဖားမယ်တော်
- ၂။ မယ်ခေမာ ဒေါ် ခင်မသာ နတ်
- ၃။ တောင်တော်သခင်မ နတ်
- ၄။ မစောခင် နတ်
- ၅။ မောင်စင်မောင် နတ်
- ၆။ နို့ထိန်းမယ်တော် နတ်
- ၇။ နှမတော် နတ်
- ၈။ စာရေးတော်ကြီး နတ်
- ၉။ ဂူတော်ရှင်မ နတ်

ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှင့် ကွင်းဆက်နတ်များ

၆၃၁

၁။ ပုပ္ပားမယ်တော်နတ်

မောင်ဗျတ္တ၏နန်းဖြစ်သူ ပန်းစားသီလူးမ မယ်ဝတ္ထုသည် မောင်ဗျတ္တ
ရာဇဝတ်သင့်၍ အသတ်ခံရပြီးနောက် သူ၏အားနှစ်ယောက်ဖြစ်သော ရွှေ
ဖျဉ်းကြီး၊ ရွှေဖျဉ်းငယ်တို့ကို အနောင်ရထားမင်းကြီး၏အိမ်နှင့် ခေါ်ယူသွား
ရာတွင် ရင်ကုန်ကျဆေးဆုံးပြီး နတ်ဖြစ်သည်။ တောခပ်ပြန့်၌ ထင်ရှားသော
နတ်ဖြစ်သည်။

၂။ မယ်ခေမာနတ်

အချို့က ခင်မသာဟုလည်း ဆိုသည်။ ပုဂံပြည် ပုပ္ပားအမတ်မျိုး၏
သမီး မယ်ခေမာကို ပုပ္ပားမယ်တော်တစ်ဦး၍ လိပ်ပြာနတ် ခေါ်ထားကာ
သမီးအမတ် မွေးစားသည်ဟု ဆိုသည်။ အချို့က ပုပ္ပားမယ်တော်၏ကဋ္ဌေ
အရံဟုလည်း ဆိုသည်။

၃။ တောင်တော်အခင်မနတ်

တောင်ပြုန်းနယ် အင်ကျယ်ရွာသူကြွယ်တစ်ဦး၏သမီးမရွှေဥဖြစ်သည်။
တောင်ပြုန်းရွာသား သစ်ကုန်သည် မောင်ရင်မောင်နှင့် အကြောင်းသင့်၍
တောင်ပြုန်းရွာဆိုလိုက်၍ နေ့စဉ် မောင်ရင်မောင် အထက်မဲဇာအရပ်သို့ သစ်
ဖောင်ချသွားခိုက် တောင်ပြုန်း မင်းကလေး ရွှေဖျဉ်းငယ်က မေတ္တာရှိရာ
မေတ္တာ မပြန်သည့်အတွက် ကျားနှင့်တိုက်သတ်၍ သေသွားနတ်ဖြစ်သည်။

၄။ မစောခင်နတ်

ရှမ်းအမျိုးသမီး၊ မိုင်းလုံမြို့မှ အင်ကျယ်ရွာသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကာ
မရွှေဥနှင့် အိမ်နီးချင်း ရက်ကန်းပြိုင်ဘက် ဖြစ်သည်။ မရွှေဥက ချစ်ခင်သည့်
အတွက် လိပ်ပြာနတ် ခေါ်ယူထားသည်။ မရွှေဥ၏ အတိုင်ပင်ခံနတ် ဟု
လည်း ခေါ်ဆိုသည်။

၁၃၂

မြန်မာ့ပိရိယာလေး နှစ်သိန်း

၅။ မောင်ရင်မောင်နှမ

အထက်မဲဇာမှအပြန် တောင်ပြွန်းရွာ အရောက်တွင် မရွှေဥကို တောင်ပြွန်းမင်းကလေးက ကျားနှင့် ထိုက်သတ်သော အကြောင်းကို ကြားရ၍ မရွှေဥကို ကျားချီသွားစဉ်အခါက မရွှေဥခါးစီးတစ်ဖက် ကျကျန်ရစ်သော နေရာနှင့် သားတစ်မျှား ကျကျန်ရစ်ခဲ့သော နေရာနှစ်ခု အကြား ရင်ကွဲနာ ကျသေဆုံးသည်။

၆။ နို့ထိန်းမယ်တော်နှစ်

ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှစ်ပါး၏ နို့ထိန်းဖြစ်သည်။ တောင်ပြွန်းအရပ်တွင် မင်းနှစ်ပါးကွပ်မျက်ခံရကြောင်း ကြားလျှင် ရင်ကွဲနာကျသေဆုံးသည်။

၇။ နှမတော်နှစ်

နို့ထိန်းမယ်တော်၏သမီး ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှင့် နို့စို့ဖက်၊ မယ်တော်နှင့် မောင်တော်နှစ်ပါးကို လွမ်းဆွတ် ရင်ကွဲနာကျသေဆုံးသည်။

၈။ ဓာရေးတော်ကြီးနှစ်

ရွှေဖျဉ်းညီနောင် လူ့ဘဝက အတူနေစဉ် ဓာရင်းအင်းရေးမှတ်ပေးရသူ ကိုးကျောင်းဒါယကာ ဓာရေးတော်ကြီး ဦးသာနိုး ဖြစ်သည်။ လောင်းစာနားကစားနှင့် သောက်စားမှူးယစ် ပျော်ရွှင်တတ်ပြီး သူ၏ဇနီးမှာ ဘို့မယ် ဖြစ်သည်။

အနော်ရထာမင်းကြီး တရုတ်ပြည်ကအပြန် တောင်ပြွန်းအရပ်တွင် ဆုတောင်းပြည့်ဘုရား တည်စဉ် ရွှေဖျဉ်းညီနောင် နှစ်ပါးကို ဦးသာနိုးက သင်ကြားပေး၍ မင်းနှစ်ပါး သောက်စားပျော်ပါးလွန်ပြီး အမှုထမ်းလဲစ်ဟင်း၍ အကွပ်မျက်ခံရသည်။

ထိုသို့ မင်းနှစ်ပါး အကွပ်မျက်ခံရသည်မှာ ငါ့ကြောင့်ဟု ဆိုပြီး စိတ်ညစ်၍ အသောက်လွန်ပြီး သေဆုံးသွားသည်။ အချို့က ဦးသာနိုးပါ ဖျော်ပြီး အကွပ်မျက်ခံရသည်ဟု ဆိုသည်။

ရွှေဖျဉ်းညီနောင်နှင့် ကွင်းဆက်နတ်များ

၁၃၃

၉။ ဂူတော်ရှင်မနတ်

မန္တလေးဘိုးတော်၏ နမထွေးဖြစ်သည်။ ဘိုးတော်နှင့် အစ်မကြီး
ရှင်ကွတို့ကို မန္တလေးအရပ်တွင် ကွပ်မျက်ခံရပြီးနောက် လွမ်းဆွတ်ကြေကွဲနာ
ကျ၍သေဆုံးသော နတ်ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ နတ်များသည် အနှော်ရထားမင်းကြီးသက်ထက် ရွှေဖျဉ်း
ညီနောင်တို့နှင့် တစ်ဆက်တည်း နတ်ဖြစ်ကြသော်လည်း အပြင် ၃၇-မင်း
တွင် မပါချေ။

သို့ရာတွင် ကန္နားဆက်ပွဲ ပြုရပ်သောအခါ နတ်ထိန်းနတ်ကတော်
များက-

၁။ ပုပ္ဖားမယ်တော်၊

၂။ ခင်မသာခေါ် မယ်ခေမာ၊

၃။ တောင်တော်သီခင်မ ခေါ် မရွှေည၊

၄။ မစောခင်

အတိုက် သီးသန့် ပဲ့ဆက်သ ပဲ့ထကြလေသည်။

မြင်းမြှောင် လေးမျိုး

မြင်းမြှောင်

၁။ ယမားမြင်းမြှောင်

ပုပ္ပားနယ်ရှိ ၉၉ ချောင်း ပေါင်း၍ စီးကျ ဆင်တင် ခေါ် ယမားချောင်းကို ပုပ္ပားတောင်ဆီ၌ မိုးညိုလျှင် ခြေကျင်မဆိုထားနှင့်မြင်းနှင့်ပင် အပြင်းခုန်းစိုင်းပြီး မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ဖြတ်သန်း မကူးဝံ့ကြပေ။ ဖြတ်ကူးသူမှန်သမျှ ယမားရေယဉ်ကြောတွင် နစ်ချော့ပျက်စီးကြသည်။

ပုဂံနယ် ၉၉-ရွာတွင် မြင်းနှင့်ပတ်သက်လျှင် အသိဆုံး အတတ်ဆုံး မြင်းစီးသောအတတ်မှာလည်း ပြိုင်ဘက်မပေါ်ဝံ့ အောင် အကောင်းဆုံး ဖြစ်၍ 'မြင်းသည်ကျော်-မြင်းသည်လှ' ဆွဲရသော မြင်းကုန်သည်မှူး "ဖိုးကျော်လှ" ဆိုသူသည် တစ်နေ့သောအခါ လူအချို့ တို့နှင့် အလောင်းအစား ပြုပြီး မိုးညိုစဉ် သူ၏အပြေးလျှင်မြန်လှသော မြင်းမြို့ကြီးကိုစီးပြီး "၉၉

မြင်းဖြူရှင် လေးမျိုး

၀၃၅

ချောင်း ပေါင်း၍ စီးကျ ဆင်တဲဝ၊ ၉၉-ရွာရှာမရ မြင်းသည်ကျော် မြင်း
သည်လှပေ "ဟု ကြိမ်းပကာ မြင်းကို ကြိမ်သွင်းပြီး အမြင်းစုန်းစိုင်းကာ
မြတ်ကူးရာ ခွာလေးဖက်တွင် သုံးခွာလွှတ်ပြီး ခွာတစ်ဖက်ကို အထက်က
စီးကျလာသော ယမားရေ မလွတ်သောကြောင့် မြင်းရောလှပပါ လိမ့်ကျ
ပါသွားပြီး ရေယဉ်ကြော နစ်မျော အနိစ္စရောက်၍ မြင်းဖြူရှင်နတ် ဖြစ်
သည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းကို 'ယမား မြင်းဖြူရှင်နတ်' ဟု ခေါ်သည်။
အချို့ 'အညာနတ်' ဟု လည်း ခေါ်ကြသည်။ မင်းနှင့် သက္ကရာဇ် စုံစမ်း
၍ မရ။

နတ်ချင်း။

ထိုးကင်းမင်ကြောင် ဆေးနီစနှင့် လူယဉ်လှ ပျိုထိပ်တင်
မြင်းဖြူကြီးရှင်၊ ရွှေပောင်းတော် နီလွင်လွင်နဲ့ နေဝင်လျှင်
ပေါက်ကွဲရောက်အောင် မြင်းခေါက်လို့နှင့်၊ ရောက်လိမ့်မယ်
ပျိုမထင်နှင့်၊ မြင်းဖြူရှင်မိုးကျော်လှ (အချို့မြင်းဖြူရှင် ရွှေ
သျှောင်ပွ) ဆေးနီတသသ။

၂။ ကနီမြင်းဖြူရှင်

ရာဇဂြိုဟ် အဇာတထတ်မင်းလက်ထက် ၎င်း၏ အဆက်အနွယ်
တော် မင်းစစ်ပါးသည် ရာဇဝတ်အပြစ်ဖက်ပေး၍နှင့်ထုတ်လိုက်ရာ ကလေး
အရပ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ တောင်များ ပတ်ပိုင်း ကာရံနေသည်မှာ
ရာဇဂြိုဟ်ပြည်နှင့် တူညီသောကြောင့် ယိုအရပ်တွင် မြို့တည်နေထိုင်ပြီး
မြို့ကို "ကလေးတောင်ညို ရာဇဂြိုဟ်"ဟု သတ်မှတ်လေသည်။

၎င်း၏မြေး ဖိုးမင်းဖြူကို တောင်ဘက် ကနီအရပ်သို့ လွှတ်၍
မြို့တည်ခိုင်းရာ ဖိုးမင်းဖြူ ကနီအရပ်သို့ ရောက်လာပြီး ချင်းတူးမြစ် ကမ်း
ပါးတောင်ထိပ်ပေါ်တွင် မြို့တည်နေထိုင်သည်။

ပုဂံမင်းက ကြား၍ လာရောက်တိုက်ခိုက်သောအခါ ပုဂံမင်း စစ်
မှူး၍ လှည့်ပြန်သွားစဉ် ဖိုးမင်းဖြူ၏ မြို့သူ မိန်းမတစ်ယောက်က လျှောင်
ပြောင်ကာ ပစ်ကုန်းပြလေသည်။

ပုဂံမင်း စစ်သည် တပ်တို့က နိမိတ်ကောင်းသည်ဟုဆိုကာ ပြန်လှည့်
တိုက်သောအခါ ဖိုးမင်းပြုဘက်မှ အရေးနိမ့်လေသည်။

ထိုအခါ ဖိုးမင်းပြုက ရန်သူ့လက် မပါလိုသည်နှင့် ၎င်း၏ အခြေ
အချ်များနှင့် တကွ မြင်းကိုယ်စီ စီးကြပြီး မြင်းခေါင်း၊ မျက်စိတို့ကို
၎င်းတို့ဝတ်ဆင်ထားသောပုဆိုး၊ အိတ်ထောင် စသည်တို့နှင့် ဖုံးအုပ်ပြီး
ထောင်စာမ်းပါးထိပ်မှ ချင်းထွင်းမြစ်အတွင်းသို့ မြင်းနှင့်တကွ ဝှန်းစိုင်းချွန်ကြ၍
အနိစ္စရောက် နတ်ဖြစ်ကြသည်။

အလောင်းစည်သူမင်းကြီး တိုင်းနိုင်ငံ လှည့်လာရာ ထိုအရပ်သို့
ရောက်သောအခါ ဖိုးမင်းပြုနှင့် တကွ အခြေအချ်များက အစီမံ၊ နတ်
ဘဝနှင့် မြင်းကိုယ်စီ စီး၍ တောင်ထိပ်ပေါ်မှ ကိုယ်ထင်ရှားပြဘာ ဘဝ
ဖြစ်စဉ် ပြောပြ၍ မင်းကြီးက နတ်ကုန်း၊ နတ်နန်း ဆောက်လုပ်ပေးကာ
နယ်ပယ်သတ်မှတ် အပိုင်းအစား ပေးထားခဲ့သည်။

ကနီနယ်က ဖိုးမင်းပြုနတ်၊ မင်းပြုရှင်နတ်၊ ရွှေမြင်းပြုနတ်ဟု
ဦးတည်ရာ ခေါ်ဆိုကြသည်။ ခုနစ်သက္ကရာဇ်နှင့် ပုဂံမင်းအမည်ကို ရှာဖွေ
၍ မရ၊

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း။ အတွဲ (၁) စာမျက်နှာ (၃၆၄) တွင်-

ပုဂံပြည် အနော်ရထာမင်း လက်ထက် ကနီမြို့၌ မြို့စားထားရ၍
“ကနီနော်ရထာဘွဲ့” နှင့် ဖျပ်ချုပ်စေခဲ့သည်။

တစ်ရံရောအခါ ကနီနော်ရထာ ပုန်ကန်သောကြောင့် ဘုရင့်တပ်
သားများက ထိုက်လံးစိုက်ခိုက်ရာ ကနီနော်ရထာသည် ကုန်းပြင်ပေါ်မှ
မြင်းပြုကို ကဆုန်ချစ်ပြီးလျှင် မြစ်တွင်းသို့ ဆင်းကာ မိမိကိုယ်ကို အဆုတ်
စီရင်လိုက်လေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခုအခါ ကျော်ကြားလျက် ရှိသော ၃၇-မင်း
အပါအဝင် မြင်းပြုရှင် နတ်မှာ ‘ကနီနော်ရထာ’ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြ
သည်။

ကနီနယ်က ၎င်းဖိုးမင်းပြုနတ် (သို့မဟုတ်) မင်းပြုရှင်နတ်၊ ရွှေ
မြင်းပြုနတ်၊ မြင်းပြုရှင်နတ်ကို အလွန် ခန့်ညား ရှိသေကြသည်။

www.burmeseclassic.com

၃။ ရွှေပြည်ခင် မြင်းမြိုင်နတ်

သက္ကရာဇ် ၅၃၃-ခုနှစ် ပုဂံပြည် အလောင်းစည်သူ မင်းကြီး၏ မြေးတော် မင်းယဉ်နရသိင်္ခ ထီးနန်းစံသောအခါ မြင်စိုင်း ဝက်ဝင်အရပ်မှ ပြောလူမျိုးတို့ တောသို့ ထင်းခုတ်သွားရာတွင် ဝါးလုံးကြီး တစ်ခု အတွင်းမှ အဆင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော မိန်းမတစ်ယောက်ကို ရ၍ မင်းကြီးအား ဆက်သရာ မစုံမက်၍ နားပျက်ကျယ်သည်ဟု ဆိုကာ ညီတော်နရပတိစည်သူကို ပေးလေသည်။

မယ်တော်မိဖုရားကြီးက မင်းအမီးကို ဝေဠုဝတ်ဟု အမည်ပေးပြီး နားကိုလည်း ကြည့်ကောင်းစေောင် ပြတ်ပေးလေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ မယ်တော် မိဖုရားကြီးသည် ရွှေမတော်ကို လက်ဆွဲပြီး နန်းတော်ထဲ ဝင်တော်မူသောအခါ 'မင်းယဉ်နရသိင်္ခ'သည် ခယ်မတော်ကို တိမ်းမက် ချွန်ကြိုက်သော စိတ်ရှိ၍ ညီတော် နရပတိစည်သူ အား အထက်အညာ ငဆောင်ချမ်းအရပ်မှာ လှပနှင့် ထကြွ သောင်းကျန်းသည်၊ ညီတော် ထွက်၍ နှိမ်နင်းရမည်ဟု လိဆယ် စစ်ချီခိုင်းလေသည်။

ပါးနပ်သော နရပတိစည်သူကလည်း မြင်းခံပြည့်အား မြင်းသူတော်ကို အပ်နှင်းခဲ့ပြီး 'ငါ၏အိမ်တော် တစ်စုံတစ်ရာ မှုခင်းကိုစွန့်လွှတ်လျှင်စေ မြန်စေ မောင်မင်း'ဟု မှာထား အစောင့်အနေ ခန့်ခဲ့ပြီး ချီတက်လေသည်။

သစ်ဆိမ့်ရွာသို့ ရောက်သောအခါ ငဆောင်ချမ်းမှာ အကြောင်းအလမ်း တစ်စုံတစ်ရာ ဘာမျှမထူးခြားကြောင်း သိရ၍ နောင်တော်မကောင်းကြံမှန်း သိသောအခါ တပ်မတော်သားများနှင့် သွေးစည်းနေသည်။

ညီတော် သစ်ဆိမ့်အရပ်သို့ ရောက်ကြောင်းကြားလျှင် နောင်တော်ဘုရင်က ခုဠဝတီကို နန်းတင်လေသည်။

အစောင့်ထားခဲ့သော မြင်းခံပြည့်သည် နံနက် အရှက်တက်ချိန် လောက်တွင် မြင်းသူတော်ကို စီးပြီး ခရီးပြင်းနှင့်ခဲ့ရာ ပရိမ္မရွာကို မွန်းမတည့်မီ ရောက်လေသည်။

၎င်းမှ ဟန်းလင်းကိုမောင်းခဲ့ပြီး ငါးသတ်ချောင်းကို နေဝင်ရီသရေ
အချိန်ရောက်လေရာ မြင်းတော်ပန်းသည်က တစ်ရပ်၊ လင်းလပ်ကို ရေ
ထင်မှတ်သည်က တစ်ကြောင်း ချောင်းနံဘေး တောင်ခြေမှာ အပမ်းဖြေ
အိပ်၍နေလေသည်။

မြင်းသူတော်ကလည်း ချောင်းတစ်ဖက်ကမ်းတွင် ရှိသော သူ၏သခင်
နရပတိစည်သူ၏ အနံ့ကိုရ၍ တစ်ညလုံးဟိ၍ နေလေသည်။

နရပတိစည်သူကလည်း မြင်းဟိသံကြား၍ တစ်ညလုံး စက်တော်
မခေါ်နိုင်ဘဲ 'ငါ၏မြင်းသူတော် ဟိသံမှန်သော် ဤအုံးတော်သည် မူချ
အမြဲ မလွဲပေါက်စေသား' ဟု ဝိဋ္ဌာန်ပြီး လက်တော်နှင့် သပ်လိုက်ရာ အုံး
တော်ပေါက်သွားလေသည်။ ထိုအရယ်ကို ယခုတိုင် မလွဲအုံးပေါက်ဟု တွင်
သည်။

မြင်းခံပြည့်သည် စိုးရိမ်မကင်းနှင့် စောစောကြီးထလာခဲ့ရာ နရ
ပတိစည်သူ ရှေ့တော်သို့ ရောက်၍ ဖြစ်ပျက်သော အခြင်းအရာကို သံတော်
ဦးတင်လေသည်။

“မောင်မင်း ညက ဘယ်မှာအိပ်သလဲ”

“အချိန် မလှသည်နှင့် တောင်ခြေမှာ အိပ်ပါသည်ဘုရား”

“ငါနေသော နေရာနှင့် အနီးကလေးရောက်မှ အိပ်ရမည်လော”

ဟု စစ်သူကြီး ဗိုလ်ကျော်စွာကို ကွပ်မျက်စေခိုင်းပြီး အလောင်းကို
ရေမျှောလိုက်ရာ ကျွန်းတစ်ကျွန်းတွင် တင်နေသောကြောင့် ထိုကျွန်းမှာ
ပင် သင်္ဂြိုဟ်သည်။

၎င်းကျွန်းကို 'ရွှေပြည်ရှင်ကျွန်း' ငပြည့်အိပ်သော တောင်ကို 'မြင်း
ထည်တောင်' ငပြည့်ကို ကွပ်မျက်သော နေရာကို 'ကွပ်တော်ရာ' ဟု
ယခုတိုင်ခေါ်သည်။ ငပြည့် နတ်ဖြစ်၍ 'မြင်းဖြူရှင်နတ်' ခေါ်သည်ဟု ဆို
ကြသည်။

ရွှေစင်သင်္ဃာတ်

၄။ ရွှေစင်သင် မြင်းမြိုင်

သက္ကရာဇ် ၆၈၉-ခုနှစ် နန်းတက်သော ပုဂံနောက်ဆုံးမင်း စော
မုန်နှစ်လက်ထက် ပြည်ရွာ မငြိမ်မသက် ပုန်ကန် ထကြွသည့် အတွက်
သားတော် ရွှေစင်သင်ကို စစ်ချီခိုင်းရာ ချီတက်ခြင်းမပြုဘဲ ပေါ့လျော့စွာ
လောင်းကစား ပျော်ပါးနေသောကြောင့် ခမည်းတော်က တမုက်ထွက်ပြီး
မြေတွင်းတူး၍ ကိုယ်တစ်ပိုင်းကို မြှုပ်နှံ၊ ခြေထိတ်ခတ်၊ ထကျဦးချွတ်၊
သောကြောင့် အနိစ္စရောက် နတ်ဖြစ်သည်။

ရင်း ရွှေစင်သင်နတ်သည် အပြင် ၃၇-မင်းနတ်စာရင်းတွင် ၁၉ ၌
ပါဝင်သည်။ မဟာသရကျမ်း၌ ရွှေစင်သင်နတ်ကိုမင် မြင်းမြိုင်နတ်ဟု
ခေါ်ဆိုကြသည်။

ပုန်းမကြည်ရှင်မ

ပုန်းမကြည်ရှင်မ

လယ်ယာသမားများ အထူးယုံကြည် တင်မြှောက် ပုဆိပ်ကြရသော ပုန်းမကြည်ရှင်မ နတ်သမိုင်းကို ရှာဖွေမေးမြန်းရာ သိရှိကြသော လူကြီးရှင်ကြီးတို့က ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ပါဠိတော်လာ 'န' ဟ် ဝေရေန ဝေရာနီ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ကာဠယကို ဘီလူးမ၏ အတ္ထုကို ညွှန်ကြသည်။

တစ်ခုရောအခါ မြဟူဏပုဏ္ဏား သတို့သားတစ်ယောက်သည် မိခင်၏ တိုက်တွန်းချက်အရ အမျိုး အနွယ် ဆက် ပြတ်ခြင်းမရှိစေရန် အိမ်ထောင် ပြုရာ ရှင်မသားသည် အမြဲဖြစ်နေသောကြောင့် မိခင်က တိုက်တွန်းပြန်သဖြင့် ဓယားကြီးသဘောတူသော မိန်းမကိုရှာ၍ အိမ်ထောင်ပြုရပြန်သည်။

ကံအားလျော်စွာ နောက်ဖယားမှာ အမြဲမဟုတ်ဘဲ ဆားဖယားတစ်ယောက် လက္ခဏာ ပေါ်လာသည်။ သို့သော် အမြဲဖြစ်သော ဖယား

ကြီးက မနာလိုသောစိတ်နှင့် မယားငယ် ပဋိသန္ဓေရှိသည့်အခါ အဆိပ်ဆေးများကို အစာတင်ခတ်၍ ကျေးသဖြင့် ပဋိသန္ဓေမတည်ဘဲ ပျက်ရရှာလေသည်။

ဗုဒ္ဓက အကြိမ်၌လည်း အထက်နည်းအတိုင်း အဆိပ်ဆေးကျေးပြန်သည်။ တတိယအကြိမ်၌ ကိုယ်ဝန်မျက်ရံသာမက အမျိုးသမီးလေး၏ အသက်ပါ ပါသွားရသည်။

ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ မယားကြီးလက်ချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သိရှိရသဖြင့် မသေမီ - ဒေါသအလျောက် ရန်ငြိုးတုံ့ပြန်လိုသော စိတ်နှင့် ဖြစ်ရာ အစ နိုင်ရပါစေလို၏ဟု ဆုတောင်းသည့်အတိုင်း သေသည့်နောက် ထိုအိမ်၌ပင်လျှင် ကြောင်မ ဖြစ်လေသည်။

မယားကြီး၏ ယုတ်မာမှုကို လင်ဖြစ်သူကသိ၍ 'နင်သည် ငါ၏ အမျိုးအနွယ် ပျက်ခြင်း ပြယ်ခြင်းကို ပြသည်'ဟု ပြောဆိုလျက် ထောင်းထု ခိုက်နှက် ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့ကြောင့် ၎င်းဒဏ်ချက်ဖြင့်ပင် သေရလေသည်။

သေသည့်နောက် ထိုအိမ်၌ပင် ကြက်မ ဖြစ်လေရာ ၎င်းကြက်မက ဥများကိုဥရာ ကြောင်မက ဥများကို စားပြန်သည်။ နောက်ဘဝ၌ ကြက်မသည် ကျားသစ်မဖြစ်၍ ကြောင်မက သမင်ဖြစ်ပြန်လေသည်။ သမင်မက မွေးဖွားသည့်အခါ ကျားသစ်မက စားပြန်သည်။

ဤကဲ့သို့ တပြောင်းပြန်ပြန်နှင့် နောက်ဘဝ၌ သမင်မက ဘီလူး ဖြစ်၍ ကျားသစ်မက အမျိုးသမီး ဖြစ်ပြန်လေရာ ထိုအခါ၌ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသည် အထင်အရှားရှိ၍ သာသနာတော် ပေါ်ထွန်းသည့် အခါ ဖြစ်လေသည်။

ဘီလူးမနှင့် အမျိုးသမီးတို့မှာ ဘဝအဆက်ဆက်က ရန်ငြိုးထား ကြသည့် ကမ္မဝိပါက ဝဋ်အတိုင်း အမျိုးသမီးက သားဖွားသည့်အခါ ဘီလူးမက ဥပါယ်ဘံမျှဖြင့် လူလေးငယ်တို့ လု၍ စားစေခဲ့သည်။

တတိယအကြိမ်၌ အမျိုးသမီးသည် ဘီလူးမ၏အကြောင်း သိသဖြင့် ထိမ်းရှောင် ပုန်းအောင်းနေရာ ဘီလူးမက ၎င်းတို့ ထိမ်းရှောင် နေရာသို့ လိုက်လေသည်။

အမျိုးသမီးက ဘီလူးမလာသည်ကို အဝေးကမြင်သဖြင့် ထိတ်လန့်စွာ ကလေးတို့ခါ၍ ထွက်ပြေးရာ ဘုရားကျောင်းဘော်သို့ ရောက်လေသည်။

www.burmeseclassic.com

ဘီလူးမလည်း အစဉ်တစိုက် လိုက်ရာ အမျိုးသမီးရှိရာ ဘုရားကျောင်းတော်
သို့ ရောက်ပြန်သည်။ ထိုနှစ်ဦးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကျောင်းတော်သို့
ရောက်ကြ၍ မြတ်စွာဘုရားက 'န ဟိ ဝေရေန ဝေရာနိ' အစချီလျက်
'ရန်-ရန်ချမ်း မတုံ နှင်းရာ' ဟူ၍ ဟောပြောသော တရားတော်ကို နာကြ
ရသဖြင့် သင့်မြတ်လေရာ ကလေးမှာလည်း အသက်ချမ်းသာရာ ရလေ
သည်။ ဘီလူးမလည်း သောတာပန် ဖြစ်လေသည်။

ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ဘီလူး
မကို အမျိုးသမီးက ခေါ်၍ မိမိ၏အိမ် မောင်းတင်းကုပ်ထဲမှာ နေစေ
လေသည်။ ၎င်းမှ ဘီလူးမက တောင်းဆိုချက်အရ ဆီတံငြိမ်ရာ အရပ်
ဖြစ်သော ရွာနှင့် မနီးမဝေးဘောထဲ၌ နေစေပြီးလျှင် နေ့စဉ် ယာဂူ
ထမင်းဦးတို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးလေသည်။

ဘီလူးမလည်း ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးနှင့် ၎င်း
မွေးသောသားကို စောင့်ရှောက်ပြီး လယ်ယာလုပ်ကိုင်ချိန်အခါ မိုးခေါင်
လည်း ရေမရွာ၊ မိုးကောင်းလည်း ရေမနစ် ကုန်း-ကြည်း ချိုင့်ဝှမ်းအရပ်
တို့ကို ညှန်ကြားပေးသောကြောင့် လုပ်ကိုင်ရာ အပျက်အစီးမရှိ၊ နှစ်စဉ်ပင်
ကောက်ပဲသီးနှံ ပွဲပြီးဖြစ်ထွန်း၍ ကုန်ကြွယ်ဝ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်
လေသည်။

ကုန်းကြည်း ချိုင့်ဝှမ်းနေရာကို မရွေးချယ်နိုင်ကြဘဲ လုပ်ကိုင်ကြ
သော စာစ်ရွာတည်းနေ လယ်သမားများက ချို ယွင်း ပျက်စီးစန့်များအ
အမျိုးသမီးနှင့် ၎င်း၏သားတို့ ချဉ်းကပ်ပေးမြန်းရာ ဘီလူးမ၏ ကျေးဇူး
ပြောပြသည်နှင့် တစ်ဆင့်မှတစ်ဆင့် ထိုဘီလူးမကို ရွာနှင့်အဝန်းမြို့နှင့်အလိုက်
ပူဇော်ပသကြရာမှ ယခုခေတ်ကာလတိုင်အောင် ၎င်းအလေ့အထ ထင်ရှား
လျက်ရှိလေသည်။

ဘီလူးမသည် ဆီတံငြိမ်သော နေရာမှ ပုန်းအောင်းနေရာမှ ကြည်လင်
ခြင်းကြောင့် 'ပုန်းမှ ကြည်' အမည်တွင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ကာလကြာ
'ပုန်းမှကြည်' ဟု အမည်တွင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ကာလကြာ၍ 'ပုန်းမကြည်
အချို့က 'ပုန်းမရှိ' ခေါ်ကြသည်။ အချို့က 'ပုပ္ဖကြည်' ဟု ခေါ်သည်။
'ပုပ္ဖကျီ' ဟုလည်း ခေါ်သည်။ (ပုပ္ဖ-ပြည့်စုံခြင်း+ကျီ-စပါးကျီ) စပါး
များကို ပြည့်စုံအောင် နှောင်ရွက်ပေးနေသော နတ်ဟုဆိုသည်။

ပုန်းမကြည်ရှင်မ

၁၄၃

သင်္ကရိုက်အာသာ 'ပုဗ္ဗဂြိုဟ်' ဆိုသည်။ (ပုဗ္ဗ=အဦး+ဂြို=အိမ်)
အဓိပ္ပာယ် အိမ်ဦးနတ် ဖြစ်သည်။

ဟိန္ဒူများက 'ဂင်္ဂါ' မှန်လူမျိုးများက 'မဲကရီ' ခေါ်ကြသည်။

လယ်သမားများ စပါးလေ့သောအခါ ဘီလူးမရေ... နှင့်သား
စောင်သူ ပူလှပြီဟေ့၊ ဘီလူးမရေ...တောင်ပေါ်က လေကိုခေါ်ခဲ့ဟေ့
ဟု ပြော၍ လေချွန်လျှင် စပါးလေ့နိုင်တော့မည် လေလာသည်ဟု ဆိုသည်။

ပုန်းမကြည်ရှင်မ နှိပ်စွဲတိုးတိုးတော့မိတာ။

လှည်းဦးမှာပေး သုံးထောင်ကျော်စွာ၊ တို့စပါးမထွက်သင့်
သား မထွက်သင့်လား-ဟေ့၊
ထွက်သင့်ပေ-ထွက်သင့်ပေ၊
ဟေလ၊ မေသေဦး...။

ကောက်လှိုင်းကြီးကို ခြိမ်းခြောက်စဉ် အင်တိုက်ထားပြီး ကောက်ညှင်း
ခေါင်း၊ ထုံး၊ ခွက်ပျော့ကန်စုတစ်ခုပဲ အစုံအလင် မုန့်ပြု၊ မုန့်နီ၊ ကျောက်
ဖျတ်၊ သနပ်ခါး၊ မုန့်များကိုပါ လှည်းဦးမှာ တင်ပြီး ကလေး၊ လူငယ်၊
လူရွယ်တစ်လူသားများ အတိုင်အပောက် သံချပ်ထိုးပြီး လတ်ချပ်လက်ဝါး
တီးကာ တလင်းထဲရှိ စပါးပုံကို (၇) ပတ် လှည့်ကြသည်။ အချို့သော
အရပ်တွင် အိုးစည်ပေါင်းများပါ တီးပြီး ဖျော်ရှင်စွာ ကခုန်ကြသည်။
လှည့်ပတ်ကြသည်။

ဤသို့ ထင်မြောက် ပ သခြင်းအတွက် စပါးပုံထွက်သည်ဟု ယုံကြည်
ကြသည်။

အထက် မြန်မာပြည် အချို့သော ပေသနှင့် မြေလတ်ဒေသတို့တွင်
စာပေါင်းလဆန်တွင် 'ပုန်းမကြည်' ရှင်မကို အထူး ယုံကြည် ပူဇော်ပွဲ ပြုလုပ်
ကြသည်။

ကိုးမြို့ရှင်

ကိုးမြို့ရှင် နှင့် ပုလဲယဉ်

ခရစ်သက္ကရာဇ်စုံစမ်း၍ မရ၊ မန်းတောင်းပြည် မင်းလှစည်သူနှင့်
 ပိပုရားကြီး ကူနီဒေဝီတို့တွင် သားတော် အိမ်ရှေ့မင်း ကိုးမြို့ရှင်နှင့် သမီး
 တော် ပုလဲယဉ်ဟု ရှိသည်။

ဘုရင်ကြီးက အထူး ချစ်ခင်ယုံကြည် အားထားသော အထိန်းတော်
 ကြီး ဗလကျော်စွင် ကွယ်လွန်သည့် နောက် အထိန်းတော်ကြီး ကိုယ်စား
 ၎င်း၏သား မြင်းစီးကောင်း ဗိုလ်မှူး မင်းကျော်စွာကို သားတော်ကြီး
 လေးပါး တစ်ပါးအပါအဝင်နှင့် သူခံကောင်း ပြုတော်မူသည်။

ဗိုလ်မှူးမင်းကျော်စွာသည် ဘုရင့်သားတော်အဖြစ် ရောက်ရှိသည့်
 နေ့ကစ၍ ဦးညိုဆိုသူကို အိမ်တော်ဝန် ခန့်ထားပြီး အသောက်အစား
 အလောင်းကစား မိန်းမများနှင့် အမြဲ ပျော်ပါးနေကြသည်။

မင်းစည်သူနှင့် ရာဇမဟာမိတ်ဖြစ်သော သစ္စာခံတော်ခံ မိုင်းပြင်စေ
 ဘွားစောခွန်ကြည်ကို ကျိုင်းခောင်းစော်ဘွား စောသီဟက တိုက်ခိုက်
 သည်နှင့် စောခွန်ကြည်ဘက်မှ ကူညီရန် ကိုးမြို့ရှင်နှင့် မင်းကျော်စွာ
 ကွပ်ကဲ၍ ရှမ်းပြည်သို့ ချီတက်သွားသော်လည်း ၎င်းတို့မရောက်မီ
 သီဟလက်ချက်နှင့် စောခွန်ကြည် ကျဆုံးသွားသောကြောင့် မိုင်းပြင်

ကို ဆိုင်ရာ ရှမ်းမှူး၊ မတ်များ အုပ်ချုပ်ရန် လွှဲအပ်ထားခဲ့ပြီး စောခွန် ကြည်၏ လူမမည် သားနှစ်ယောက် ခွန်ချို၊ ခွန်သာတို့ကို နေပြည်တော်သို့ ခေါ်ခဲ့ကြသည်။

ရောက်ရှိသောအခါ အကြောင်းစုံ သံတော်ဦးတင်၍ မင်းတရားကြီး က ခွန်ချိုနှင့် ခွန်သာကို ကိုးမြို့ရှင်နှင့် မင်းကျော်စွာတို့အား တစ်ယောက်စီ မွေးစားထားရန် ပေးသင့်သော်လည်း မင်းကျော်စွာ မွေးစားထားသူမှာ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားမည့် အရေးကို မြင်သဖြင့် ၎င်းကို မပေးဘဲ သားတော် ကိုးမြို့ရှင်နှင့် သမီးတော် ပုလဲယဉ်တို့ကသာ သားအမှတ်နှင့် မွေးစားကြရန် ပေးပြီး မင်းကျော်စွာအား ဆုတော် လာဘ်တော်အဖြစ် ပုခန်းမြို့ကို အပိုင်စား ပေးသနားတော်မူသည်။

ထိုအခါမှစ၍ ‘ပုခန်းမင်းကျော်စွာ’ ဟု တွင်လေသည်။ ‘ပုခန်းဦးမင်းကျော်’ ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။ ခွန်ချို၊ ခွန်သာအတွက် ဦးမင်းကျော်က ရွက်စိတ်နာဖြစ်ကာ မင်းကြီးအပေါ် ရန်ငြိုးထား၍ ထီးနန်းလုပ်ကြံလှူပူပြီး ပုလဲယဉ်ကို မိဖုရားမြှောက်ရန် ကြံစည်တော့သည်။

ခွန်ချို၊ ခွန်သာ အရွယ် ရောက်လာသည့် အတွက် ဦးမင်းကျော်သည် သူ၏အကြံအစည် နှောင့်နှေးမည်ကို မြင်သဖြင့် ဘက်တော်သားများနှင့် တိုင်ပင်ကာ ရှမ်းပြည်၌ လူပုန်ထနေကြောင်း ခွန်ချို-ခွန်သာ နှိမ်နင်းဆင်ကြောင်း ယုံကြည်အောင် လျှောက်ထားသည်နှင့် ဘုရင်ကြီး ယုံကြည်ပြီး ခွန်ချို၊ ခွန်သာကို ရှမ်းပြည်သို့ စေလွှတ်လေသည်။

ရှမ်းပြည်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ သူပုန်ရန်များကို မတွေ့ရဘဲ ပျော်ပွဲရှင်ပွဲများကို တွေ့ကြုံ၍ အေးချမ်းသာယာစွာ ရှိသော်လည်း အမိန့်အတိုင်း သုံးနှစ် အုပ်ချုပ် နေထိုင်ကြသည်။

ခွန်ချို၊ ခွန်သာ မရှိသည့်နောက် ညဉ့်တစ်ညတွင် ဦးမင်းကျော် ဘက်တော်သားများ နန်းတော်ကို ဝင်စီးပြီး ဘုရင်ကြီးနှင့် မိဖုရားကို လုပ်ကြံ၍ နန်းတော် သိမ်းပိုက် ထီးနန်းစံလေသည်။

ကိုးမြို့ရှင်ကိုယ်တော်ကြီးက နှမတော် ပုလဲယဉ် ထိပ်ထားကို ထမ်း၍ ယွက်ပြေးခဲ့ကြရာ ခမည်းတော်၏ သီဟောင်း၊ ကျမ်းဟောင်း ဖြစ်သော ကျောက်ထပ်ရွာ သူဌေးကြီး ဦးသာမြတ် အိမ်သို့ ရောက်ရှိ၍ မထင်မရှား ဆင်းရဲသားအဖြစ်နှင့် နေထိုင်ကြရသည်။

တစ်နေ့သော် ကိုးမြို့ရှင် ကိုယ်တော်ကြီးသည် ပုလဲယဉ်ကို သူဌေးကြီးထံ အပ်နှံခဲ့ပြီး တိုင်းပြည် အရေးကိုလည်း စနည်းနာရင်း ခွန်ချို၊ ခွန်သာတို့လည်း ရှာရင်း ရုပ်ဖျက်ကာ ရှမ်းလူမျိုးများကဲ့သို့ ဝတ်စားပြီး ထွက်သွားလေသည်။

ပုလဲလည်နှင့် သူဌေးကြီးသား မောင်လတ်တို့ မေတ္တာသင့်မြတ်ကြ၍ သမီးကလေး ဘစ်ယောက် မွေးဖွားရာ မိဘနှစ်ပါးနှင့် အဘိုးဖြစ်သူကပါ အသည်းစွဲချစ်ခင်ကြ၍ 'သဲသဲကလေး' ဟု အမည်ပေးထားကြသည်။

ခွန်ချို၊ ခွန်သာ တိုင်းပြည် ပြန်ရောက်သောအခါ ဦးမင်းကျော်က ထီးနန်းလုယူရသည်မှာ ခွန်ချို၊ ခွန်သာတို့အတွက် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဖိမိအသက်အရွယ်ကြီးရင့် ခွန်မင်းပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဥပုသ်ဆောင်ဝင် တရား အားထုတ်တော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ယုံအောင် ပြောဆို၍ ထီးနန်းတင်ပြီးလျှင် ဦးမင်းကျော် ခိုင်းတာကို လုပ်ပါမည်ဟု သစ္စာရည် တိုက်လေသည်။

ခွန်ချို၊ ခွန်သာတို့ကို ထီးနန်းလွှဲအပ်ပြီးနောက် ကိုးမြို့ရှင်ကို ရှာဖွေ၍ ခေါင်းဖြတ် ဆက်သရန် အမိန့်ပေးသည့်အတွက် သစ္စာရည် သောက်ထားသော ခွန်ချို၊ ခွန်သာတို့က ကိုးမြို့ရှင်ကို ရှာဖွေကြရာ တောတစ်ခု၌ တွေ့ကြရလေသည်။

ခွန်ချို၊ ခွန်သာမှာ မွေးစားသော ခမည်းတော်၏ ခေါင်းကို မဖြတ်ရက်သည့်အတွက် ကိုးမြို့ရှင်က သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ပြုကာ သူ၏ ဦးခေါင်းကို သူကိုယ်တိုင် ဖြတ်ပေးလိုက်လေသည်။

ဂွေးချိုတောင် စံကားဝါပင် ခိုပိသောစခန်းတွင် စံတဲနန်းနှင့် အသင်စောင့်နေသော ဦးမင်းကျော်ထံ ကိုးမြို့ရှင် ဦးခေါင်းကို သွား၍ ဆက်သစဉ် အထက်က စီမံထားသည့်အတိုင်း ခွန်ချို၊ ခွန်သာကို ဖမ်းဆီး၍ သတ်ပစ်လိုက်ကြလေသည်။ ခွန်ချို၊ ခွန်သာတို့ အစိမ်းနတ် ဖြစ်ပြီး စံကားဝါပင်ကို ထုံချရာ ဦးမင်းကျော်နှင့် အိမ်တော်ဝန် စံကားဝါပင်ပို၍ သေပြီး နတ်ဖြစ်ကြသည်။

ကိုးမြို့ရှင် နတ်ဘဝနှင့် ပုလဲယဉ်ထံ လာရောက်ကြည့်ရှုရာ အစ်ကိုတစ်သက် နှစ်တစ်သက် ဆွိမ်ထောင်ဘက်မရှာဘဲ လူပျို၊ အပျိုဘဝနှင့် နေ

ကိုးမြို့ရှင်နှင့် ပုလဲယဉ်

၁၄၇

ကြမည်ဟု သစ္စာပြုထားသော ပုလဲယဉ်မှာ အိမ်ထောင်ရှင် ဘဝနှင့် သမီး တလေး တစ်ယောက်ပင် ရနေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်နှင့် လူ ဘဝတွင် မထားဘဲ နတ်ဘဝသို့ လိပ်ပြာနတ် ခေါ်ယူသွားသည်။

ပုလဲယဉ်သည် သမီးသဲသဲကလေးကို မခွဲနိုင်သောကြောင့် ကြောင် ယောင်ဆောင်ပြီး ပုခက်တိုင်း ခုန်ချလျှင် 'သဲသဲကလေး' လန့်ဖျပ် သေဆုံး၍ နတ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို အချို့က မသဲကလေးဟုလည်း ခေါ်ကြသေးသည်။ မောင်လက်မှာ ဇနီးနှင့် သမီးသေဆုံး၍ နှလုံးကြေကွဲနာကျ သေဆုံးပြီး နတ်ဖြစ်လေသည်။

ခမည်းတော် မင်းလှည့်သူနတ်က လူ ဘဝတွင် ကိုးမြို့ ကိုးဘံခါး ကိုးဖလားနှင့် ကိုးဓားပိုင်သော သားတော် အိမ်ရှေ့စံ ကိုးမြို့ရှင် ကိုယ်တော် ကြီးကို လူအများ ဘေးအန္တရာယ် မကပ်ရောက်ရအောင် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရန် မြို့ရွာစောင့်ကြပ်သော နတ်အဖြစ် ပုလဲယဉ်နှင့် ဒေသလတ်၊ သဲသဲလေးခေါ် မသဲလေး ခုန်ချ၊ ခုန်သာတို့က ကိုးမြို့ရှင်၏ အခြေအရံအဖြစ် နေထိုင်ကြစေရန် အမိန့်ချမှတ်ပေးတတ်သည့်အတိုင်း ကိုးမြို့ရှင်နတ်သည် မြို့ရွာများကို စောင့်ကြပ်သော မြို့စောင့်နတ် အဖြစ်နှင့် နေရသည်ဟု အဆိုရှိသည်။ ဦးမင်းကျော်မှာ လူဖြစ်စဉ် ပုခန်းမြို့ကို အပိုင်စားရ၍ ပုခန်း ဦးမင်းကျော်ဟု အမည်တင်လေသည်။

သပိုင်းတစ်မျိုးတွင်၊ ရှမ်းစော်ဘွားတစ်ဦး၏ သားနှစ်ယောက်ဖြစ်သော ခုန်ချ၊ ခုန်သာတို့ကို ရှမ်းဆရာဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးက ကာယသိဒ္ဓိ ဆေးထိုးပေးမိ၍ ရှမ်းမင်းသားနှစ်ပါး ဆိုးသွမ်းလှသည်နှင့် ဦးမင်း ကျော်နှင့် အမတ်ကြီး ပညာပလတို့ သွားရောက် ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။

လမ်းခုလတ်တွင် ခုန်ချ၊ ခုန်သာကို ပညာပလက သတ်မည်ပြုရာ ဦးမင်းကျော်က မသတ်ရန် တားမြစ် အသက်ကယ်ပြီး တိုင်းပြည် သို့ ခေါ်ခဲ့သည်။ ရောက်ရှိသောအခါ မင်းကြီးက ကိုးမြို့ရှင်နှင့် ပုလဲယဉ်ကိုသာ မွေးစားဖို့ပေးသည်နှင့် ရှက်နာပြီး ထီးနန်းလုပ်ကြံ ရန်ပြုခဲ့သည်။

မှာထားချက်။

သမိုင်းအစတွင် ကိုလွှဲပြီး အလယ်မှာတူ၍ နတ်ဖြစ်ရာ၌ ခွန်ချို၊ ခွန်သာကို ကိုးမြို့ရှင်က လိပ်ပြာနုတ်ယူ၍ ခွန်ချို၊ ခွန်သာက ဦးမင်းကျော်ကို ကျားနှင့် တိုက်သတ်သည် သာ ကဲ့လွှဲသည်။

အနည်းငယ်စီသာ ကဲ့လွှဲသော သမိုင်း ၃-၄ မျိုး ရှိသော်လည်း ဦးမင်းကျော်အသက် မသေပျောက်မီက မိန်းမ၊ အရက်၊ ကြက်၊ လောင်းကစားဘက်တွင် ဝါသနာပါသည်။ မြင်းစီး ကောင်းသည်တို့မှာ သမိုင်းတိုင်း မှာပင် တူညီသည်။

နတ်မြစ်သူများ

၁၀. မင်းလှစည်သူ
၂၀. ကုန်စေတီ
၃၀. ကိုးမြို့ရှင်
၄၀. ပုလဲယဉ်
၅၀. ခွန်ချို
၆၀. ခွန်သာ
၇၀. မောင်လတ်

- = ပန်းတောင်းပြည်ဘုရင်
- = ဂုဏ်၏မိဖုရားကြီး
- = ၎င်းတို့၏သား ဆိပ်ရှေ့မင်း
- = သမီးလောဟ် ပင်တိုင်ပျော်
- = ကိုးမြို့ရှင်နှင့်ပုလဲယဉ် မွေးစား
- = သား၊ ရှမ်းမင်းသား၊ နတ်ပ ၂၀
- = ပုလဲယဉ်၏ခင်ပွန်း

ကိုးမြို့ရှင်ရှင် ဗုလ်ယဉ်

၁၄၉

- ၈။ သဲသဲလေး - ၎င်းတို့၏ သမီး
 ၉။ ဦးမင်းကျော် - ပုခန်းမြို့စား
 ၁၀။ ဦးညို ခေါ် ဘဏ္ဍာ (အိုးပြည့်) - ၎င်း၏အိမ်တော်ဝင်
 ၁၁။ ရွှေကိုင်မယ်တော် - (ဦးမင်းကျော်၏ မယ်တော်)

ကိုးမြို့ရှင် သမိုင်းဝင်နတ်များသည် ၃၇၂ မင်း နတ်စာရင်းတွင် မပါ
 သော်လည်း နတ်ထိန်း၊ နတ်ကတော်များ၊ ကန္တာဆတ်ပွဲ ပေးသောအခါ
 ၎င်းတို့အတွက် ပွဲဆက်မ သ ကြရသည်။

အချို့ အိမ်များတွင် ကိုးမြို့ရှင်ကို ရည်စူး၍ ရှမ်းတောင်းဘီနက်၊ ပျော့
 ခမောက်၊ ဓားလွယ်များကို ဆက်သွယ်ထားကြသည်။

ကိုးသိန်းရှင်

ကိုးသိန်းရှင်

သက္ကရာဇ် ၃၇၉-ခုနှစ် ပေါက်ကွဲပြည့်၌ ထီးနန်း စံမြန်းတော်မူသော အနော်ရထာမင်းကြီးသည် ဂန္ဓာလရာဇ် တရုတ်ပြည်ကို မြတ်စွယ်တော်အပင် သွားရာမှထပြန် ရှမ်းဘာသာ 'မိုင်းမောင်း' မြန်မာအခေါ် 'မောပြည်' သို့ ရောက်သောအခါ မောကိုးပြည်ထောင်ကို အစိုးရသော မောမင်းက အဆင်း အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည့် သမီးကညာ 'စောမုန်လှ' နှင့် ရွှေသင်ပြုံး ငါးချပ်ကို ဆက်တော်မူသည်။

မင်းကြီးသည် အသက်သုံးဆယ်တော်မူပြီး ရွှေသင်ပြုံးငါးချပ်ကို အရိန္ဒမာ ရွှေစကြာဖြင့်ရိုက်ရာ တစ်ချပ်တည်း ပြုစုသွားလေသည်။ ရွှေသင်ပြုံးကို မော မင်းသားအား လက်ဆောင်တော်အဖြစ် ပြန်၍ ပေးသနားတော်မူသည်။

မောမင်းက နောင်လာလူမျိုး မှတ်သားရအောင် ရွှေသင်ပြုံးကို ဌာပနာပြီး စေတီတည်ထားရာ ယခုတိုင် မြောက်ပိုင်းရှမ်းပြည် 'နမ့်မော' ဟု

ခေၤ ရွှေလီၤမြစ်ၤ၏ လက်ယာဘက်ကမ်းရှိ မိုင်းမော့တွင် ရှိလေသည်။ ဆွဲတော် မှာ 'ကောင်းမွန်းဆတ်ခမ်း' ဟု ခေါ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ (ကောင်းမွန်း - စေတီ + ဆတ်ခမ်း = ရွှေသင်ဖြူ) ရွှေသင်ဖြူ စေတီတော်ဟု ခေါ်သည်။

မင်းကြီးသည် စောမွန်လှအား ချစ်မြတ်နိုး၍ မိမိ ကနီးအပါး၌ အမြဲ မပြတ် ခစားတော်မူစေလေသည်။

တစ်နေ့သော် လပြည့်ညဉ့်တွင် စောမွန်လှ၏ လက်ယာဘက်နားတောင်း ၌ ကိန်းအောင်းထော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်မွေသရီတော်များ သည် အရောင်အဝါထွန်းတောက် ကွန့်မြူးသော သဏ္ဍာန်ကားကို မင်းကြီးက ကြား၍ အထင်တော်လွဲမှားသဖြင့် မောထိုဌာနေသို့ ပြန်ရလေတော့သည်။

အပြန်ခရီးလမ်းတွင် ဆည်တော်ချောင်းကို ဖြတ်ကူးစဉ် စောမွန်လှ သည် သူ၏ ယဘီကို ဦးခေါင်းပေါ်တင်ပြီး ကူးမိသည့်အတွက် ဓာတ်တော် ကိန်းအောင်းသော နားတောင်းကျွတ်၍ ကောင်းကင်တွင် ဈာန်ယာဉ် ကစားနေလေသည်။

ဓာတ်တော်များ အရောင်အဝါ ကွန့်မြူး၍ ဈာန်ယာဉ်ကစားနေ သော နားတောင်း၏ အရိပ်အရောင်သည် ရေတွင်ထင်လျက် နေသည်ကို ရေတွင်ငုပ်၍ စမ်းသပ်ရှာဖွေသော်လည်း မတွေ့ရှိဘဲ နေသဖြင့် အထက် အောင်းကင်သို့ မော့ကြည့်သောအခါ နားတောင်း၏ ဘေးပတ်လည်တွင် ဓမ္မသုဿ်များ ဝန်းရံနေဘိသကဲ့သို့ မွေတော်မြတ်တို့သည် ပြာဠိဟာပြကာ ရောင်ခြည်တော် ကွန့်မြူး၍နေသည်ကို မြင်ရလျှင် ဤနေရာ ဤဌာနတွင် စိန်းအောင်းလိုသော ဆန္ဒတော်နှင့် နားတောင်းကိုဌာပနာ၍ ဘုရားတည် ခဲ့မည်ဟု လက်အုပ်ချီကာ သစ္စာပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဓာတ်တော် အပေါင်းတို့သည်လည်း နားတောင်းအတွင်းသို့ ပြန်လည်ကိန်းအောင်းကာ နားပေါက်အတွင်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလေသည်။

စောမွန်လှသည် အနီးအနားရွာများက ပိသုကာ ပန်းပုဆရာများကို ထက်စွဲ ကံကျွေးပေးပြီး ချောင်းကမ်းဘေးတွင် ဓာတ်တော်နှင့်တကွ နား တောင်းကို ဌာပနာပြု၍ စေတီဿ်တစ်ဆူ တည်ထားခဲ့လေသည်။ ယနေ့ ထိုင် နားတောင်းကျချောင်းနှင့် ရွှေစာရီစေတီဟူ၍ မန္တလေး-မေမြို့ကား လမ်းဘေးတွင် တည်ရှိနေပါသည်။

စောမွန်လှ ပြန်လာသည်ကို မောထိုဌာနီမှ ဖခမည်းတော် စော်ဘွား ကြီးကကြိုဆို၍တွေ့ဆုံကြသည့်နေ့ရာတွင် ဘုရားတည်ထားသည်၊ ရှမ်းဘာသာ အဖကို 'ပေါ်ဟု ခေါ်သောကြောင့် အဖကိုသည်ကို အစွဲပြုပြီး 'ပေါ်ကြိရွာ' ဟု ခေါ်ကြရာမှ ကာလကြာ၍ ပေါ်ကြိမှ အောက်မြစ်သံ ပျောက်ပြီး ပေါ်ကြိ = ပေါ်ကြိ = ဘော်ကြိ ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဘော်ကြိ ရွာဦး ခုဠဝတီ မြစ်ကမ်းနဖူး၌ တံတိုင်းမီးတားနှင့် အထိမ်းအမှတ် စေတီ တစ်ဆူ ယခုတိုင် တည်ရှိသည်။

နှစ်ဥ ဘုရားပွဲတော်ကို စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ဆင်ယင် ကျင်းပ ကြမြဲ ဖြစ်သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဘော်ကြိ ဘုရားပွဲတော် ဖြစ်သည်။

ရွှေစာရံဘုရား အံ့ကိုးပါး

၁။ နှစ်စဉ်သမယ၊ ဟေမံအပြောင်း၊ လတပေါင်း၏၊ ခါကောင်း ပြည့်ကျော်၊ ရှစ်ရက်ပေါ်ဝယ်၊ ပွဲတော်ဖြစ်တိုင်း၊ မြစ်ကြီးမြစ်ငယ်၊ အသွယ် သွယ်မှ၊ ဤဝယ်ဌာန၊ စက်ရိပ်တော်ဒေသသို့၊ စုန်ဆန်ကြပြီးကာ၊ လွန်စွာ ကြီးမောင်း၊ ငါးအပေါင်းတို့၊ ဦးခေါင်းဖြင့်သော်၊ ညှတ်ပူဇော်လျက်၊ ဖူးမြော်ကန်တော့ကြခြင်း။

၂။ ပွဲတော်အခါ၊ အဆိပ်ရှိသော သတ္တဝါ၊ မြေပါသစ်ကျား၊ ခြေများကင်းပါ၊ မြီးတောက်စသား အကောင်များတို့၊ ရှောင်ရှားမဝင်၊ ကင်းလွတ်စင်လျက်၊ ကြုံဆင်ချိုး၊ ငှက်၊ မှက်၊ ခြင်္သေ့များတို့ မရှိခြင်း။

၃။ လူအပေါင်း၊ ထောင်သောင်း များမြောင်သော အားဖြင့် စည်ပါသော်ငြားလည်း၊ ဘုရားစိခန္ဓာ၊ ငမံမြေ၌၊ နေခိုတည်းအပ်၊ ကျဉ်းကျပ် စွာ မရှိခြင်း။

၄။ ဥတုဒေသ၊ လွန်မြေသည့်အပြင်၊ ပန်းလှသရက်၊ အလုံးစုံသော အနံ့အသက်တို့သည်၊ ပျံ့လျက်အထူး၊ မွေးနုမြူးသော်လည်း၊ ဘုရားဖူး ဘုရားလာတို့အား၊ ဖျားနာဥပစ်၊ မကပ်ရောက်ခြင်း။

၅။ ဘုရားဖူးလာ ပရိသတ်များစွာတို့၏ ကိုယ်မှာ ဆင်ယင်လျက် ရှိသော လက်ဝတ်လက်စား၊ နားတောင်းပုတီး၊ ထိန်ညီးဆွဲကြိုး၊ စိန်ဆံထိုး က၊ ရှိန်မြီးလှထွေ၊ ဝတ်စားလာပါချေသော်လည်း၊ လူပေ့လူဆိုး၊ သူခိုး သူစိုက်၊ နှိပ်စက်ကလူ၊ လူသူနှောင့်ယှက်မှု မရှိခြင်း။

၆။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ ဆွမ်းဦးသင်ပုတ်၊ ကပ်လှူရန် အားထုတ်
သော်လည်း၊ မြကြုတ်အလား၊ ပတ္တမြားဝေလျော်၊ သပိတ်တော်၌၊ ဆွမ်းတော်
တင်ဦး ထွက်မြူးအငွေ၊ ထောင်းထောင်းတွေ့လျက်၊ တွေ့ရှိရခြင်း။

၇။ ပရိဝုဏ် အာရုံခံအတွင်း၌၊ လှူချင်းထပ်ငြား၊ လွန်ပေါ်များ
လည်း၊ ဘုရားရှင်၏၊ ကြည်လင်သန့်ရှင်း၊ ခိုးမြူကင်းသော၊ လမင်းပမာ၊
ရွှေမျက်နှာဝယ်၊ ကွယ်ကာပုန်းလျက်၊ မဖုံးဝှက်ဘဲ၊ ပြက်ပြက်ထင်ထင်၊
ဖူးမြင်ရခြင်း။

၈။ ရွှေစာရံရှင်တော်ဘုရားကို၊ တစ်ကြိမ်လောက်၊ အားထုတ်သွား
ပါက၊ ဝတ်စားရွှေငွေ၊ လယ်ယာမြေနှင့်၊ လိုလေမက၊ တူသမျှသည်၊
ပြည့်ဝစုံလင်၊ ထင်ပေါ်ကျော်စောရှိခြင်း။

၉။ ဘုရားရွှေစာရံ၊ ထွဋ်ဘုန်းလျှံ၏၊ ငါးမာန်လွင်နှင့်၊ မြင်ယင်
ပြင်၌၊ လိုအင်ဆန္ဒ၊ ရှိသမျှကို၊ စိတ်ကရည်သန်၊ တောင်းဆုပန်က၊ အမြန်
ထုတ်ချောက်၊ အောင်မြင်ခြင်း။

၁။ ရွှေစာရံ

၂။ ရွှေစည်းရံ

၃။ ရွှေယင်မြော်

၄။ အညာသီဟတော

ဤစေတီတော်လေးဆူသည် ကျော်လေးဆူ စေတီများဖြစ်၍ ကင်းဝန်
မင်းကြီးက-

အရွှေစာရံ-ပုဂံအနောက်၊ တောင်မြောက်ယင်မြော သီဟတောဟု
လောကဓာတ်တွင်း၊ ခြောက်ရောင်လင်းသည် သနင်းမှန်ကူ ကျော်
လေးဆူ ဟု စပ်ဆိုတော်မူခဲ့သည်။

အနော်ရထာမင်းကြီး စောမွန်လှကို နှင်မိ၍ စိတ်နှလုံး မကြည်
မသာသည်နှင့် မောပြည်သို့ပြန်လည်၍ ချီတက်လာသောအခါ မောစော်ဘွား
ကြီး ကံကုန်၍ သားတော်ကျမိုင်း 'စောနောင်' စော်ဘွား အဖြစ်နှင့်
အုပ်ချုပ်နေလေသည်။

မင်းကြီးက ကျီးကြောင်းပြသ ပြောပြသည်နှင့် စိတ်ကျေနပ်ပြီး ခမည်းတော် လက်ထက်ကဲ့သို့ နှစ်ပြည့်တစ်ပြည့် ချစ်ကြည်မှု အတွက် နှမတော်နှစ်ပါးဖြစ်သော စောအောင်နှင့် စောနန်းတို့ကို ဆက်သလိုက် ပြန်သည်။

မင်းကြီးသည် အဆက်သွင်းပြီး ခရီးစဉ်အတိုင်း ပြန်လည်တော်မူခဲ့ရာ လယ်တွင်းကိုးခရိုင်နယ် ကျောက်ဆည်သို့ ရောက်ရှိတော်မူသောအခါ ခရီး တွန်းထောက်ချ၍ ယာယီနန်းနှင့် စံမြန်းတော်မူပြီး လယ်ယာကောင်းများ အတွက် ရေသွယ်ရေမြောင်း အမြောက်အမြားကို ဆည်ဖို့ပြုလုပ်စေသည်။

ယင်းသို့ ဆည်ဖို့ခြင်း၊ ရေမြောင်းသွယ်ခြင်းကို မင်းကြီးကိုယ်တိုင် ကြပ်မတ်လုပ်ကိုင်စေရာ သုံးနှစ်ကြာ၍ အလုပ်သမားတပ်စုစာင်၊ ရာဇဝိလိထု အများ နာဖျားသေကြေ ဖျက်စီးကြခြင်း၊ ဇော်ဂျီချောင်းမှ ဆည်တော်ကြီး မှာလည်း အောင်မြင်ခြင်းမရှိဘဲ မကြာခဏ ကျီးကျပ်ဖန် များခြင်း ကြောင့် မင်းကြီး မေးမြန်းတော်မူသောအခါ ဟူးရာပြု၊ ဟူးရာညိုတို့က အောင်မြင်ပါသောအမည်နှင့် တနင်္ဂနွေသမီးကို စတေးမှ ဆည်တော်ကြီး ပြီးစီး အောင်မြင်ပါမည်ဟု လျှောက်ထားလေလျှင် ကိုးခရိုင်နယ်အတွင်း အောင် ပါသော အမည်နှင့် တနင်္ဂနွေသမီး ရှာဖွေဖမ်းဆီးပြီး စတေးစေဟု မင်း ကြီးက အမိန့်ရှိသည့်အတိုင်း ဆိုင်ရာ မှူး၊ မတ်တို့က ရှာဖွေရာ မရရှိဘဲ နေကြလေသည်။

ဆည်တော်ကြီး ပြီးစီးအောင်မြင်လျှင် လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်း၊ ကျွန်း လုပ်ငန်းဆောင်တာ ပွဲပြီးသောယာပြီး ပြည်သူတို့ အကျိုးဖြစ်ထွန်း၍ သာ သနာတော် ထွန်းလင်းစောက်ပြောင်မည့်အတွက် သူ၏အသက်ကို လှူပါ ရစေဟု မင်းကြီးအပါးတွင်စောသော စောအောင်သည် ပဋိသန္ဓေ အရင့် အမာနှင့် အတန်တန် လျှောက်ဖန်များ၍ ၎င်းကို စတေးလိုက်ရလေသည်။

စောအောင်ကို အရှင်လတ်လတ် ဆည်တော်ကြီး စတေးလိုက်သည် နှင့် စောနန်းကလည်း ကြောက်အားပိုကာ သွေးစူးသွေးတန်း ဖြစ်ကာ ဇော်ဂျီချောင်းအတွင်းသို့ ခုန်ဆင်း သေဆုံးလေသည်။

မင်းကြီးအမိန့်နှင့် ခေါ်၍ လိုက်လာသော စောဘွားစောနောင်ကို နှမနှစ်ပါးက အစိမ်းနတ်ဘဝနှင့် ကိုယ်ထင်ရှားပြဏာတားကြသည်ကို စိတ် မချမ်းမသာဖြစ်ပြီး ဇော်ဂျီချောင်းအတွင်းသို့ ခုန်ဆင်းသေဆုံးရာ အစိမ်းနတ် ဖြစ်လေသည်။

နတ်မောင်နှမ သုံးယောက် မင်းကြီးရှေ့ ကိုယ်ဆင်ရှားပြပြီး နေထိုင်ရန် နတ်ကုန်းတောင်းကြရာ မောကိုးပြည်ကို အစိုးရသော စော်ဘွား ကိုးခရိုင်နယ်၌ ၉ ရက်နေ့တွင် သေဆုံး နတ်ဖြစ်ရသည့်အတွက် ကိုးသိန်းရှင် အဖြစ်နှင့် ကိုးခရိုင်တစ်လွှား လူအများ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်စေဟု အပိုင်စား ပေးခဲ့သည်။

စောအောင်ကို ဆည်ကြီး၊စောနန်းကို အောက်ဘက်ဆီးတောဆည် အား အပိုင်စား ပေးခဲ့သည်။

အချို့ နတ်ဆရာ၊ မော်ဆရာများက စောအောင်ကို ဆည်ကတော်၊ စောနန်းကို မယ်ရေယဉ် (သို့မဟုတ်) ရေယဉ်ကတော်ဟု ခေါ်ကြသည်။

လယ်တွင်းကိုးခရိုင် နတ်ယုံကြည်မှု ရှိသူများက အထူးခန့်ညား ရှိသေကြ၍ လဆန်း ၉ ရက်၊ လဆုတ် ၉ ရက်နေ့များနှင့် လူ ၉ ယောက် ခရီးသွားလာမှု မပြုလုပ်စွဲကြချေ။ ပြုလုပ်ခဲ့သော် ဘေးဥပဒ် အန္တရာယ် တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်တတ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

ကျောက်ဆည်ခရိုင်ကို ရှေးအခါက လယ်တွင်းကိုးခရိုင်ဟု လည်းကောင်း၊ ရေလွှဲကိုးခရိုင် ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုကြလေသည်။

၁။ စောလှမြို့		ပန်းလောင်းမြစ် (၄)ခရိုင်
၂။ ပင်လယ်မြို့		
၃။ မြစ်သားမြို့		
၄။ ပျဉ်းမနားမြို့		

၅။ မြောင်လှမြို့		စော
၆။ မြင်းခုံတိုင်မြို့		
၇။ ပန်မြို့		
၈။ မကွရာမြို့		
၉။ မြင်စိုင်းမြို့		

ဘော်ကြိုဘုရား ရှင်းလင်းချက်

သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၁၈ ခုနှစ် ပါဠိပုတ်ပြည်ကို အစိုးရသော သီရိဓမ္မာယောကမင်း လက်ထက် စေတီပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တည်စဉ်အခါက တည်တော်မူခဲ့သော 'မုဋ္ဌော' စေတီတော် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဘော်ကြိုရွာ အစွဲပြု၍ ဘော်ကြိုဘုရား ခေါ်ကြောင်းနှင့် ဘော်ကြိုဘုရား သမိုင်းတိုင် အထင်အရှား ပါရှိသည်။

ဘော်ကြိုရွာကိုလည်း စောမွန်လှကို ဖခင်စော်ဘွားကြီးက လာ ရောက် ကြိုဆိုသောကြောင့် ရှမ်းစကားတွင် အဖကို 'ပေါ့' ဟုခေါ်သည်နှင့် အဖကြို၍ 'ပေါ့ကြိုရွာ' ဟု ခေါ်ရာမှ ဘော်ကြိုရွာ ဖြစ်လာသည်ဟု ပြော မှတ်ပြုလျက် ရှိသည်။

'ပေါ့' ရှမ်းစကား၊ 'ကြို' ဗမာစကား ဖြစ်နေသည်။ အဖေက ကြို သည်ကို ရှမ်းစကားတွင် 'ပေါ့ဟပ်' ဖြစ်သည်။ 'ပေါ့=အဖေ' 'ဟပ်=ကြို သည်'။ ထို 'ပေါ့ဟပ်' ဆိုသော ရှမ်းစကားမှ ဘော်ကြို ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုရ မည်ကလည်း အကြောင်း မဆင့်လှချေ။

ထိုအရပ်ဒေသတွင် ဆားတူးရှိုသောကြောင့် ရှမ်းဘာသာ ဆား တူးကို 'မော်ကေ' ဟု ခေါ်သည်။ 'မော်=တူး'၊ 'ကေ=ဆား' ဖြစ်သည်။ ဆားတူးကိုအစွဲပြု၍ မော်ကေရွာဟု ခေါ်ရာမှ ကာလကြာ၍ မော်ကြိုမှ ဘော်ကြို ဖြစ်လာဟန် တူသည်။

ရှမ်းဘာသာ စာပေအရေးအသားနှင့် အပြောအဆိုများတွင် 'မော် ကြို' ဟု ရေးသားပြောဆိုကြသည်။ အချို့ 'မော်' တစ်လုံးတည်းပင် ခေါ် ပြော သုံးနှုန်းကြသည်။ ဥပမာ- ဘော်ကြိုရွာကို သွားမည်ဟု ရှမ်းဘာသာ ဖြင့် ပြောလျှင် 'မော်ကွာ' ဟု ပြောကြသည်။ 'မော်=တူး'၊ 'ကွာ=သွား မယ်'၊ တူးသွားမယ် ဖြစ်သည်။

ဆားတူးထွန်း တောင်ပူစာပေါ်တွင် ထိုမရှိသော 'ဆားတူး' စေတီခေါ် စေတီတစ်ဆူ ရှိသည်။ ဒါယကာ အမည် ဗမာ၊ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၅ ခုနှစ် ကမ္ပည်းထိုးထားသည်။ ထိုစေတီတော်နှင့် ပတ်သက်၍ ထူး ခြားချက်မှာ ထီးတင်၍ မရ၊ ထီးတင်လျှင် ဒါယကာ ပျက်စီးတတ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

ကိုးသိန်းရှင်

၁၅၇

ဆားနီရေထွက်သော တွင်းကို ယနေ့ဘိုင် ရှာဖွေ၍ မရသေးဟု ဆိုသည်။ ဆားဖြူရေထွက်သော တွင်းကိုသာတွေ့၍ ဆားချက်လုပ် ရောင်းချနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဆားတွင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စဉ်းစားရန်မှာ— ဆင်မ 'ရတနာ' အစွယ်မှ ဆားတွင်းဖြစ်လာသော အစွယ်နှစ်ချောင်း၏ အကွာအဝေးသည် တစ်ပေခွဲထက် ပို၍ဝေးမည် မဟုတ်ပါ။ ဆားဖြူတွင်းကိုတွေ့လျှင် ဆားနီတွင်းကို ယင်း တွေ့နိုင်စရာ ရှိပါသည်။ တစ်နည်း— ဆားနီတွင်းမှ ရေသည် ဆားဖြူတွင်းသို့ စိမ့်ဝင်လာနိုင်စရာလည်း ရှိပါ၍ ထိုဆားတွင်းသည် ခေတ်သဘာဝအလျောက် ပေါ်ပေါက်နေသော ဆားတွင်းဟု ဆိုရန် ရှိပါကြောင်း။

ရေငန်ပိုင် ဦးရှင်ကြီး

ရေငန်ပိုင် ဦးရှင်ကြီး

ရေငန်ပိုင် ဦးရှင်ကြီး သမိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မိန်းမလှကျန်းသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် အထူးထင်ရှား ကျော်စောသော ကျန်း ဖြစ်သည်။ မွန်စာပေအက္ခရာတွင် 'မိန်' ဟု ရေးသား၍ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'မြ' ရာပင်များ ပေါက်သောကျန်းဟု ခေါ်သည်။ ၎င်းမိန်းမလှကျန်း တောင်ဘက်တွင် 'ကျန်းညိုကြီး' ဟူသော ကျန်းလည်း ရှိသေးသည်။ ကျန်းညိုကြီးတွင် ယခုအခါ လူနေထိုင်ခြေ စည်ကားလျက် 'ကျန်းညိုရွာ' ဟု ခေါ်ကြသည်။

သမိုင်းဖြစ်စဉ်တွင် ဘုရင်နှင့် သက္ကရာဇ်ကို မသိရ၊ ရာမညထိုက် မွန်လူမျိုးများ ကောင်းစားစဉ် အခါက ပဲခူးနယ် 'ကစင်ရွာ' အနွှ်က 'စည်တီးရွာ' သား နောင်ရှင်သည် အသက်အရွယ် ငယ်စဉ်အခါလဲ ဖခင်

သူကြီး ကွယ်လွန်သွား၍ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး သူ၏ ထူးချွန်စွာတတ်မြောက်သော စောင်းပညာနှင့် ငွေကြေးရှာဖွေပြီး မိခင်မုဆိုးမ ဒေါ်ဖြူကို ကျွေးမွေးရရှာသည်။

မောင်ရှင်ကို သာမဏေ မပြုရသေးသောကြောင့် ဒေါ်ဖြူက သူ၏ ခင်ပွန်း မကွယ်လွန်မီ ကောင်းစားစဉ်အခါက အစ်မဖြစ်သူ ဒေါ်သူတို့ ငွေသုံးပိဿာ ချေးငှား ထားခဲ့ဖူးသည်ကို သတိရ၍ ယခုအခါ ဒေါ်သူမှာ ကြယ်ဝ ချမ်းသာနေသည် ဖြစ်သောကြောင့် သားကလေး ရှင်ပြုရန် အတွက် သွားရောက် တောင်းဆိုရာ ဒေါ်သူက အမျိုးမျိုး ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်း နှိပ်စက် လွှတ်လိုက်သည့်အတွက် ရှက်လည်းရှက် စိတ်လည်းနာ၍ သားအမိ နှစ်ယောက် ဒလမြို့သို့ လာရောက် နေထိုင်ကြရာမှ မောင်ရှင်က ရှင်သာမဏေ ပြုလုပ်ရန် ငွေကြေးရအောင် မျောခုတ်သမား လှေသိုသား အဖြစ်နှင့် လိုက်သွားရာ မိန်းမလှကျွန်းသို့ ရောက်လေသည်။

ဇာတ်သဘင်များက ကပြရာတွင် မောင်ရှင်၏ အစ်ကိုဝမ်းကွဲတောင်သူ ဒေါ်သူ၏သား ကိုဘိုးအောင် ဆိုသူကိုပါ ထည့်သွင်း ကပြကြသည်မှာ လွမ်းအောင် ဆွေးအောင် ဇာတ်ပို့ဆောင်သူ အဖြစ်နှင့် ထည့်သွင်း ကပြကြဟန် တူသည်။

မိန်းမလှကျွန်း၌ ကရင်မုဆိုးမကြီး သမီးလေးယောက် ကျားကိုက်၍ ဆေးရပြီး အစိမ်းနတ် ဖြစ်၍ စောင့်နေကြရသည်။

မောင်ရှင်တို့လေ မိန်းမလှကျွန်းသို့ရောက်ခဲ့ကြပြီး မျောများ ခုတ်၍ ဖျာကြစဉ် တစ်နေ့တွင် မောင်ရှင် လှေကို စောင့်၍ နေရန်ခဲရာ အပျင်းပြေ စောင်းတီးသောအခါ မိန်းမလှကျွန်းကို စောင့်နေသော နတ်သမီးများက သဘောကျပြီး မျောခုတ်ပြီး လှေထွက်မည် ပြုလုပ်သောအခါ လှေမထွက် နှိုင်းအောင် ဆွဲထားသည်နှင့် မဲချသောအခါ မောင်ရှင်ကို မဲသုံးကြိမ်ကျ၍ လှေသူကြီးက မောင်ရှင်အား ရေထဲသို့ ပစ်ချရာ ရေထဲမထောက်ခင် ပျောက်သွားပြီး အရှင်လတ်လတ် နတ်ဖြစ်သွားသည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းကို ရေနံပိုင်ဦးရှင်ကြီးဟု ခေါ်ကြသည့်အပြင် 'ကျွန်းညိုရှင်' ဟုလည်း ခေါ်ကြသေးသည်။

ရေနေပိုင် မြို့ရွာ ဒေသတို့တွင် အများအားဖြင့် ဦးရှင်ကြီးကို အထူး ယုံကြည်၍ တင်မြှောက် ပူသ ကိုးကွယ်ကြသည်။ အချို့ နံနက်အရက်တက် အချိန်မှ ဆွမ်းကပ် တင်မြှောက်ကြသည်။

၃၇-မင်း နတ်စာရင်းတွင် မပါသော်လည်း နတ်ထိန်း နတ် ကတော်များ နတ်ကနွားပေးပွဲပြုလုပ်သောအခါ ဆွမ်းတင်မြှောက် ပူသ ကိုးကွယ်ကြသည်။ ဦးရှင်ကြီး ဆွမ်းတင်မြှောက် ပူသပေးသော နတ်ဆရာ များကလည်း တစ်ဖက်ပါစာကို ရွတ်ဆို တင်မြှောက်ပေးကြသည်။

ပထမ ကျွန်းရည်နှင့်ပင်ရန်။ ။ပုလဲငွေမိုး၊ သဲရေစို၊ ပဲရွှေမြို့အပိုင်၊ အောက် ခရိုင်၌၊ ကျောက်တိုင်ဘက်၊ နေမင်းအထိ၊ ရေစာရင်း ညှိလို့ ထော့- ရေကင်းအထိ ပိုင်ပေသော နတ်ဦးအရှင်ခင်ဗျား....။

ကျွန်တော်မျိုးတို့၊ ရပ်ဂါမာသို့၊ နတ်ရာဇာ ကိုယ်တော်ကြွလျှင် ပါ၊ သို့သော် တစ်ခဏ၊ အမွမ်းတင်၊ ကျွန်းစင်မြင့်၊ ကျောင်းဝိဇ္ဇာ သို့၊ အပေါင်းတပည့်မကွာ၊ ခြေရံတစ်သင်းငယ်နှင့်၊ ရေငန်မင်း တ၊ ကျွန်းပိုင်၊ ကျွန်းအဆိုင်မှာ၊ ဆွမ်းထိုင်လို့ သုံးပါရန်၊ ဘုန်းရှိတဲ့နတ် ရာဇာ၊ ကြွတော်မူလှည့်ပါ ခင်ဗျား....။

ကျောင်းဆောင်ပေပီပင်ရန်။ ။စံရာကသိုင်း၊ မြန်မာတိုင်း၊ တလိုင်း သုံးရှင် မုတ္တမကျော်လှိုင်၊ မော်လမြိုင်၊ ထားဝယ်၊ တစ်သွယ် ရေး၊ မြိတ် ကလေးထိပ်၊ မော်တင်၊ ပင်လယ်၊ ကျောက်ဖြူ၊ ဗမ္မမတိမ်၊ ပုသိမ် မြောင်းမြ၊ ဒလမကျန်၊ တစ်ဖန်ပဲခူး၊ မြို့ရိုးမြို့တာ၊ ဥက္ကလာပ၊ နတ် ရန်ကုန်၊ ဖြစ်ဆုံကြေညာ၊ ရောဝတီ၊ နမ့်ဖြတ်သန်း၊ ရေစာရင်း နှစ်လိုက်စော၊ ရေကင်းအထိ၊ ကျောက်တိုင် စိုက်ပေသော၊ အောက် ခရိုင်တစ်ဝိုက်၊ ရေကြောင်းဆိုသည့် ရွှေကျောင်းပိုင် ကျွန်းညိုလှ သို့၊ ညွှန်းဆိုသ ရည်မှန်းမျှော်ပြီး ဤဆွမ်းတော် ထန်းလျှင် ကောင်းကင်ညင်၊ သန်ရှင်းစင်စွာ၊ အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ ကွမ်းယာ လက်ဖက်တို့နှင့် (ဆွမ်းဒါယကာ ကျွန်တော် ကျွန်မတို့က) အကော သုံး နှောတင်ချီ၍၊ မနှောရှင်ကြည် အလံလိကန်တော့ပြီး တ မြှောက် ဆက်ကပ်ပါသည်။ ကျွန်းစင်ပေပီ နန်းကနက်သို့ လှ ထက်တော်မူပါ- ဒေဝါသခင်၊ နတ်ဦးရှင် ခင်ဗျား....။

ဆွမ်းကပ်ရန်။ မိန်းမလှခေါ်ဆို၊ မြတ်ကျွန်းညိုတွင်၊ လုံ့၊ ဗိုလ်အပေါင်း၊
ခဝတ်ညောင်းရသော၊ ရှေ့ခောင်းတော်သခင်၊ ဖြစ်ပြီးပေသော၊
နတ်မျိုးရှင်ဘုရား....။

အစဉ်ရှေးကရာဇာမညဘိုင်း၊ မွန်၊ တလိုင်းတို့၊ ညွတ်ကိုင်း ပုသ၊
ပူဇော်ကြသဖြင့်၊ ကွင်းပ၊ ဘေးဒဏ်၊ ခပ်သိမ်းရန်ကို၊ အမွန်ကင်း
ပျောက်၊ စောင့်ရှောက်တတ်စွာ၊ ကြီးတေဇာဖြင့်၊ အာဏာတန်ခိုး၊
ဒီရေတိုး၍၊ ဝေဖြိုးရောက်ရာ မြန်နဂရာတွင်၊ မွန်စွာစိုးလှ၊ ရှေး
ရိုးအစဉ် သတ်သတ်မမသုံး၊ မြတ်နလုံးဖြင့်၊ ပြည်လုံးဘဝ၍ အောက်
ခွင်ခရိုင်၊ မိန်းမလှခေါ်ညွှန်း၊ စံတော်ကွန်းက ကျွန်းညိုလုံးပိုင်
ခင်ဗျား....။

ရသာအမြတ်၊ ဖြူစင်လတ်သည့်၊ နတ်ကောက်ညှင်းနှင့်၊ သန့်ရှင်း
သေချာ၊ အုန်းငှက်ပျောက်၊ ကန်တော့ပွဲ ဆင်နွှဲကာဖြင့်၊ ဖြူးကာ
ပေါက်ပေါက်၊ လက်ဖက်ရှေ့ဖို့၊ ဆားမသိ၊ ဆီမနွှာဘဲ၊ မောက်
မောက်စုပုံ၊ ရိုးရွတ် မြည့်၊ ကွမ်းနုဝါ ယာထော်စုံတို့ဖြင့်၊ မွေးသို
ပျံ့သင်း၊ ဒေါနသဇင်၊ ပန်းတော်ဝင်တို့ကို၊ စီရင်ခင်းလျက်၊ လျှ
ဝင်းဆီမီး၊ ထိန်ထိန်ညီးလို့၊ ကျောင်းကြီးဝိဟာ၊ နိမ့်မြင့်မယွင်း၊ ပွဲစုံ
ကျင်း၍၊ သန့်ရှင်းစွာဖြင့်၊ (ဆွမ်းဒကာသားသမီး) အိမ်သားတစ်စုံ
တို့က တင်မြှောက်ဆက်ကပ်ပါသည်၊ ကျွန်းညိုမြ၊ အတိမဟာ ဝနေ
က တပည့်သဟာဇယ အပေါင်းအဖော်တစ်စုတို့နှင့်၊ စောင်းတော်
ရတနာဗေလု၊ လက်တော်ကဆွဲ၍၊ ကြွလှမ်းကာ၊ တင်ဆွမ်းယမကာ
ကို၊ ရှင်လန်းစွာ ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူပ၊ ကျွန်းညိုသခင်
နတ်ဦးရှင်ခင်ဗျား....။

ဆုတောင်း။ ပင်လယ်သီခေါင်း၊ ကျွန်းညိုဘောင်တွင်၊ ဂုဏ်ရောင်လျှံညီး၊
မပြတ်အစဉ်၊ ဖြစ်ရှင်ပေသည့်၊ နတ်အရှင်ကြီး ခင်ဗျား....။

ဆွမ်းမြတ်ဘာဇဉ်၊ နတ်ကွန်းစင်ကို၊ ပြုပြင်ပသပါသည်၊ အသ
အန္တရာယ်၊ နတ်တန်ခိုးနှင့်၊ ဘေးမျိုးကိုပယ်၊ ရေဝယ်ကြာသို့ လန်း
ပါစေ၊ မကောင်းဆိုးမက်၊ မကောင်းငှက်နှင့်၊ ဖုတ်၊ ပြိတ်၊ တဋေ၊
ကျား၊ မြွေ၊ မိချောင်း၊ မကောင်းဥပါဒါန်၊ နတ်တိုက်ရန်အေး၊ ကင်း

ဝေးစေပေ၊ ဘုရားကုန်ပေါင်း၊ အရှင်မျက်စောင်းနှင့်၊ မကောင်း
သမ္ပပယ်၊ လနယ်ရေလို၊ အေးပါစေ၊ ခြောက်ပါးကိုးဆယ်၊ အန္တရာယ်
ကို၊ ဖယ်နိုင်သမျှ၊ သိကြားလက်နက် နတ်ထိုစက်နှင့် မျက်ခါချ
သကဲ့သို့၊ ကင်းပဲ့ပေါ့စွာ၊ အေးဘယာလည်း၊ ကင်းရှင်းကွာလိမ့်၊
ထိုအတိတ်နှင့် ကိုယ် စိတ်ချမ်းသာ ပါစေသော....၊ ရွှေငွေပေါ့စွာ၊
လာဘ်မိုးရွာလျက်၊ ကြင်နာမဆိုင်း၊ လူမြင်တိုင်းက၊ မိုင်းမဲ့စေတနာ၊
ထားပါစေသော၊ သို့ပင်အကြောင်း၊ ဆုပတ္တနာနှင့်၊ လိုရာကိုတောင်း
ပါသည်။ ရွှေစောင်းတော်သခင် နတ်ဦး ရှင်ခင်ဗျား....။

မြန်မိုး ။ ကျွန်းအရှင်ကို ဆွမ်းတင်လို့ ပြီးပါပေါ့၊ ကျွန်းညိုကြီးဒီပါဗွေကို၊
စီဝရံဝေဝေ ရွှေသင်္ကန်းရယ်နှင့်၊ နေအဝင်ရွှေကညင်သာတဲ့လမ်းကို၊
နတ်နန်းပျော် စောင်းတော်မ ပြီး၊ အပေါင်းအဖော်တို့နှင့်၊ ကျောင်း
တော်က ကြွတော်မူပါ၊ ရေငန်တစ်ရိုး၊ ပိုင်ဆုပ်စိုးပါတဲ့ ဒေဝါသခင်၊
နတ်ဦးရှင်ခင်ဗျား....။

မုာထားချက် ။ အချို့က နန်းပျော်စောင်းတော်မ ပြီး၊ အပေါင်းအဖော်
အဘိုးတို့နှင့် အတူတကွ ကျောင်းတော်က ကြွတော်မူပါ...ဒေဝါ
သခင် နတ်ဦးရှင်ခင်ဗျား....ဟု အဘိုးကိုပါထည့်ပြီး ပြန်ပို့ကြသည်။

အဘိုး

ခုနစ်သက္ကရာဇ်နှင့် မြို့ရွာကို စုံစမ်း၍မရ၊ တံငါ၊ မုဆိုးအလုပ်နှင့် အသက်မွေးသော မွန်လူမျိုး ဘိုးတော်ကရင်၊ အချို့က ဗမာကရင်လူမျိုး 'အပိုး' ဟုလည်း ပြောကြသည်။ နတ်ဘဝမရောက်မီ လူ့ဘဝကပင် ရင်ရွာ၌ နတ်ကန္တာပေးသောအခါ ၎င်းအတွက် တစ်ပွဲသက်သက် တင်ဆက်ပူသကြ ရ၍ 'တစ်ပွဲစားကြီး' ဟု ဆိုကြသည်။ တစ်နေ့တွင် နောက်ပါ လူများနှင့် တောထဲသို့ အမဲပစ်သွားကြစဉ် လူအများ ရှေ့မှာပင် ပျောက်သွားပြီး နတ်ဘဝရောက်သွားသည်ဟု ဆိုကြသည်။

အဘိုးသည် မင်လယ်ပိုင်းတွင် အထူးထင်ရှား၍ ရေသွားခရီးသည် များ ခန့်ညားရှိသော စွာ တင်မြှောက်ပူသ ကြသည်။ ရေနံပိုင်ဦးရှင်ကြီးကို ဆွမ်းတင်သောအခါလည်း အဘိုးအတွက် အောင်ပွဲတစ်ပွဲ တင်ဆက်ကြ ရသည်။

အဘိုးကို တင်မြှောက်သူများက အဘိုး-အဘိုး-အဘိုးနှင့် ကျယ် ထောင်စွာ သုံးကြိမ်အော်ခေါ်ပြီး တင်မြှောက်ကြသည်။ စုံစမ်းကြည့်ရာ 'အသက်ကြီး၍ နားလေးသောကြောင့်' ဟု ဆိုကြသည်။

မဟာမြိုင် နတ်သမီး

သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၁၀၀ ခုနှစ် သရေခေတ္တရာပြည့်၌ ဒွတ္တဘောင်
မင်းကြီးထီးနန်းစိုးစံ၍ ပန်ထွာပြည်တွင် ဗိဿနိုးဘုရင်မ ထံ နန်းစိုးစံလျက်
ထီးမြိုင်နန်းမြိုင်ပြုကြသည်။

ဗိဿနိုးဘုရင်မတွင် စကားသားကိုထွင်း၍ ပုတ်သင်ရေနှင့် ကြက်ထား
သော စည်ကြီးတစ်လုံးရှိရာ ထိုစည်ကြီးကို ထီးခတ်သောအခါ စည်ကြီး
အသံကြားရာ အရပ် ဌာနတိုင်းမှာ အခွန်ဘဏ္ဍာတော် ဆက်သကြရတော်
သည်။

စည်သူကြီးအကြောင်း ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီးက ကြားသိတော်မူသော
အခါ ပညာရှိအမတ် ပဉ္စင်းဖြူပဉ္စင်းညိုတို့အား ဥပါယ်တံမျှ၌နှင့် ထိုစည်
ကြီးကို ဖျက်ဆီးရမည်ဟု စေလွှတ်၍ အမတ်နှစ်ယောက်သည် ရဟန်းအသံ
ဆောင်ကာ ပန်ထွာပြည်သို့ လာရောက်ပြီး ဗေဒင်ဟောပြောခြင်း၊ ဓာတ်စိုး
ရကြော့ချေပေးခြင်း၊ ဆေးဝါးကုသပေးခြင်း ပြုနေရာ မှန်ကန်လှသည်
သတင်းဖြစ်ပွားသောကြောင့် ဘုရင်မက ပင့်ခေါ်ပြီး သူ၏ ဇာတာ
တက်ချက်စေရာ မှန်ကန်သည်နှင့် နန်းဦးဆရာတော် နှစ်ပါးအဖြစ်
ကိုးကွယ်ထားလေသည်။

တစ်ရံရာအခါက ရဟန်းတုန့်စပါးက ဘုရင်မ၏ စည်တော်သို့
ယခုအတိုင်းထက် လက်နှစ်သစ် လျှော့ဖြတ်ပြီး အသစ်ထပ်မံ ကြက်ရာ
လျှင် ယခုထက် တိုး၍မြည်ပြီး အခွန် ဘဏ္ဍာတော်တို့မှာလည်း တိုးတက်
ရလိမ့်မည်ဟု ပြော၍ ဘုရင်မက ယုံကြည်ပြီး စည်ကြီးကို လက်နှစ်သစ်
ဖြတ်၍ ပြန်ကြက်စေရာ ရှေးကထက် တိုး၍မြည်ကာ အခွန်ဘဏ္ဍာတော်
များမှာလည်း ဆတက်ထမ်းပိုး တိုး၍ ရရှိလာလေသည်။

ကာလ အဘန်ကြာသောအခါ ရှေးနည်းအတိုင်းပင် စည်ကြီးကို လက်နှစ်သစ် လျှော့ကြက်ရန် အကြံပေးပြန်သဖြင့် ဘုရင်မက လက်နှစ်သစ် လျှော့ဖြတ်ရာ စည်ကြီးပျက်ရလေတော့သည်။ ရဟန်းတို့ နှစ်ယောက်လည်း သရေခေတ္တရာပြည်သို့ ပြန်ပြေးပြီး မင်းကြီးကို သံတော်ဦး တင်လေသည်။

ဘုရင်မလည်း စိတ်အပျက်ကြီးပျက်ပြီး စည်ကြီးကို နန်းတော်ပေါ်မှ ကန်ချလေရာ စည်ကြီးလိမ့်ကျသွားရာ တစ်လျှောက် ချောင်းဖြစ်သွားလေ သည်။ ၎င်းချောင်းကို ရှေးအခါ 'စည်တုံးလုံး' ချောင်းဟု ခေါ်သည်။ နောက်ကာလကြာ၍ 'စည်တစ်လုံး' ချောင်း၊ ယခု 'စည်ဗူး' ချောင်းဟု ခေါ် သည်။

ဘုရင်မသည် ဒုတ္တဘောင် မင်းကြီးအပေါ် ရန်ငြိုးထားပြီး 'ငါ၏ စည်ကို ပျက်ဆီးသည့် အတွက် သူ၏နဖူး၌ ရှိသော မွှေရှင်ကိုလည်း ပျောက်ကွယ်အောင်လုပ်အံ့'ဟု သန္နိဋ္ဌာန် ချလေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ မိစ္ဆာအယူသို့ ပြောင်းလိုက် သည်။

ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီး၏ ကံကြမ္မာလည်း ကုန်ခွင့်ကြုံသည်နှင့် မုန့်သည်မ တစ်ယောက် လူ့ထားသော ကျောင်းဝတ်မြေလယ် ငါးပယ်မျှကို မင်း အာဏာဖြင့် သိမ်းယူမိသဖြင့် သိကြားမင်း ဆက်သ့ထားသော စည်ကြီး၊ ခေါင်းလောင်း၊ နတ်မြင်းပျံ၊ ရိန္ဒမာလုံ တို့သည်လည်း တန်ခိုးမရှိတော့ သည်သာမက အခွန်ဘဏ္ဍာများလည်း မဆက်သဘဲ နေကြခြင်း၊ ၎င်းပြင် ပညာရှိပဉ္စင်းဖြူ၊ ပဉ္စင်းညို တို့ကိုလည်း ယုံကြည်ခြင်းမရှိဘဲ ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် သတ်မှားမိခြင်းများ ဖြစ်လာသည်။

မင်းကြီးကိုယ်တိုင် နဂါးကြေးလှေကို စီးပြီး ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသို့ လှည့်လည်ရာ ပန်ထွာမြို့သို့ ရောက်လေလျှင် ဘုရင်မက မကောင်းသော အဝတ်တို့ဖြင့် စီရင်ထားသော မျက်နှာသုတ်ရန် အဝတ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင် ခြင်းမရှိဘဲ မျက်နှာသုတ်မိ၍ နဖူး၌တည်ရှိသော မွှေရှင် ပျောက်ကွယ် သွားပြီး စိတ်နှလုံး မချမ်းမသာဖြစ်၍ ပြန်ခဲ့ရလေသည်။

ဘုရင်မသည် ပန်ထွာပြည်တွင် အသက်ထက်ဆုံးစိစား၍ ကွယ်လွန် သောအခါ မဟာမြိုင်တောကို အစိုးရသော မဟာမြိုင် နတ်သမီးဖြစ်၍

‘မဟာမြိုင် နတ်သမီး’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘ဝိသုဒ္ဓိ နတ်သမီး’ ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ကြသည်။

ဘုရင်မ သဝက စွဲလမ်းခဲ့သော ဥပါဒါန်သည် နတ်ဘဝ၌ ကိန်းအောင်းနေသောကြောင့် စည်ခုံးချောင်းကို မြတ်ကူးသော သူများ အား ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်တော်များ အောက်မေ့ဂုဏ်ဆိုပြီး ကူးလျှင် ဆေးလွှမ်းမိုး၍ သတ်ပစ်တတ်သည်။ မကြားဝံ့ မနာသာ အလဇ္ဇာစကား ပြောဆိုပြီး ကူးသွားလျှင် ရေတိမ်မှန်းမသိ တိမ်၍ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ချမ်းသာစွာ ရောက်သွားကြရသည်ဟု ဆိုသည်။

စည်ခုံးချောင်းမှာ ချောင်းဟုဆိုသော်လည်း ချိုင့်ဝှမ်းသော နေရာမရှိပကတိ မြေပြင်နှင့်သာ ညီနေသော သဲပြင်ကြီးသာဖြစ်ပြီး ချောင်းနေရာမှာလည်း အတည်အကျမရှိ၊ မိုးရာသီကျမှ ချောင်းဖြစ်သွင်ရာ လျှောက်ပြန်သွားတတ်သည်။

မိုးဦးလေဦး ခေါင်သောအခါ ၎င်းဒေသရှိ လူများက ချောင်းဖြစ်တတ်သော နေရာတွင် သဲပုံစေတီ တည်ပြီး ပွဲဇော်ပွဲ ကျင်းပသည်နှင့် တစ်မြိုင်နက် အထက်မှ ရေလုံးကြီးများ စီးဆင်းလာကာ ချောင်းတစ်ခုလုံး ရေပြည်လျှံပြီး သဲပုံစေတီပါ လွှမ်းမိုးသွားတတ်လေသည်။ စည်ခုံးချောင်းရှိသော မဟာမြိုင်ဒေသသည် ရွှေဘိုခရိုင် ရေဦးမြို့မှ မိုင် ၂၀- တန်ဆည်ပြီး ၉-မိုင် ကွာသည်။

ရွှေကျွန်းတော်ရှင်

နှင့်

ကျောက်တောင်ကတော်

မြန်မာပြည် အလယ်ပိုင်း ဧရာဝတီမြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်း၌ တည်ရှိသော ဆင်ပေါင်ဝဲမြို့သည် သရက်မြို့ ခရိုင်တွင် ပါဝင်သော မြို့ကလေးတစ်မြို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းမြို့ကို စောင့်ကြပ်သော မြို့စောင့် နတ်မောင်နှမမှာ ရွှေကျွန်းတော်နှင့် ကျောက်ဆောင်ကတော် ဟု ခေါ်သည်။

သမိုင်းဖြစ်စဉ်မှာ ပုဂံပြည် အလောင်းစည်သူမင်းကြီးသည် ဖောင်တော်ဖြင့် ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်း စုန်ဆင်းတော်မူရာ ဆင်ပေါင်ဝဲအနီးရှိ ကြီးမားသော ဝဲထဲတွင် ဖောင်တော်ကျရောက်၍ မရွေ့ရှားနိုင် ဖြစ်နေသဖြင့် ဖောင်တော်ကို ရွှေ လျှားစုန်ဆင်းနိုင်ရေးအတွက် ကမ်းထက်မှ ဆင်များဖြင့် ဆွဲယူရလေသည်။

ဖောင်တော်ကိုရွှေလျှားရန် ဆင်များဖြင့် အပန်းတကြီး ဆွဲငင်ယူသောအခါတွင် ထီးတော်မိုးတစ်ဖယောင်းသည် ဘုရင်မင်းမြတ်ကို ထီးတော်မိုး၍ပေးရာတွင် အမှုထမ်း လစ်ဟင်း၍ ဘုရင်အား နေပြောတ်တိုးသည့်အတွက် ထီးတော်မိုးကို သတ်ဖြတ်စေသည်။

ထီးတော်မိုးအား သတ်ဖြတ်ရာတွင် ဘုရင်၏ဗိုလ်မှူးများငယ် တစ်ပါးဖြစ်သော ထီးတော်မိုး၏နှမဖြစ်သူက မောင်ကြီးကို ဘုရင်သတ်ဖြတ်သည့်အတွက် ဒေါသထွက်ကာ ဖောင်တော်ဦးကိုထွက်၍ဦးခေါင်းဆေးလေသည်။ မပြုအပ်သည်ကိုပြုသဖြင့် ဘုရင် အမျက်တော်ရှိပြန်ရကား ထီးတော်မိုး၏ နှမကို ကျပ်မျက်ပြန်သည်။

အလောင်းစည်သူမင်းကြီး ဓမ္မဇီဝကျွန်းအထိ ဖောင်တော်လှည့်ပြီးနောက် ပြန်လှည့်တော်မူခဲ့ရာ ဆင်ပေါင်ဝဲအနီး ရောက်သောအခါ ဖောင်တော် မရွေ့မရှား ဖြစ်နေပြန်သည်။

ဤအကြိမ် ဖောင်တော် မရွှေ့မရှားဖြစ်နေသည်မှာ အကြောင်းထူးရှိရမည်ဟု မင်းကြီးတွေးတောကာရေပြင်သို့ ကြိမ်စကြာဖြင့် ရိုက်လိုက်တော်မူရာ ဖောင်တော်ဦး၌ ခူးတုပ်လျက် ပေါ်လာသော ထီးတော်မိုးအစိမ်းနတ်မောင်နှမကို တွေ့ရလေသည်။

မိမိဘို့နေထိုင်ရန် အပိုင်စားနယ်ပယ် ပေးသနား တော်မူပါမည့် အကြောင်း လျှောက်ထား၍ မင်းကြီးက ထီးတော်မိုးအား ဆင်ပေါင်ပေါ် အနီးရှိ ကျွန်းတော်ကိုလည်းကောင်း၊ နှမတော်အား ဆင်ပေါင်ဝဲကမ်းစပ်တွင် စုပုံတည်ရှိနေသော ကျောက်ဆောင် ကျောက်သန့်ကို လည်းကောင်း အပိုင်စားပေးသနားတော်မူခဲ့သည်။

ကျွန်းတော်ရှင်နှင့် ကျောက်ဆောင်ကတော် နတ်မောင်နှမသည် ယင်းဆင်ပေါင်ပေါ်ကို အမြဲစောင့်ရှောက် ကာကွယ်သည်ဟု ဆင်ပေါင်ပေါ်မြို့သို့ မြို့သားများက အယုံအကြည်ရှိကြသည်။ ရပ်ရွာတွင် ဘေးဥပဒ် အန္တရာယ် တစ်စုံတစ်ခုရှိလျှင် နတ်မောင်နှမက ဝင်ရောက်ပူးကပ်ကာ ကြိုတင်ပြောပြ တတ်ကြသည်။ ဝဲကြီးများမှာလည်း ကြောက်မက်ဖွယ် ထူးထူးခြားခြား အသံများ အော်မြည်၍ ဝဲနိမိတ်ကိုလည်း ပြတတ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ကျွန်းတော်ပေါ်သို့ ဆင်များမတက်ရ၊ တက်လာသောဆင်များလည်း အော်ဟစ် ပြေးရတတ်သည်။ ကျွန်းတော်ရှင်နတ်က ဆင်ကို မုန်းခြင်း အကြောင်းမှာ- အလောင်းစည်သူမင်း၏ ဖောင်တော်ကို ဆင်များနှင့်ဆွဲ နေခိုက် ထီးမိုးလစ်ဟင်း၍ အသတ်ခံရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဝဲဏဲမှ ဖောင်ကို ဆင်ဖြင့်ဆွဲရသောကြောင့် 'ဆင်ဖောင်ဆွဲ' အရပ်ဟု ရှေးက ခေါ်ကြသည်။ ကာလကြာ၍ 'ဆင်ပေါင်ဝဲ' ဟု ခေါ်ကြသည်။

မိုးဝင်းရှင်မ

ရှေးသရောအခါ ရေစကြိုမြို့၊ င-မျှာ မည်သောရွာတွင် သူဌေးကြီး တစ်ဦး၌ သားမောင်ဖိုးလွန်း၊ သမီး မနှင်းချို ဟု ရှိသည်။ မိဘနှစ်ပါးဆုံး သော်လည်း ပစ္စည်းများ ခွဲဝေခြင်းမရှိကြဘဲ မောင်နှမနှစ်ယောက် အတူ တကွပျော်ရွှင်စွာနေကြရာ တစ်နေ့သောအခါ လေမိုး ပြင်းထန်စွာတိုက် ခတ်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့နေအိမ်ကြီး ပြိုလဲပျက်စီးပြီး မောင်နှမနှစ်ယောက် စလုံး အသက်ဆုံးရာ ပစ္စည်းကို တပ်မက်မောသောကြောင့် ဥစ္စာစောင်ဖြစ် ပြီး ဟလင်းကြီးမြို့အနီး တောင်တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ပစ္စည်းများကို မြှုပ် ထားကာ အရိမေတ္တယူဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ ကျောင်းတော်ဆောက် လုပ်လှူဒါန်းရန် အဓိဋ္ဌာန်ပြုထားကြလေသည်။

ကာလအတန်ကြာသော် ကိုယ့်ပစ္စည်း ကိုယ်စောင့်ကြစတမ်းဟု သဘောတူ ပစ္စည်းများ ခွဲဝေကြရာ မနှင်းချိုက လူ့ဘဝတွင် ဖခင်ဖြစ်သူက လက်မှီသောပစ္စည်းများကို သီးခြားတောင်းယူသောကြောင့် ၎င်းတောင်ကို 'လက်မှီတောင်း'ဟု ခေါ်သည်။ ကာလကြာ၍ 'လက်ပတောင်း'ဟု ခေါ် ကြသည်။

လက်ပတောင်းတောင်၏ အနောက်ဘက်ရှိ တောင်ကို 'မနှင်းချို' ပြောင်းရွှေ့နေရာ ၎င်းတောင်ကို 'မနှင်းချိုတောင်'ဟု ခေါ်သည်။

တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ နတ်သမီး လှစိတ္တာသည် ကုသိုလ်အဟုန် ကုန်၍ စုတေကျပြီးသော် မနှင်းချို၏တောင်၌ ပေါက်လျက်ရှိသော စံကား ပင်မှ စံကားပွင့်တွင် သံသေဒဇ သန္ဓေယူလေသည်။

သိကြားမင်းသည် ထိုတောင်၌ သီတင်းသုံးနေသော 'သာလင်' မည်သောရသေ့ ကို အကြောင်းသိစေ၍ စံကားပန်းကို ဘေးရန်အပေါင်းမှ စောင့်ရှောက်ရန် တောင်စောင့်တစ်ချောင်း အပ်ခဲ့လေသည်။ ရသေ့ကြီးက

တပည့်ဇော်ဂျီအား အပ်နှံပြီး စံကားပန်းကို စောင့်ရှောက်စေသည်။ ဇော်ဂျီ ကလည်းရသေ ကြီးအတွက်သစ်သီးရှာဖွေရေးရှိသေးသောကြောင့် ကျောက် တုံးကြီးတစ်ခုကို နားလားဥသဘာဝဏ္ဍာန်ပြုပြီး သော်အသက်သွင်း၍ စောင့် ရှောက်စေသည်။

ကောသန္တီပြည် သူရဗလမင်းကို စားတော်အပ်ဆက်သရသော မှုဆိုး ကြီးသည် သမင်လိုက်ရင်း မနှင်းချိုတောင်သို့ ရောက်ရှိရာ စံကားပန်းပွားကြီး ကိုတွေ့မြင်လျှင် 'ဤပန်းပွားကြီးကစား ကြီးမားလှပလှ၏။ သန္ဓေသုတ္တံကိုနိုး အောင်းရာ ဖြစ်တန်ရာသည်။ မင်းကြီးအားဆက်ဆံသူသော ဆုလာဘ်များ စွာရလတ္တံ့ဟု ဆွတ်ခူးမည်ပြုရာ ကျောက်နားသားဥသဘကြီးက လိုက်စေ သောကြောင့် အသက်တေးမှ လွတ်ရုံပြေးခဲ့ရသည်။

ကောသန္တီပြည်ရောက်လျှင် မင်းကြီးအားလျှောက်တင်ရာ စံကား ပန်းပွားကြီးကို မိမိတို့မိမိတိုင် ဆွတ်ခူးယူမည်ဟု ဗိုလ်ခြေအလုံးအရင်းများစွာ နှင့် ချီတက်ဆွတ်ခူးယူပါသော်လည်း ကျောက်နားကြီးနှင့် ဇော်ဂျီကို မနိုင်ဘဲ ပြေးခဲ့ရသည်။

မင်းကြီးသည် သားတော်များဖြစ်ကြသော ဥစ္စေန်ပြည် 'သုရိန္ဒ'မင်း နှင့် အာလာတပွပြည် မာဃရိန်မင်းတို့ထံ စစ်ကူတောင်းရာ အလုံးအရင်းနှင့် ချီတက်လာပြီး ခမည်းတော်တပ်နှင့်ပူးပေါင်း၍ မနှင်းချိုတောင်ကို ဝိုင်းကြ ကုန်သည်။ ဆိုရာတွင် ကျောက်နားနှင့် ဇော်ဂျီကို မနိုင်ဘဲ အရှုံးပေး၍ ပြန်ကြရသည်။

ဤဆွဲအစပြု၍ မနှင်းချိုတောင်ကို 'ဗိုလ်ဝိုင်းတောင်'ဟု ခေါ်သည်။ ကာလကြာ၍ 'ဗိုလ်ဝန်း'တောင်၊ 'ဖိုးဝန်း'တောင်၊ ယခု'ဖိုးဝင်းတောင်'ဟု ခေါ်ကြသည်။

စံကားပွားထဲမှ သန္ဓေသု ပွားချိန်စေ့ဘော့မည်ဖြစ်၍ ရသေ ကြီးက 'မင်းယုတ်မင်းဆိုးဖြစ်သော ကောသန္တီမင်းနှင့် သန္ဓေသု ဝါ၏သမီးနှင့် မထိုက်တန်၊ ပုဂံပြည်ရှင် ပြူးမင်းနှင့်သာ ထိုက်တန်၏။ ဝါ၏သမီးတော် အသားစပ်ရာမှမြောက်ရန် အသင် သွားခေါ်ချေ'ဟု တပည့် ဇော်ဂျီအား ခေါ်ဆိုပေးသည်။

www.burmeseclassic.com

ဇော်ကို ပုဂံပြည်သို့ ရောက်ရှိချိန်တွင် မင်းကြီးအား လျှောက်တင်ရာ အလွန်အားရ နှစ်သက်တော်မူ၍ ညီတော်ဥပရာဇာ ပြုံးမင်းနှင့်အတူ ဗိုလ်ခြေများစွာ ချီတက်လာရာ လမ်းခရီး၌....

- စခန်းချသောအရပ်ကို (စခန်းထောက်)
- ရေရှားပါး၍ ရေကန်တူးသောအရပ်ကို(ကန်တန်း)
- ရွာသူရွာသားများ ပန်းဆက်သောအရပ်ကို (ပန်းဆက်)
- ပထမရွာထက် အထူးပန်းဆက်သောရွာကို (ပန်းထူး)ယခု (မဒူး)
- သန်လျက်ရှင်ခွင်၌ ပိုက်ထားသောအရပ်ကို (ပိုက်သန်လျက်)
- ဆန်ရေပေါများသောအရပ်ကို (မတောင်းတာ)ယခု(မတောင်းတ)
- မင်း, အမတ်,ဗိုလ်ခြေ စုရုံးရာအရပ်ကို (မင်းစု)

ဟု ခေါ်သည်။

ပြုံးမင်းသည် မိုးဝင်းတောင်သို့ ရောက်ရှိပြီး ရသေ့ကြီးထံ သမီးကို တောင်းဆိုရာ ရသေ့ကြီးကလည်း ထိမ်းမြားပေးလိုက်လေသည်။ ညသန်းခေါင်ယံအချိန် ပုဂံပြည်သို့ ပြန်လည်ချီတက်ခဲ့ရာ အမှတ်တက်ချိန် ရွာတစ်ရွာသို့ရောက်၍ ရောက်ရှိလာသော ခရီးပမာဏကို ညီတော်ပြုံးမင်းအား မှန်းဆလျှောက်တင်စေသည်။ ၎င်းအရပ်ကို 'ဆလင်း'ဟု သမုတ်လေသည်။

စံကားမယ်ကို ပြုံးမင်းက သိမ်းယူသွားကြောင်း ကောသန္တီမင်း သူရဗလ ကြားသိသောအခါ အမျက်ဒေါသ ပြင်းစွာ ထွက်ပြီး ဗိုလ်ခြေများစွာနှင့် တိုက်ခိုက်ရာ ပြုံးမင်း, ပြုံးမင်းက နှစ်တိုက်ခိုက်သောကြောင့် ကောသန္တီမင်း စစ်ရေးနိမ့်ပြီး ကိုယ်လွတ် ပြေးရလေသည်။ ပြုံးမင်း ပြုံးမင်းက ငါတို့ ကံသာ၍ ရန်သူကို နိုင်သည်ဟု ဆိုပြီး 'ဆိုအရပ်ကို' 'ကံသာရွာ' ဟု အမည်ပေးလေသည်။

၎င်းရွာ၏မြောက်ဘက်တန်းတန်းတွင် ကောသန္တီမင်း၏သားတော်ဖြစ်သော သူရိန္ဒနှင့် မာဗီရှိန်တို့ကို ကွပ်မျက် လေသည်။

ပြုမင်းသည် ခရီးစဉ်အတိုင်း လာခဲ့ရာ ယာကုန်းအရပ်၌ စံကားမယ် အတွက် ကိုယ်လုပ် မောင်းမမျှား ရွာတော်မူသောအခါ မပန်းဆိုသွန် သမီး မဦးဆိုသူကို တွေ့ရှိ၍ ခန့်ထားတော်မူပြီး မပန်းအား ယာကုန်း အရပ် မဦးအား လေးရွာကို ကံကျွေး သနားတော်မူလေသည်။ ပုဂံသို့ ရောက်ရှိသောအခါ စံကားမယ်ကို တောင်ညာစံ မိဖုရားကြီးအရာ ထား၍ မြှောက်စားတော်မူလေသည်။

ကောသန္ဒီမင်း သူရဗလသည် မမြင်ဖူးသော စံကားမယ်အပေါ် အချစ်ရူးပြီး မရမနေဟု အထွေထွေ ကြံစည်ကာ ဖိုးဝင်းတောင် အရပ်သို့ သွားကာ 'မိကိုး'ခေါ် ကဝေဆရာကြီးထံတွင် အကြံဉာဏ် တောင်းရာ 'မိကိုး'က 'စိုးရိမ်တော်မူပါနဲ့ ဘုရား၊ ကျွန်တော်မျိုးမ ကြံစည်ပေးပါမည်' ဟု လျှောက်တင်ပြီးသော် ပုဂံပြည်သို့ သွားရောက်၍ စံကားမယ်၏ အစေ အပါးအဖြစ်နှင့် ခစားပြီး စံကားမယ်ကို ရူးသွပ်အောင် ပြုစားလေသည်။

စံကားမယ်လည်း အရူးကြီး ရူးပြီး ပြေးလွှားနေရင်း ဖိုးဝင်းတောင် သို့ ရောက်ရှိလာရာ ဥစ္စာစောင့်မနှင်းချိုက သူနှင့်အတူ နေရန် လှူသက် ခြေ၍ နတ်သက်၌ တည်စေ၏။

ပြုမင်းသည် စံကားမယ် ပျောက်ကွယ်သွား၍ ဖိုးဝင်းတောင်အရပ် သို့ လိုက်၍ရှာရာ စံကားမယ်က အစိမ်းဘဝနှင့် ကိုယ်ထင် ပြုလေသည်။ ပြုမင်းသည် စံကားမယ်၏ အလောင်းကို ကောင်းမွန်စွာ သင်္ဂြိုဟ်ပြီးနောက် တောင်ကုန်းပေါ်၌ နတ်ကုန်း ဆောက်လုပ်ပေး၏။ ထိုအခါမှစ၍ 'ဖိုး ဝင်းရှင်မ'ဟု ကိုးကွယ်ကြသည်။

ပြုမင်း၊ ပြုံးမင်းတို့သည် ပုဂံပြည်သို့ မပြန်တော့ဘဲ စံကားမယ်ရှိရာ အရပ်၌သာ နေတော့မည်ဟု 'ဟလင်းကြီး' အရပ်၌ မြို့သစ် နန်းသစ်များ တည်ကာ 'ဟံသာနဂရ' ပြည်ဟု သမုတ်ပြီး အသက်ထက်ဆုံး စံနေစေ သည်။

ပြုမင်း၊ ပြုံးမင်းနှင့် နောက်ပါ အခြေအရံများပါ ဖိုးဝင်းတောင် ပေါ်တွင် တည်ထား ကိုးကွယ်ကြသော စေတီ၊ ရုပ်ပွား ဆင်းတုအင်္ဂါ များမှာ-

ရွှေ၊ လ၊ ဝင်း၊ လင်း၊ ရင်၊ ရွှာ၊

ဆိုသော အလင်္ကာအတိုင်း (၄၄၄၄၄၄) လေးသိန်း၊ လေးသောင်း၊ လေးထောင်၊ လေးရာ၊ လေးဆယ်၊ လေးဆူ ရှိသည်။

ရင်းပြင် -

ကျောက်ထီး

ကျောက်သပိတ်

ကျောက်ပလ္လင်

ကျောက်သင်ပုတ်စင်

ကျောက်ဂူ

လုံဏ်နန်း

အာရုံခံ

ပုခံဝ

အစရှိသော အဆောက်အအုံတို့လည်း များစွာ ရှိသေးသည်။

စေတီ၊ ရုပ်ပွား၊ ဆင်းတုတော်များနှင့် အဆောက်အအုံ မှန်သမျှ တို့ကိုကျောက်သားပကတိ ကျောက်တောင်ကြီးကို ထွင်းဖောက် ဖြိုဖျက် ပြုလုပ်ထားသော ရှေးမြန်မာ့ ကျောက်ဆစ် အနုပညာသည် လက်ရာများ အပြင် ယခုခေတ် ကျောက်ဆစ် အနုပညာသည်များတို့၏ လက်ရာလည်း အနည်းအကျဉ်း ရှိသည်။

ဖိုးဝင်းတောင် အထက်တောင်ပေါ်တွင် နားလားဥယျာဉ် သဏ္ဌာန် ကျောက်တုံး ကျောက်ရုပ်ကြီးကား ယခုတိုင် ရှိ၏။

ဖိုးဝင်းတောင်သည် မုရွာခရိုင် မုရွာမြို့ အနောက်ဘက်စာမ်း ဆားလင်းကြီးမြို့နယ်တွင် တည်ရှိသည်။

ပြာပုံတောင်ရှင်မ

မိစ္ဆာမြို့အနောက်ဘက်ကမ်း အလောင်းတော် ကထာပထုရားစွန်းရာ
လမ်း ပြာပုံတောင်တွင် နတ်ကွန်းနတ်နန်းနှင့် ရှိသော ပြာပုံတောင်ရှင်မ
သည် ဗုဒ္ဓကျိတိုက် ယင်းမာပင် အနောက်နားရှိ ပြောင်းရွာသူ မမယ်ပြု
ဖြစ်သည်။

သမိုင်းဖြစ်စဉ်မှာ မယ်ပြု၏ မိခင်သည် သင်မရှိဘဲ ခါချဉ်အနက်ကိုက်၍
ပဋိသန္ဓေရှိပြီး မယ်ပြုကိုမွေးဖွားလေသည်။ ပြောင်းပြာရွာအနီးလက်ကောင်း
ရွာနေ မောင်ဖြစ်သူက လင်မရှိဘဲ သန္ဓေတည်သည်ကိုရှက်၍ အခေါ်အပြော
မရှိ ဖြတ်ထားသည်။

မယ်ပြုကို ကင်ပွန်းတပ်မည် ပြုလုပ်သောအခါ ၎င်း၏အမေက သူ၏
မောင်ကို ဖိတ်ကြားထားရာ လာမည်ထင်၍ မုန့်များနှင့် လမ်းက သွားကြို
နေရာ မလာသောကြောင့် ဝမ်းနည်းစိတ်နာပြီး မုန့်များကို အနီးရှိချောင်း
ထဲသို့ ပစ်ချလိုက်ရာ ယခုတိုင် 'မုန့်ပစ်ချောင်း'ဟု ခေါ်သည်။

မယ်ပြုအရွယ်ရောက်သောအခါ အလွန်လှပဆဖြင့် ဖြတ်ထားသော
မောင်၊ မယ်ပြု၏ဦးလေးက ချစ်ခင်သဘောကျ၍ သူ၏ယားနှင့် မောင်နှမ
ဝမ်းကွဲချင်း လက်ဆက်ရန် အကြောင်းကြားရာ မယ်ပြု အမေက စိတ်နာ၍
မပေးစားဘဲ နေလေသည်။

မောင်ဖြစ်သူက စိတ်ဆိုးပြီး ပေါက်ကွဲပြည် ကျန်စစ်မင်းထံ မိန်းမချော
ရှိကြောင်း လျှောက်လေသော် ဘုရင်က ကောက်ယူမည် ရှိရာ မယ်ပြု
အမေက မင်းနှင့် မဆက်ဆံလိုသောကြောင့် အင်္ဂါမစုံလျှင် မင်းခံကက်
ယူမည် မဟုတ်သောကြောင့် မယ်ပြု၏ လက်ညှိုးကို ကိုက်ပြတ်လိုက်လေ
သည်။

ပြာပုံတောင် ရှင်မ

၁၃၅

ကျန်စစ်စင်းက ကောက်ယူသွားသောအခါ အင်္ဂါမစုံသည်ကို သိ၍ အိမ်နိမ့်၌ထားစဉ် ကွမ်းရေတော်ကို မောင်ငုံနှင့် ပေတ္တာစုံပြီး ပြာပုံတောင်သို့ ပြေးခဲ့ကြလေသည်။ မောင်ငုံက 'ဤတောင် အာတောင်လဲ' မေးရာ (အိုဘွဲ့တောင်အို လင်မလို၊ အိုဘွဲ့တောင်မ လင်မရ) ဟု မယ်ဖြူက ပြန်ပြောလေသည်။

မယ်ဖြူမှာ ရှေးဘဝက ပြာပုံတောင်တွင် နတ်ဖြစ်ဖူးပြီး အဓမ္မနတ်သမီးနှင့်နေရာ နတ်သမီးက လင်ယူသည်ကို မကြိုက်သောကြောင့် မောင်ငုံကို ကျားနှင့်တိုက်သတ်လိုက်သည်။ မယ်ဖြူလည်း မကြာမီသ၍ နတ်ဖြစ်သည်။

မယ်ဖြူသည် လူ့ဘဝက အဝတ်တန်ဆာ ကောင်းစွာမဝတ်ရသူ ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးဝတ်ဆင်လာလျှင် မနာလိုတတ်သောကြောင့် ပုတီးလက်ကောက်၊ နားတောင်းစသည်တို့ ဝတ်ဆင်လာသူများသည် ထိုပြာပုံတောင်ရောက်လျှင် ချွတ်၍ သိမ်းဆည်းယူဆောင်ကြရသည်။ သို့မဟုတ်က လေပြင်းမုန်တိုင်း၊ မိုးကြီး၊ မှောင်ကြီးကျ၍ မူးခေ ထိတ်လန့်တတ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ပြောင်းပြာ-မြို့ကြီး အစရှိသောအရပ်ရပ်မှမိန်းမများသည် သူတို့ဝတ်ဆင်သော ပုတီး၊ နားတောင်း၊ လက်ဝတ်လက်စားများကို မယ်ဖြူနတ်ကုန်းတွင် တင်ဆက်မြှောက်သံပြီးမှ ဝတ်ဆင်ကြရသည်။

မယ်ဖြူသည် မိမိအဖြစ်နှင့် မိမိရွာကိုခံစားနာ၍ ကျိန်ဆဲခဲ့သည့်အတိုင်း ပြောင်းပြာရွာတွင် တစ်နှစ်သုံးသီးစားရသော်လည်း ကြွေးမြီမကင်းကြသည့်အပြင် သုံးနှစ်အတွင်း မိန်းမချောတစ်ယောက် ထွန်းကားသော်လည်း ကိုယ်ပျက်စီးသွားတတ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

ကျောက်တိုင် ရှင်မ

သက္ကရာဇ် ၆၃၀-ပြည့်နှစ် လင်းဇင်းမင်းဆက်ဖြစ်သော 'ဗြာဟ္မသွန်' မင်းနှင့် ကျွမ်းမင်းသမီးတို့ စုလျားလက်ထပ်ပြီးနောက် နဂါးသေခွာတွင် တနင်္သာရီမြို့ကို တည်ထောင်ရာ ရေဖျက်သောကြောင့် မြို့တည်၍ မရဘဲ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပျက်စီးလေသည်။

၆၃၅-ခုနှစ် မြို့တွင်းမြို့ပြင်သို့ စနည်း တပေါင်ကိုနာစေရာ အရှေ့ဆင်ဖြူတံခါးအနီး၌ ကျောင်းသားအရွယ်သုဝဏ်တို့ ကစားနေရာမှ...

'အောင်ပါသူ ကျောက်တိုင်စောင်းမှတိုင်းရွှေပြည် သာယာလိမ့်လေး' ဟု သီဆိုနေကြသော တပေါင်သီချင်းကို ကြားသိခဲ့ရသော မှူးမတ်များက မင်းကြီးအား လျှောက်တင်လေရာ 'အောင်ပါသော အမည်နှင့် လူကိုရှာ ပေးမိမ်းဆီး၍ မြို့တည်အထိမ်းအမှတ်ကျောက်တိုင်မှာ စတေးရမည်' ဟု အမိန့် ချမှတ်လေသည်။

အမတ်ဝန်တို့က ရပ်ကွက်အနှံ့ လူစာရင်း ကောက်ယူပြီးလျှင် ည သန်းခေါင်ယံအချိန် အိမ်ရှေ့တွင်ရပ်၍ 'အောင်ပါသောအမည်ကို ခေါ်ခဲ့သော် မထူးကြလေနှင့်၊ ထူးခဲ့သော် အရှင်လတ်လတ် မြို့တည် အထိမ်းအမှတ် ကျောက်တိုင်တွင် စတေးလိမ့်မည်' ဟု ဘုရင့်အမိန့်နှင့်ကြေညာကာ မောင်းစည် လှည့်စေသည်။

တောင်ဘက် ယိုးဒယားတံခါးအနီး ကုန်သည်ကြီးတစ်ဦးတွင် 'မယ်အောင်သာ' ဟူသော သမီးချောတစ်ယောက်ရှိရာ သူဌေးသားတစ်ယောက်နှင့် ထိမ်းမြားပေးထား၍ သုံးနှစ်အရွယ် သားယောက်ျားလေးတစ်ယောက်နှင့် ပဋိသန္ဓေ ၇ လရှိ၍ နေလေသည်။ မိဘ၊ လင်သား၊ ဆွေမျိုးများက ဘုရင့်အမိန့်သံ ကြားရစဉ်ကပင် မယ်အောင်သာအဘွက် စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်ကြပြီး ညသန်းခေါင်ယံအချိန် လာခေါ်လျှင် မထူးရန် အတန်တန်မှာကြားသတိပေးကာ အစောင့်အကြပ်ကြီးစွာနှင့် နေလေသည်။

မယ်အောင်သာမှာလည်း ဘုရင့်အမိန့်သံ ကြားသိရသောနေ့ကစပြီး ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်ကာ ပြီးလိမ်း ဝတ်ဆင်ပြီး သီချင်းတေးကျော်ကျော်နှင့် နေလေသည်။

တစ်နေ့ ညသန်းခေါင်ယံအချိန် မင်းမူး၊ မတ်တို့ မောင်းစည်လည်
ခတ်၍ လှည့်လည်ခေါ်ရာ မယ်အောင်သာ အိမ်ရှေ့သို့ရောက်သောအခါ
'အို...သမီး မယ်အောင်သာ'ဟု ခေါ်လိုက်ရာ မယ်အောင်သာကို မည်သူ
ကမျှ ချုပ်တည်း ဆွဲထား၊ ပါးစပ်ပိတ်မရဘဲ 'ရှင်... ကျွန်မလာပါပြီ' ဟု
ပြောကာ အတင်းချွန်းကန် ခုန်ပေါက်ပြီး အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းပြေးလေတော့
သည်။

မြို့တည် မော်ကွန်းကျောက်တိုင် စိုက်ထူရန် တွင်းအနီးသို့ ရောက်ရှိ
သောအခါ မယ်အောင်သာသည် အားရဝမ်းသာနှင့် တွင်းထဲသို့ ခုန်ဆင်း
ပြီး ပုဆစ်တုပ်ကာ နန်းတော်ရှိရာဘက်နှင့် မိဘ၊ လင်သွားများရှိရာ အိမ်
ဘက်သို့ လှည့်၍ ကန်တော့ပြီးနောက် ကျောက်တိုင်ကို အမြန် ထိုးစိုက်ချ
လိုက်ရန် ပြောသောကြောင့် မူး၊ မတ်တို့က ကျောက်တိုင်ကို ထိုးစိုက်ချ
လိုက်ရာ ကျောက်တိုင်ထိပ်သို့ သွေးများ ပန်းထွက်လာလေတော့သည်။

မယ်အောင်သာကို ကျောက်တိုင် စတေးလိုက်မှ မြို့တည်ရာ အောင်
မြင်သွားပြီး ယခုတိုင်အောင် ရေများစွာ မကြီးဘဲရှိ၏။ ၎င်းအား တနင်္သာရီ
နယ်သူ၊ နယ်သားများက 'ကျောက်တိုင်ရှင်မ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'အောင်
သာရှင်မ' ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်လျက် အရိုအသေ ပြုကြပြီး နှစ်စဉ်
နတ်ကန္တာပဲ့ အကြီးအကျယ် ပြုလုပ်ကျင်းပကြလေသည်။

တနင်္သာရီမြို့တွင် ဘေးဥပဒ် တစ်စုံတစ်ရာ အထိအခိုက်တွေ့ကြမည်
ဆိုလျှင် လပြည့်၊ လကွယ်နေ့များ၌ ကျောက်တိုင်ထိပ်ဖျားမှ သွေးစိမ်း
သွေးရှင်ထွက်လာသည်ဟု ဆိုကြသည်။

မည်သည့် လူမျိုးမဆို နတ်ကွန်း အတွင်းသို့ ဝင်လျှင် ဖိနပ်ချွတ်၍
အရိုအသေပြုပြီးမှ ဝင်ကြရလေသည်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ(၁၅)ရက်နေ့
မြန်မာပြည်တစ်ရပ် 'ဆာချာလ်အင်းနစ်' တနင်္သာရီသို့ရောက်လာစဉ် ဖိနပ်
ချွတ်၍ အရိုအသေပေး၍ ရောက်လာပြီး သူရောက်ရှိကြောင်းကို ကြေးပြား
တွင် စာရေး၍ ဆွဲသွားသည်။

၎င်း ကြေးပြားကို ဂျပန်ခေတ်က ဂျပန် ခရိုင်အရာရှိက ပြတ်ယူ
သွားပြီးနောက် ၇ ရက်မျှ ကြာသောအခါ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်
သိ၊ ကြေးပြားကို နတ်ကွန်းသို့ပင် ပြန်ပို့ပေးပြီး ခိုတ်ဆွဲသွားကြသည်ဟု
ဆိုကြသည်။

ဖျာလိပ်နတ် မအောင်ဖြူ

သက္ကရာဇ် ၅၉၆ မှ ၆၁၂ အထိ ပေါက်ပြည်၌ ထီးနန်းစိုးစံသော ကျစွာမင်းလက်ထက် အောက်မြို့ဒေသ မြို့သုံးမြို့ကို အပိုင်စားရသော သုံးမြို့ရှင်သည် ဟံသာဝတီပြည် မြို့တည်ရာ၌ (အချို့ ယာယာဝတီမြို့ဟု ဆိုကြသည်) မြို့ရိုးတိုင် ထူမရသောကြောင့် ပုဏ္ဏားမြို့၊ ပုဏ္ဏားညိုတို့အား မေးမြန်းသည်တွင် ပုဏ္ဏားတော်များက 'အောင်ပါသော တနင်္ဂနွေသမီးတစ်ယောက် ဖျာလိပ်ကိုပွေ့လျက် အချိန်အခါကျလျှင် လာပါလိမ့်မည်' ဟု လျှောက်တင်ကြသဖြင့် ဘုရင့်အမိန့်တော်အရ အမှုထမ်းများ စောင့်ဆိုင်းနေကြလေသည်။

သုံးမြို့ရှင်၏ တူတော် ပညာဗလအမတ်သည် မြို့ပန်သမီးကို မယူဘဲ ဆူကြီးသမီး မအောင်ဖြူကို ယူလိုက်သဖြင့် မြို့ဝန်မင်းသည် ပညာဗလအပေါ် အမျက်ထွက်ပြီး 'တိုင်းပြည်ကို လုပ်ကြံပါလိမ့်မည်' ဟု ဘုရင်အား ကုန်းချောသောကြောင့် သုံးမြို့ရှင် ယုံကြည်တော်မူကာ ပညာဗလကို ဖမ်းဆီးအကျဉ်းချထားရုံမျှမက ၎င်း၏နှမ 'မင်းလှ' ကိုပါ ဖမ်းဆီး၍ သိမ်းပိုက်ယူရန် ကြံပြန်သည်။ မမင်းလှသည် ဦးရီးဘော် သုံးမြို့ရှင် ပြုမူချက်ကို မခံဘဲ အသက်ကိုအောင်၍ အဆုံးစီရင်လိုက်ရာ အနိစ္စရောက်ပြီး သုံးပန်လှနတ် ဖြစ်သည်။

၎င်းသုံးပန်လှနတ်သည် အပျိုစာဝ၌ ကွယ်လွန်သဖြင့် သမီးရည်းစား စုံတွဲ နေထိုင်မှုများ အချစ်နှင့်ပတ်သက်သော ကိစ္စများကို မကြိုက်တော့

မအောင်ဖြူသည် ၎င်း၏ယောက်ျား ရာဇဝတ်သင့်သည် ကြားတော့ဆံ့ရန် လိုက်လာသည်တွင် ချက်ပြုတ် နေထိုင် စားသောက်ရန်အတွက် ခယ်အိုးကိုရွက် ဖျာလိပ်ကိုပိုက်၍ လိုက်လာလေသည်။

စောင့်ဆိုင်းနေသော မင်းမှုထမ်းများက စောင့်ဆိုင်း၍ ဖမ်းဆီးမေးမြန်းရာတွင် ဗုဒ္ဓကားတော်များ စောပြောချက်အတိုင်း အောင်ပါသော တနင်္ဂနွေသမီး ဖြစ်နေသည်နှင့် မြို့ရိုးတိုင်ထူမည့် တွင်းထဲတည့်ပြီး စတေးလိုက်ကြသည်။

မစတေးမီ မအောင်ဖြူက အပြစ်မရှိသော မိမိအား စတေးသည့် အတွက် ဟံသာဝတီနယ်တွင် (အချို့က-သာယာဝတီနယ်ဟု ဆိုကြသည်) ထိရစ္ဆာန်ဖြစ်က တိရစ္ဆာန်ဆိုး လူဖြစ်က လူဆိုးများသာ ဖြစ်ကြပါစေ၊ ကြီးပွားခြင်းလည်း မရှိကြပါစေနှင့် ဟု ကျိန်ဆဲသွားလေသည်။

လင်ကိုချစ်သော မိမိသည်လည်း 'ဖြစ်ရာဘဝတွင် မိမိ၏လင်ယောက်ျားနှင့် ပေါင်းသင်းရပါစေလား' ဟု ဆုတောင်းသွားသည့် အတိုင်း ဘီလူးမဘဝသို့ ရောက်ရှိကာ ထောင်သွင်း အကျဉ်းချထားသော ၎င်း၏ယောက်ျား ဗညာဗလ အမတ်ကို တန်ခိုးဖြင့်ယူဆောင်၍ ၎င်းပိုင်ဆိုင်ရာ နယ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားပြီး ပေါင်းသင်းနေထိုင်ကြရာ သားတစ်ယောက် ပွားမြင်လေသည်။

ထိုသားသည် ဘီလူးမနှင့်လူညား၍ ပေါက်ဖွားမအာကြောင့် ခွန်အားဗလ ကြီးမားကာ အရွယ်ရောက်ချိန်၌ ခြေဖဝါးလည်း တစ်တောင်ရှိ၍ ဆင်ကိုပင် ဖမ်း၍ အစွယ်ချိုးနိုင်သော စွမ်းရည်သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ၎င်းကို 'ခြေရာတစ်တောင် မောင်မခေါင်' ဟု ခေါ်သည်။

'ခြေရာတစ်တောင် မောင်မခေါင်' သည် ဖခင်၏ ပြောပြချက်အရ လူသားများ နေထိုင်ရာသို့ သွားချင်လှသည်က တစ်ကြောင်း၊ မယ်တော်မှားလည်း ဘီလူးမဖြစ်သည်က တစ်ကြောင်းကြောင့် ဖခင်နှင့်မယ်တော် သစ်သီးသွားရှာခိုက် ဖခင်ကိုထမ်း၍ ပြေးလေသည်။

မယ်တော်ဘီလူးမလည်း သိလျှင်သိချင်း လိုက်လေရာ သူပိုင်သော နယ်ပယ်ကို ကျော်လွန်သွားပြီးဖြစ်သဖြင့် မလိုက်တော့ဘဲ သားနှင့်လင်ကို ခေါ်ရင်း အော်ရင်းဖြင့် ရင်ကွဲနာကျ သေဆုံးလေသည်။

ဘီလူးမဘဝ ဆုံးသောအခါတွင်မူ ဘဝဖြစ်စဉ်ကို စိတ်စောမူကြောင့် လူ့ဘဝ မအောင်ဖြူ ဖြစ်ခဲ့စဉ်က ကျန်ရှိခဲ့သော ဖျာလိပ်ကို သတိရစွဲလမ်းချက် ဥပါဒါန်ကြောင့် 'ဖျာလိပ်နတ်မအောင်ဖြူ' ဖြစ်လေသည်။

၎င်းဖျာလိပ်နတ် မအောင်ဖြူကို တင်မြှောက်ရာတွင် ကန်တော့ပဲ့တွင် ထည့်ရိုး အုန်း၊ ငှက်ပျောကို ထည့်၍ ပဲ့ရှေ့၌ ဖျာလိပ်သစ်တွင် ထဘီအင်္ကျီ ဆံစုံ၊ ဘီး-စသည်တို့ဖြင့် လှကဲ့သို့ ဝတ်ဆင်လျက် ကျောက်ပျဉ်းသနပ်ခါး တိုးမွန်တို့ဖြင့် အဆင်သင့်ထားရလေသည်။

လင်နှင့်သားကို စိတ်နာသောကြောင့် တင်မြှောက် ပသသောအခါ ယောက်ျားများ ကိုင်တွယ်ခြင်း မပြုရ၊ မိန်းမများသာ ကိုင်တွယ်ခြင်းပြုရပြီး အပျိုအရွယ် အမျိုးသမီးကလေးများ ဆုံမိကြသည့်အခါ မိမိရည်မှန်းထား သူနှင့် ပေါင်းသင်းရမည် ဖြစ်ပါလျှင် မအောင်ဖြူ သခင်မကြီးက ဘယ်နှစ် ချက် ရိုက်ပြတော်မူပါ-အစရှိသည်ဖြင့် အပျော်အသါ၊ ရယ်စရာ မေးမြန်း ကြသည်။ အမျိုးသမီးလောကတွင် အထူးထင်ရှားသော 'မအောင်ဖြူ' နတ် ဖြစ်ပါပေသည်။

ကြက်သမားနတ်

ပညာဗလ အမတ်နှင့် သား ခြေရာတစ်ဟောင်း မောင်မခေါင်သည်
'သုံးမြို့ရှင်' ဘုရင်ထံတွင် အမှုတော်ပြန်၍ ထမ်းကြရာ တစ်နေ့သော်တော
ဆင်ရိုင်းကြီးတစ်ကောင် အလွန်သောင်းကျန်းနေ ရာ မည်သူမျှ မဖမ်းဆီးဝံ့
ကြချေ။

ထိုဆင်ရိုင်းကြီးကို မောင်မခေါင် ထွက်၍ ဖမ်းဆီးသောအခါ ရရှိ
လာပြီး ဘုရင်ကို ဆက်သသည့်အတွက် အားရစောင့်မူ၍ မောင်မခေါင်အား
'စစ်ဗိုလ်-သက်တော်မြဲ' ရာထူး တိုးမြှင့် မြှောက်စားလေသည်။

ကြက်တိုက် ဝါသနာပါသော သုံးမြို့ရှင်သည် ကြက်တိုက်ပွဲသို့သွားရာ
နောက်ကျ၍ ရောက်သွားသည့်နှင့် ကြက်တိုက်ကစားဖက် ဖြစ်ကြသော
ပြည်ဘုရင်က လောင်ပြောင် ပြက်ရယ် ပြုခြင်းကို ခံရသောကြောင့်
မောင်မခေါင်အား 'နှင်ဆင်ကောက်နောက်ကျလို့သာ ငါ့အရှက်ရသည်' ဟု
မျက်နှာကို ခြေနှင့်ကန်လိုက်သောကြောင့် ရန်ငြိုးထားပြီး ပုန်ကန်လေသည်။

သုံးမြို့ရှင်က မောင်မခေါင် ဖမ်းပေးသော ဆင်တော်ကို စီး၍
တိုက်ရာ ဆင်တော်မှာ မောင်မခေါင်၏ အသံကြားရရှိနှင့် လန့်၍ပြေးစဉ်
သုံးမြို့ရှင်ကို မောင်မခေါင်က လှံနှင့်ဆိုးလိုက်သဖြင့် ကံကုန်ပြီး သုံးမြို့ရှင်
နတ် ဖြစ်သည်။ အချို့က 'ကြက်သမားနတ်' ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။

ကြက်သမားများ ကြက်တိုက်ရာတွင် 'သုံးမြို့ရှင်' နတ်ကို ပုသ
တင်မြှောက်လျှင် နိုင်စမြဲဟု ယုံကြည်ကြသည်။

နတ်တင်မြှောက်ရာတွင် ကြက်နှင့်ပတ်သက်သော အရာ ဘာတစ်ခုမျှ
မပါရစေဘဲ ငှက်ပျောသုံးဖီး၊ ဆီမိ သုံးတိုင်၊ ပန်းသုံးမျိုး၊ ကွင်းသုံးယာ
ထက်ဖက်သုံးပုံ၊ အုန်းတစ်လုံးနှင့် ကန်တောပွဲ ပြင်ဆင်၍ တင်ရသည်။

နံကရိုင်း

နံကရိုင်းမယ်တော်

မွန်လူမျိုးများ ရိုးရာနတ် ဖြစ်သည်။ နံကရိုင်းနတ် သမိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍-

၁။ ဇာတ်သဘင်သည်များ ကပြသော သမိုင်းနှင့်

၂။ မွန်ရာဇဝင်နှင့် အစတီပေါင်းချုပ် သမိုင်း

အရ ၂-မျိုး တွေ့ရသည်။

ပထမ ဇာတ်သမိုင်း နံကရိုင်းကို တင်ပြပြီး ဒုတိယ မွန်ရာဇဝင်နှင့် အစတီပေါင်းချုပ် သမိုင်းအရ နံကရိုင်းကို တင်ပြပါမည်။

ဇာတ်သမိုင်း နံကရိုင်း

သက္ကရာဇ် ၁၈၇၂ခုနှစ် ဟံသာဝတီ ထီးနန်းစံမြန်းသော သမဏ မင်းကြီးသည် ဝိမလ အမည်ရှိသော ညီတော်အား အိမ်ရှေ့မင်းအဖြစ်နှင့် ချီးမြှောက်ပြီးနောက် 'ငါ၏ညီတော်သည် တက္ကသိုလ်တိုင်းပြည်သို့ သွားရောက်၍ ပညာသင်ကြားချေ၊ ပညာတတ်မြောက်ပြီး တိုင်းပြည်ပြန်ရောက်လာလျှင် ကြီးစွာသော ချီးမြှောက်ခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူမည် ဟု ကတိထားတော်မူသည်နှင့် ညီတော် ဝိမလမင်းလည်း တက္ကသိုလ် ထိုင်းပြည်သို့ ပညာသင်ရန် သွားလေသည်။

သမလမင်းကြီးသည် ရွှေဖရုံမယ်နှင့် သန္ဓေရှိသည် ဆိုသော သန္ဓေ သူ မင်းသမီးကို ရွှေဖရုံမယ်ဘို့ တပ်၍ သိမ်းပိုက်ပြီး မိဖုရားကြီးအရာ ထား၍ စံစားလျက် နေရာ ကာလတာရှည်လတ်သော် ညီတော် ဝိမလ မင်းသားကို မေ့လျော့နေသည်။

ဝိမလမင်းသားသည် ပညာတတ်မြောက်ပြီး တိုင်းပြည်သို့ ပြန်ရောက် လာရာ နောင်တော် ကတိမတည်ဘဲ လျစ်လျူပြုထားသည်နှင့် အမျက် ထွက်ပြီး သမလမင်းကြီးကို လုပ်ကြံသည်နှင့် ထီးနန်းကိုလည်း သိမ်းယူ လိုက်လေသည်။

ထိုအခါ ရွှေဖရုံမယ်တွင် သားတော်ကလေးကို ဖွားမြင်လေသည်။ ယင်းသို့ ဖွားမြင်သော သားတော် ကလေးကို သတ်စေဟု ဝိမလက မိန့် တော်မူလေသည်။ ရွှေဖရုံမယ်သည် စိုးရိမ် ထိတ်လန့်လျက် သားတော် ကလေးကို ယူဆောင်လျက် ကျွဲကျောင်းရာ အရပ်နှင့် နီးစပ်သော တော ထဲ၌ ဖုံးဝှက်၍ ထားလေသည်။

နတ်ရွာစံ သမလမင်းကြီးသည် ရုက္ခစိုး ဖြစ်နေပြီး သားတော် ကလေးကို စောင်မ ကြည့်ရှုသည်နှင့် 'နံကရိုင်း' အမည်ရှိသော နတ်ကျွဲမ ကြီးက တွေ့ရှိရာ နို့တိုက်ကျွေးမွေးလာသောကြောင့် အရွယ် ကြီးမားပြီး ခွန်အား ဗလနှင့် ပြည့်စုံသော အရွယ်သို့ ရောက်ရှိလာလေသည်။

မွန်လူမျိုးတို့က အလိုမရှိ၍ နှင်ထုတ်ခြင်း ခံရသော ဟိန္ဒူလူမျိုး တို့သည် ယံသာဝတီ ပဲခူးမြို့ကို တိုက်ခိုက် ဖျက်သိမ်းယူရန် အရပ် ခုနစ် တောင်ရှိ လန်ဗား အမည်ရှိသော ကုလားကြီးကို တပ်မူး ငြိလုပ်၍ သင်္ဘော ခုနစ်စင်းနှင့် လာရောက်ကြပြီးလျှင် စစ်ပြုမည့် အကြောင်း သတိစာပို့ သည်တွင် ဝိမလမင်းကြီးသည် ကုလားထို့၏ ဘေးရန်ကို တိုက်ခိုက် ဖျက် ဆီးခြင်းငှာ တတ်စွမ်းနိုင်သော လူစွမ်းကောင်းကို တိုင်းပြည်ထဲ၌ မင်း ချင်းတို့ကို စေလွှတ်၍ ရွာပွေ့သော်လည်း လူစွမ်းကောင်းကို မတွေ့ချေ။

မုဆိုးတစ်ယောက်သည် သား အမဲ အရှာသွားရင်း တောကျွဲအုပ် ထဲ၌ ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသော လူငယ်တစ်ယောက်ကို တွေ့ခဲ့ကြောင်း ပြင် သူ၏ဇနီးကို ပြောပြသောအခါ မုဆိုး၏ဇနီးက ဘုရင်မင်းပြတ်ထံ ဝင်၍ လျှောက်ထားလျှင် ဆုတော်လာဘ်တော်များ ရလိမ့်မည်အကြောင်း ပြော၍ မုဆိုးက ရွှေတော်ဝင်၍ သံတော်ဦးတင်ရာ အားရဝမ်းသာတော် မူရှိလှသဖြင့် မျိုး မတ်များတို့အား လူစွမ်းကောင်းကို ရွှေတော်သို့ ခေ

ဟူ သွင်းရန်စေလွှတ်လေသည်။ မျိုး၊ မတ်များကလည်း လူစွမ်းကောင်း ရှိရာ အရပ်သို့ သွားရောက် ခေါ်ယူခဲ့သည်။

ရှေ့တော်သို့ ရောက်သောအခါ ရုက္ခစိုး သမလမင်းကြီးက ဟိုယ် ထင်ရှား ပြုပြီး ထိုလူစွမ်းကောင်းသည် သူ၏သားတော် ဖြစ်ကြောင်း ပြော ပြသည့်အတွက် ဝိမလမင်းကြီးက သူ၏ တူတော်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သိသည်နှင့် ချီးမြှောက် သူ့ကောင်း ပြုပြီး ရန်သူအပေါင်း အောင်နိုင်ရန် အလို့ငှာ အစွဲပြု၍ 'အဿကုမ္မာ' ဟူသော အမည်ကို မှည့်လေသည်။

အထွေးတော် ဝိမလမင်းက မြစ်မှားမိသော အပြစ်ကို ဝန်ချတောင်း ပန်ပြီးနောက် ရောက်လာသော ကုလား လန်ဗားရန်ကို ခုခံတိုက်ခိုက် ပေးရန် ပြောဆိုလေသည်။

အဿကုမ္မာမင်းသားက ၇-ရက် ဆိုင်းရန် တောင်းပန်ပြီးလျှင် မိခင်သဖွယ် နို့တိုက်ကျွေးကာ မွေးပေးသော နံကရိုင်း ကျွဲမကြီးထံသို့ ပြန်ပြီးလျှင် ခွင့်ပေးရန် တောင်းပန်လေသည်။

မိခင် နံကရိုင်းကျွဲမကြီး ခွင့်ပေးပြီး ရန်သူကို မည်သည့်နည်းနှင့်တိုက် နိုင်လျှင် အောင်မြင်မည်ဟု သွန်သင်ပေးလိုက်လေသည်။ အဿကုမ္မာ ပြန် လာသောအခါ လမ်းခွလတ် အရောက်တွင် မြစ်ကြီးတစ်ခုကို ဖြတ်ကူးမည် ဟု ပြုလုပ်စဉ် ဒီရေတိုး၍ လှိမ့်တက်လာသည်နှင့် ဒီရေမတက်ရအောင် အဿကုမ္မာက ဖမ်းဆီး တားမြစ်လိုက်လေသည်။ ထိုအခါ 'မေခလား' နတ် သမီး ပေါ်လာပြီး သူ၏ ဒီရေကို တားမြစ်ရမည်လောဟု အပြစ် ဆို သည်။

ရင်းနောက် 'အချိန် တစ်မောင်းအတွင်း ဒရယ်ကျောပြောင် အမြီး တစ်ထောင်ကို အဿကုမ္မာ ဖြတ်ပေးရမည်၊ မေခလားနတ်သမီးက ချည် ခင်တစ်ထောင်ကို ရှာ၍ ပေးရမည်၊ ရွှံ့သောသူက နိုင်တဲ့သူ ခိုင်းရာ ခုပ် ရမည်'ဟု ကထိကဝတ် ထားပြီး တန်ခိုးပြိုင်ကြသည်။

အချိန် တစ်မောင်းအတွင်းမှာပင် ဒရယ်ကျောပြောင် အမြီး တစ် ထောင်ကို အဿကုမ္မာက ရှာဖွေဖြတ်ယူလာပြီး မေခလားနတ်သမီးက လည်း ချည်ခင်တစ်ထောင်ကို ဖန်ဆင်းထားသည်။ သို့ရာတွင် ဒရယ်ကျော ပြောင် အမြီးတစ်ထောင်ထဲမှ အမြီးတစ်ချောင်းကို မေခလားနတ်သမီးက သူ၏ အနောက်ခါးကြားထဲ ညှပ်၍ ဝှက်ထားပြီး 'အသင်...တောအတွင်း သား ဒရယ်အမြီးတစ်ချောင်း လိုနေသည်၊ အသင်ရှုံးပြီဆိုသည်နှင့် အဿ ကုမ္မာက အရွှံ့ပေးရသည်။ 'အထက်က ကထိကို ထားကြသည့်အတိုင်း

အသစ်တောတွင်းသား မင်္ဂလာဆောင်သောနေ့မှာ ဗမ္မရာဇ်ရွှေစင် ကိန်း
အောင်းသော ကျွဲခေါင်းကို ဖြတ်၍ ကျွန်ုပ်ကို တင်မြှောက်ရမည်' ဟု
မေဇလာနတ်သမီးက မှာကြားခိုင်းစေ၍ အသက်ကုမ္မာက တင်မြှောက်မပါ
မည်ဟု တားဝန်ခဲ့သည်။

အသက်ကုမ္မာ ဟိမဝန္တတိပြည်သို့ ရောက်သောအခါ လန်မားနှင့် စစ်
တိုက်ရာ အသက်ကုမ္မာက နိုင်မည်။ ဘုရားထော် ဝိမလမင်းကြီးက သမီး
တော် စောစန္ဒာနှင့် လက်ထပ်၍ အိမ်ရှေ့အရာ ဇာတ်နှင့်သည်။

လက်ထပ်သောနေ့ ဗမ္မရာဇ်ရွှေစင် ကိန်းအောင်းသော ကျွဲခေါင်း
ကို ဖြတ်ရန် ရှာဖွေသောအခါ နံကရိုင်းကျွဲမကြီးက 'သု၏ချို တင် ဗမ္မရာဇ်
ရွှေစင် ကိန်းအောင်းသည်။ သု၏ခေါင်းကိုဖြတ်ပြီး နတ်တင်ပါရန်' တိုက်
တွန်းသော်လည်း အသက်ကုမ္မာက မဖြတ်ရက်သောကြောင့် ကျွဲမကြီးက
'သားက မဖြတ်ရက်လျှင် မိခင်လည်ပင်းပေါ် ဓားတင်လိုက်ရန်' ပြောသဖြင့်
အသက်ကုမ္မာက လည်ပင်းပေါ် ဓား တင်လိုက်သောအခါ ကျွဲမကြီးက
သစ္စာပြု၍ ခေါင်းဖြတ်ကျသွားသည်။ ၎င်းနံကရိုင်း ကျွဲခေါင်းဖြတ်ပြီးနှင့်
မေဇလာနတ်သမီးကို တင်မြှောက်ကြသည်။

အသက်ကုမ္မာသည် မိခင်သမ္ပယ် နို့တိုက်ကျေးလစသော နံကရိုင်း
ကျွဲမကြီးကို သတ်မိ၍ ကံကြီးထိုက်သောကြောင့် ထိုအပြစ်မှ ဖျောက်ရန်
ကျွဲခေါင်းကိုဖြတ်ပြီး နတ်ဖြစ်နေသော နံကရိုင်းကျွဲမကြီးကို တင်မြှောက်
ပထရသည်မှစ၍ အစဉ်အလာ ခိုးရာနတ်ဖြစ်လာပြီး မွန်လူမျိုးများ မင်္ဂလာ
ကိစ္စအတွက် ကျွဲခေါင်းဖြတ်၍ နံကရိုင်းနတ် တင်မြှောက်ခဲ့ရာမှ ကာလ
ကြာ၍ ငါး-ငါးရံ နဖားထိုး တင်မြှောက် မသရသည်။

မွန်ရာဇဝင်နံကရိုင်း

သမလမင်းကြီးသည် မင်္ဂလာရတီ ထီးနန်းကို စံမြန်းပြီး ညီအစ်
ဝိမလမင်းသားကို အိမ်ရှေ့အရာ ပေးသနားတော်မူလေသည်။ သူ့၊ ပရံ၊
တောင်ယာပိုင်များကို စိုက်ပျိုးစားသောက်ခဲ့သူ ပဲခိုးလောင်း၏သမီး
ကို မိဖုရားမြှောက်ရန် မင်းချင်းတို့အား စေလွှတ်စောင့်ကြည့်စေရာ အမျိုး
သမီးကလေးသည် ကြောက်ရွံ့သန့်နှင့် ရွှေမုရ်ခြမ်းထဲ ဝင်ရောက် မွန်း
အောင်းနေစဉ် မင်းချင်းတို့က ဆွေနှင့် ဆွေငယ်ကြီးသွားပြီး မင်းကြီးကို
လျှောက်ထားရာ မွန်ဘာသာ 'ကပိသတ်' ဖြစ်ရာ ရွှေမုရ်မယ် ဘွဲ့နှင့်
မိဖုရားမြှောက်ပေးသည်။ မွန်ရာဇဝင်တစ်စောင်၌ မိဖုရားကို ရွှေမုရ်မယ်

ဖြစ်၍ 'ထော်စိုမန်ချိုင်း' ခေါ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ရွှေဖရုံပွင့် ဖြစ်လေသည်။ မိဖုရားကြီး ရွှေဖရုံမယ်တွင် သားတော်တစ်ပါး ဇွားမြင်ပြီးနောက် ဝိမလမင်းသားက သမလမင်းကြီးကို လုပ်ကြံ၍ ထီးနန်းသိမ်းယူပြီး မရီးတော်အား သားထော်လေးကို နယ်စွန့်နယ်ဖျားသွား၍ ပစ်ရမည်ဟု အမိန့်တော် စေးသောကြောင့် ဟံသာဝတီနယ်နှင့် သထုံပြည်နယ်ခြား 'ကွပ်အပ်သား' တောစပ်တွင် သားတော်ကလေးကို မစ်သားခိုခဲ့သည်။

ကွပ်အပ်သား တောစပ်အနီး ရွာငယ်တစ်ရွာမှ ကျွဲများခွေးမြွှားလယ်ယာ လုပ်ကိုင် ဓားဒဏ်ခံနေသူ ရွှေအဝေါ် တလိုင်းကရင်လူမျိုး (ယခုအခေါ် မွန်ကရင်လူမျိုး) မုဆိုးမ မိန့်ကရိုင်း ကျွဲကျောင်းထွက်လာရင်း သားငယ်ကိုတွေ့၍ ကောက်ယူကျွေးမွေးပြီး ထိုသားငယ်ကို 'ကွပ်အပ်သား' တောစပ်မှ ကောက်ရ သာကြောင့် အမှတ်တရဖြစ်စေရန် 'ကွပ်သား' ဟု အမည်ပေးထားသည်။

မွန်ဘာသာ 'ကွပ်အပ်သား' မြန်မာလို နယ်ခြားဖြစ်၍ အပ်သားကို 'နယ်ခြား မင်းသား' ဟု ခေါ်သည်။ တာလကြော၍ အသားမင်းသားဟု ရွှေထွေး ခေါ်ကြသည်။

အပ်သားခေါ် နယ်ခြားမင်းသား ထိုမဟုတ် 'အသား' မင်းသားကို မိန့်ကရိုင်းသည် ထုတ်ကျွဲခြံအတွင်းရှိ နီးနားကျွဲမများမှ နို့ညှစ်ယူ ကျီချက်ထွက် ထိုက်ကျွေးမွေး၍ ပြုစုစောင့်ရှောက်လာသည်နှင့် အသက်အရွယ်ကြီးမားလာခဲ့ရာ ကရင်လူမျိုးတို့ အထွေထွေကျင့်အတိုင်း ရန်သူကို ခုခံကာကွယ်နိုင်အောင်နှင့် မိန်းမကောင်းကောင်း ရနိုင်အောင် မိန့်ကရိုင်း၏ အဝင်ကြီးက လက်တွေ့ပညာ သင်ပေးထားသည်။

တစ်နေ့တွင် အသားမင်းသားသည် မိန့်ကရိုင်း၏ကျွဲများ ကျွေးစေရင်း သား၊ ကျွဲရွာရန်လာသော ဟံသာဝတီပြည်က မုဆိုးတစ်ယောက်နှင့် တွေ့ဆုံသွားပြီး မိတ်ဆွေ ဖြစ်သွားကြသည်။

ဟံသာဝတီပြည်ထဲ မွန်လူမျိုးများက နှစ်ထုတ်လိုက်သော ဟိန္ဒူလူမျိုးတို့သည် ဟံသာဝတီကို ဟိုက်ခိုက် သိမ်းယူရန် အစပ် ခုနစ်တောင် လန်ဗားအမည်ရှိသော ကလေးကြီးကို တပ်မတော်လုပ်၍ အသေးစုခုခံစေ၊ နှင့် 'ရောက်ရှိလာပြီး ခန့်ပြည့်အကြောင်း သေဆုံးခံ ပေးပို့သည်။

ဝိမလမင်းကြီးသည် လန်ဗားကိုခံဘက်ပြိုင်ရန် တိုင်းပြည်အတွင်း မောင်းကြဲနှင်းခတ်၍ ရွာစုစုတွင် မုဆိုးနှင့် မင်းချင်းတို့ ကျွဲမြွှား ရှေ့တော်သို့ပင်ကာ မုဆိုးနှင့် မင်းချင်းတို့သည် ကုန်ပစ္စည်းကောင်း တွေ့ခဲ့သော

နေရာကို လျှောက်သည်နှင့် ဝိမလမင်းကြီး ဝမ်းမြောက်တော်မူပြီး အသား
မင်းသားရှိရာကို စေတမန်များလွှတ်၍ ခေါ်ယူစေသည်။

အသားမင်းသား နန်းတွင်းရောက်လျှင် မိမိကြီးက လန်ဇာတို
နိုင်ငံအောင် တိုက်ပေးနိုင်လျှင် သမီးတော်နှင့် လက်ဆက်ပြီး ဆိပ်ခူ မင်း
အရာ ပေးမည်ပြော၍ အသားမင်းသားက သူ၏ မိန့်ကရိုင်းထံ ပြန်၍ ခွင့်
တောင်းပါရစေ။ ၇ ရက် ဆိုင်းရန် ပြောဆိုပြီး မိန့်ကရိုင်းရှိရာသို့ ပြန်
သွားလေသည်။

မိန့်ကရိုင်းက ခွင့်ပေးပြီး ရန်သူကို ဖယ်နည်းနှင့် တိုက်ခိုက်ရမည်၊
တိုက်ခိုက်နေစဉ် ဥပယုတ်မျှနှင့်လှည့်စားပြီး 'ဟေ့...လန်ဇာ၊ နောက်က
အမီးလာပြီလို့ အော်လိုက်၊ လန်ဇာလျှင်ကြည့်စော့ လှံတိုး'ဟု သွန်သင်
မှာကြားလိုက်လေသည်။

အသားမင်းသား ပြန်လာရာ လမ်းခုလတ်၌ မြစ်တစ်ခုမှာ ဝီရ
ထက်ပြီး ဝီရစောင့်နတ်တစ်ပါးနှင့်တွေ့၍ အသားမင်းသားက တစ်မောင်း
အတွင်း ဝရဟံကျောပြောင် အမြီးတစ်ထောင်ကို ရအောင် ဂျာပေးရန်
တန်ဖိုးပြင်ကြသည်။

အသားမင်းသား ရှာဖွေဖြတ်ဖူးလာသော ဝရဟံအမြီး တစ်ထောင်
ထဲမှ ရေနတ်သမီးက အမြီးတစ်ချောင်းကို ဝှက်ထား၍ တစ်ထောင်မပြည့်
သည်နှင့် အသားမင်းသားက အခြွေပေးရသည်။ 'ခြွေတဲ့သမီး နိုင်တဲ့သူ
စေခိုင်းရာ အစဉ်ထမြဲ လုပ်ပေးပါမည်'ဟု စာတိပြုထားသည့်အတိုင်း ဝရ
နတ်သမီးက အဆင်နှင့်တူ၍ အဆင်တိုလူမျိုး မင်္ဂလာဆောင်လျှင် ကျွဲ
ခေါင်းကိုဖြတ်ပြီး ကျွဲနို့ကို တင်မြှောက် ပသရမည်ဟု စေခိုင်းထားသည်။

အသားမင်းသားက ဟံသာဝတီပြည်သို့ ရောက်ရှိပြီး လန်ဇာနှင့်
စစ်တိုက်သောအခါ မိခင်နတ်မိတ်က သွန်သင်မှာကြားလိုက်သောနည်း
ဥပယုတ်မျှနှင့် စိုက်ပျိုးရာ လန်ဇာသို့ပြီး အသားမင်းသားက နိုင်လေ
သည်။

ဝိမလမင်းကြီးက သမီးတော်နှင့် လက်ဆက်၍ ဆိပ်ခူ အရာ ပေး
နိုင်သောအခါ ဝရနတ်သမီးထံ ကတိပေးသည့်အတိုင်း သူ၏မျှေးစားမိခင်
နိကာရိယထံ ပြန်ပြီး ကျွဲခေါင်းကို တောင်းဆိုဖြတ်စားပြီး တင်မြှောက် ပသ
သည်ကို 'နိကာရိယလှနတ်'ဟု ခေါ်သည်။

မင်းကြီးကမေး၍ မိခင်ကလည်းက အသားမင်းသားကို ကောက်ယူ
ကျေးဇူးဒုပ္ပ ပြောပြမှ ကုတော်မင်းသိ၍ ပြစ်မားမိသော အပြစ်ကို
တောင်းပန်ပြီး ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သောကြောင့် 'အဿကုမ္မာ'
ဟူသော သီကုံးပေး၍ ထီးနန်းလွှဲ ပြုစေသည်။

၇၇။ နာသားမင်းသား ထိုးနှင်းစဉ်ပြီးနောက် အမတ်တရဖြစ်စေရန် ကွပ်
အပ်သော တေမာဗပ်တွင် ကျိက်အပ်သော ဘုရင် ဘုရားတစ်ဆူ တည်ခဲ့ရာ
ကာလကြာ၍ ကျိက်အပ်သော ခေါ်ကြသည်။ ၎င်းကျိက်အပ်သောဘုရားမှာ
အထွန်ထွင် ပြုခဲ့တိုင် တည်ရှိလေသည်။

အသားမင်းသား ကျွဲခေါင်းဖြတ်နှင့် တွေ့ဆုံသည့်မှ စပြီး ရိုးရာ
အစဉ်အလာပြုစုယူရာ ကုလလူ့ဥပဒေ ၁၅-၁၆ ခုတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ပြောက်
ကြသည်ဟု ဆိုလေသည်။

[illegible][illegible]

လိပ်ပုပ်

၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀

မုန်လူမျိုးနှင့် မုန်လူမျိုး အဆက်အသွယ် အိမ်ပေါ်ကို လိပ်သတ္တဝါ တက်သော်လည်းကောင်း၊ တစ်စုတစ်ယောက်က မသိ၍ အမှတ်တမဲ့ ယူသွား မိသော်လည်းကောင်း အိမ်ရှင်များက လိပ်ပုပ်လိပ်ပုပ်နှင့် အလန့်တကြား ပြောကြားကြသည်။

အချို့က မျက်စိမှိတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ မျက်နှာလွဲ၍သော်လည်းကောင်း ဟဲ့....လိပ်ပုပ် လိပ်ပုပ်၊ တခြားကို အမြန်ယူသွားဟု ပြောကြားကြ သည်။ အချို့က လိပ်ကိုသတ်၍ နတ်ကျွေးကြသည်။

လိပ်ပုပ်အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စာပေသမိုင်းအရတော့မဟုတ်ပါ။ သက်ကြီးရွယ်ရင့် မုန်အသိုက် အသားတိုက်ထဲမှ တစ်ဆင့်စကားမှတ်သား မိသည်မှာ ဒီရေစောင့် နတ်သမီး၏ စီးဆောယာဉ်မှာ လိပ်သတ္တဝါဖြစ်သည်။

အသားမင်းသားနှင့် နတ်သမီးတို့ တန်ခိုးပြိုင်စဉ်အခါက အသား မင်းသား ဖြတ်ယူလာသော ခရယ်ကျောပြောင် အမြီးတစ်ထောင်ထဲမှ အမြီး တစ်ချောင်းကို နတ်သမီးက ခိုးယူ၍ သူ၏နောက်ဘက် ခါးစည်းကြားတွင် ညှပ်ထားလိုက်သည်။

အသားမင်းသားက နတ်သမီးကို မသင်္ကာ၍ရှာဖွေသော်လည်း စီး တော်လိပ်ယာဉ်က စားထားလိုက်၍ အသားမင်းသားက အရှုံးခံပေးလိုက် သည်။ တတိယတည်းအတိုင်း အသားမင်းသားက ကျွဲခေါင်းဖြတ်၍ နတ် သမီးကို တင်ရသည်။

အသားမင်းသား မင်းဖြစ်သောအခါမင်းမိဖုရားကကြောင့် တိုင်း သူပြည်သားများကပါလိုက်ပြီး မင်္ဂလာဆောင်ခိုင်း ကျွဲခေါင်းဖြတ်၍ နတ် သမီးကို ရှာဖွေရုံကုန်တို့က အစဉ်အလာ ဖြစ်လာသည်။ နိမိတ်မကောင်း သော လိပ်သတ္တဝါကို မုန်များက ရွံ့ကြောက်မုန်းတီးကြသည်။

အလှူမင်္ဂလာအခမ်းအနား တစ်ခုရှိလျှင် လိပ်ကို ရှေးဦးစွာ ရှာဖွေ သတ်ဖြတ် နတ်ကျွေးပြီးမှ လုပ်ကြသည်ဟု မှတ်သားခဲ့ကြပါသည်။

၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀

၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀

အောင်နိုင်နတ်

အောင်နိုင်နတ်

နားလျောင်းသားသေ၍ နတ်ဖြစ်သည် ဟု ယုံကြည်ချက်ဖြင့် နား
 ပျောက်သောအခါတွင် ယဉ်းကောင်း၊ နားနာကျသောအခါတွင် ယဉ်း
 ကောင်း ချီခွာစဉ် အသောက်အစားကင်းစွာ လှူတစ်ယောက်က 'အောင်
 နိုင်နတ်' ယဉ်းနှင့် ပုပ္ဖာဆွဲတောင်ရှည်ဝတ်၍ ရင်ခွေတော် (သို့မဟုတ်) လက်
 တောဝတ်တော်ကို ပရိဘောဂ်၊ ခမ္မမာကံ၊ လွယ်ဆိတ်၊ ရေအား နားနာကျိုး
 နားချည်ကြိုး၊ နားချိတ်ကြိုး၊ ဝါးလောက်လေး၊ လောက်လေး၊ ကြက် (သို့
 မဟုတ်) ခလုမာကံ၊ ခရီးပျားနှင့် ထုပ်သော ကောက်ညှိုးထုပ် ၅ ထုပ်၊ ဆေး
 ပေါက်ပိပ် ၅ ထုပ်၊ ပလေ အချိန်သည်တို့ကို လွယ်ချိတ်ကိုင်ဆောင်ကာ ပျောက်
 သော နားရှင်၏ နားတင်ကုပ် ၁၃၀၀ ကို ဆယ်ချိတ်သော နီနီနတ်၊ ကိုး
 ယန်ဖြင့် အောက်ပါ သံချင်းကိုချိတ်၍ ၇ ပတ် လှည့်ရမည်။

ပုဆိုးရယ်၊ စွန်တောင်၊ စွန်တောင်၊ တယ်ပေါ်လီလ၊ နီနီနတ်၊ နီနီနတ်၊
 မောင်အောင်နိုင်၊ ဘယ်အခင်းကြောင့် လာရတယ်မင်း၊
 နားပျောက်ရှာရင်း လာရတယ်မင်း။

သီချင်းတစ်ပုဒ်ဆုံးတိုင်း ပလေ့လိုက်မှတ်ရသည်။ ပလေ့ကိုသီချင်းသွား
အတိုင်း မမှတ်တတ်သော်လည်း ပလေ့သံပြည်ရှိကလေးမျှ မပီတိနှင့် တေး
သွားအလိုက် မှတ်သားစွာတီးပြီး လှည့်ရသည်။ ၇ ပတ်ပြည့်လျှင် နားရှင်က
အောင်နိုင်နတ် လုပ်သူထံတွင် ရှိသော ပစ္စည်းများကိုယူ၍ နားတင်းကုပ် ဥရ
တိုင်၌ ချိတ်ဆွဲထားပြီး လိုက်ရှာလျှင် ပျောက်သောနားကို ပြန်တွေ့သည်ဟု
ဆိုသည်။

ထချိုကလည်း အောင်နိုင်နတ်မေးပြီး စေခင်ဆရာတို့ သွားမေးကြ
သေးသည်။ အောင်နိုင်နတ်က ဓမ္မင်ဆရာကိုစီးပြီး ထုတ်ချက်ဟောပြော
ပေးသောကြောင့် စေခင်ဆရာဟောပြောညွှန်ကြားရာ လိုက်ရှာလျှင် ပျောက်
သောနား ပြန်တွေ့သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

နားနာကျသောအခါ အထက်နည်းအတိုင်း ဝတ်ဆင်ကိုင်ဆောင်ပြီး
သီချင်းဆို ပလေ့မှတ်ရင်း ဘယ်ခြေကို နိမ့်နင်းဖန်ပြု၍ နားတင်းကုပ်ကို
၇ ပတ် လှည့်ရသည်။ နားတင်းကုပ် လှည့်စရာနေရာရှိလျှင် နားကိုထည့်ရ
သည်။

ပုဆိုးရယ် စွန်စတောင်စွန်တောင်၊ ဘယ်ပေါင်ကနိမ့်နင်း နိမ့်နင်း။
နတ်အောင်နိုင် ဘယ်အခင်း လာရချက်ချင်း။
နားနာကိုပျောက်အောင်ကုရင်း၊ လာရတယ်မင်း။

နားရှင်က အောင်နိုင်နတ်လုပ်သူထံမှ ပစ္စည်းများကိုယူပြီး နားတင်း
ကုပ် အဝင်ဝတွင် ချိတ်ဆွဲထားလျှင် နားနာပျောက်ကင်းသည်ဟု ထဆို
ရှိသည်။

ရွှေလေးရင် နှင့် ရွှေကညင်

နောင်တော်ရွှေလေးရင် နှင့် ညီတော် ရွှေကညင်

အချို့ မွန်လူမျိုးများနှင့် အဆက်အနွယ်များ အိမ်ဦးခန်းတွင် ရွှေလေးနှစ်လက်နှင့် မြားကျည်တောက် နှစ်ခုတိုင် မြားငါးစင်းစီထက်မနည်း ထည့်၍ ချိတ်ဆွဲ ဆက်သထားပြီး အချိန်အခါနှင့်လိုက်၍ ဝတ်လဲတော်များကိုလည်း အသစ်လဲ၍ မပြတ်မလပ် ဆက်သကြသည်။ နှစ်စဉ်အမြဲ တစ်မြောက်ပသချိန်တွင် သေရည်သေရက်နှင့် သက်သတ်လွတ်ကင်းသော ပွဲများနှင့်တင်ဆက်ပသကြပြီးအထူးကိစ္စရှိသောအခါ ပွဲကနားဆက်၍ ကကြသည်။ မွန်လူမျိုးရိုးရာနတ်ဟုလည်း ပြောကြသည်။ မွန်လူမျိုးများ အိမ်တွင်းနတ် 'ရွှေလေးရင် နှင့် ရွှေကညင်နတ်' ညီနောင်နှစ်ပါးဟုလည်း ပြောကြသည်။ ဖြစ်စဉ်သမိုင်းကို စုံစမ်း၍မရ။

မိုးခေါင်ကျော်စွာ

မိုးခေါင်ကျော်စွာနတ်

ရွှေဆည်း၊ လည်း၊ ဆံ၊ တည့်၊ ညှံ-ပုဂံအိမ်ခြေပေါင်း (၄၃၄၆၇၃၃)
 လေးသန်း၊ သုံးသိန်း၊ လေးသောင်း၊ ခြောက်ထောင်၊ ခုနစ်ရာ၊ သုံးဆယ်
 သုံးအိမ်ရှိသော ပုဂံပြည်တွင်-

လည်း၊ ဝင်၊ ရှိ၊ ဆံ၊ တည့်၊ ညှံ-ပုဂံဘုရားပေါင်း (၄၄၄၆၇၃၃)
 လေးသန်း၊ လေးသိန်း၊ လေးသောင်း၊ ခြောက်ထောင်၊ ခုနစ်ရာ၊ သုံးဆယ်
 သုံးဆူ၊

အချို့က လင်္ကာပိုဒ်ကို သင်္ချာပြန်ဖွဲ့ကာ '၃၃၇၆၄၄၄'
 သုံးကို၊ သန်းနေရာထားပြီး သုံးသန်း၊ သုံးသိန်း၊ ခုနစ်သောင်း၊
 ခြောက်ထောင်၊ လေးရာ၊ လေးဆယ်၊ လေးဆူဘုရားပေါင်းတောက်
 ယူကြသည်။

ရွှေလသာ၊ ဝါ၊ ဝါ၊ ဝင်း-ပုဂံ ရေချိုးဆင်း၊ မြစ်ကမ်းပြို၍ ရေထဲ
 ပါသွားသော ဘုရားပေါင်း (၄၄၆၄၄၄) လေးသိန်း၊ လေးသောင်း၊
 ခြောက်ထောင်၊ လေးရာ၊ လေးဆယ်၊ လေးဆူ၊

အဆက်ပါ အရေအတွက် များပြားလှသော စေတီ၊ ပုထိုးများကို ဆက္ကရာဇ် ၅၂၉ မှ ၅၃၃ အထိ ပုဂံပြည်အုပ်ချုပ် မင်းသုင်သော 'နရသူ' မင်းလက်ထက် အင်္ဂုရုတ်လုပ်ငန်းကို ဝါသနာကြူးသော 'ရှင်မထီး' ဆရာတော် ထွက်ရပ်ပေါက်ရာတွင် ဒကာ၊ ဒကာမများတို့ကို မှစခဲ့သဖြင့် မုဆိုးမပင်လျှင် ပုထိုးတစ်ဆူ တည်ထားနိုင်သည်။

ဆရာတော်၏ ထွက်ရပ်ပေါက်ကိစ္စမှာ ပျက်ဖန်များလက်၍ ဒကာ၊ ဒကာမများ ပစ္စည်းဆုတ်ယုတ်သည်နှင့် နောက်ဆုံး၌ မောင်ကျော်စွာနှင့် မယ်သော်အာတို့ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးသာ ဒိုင်ခံ၍ ရှိသမျှပစ္စည်း ထုခွဲလှူဒါန်းကြသဖြင့် ဆူကြွယ်တဝမှ သူရင်းငှားဘဝသို့ ကျရောက်သွားရ ရှာလေသည်။

ဒကာ၊ ဒကာမများထံမှ ရွှေ၊ ငွေ ပစ္စည်း လှူဖွယ်ပစ္စည်း မရသည်နှင့် 'နရသူ' မင်းထံ အထူးခံရာ မင်းကြီးကလည်း မိမိခံစားရမည့် အကျိုးကို မျှော်၍ ရက်ရှည်လများပင် လှူဒါန်းပါသော်လည်း ဆရာတော်၏ ပြဒါးမှာ မအောင်မြင်ရကား လျှင်သော အမျက်ရှိသော 'နရသူ'သည် 'မင်းချင်းတို့အား ဆရာတော်၏ မျက်လုံးနှစ်လုံးကို ဖောက်ထုတ်လိုက်စေလေသည်။

ဆရာတော်သည် မိမိ၏ပြဒါးလုံးကို စိတ်နာလှသဖြင့် ကျောင်းတွင် နေသော သူတော်အား ကုဋီသိမ် မစင်တွင်းထဲသို့ ပစ်ချနိုင်သည်နှင့် သူတော်လည်း ပြဒါးလုံးကို မစင်တွင်းထဲသို့ ပစ်ချလိုက်ရာ ပြဒါးလုံးသည် မစင်ကျွေးရန်အညွှန်းကို အယူလွဲကာ အခြားအပုပ်ရည်များကိုသာ ကျွေးနေသဖြင့် မအောင်မြင်သော ပြဒါးလုံးမှာ မစင်တွင်း ဒေရာက်သည်နှင့် သိဒ္ဓိမြောက်ပြီး တဝင်းဝင်း တောက်ပထိန်လင်းနေရာ သူတော်သည် ဆရာတော်ထံ ပြေး၍ ခလျှောက်ထားလေသည်။

ဆရာတော်မှာ ဝမ်းအမြောက်ကြီးမြောက်၍ မစင်တွင်းသို့ တွဲလျက် ပို့စေပြီး ပြဒါးလုံးကိုပမ်းယူလျက် ဆယ်၍ အမွေးနံ့သာတို့ဖြင့် ဆေးကြောစေပြီး သူတော်အား ဈေးသို့ပြေး၍ ရရာမျက်လုံး ကစ်စုံဝယ်ရန် ခေခိုင်းလေသည်။ အချိန်ထင်နေပြီး ပြစ်သောကြောင့် မျက်လုံး တစ်မျိုးတည်း စုံမသော် ဆိတ်မျက်လုံးတစ်လုံးနှင့် နှားကလေးမျက်လုံး တစ်လုံးသာ ရခဲ့သဖြင့် ဆရာတော်ကို ဆက်သရာ ဟောက်တောက်ကန်းနေသော မျက်လုံးအတွင်းသို့ ပီသွင်းပြီး ပြဒါးလုံးနှင့် ပွတ်သပ်လိုက်ရာ စကျွန်ုပ်ကွင်း အလင်းပြန်ရ၏။ ထိုအခါမှ ရှင်မထီးဆရာတော်မှာ 'ရှင်အဋ္ဌဂေါတမီယော' ဟူသော ဘွဲ့အမည်ကို ရခဲ့ပေသည်။

ရှင်အဇ္ဈဂေါတမသည် မိမိလုပ်ငန်း ဆက်လက်ကြိုးစားရန် ထွက်တော့မည် ဖြစ်ရကား ပုဂံတွင်ရှိသော ဒကာရင်း၊ ဒကာမ ရင်းတို့အား မုစခဲလိုသဖြင့် ကြေးရည်၊ ခဲရည်တို့ကို ကျီစေပြီးလျှင် တောင်ပေးဖျား၌ ပြဒါးလုံးကို တပ်၍မူကာ ရွှေရည်၊ ငွေရည်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် မုစခဲပြီးမှ ပုပ္ဖားတောင်ဘက် ထွက်ကြတော် မူသည်။ နရသူကို စိတ်နာ၍ အကြောင်းမျှ မကြားခဲ့ပေ။

ကံခေသော ကျော်စွာနှင့် သော်တာတို့မှာ ထိုအချိန်တွင် မြို့တွင်း၌ မရှိဘဲ မြို့နှင့်ခရီးကွာဝေးကာ နှမ်းခင်း၊ မြေပဲခင်း စသော ယာခင်းများ၌ လုပ်ကိုင်နေသည် ဖြစ်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် မတွေ့လိုက်ရ။ ထိုစဉ်အခါက ပုဂံပြည်တွင် ရွှေမိုး၊ ငွေမိုး ရွာသည်ဟု ပြောစမှတ် ဖြစ်ခဲ့တော့သည်။ အယုတ်သဖြင့် ကြေးခဲ အနည်းငယ်သာ ရွာပေနိုင်သော မုဆိုးမပင်လျှင် ဘုရားတစ်ဆူတည်ထား ပူဇော်နိုင်အောင် ချမ်းသာပေသည်။

ရှင်အဇ္ဈဂေါတမသည် ပညာအဆင့်အတန်း ကိစ္စအဝဝ အောင်မြင်ပြီးနောက် ကျော်စွာနှင့် သော်တာတို့ရှိရာ ကြွလာပြီး များစွာသောရတနာများကို ပေးအပ်သောကြောင့် ကျော်စွာနှင့် သော်တာတို့မှာ နောက်ဆုံး အချမ်းသာဆုံးအဖြစ် ကျော်ကြားလာပေသည်။

ဆရာတော်သည် ဖိုဝင်ရန် အချိန်ဆိုက်ရောက်၍ စောင့်ရှောက်ရန် တပည့်ကောင်း ရလိုရကား တစ်နေ့တွင် ကျော်စွာကို လိုက်ပါရန် ခေါ်ရာတွင် ကျော်စွာမှာ မယားသော်တာ မရှိခိုက်လည်းဖြစ်၊ သားငယ်ကလေး ဝံသာကိုလည်း မထားရက်နိုင်သဖြင့် မလိုက်နိုင်သေးကြောင်း ငြင်းပယ်လေသည်။

ဆရာတော်သည်လည်း တစ်စုံတစ်ရာ မိန့်တော်မမူဘဲ သော်တာရှိရာ ယာခင်းသို့လိုက်၍ တပည့်အဖြစ် ခေါ်ပြန်လေရာ သော်တာမှာ မိမိကိုယ်တိုင် ဝိဇ္ဇာဖြစ်ရမလောက် ဝမ်းမြောက်ပြီး ချက်ချင်းပင် လိုက်ပါလေသည်။

ဆရာတော်ကို နေ့ဦးဖူးသော နရသူသည် ကျော်စွာနှင့် သားဝံသာကို ပံ့ပိုးဆီး၍ ဆရာတော်ရှိရာကို မေးမြန်းခြင်း၊ ကျော်စွာကိုယ်တိုင်ပင် ရွှေ၊ ငွေဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းတို့ကြောင့် မဒေါ် ပေါ်အောင် နိပ်စက်စစ်ဆေးရာတွင် လက်လှန်၍ ကျော်စွာနှင့် သား ဝံသာ အသက်ဆုံးရလေသည်။

သော်တာမှာ ဆရာတော်ဖိုဝင်ရာ စောင့်ရှောက်ပြီးနောက် ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်သွားသည်ဟု အချို့က ယူဆကြသည်။ မုန့်မမုန့် မပြောနိုင်ပါ။ သို့ရာ တွင် သားဝံသာနှင့် လင်ကျော်စွာတို့ သေဆုံးသည့်အတွက် ပရိဒေဝမီး တောက်လောင်ပြီး ဝတ်ကြောင်ကိုစွန့်၍ ပုပ္ပားတောင်တွင် ရသေ့မ ပြု လုပ်လေသည်ဟု ယူဆချက်မှာ ယုတ္တိတန်ပေသည်။

ကျော်စွာသည် ဘုရင်နရသူနှင့် မူးမတ်စသည်တို့ကို များစွာ စိတ် နှာရကား မိမိနတ်ဖြစ်သော်လည်း ပုပ္ပားတောင် ကလံစွန်းမှနေ၍ ပင်လယ်မှ တက်လာသော မိုးသားထိမ်လိပ်တို့ကို တန်ခိုးဖြင့် ဖယ်ရှားပစ်ခြင်းအားဖြင့် ပုဂံပြည်တွင် မိုးခေါင်ခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။

မိုးခေါင်သည့် အခါတွင် မင်းနှင့်တကွ ပြည်သူတို့က နတ်ကန္တာ ပေး၍ ၃၇ မင်း နတ်တို့ကို မေးမြန်းကြရာတွင် မိမိဘိုထက်တန်ခိုးကြီးသော ကျော်စွာ၏လက်ချက်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုသည်နှင့် နရသူသည် ကျော်စွာ ကို ပင့်၍ မှားကြောင်း ဝန်ချတောင်းပန်ရာတွင် ကျော်စွာနတ်က နရသူ လွန်သည့်အကြောင်း ပြည်သူတို့သိသာအောင် လွန်ကြိုးကိုတစ်ဖက်တစ်ချက် ဆွဲကြ၍ လွန်ခေါင်းပေါ်တ မိမိစီးရမှ ကျေနပ်နိုင်မည်ဟု ပြောသည်နှင့် ယခုတိုင် လွန်ဆွဲသောအခါ လွန်ခေါင်းအပ်ပွဲပေး၍ ဆွဲကြသည်။

မိုးခေါင်လျှင် လွန်ဆွဲ ပသရွသည်ကို အကြောင်းပြု၍ မိုးခေါင် ကျော်စွာနတ်ဟု ထင်ရှားသည်။ ၃၇-မင်း နတ်များထက် တန်ခိုးထက် သည်ဟု ဆိုသည်မှာ အောက်ပါ နတ်ချင်းဖြင့်လည်း ယုတ္တိတန်ပေ၏။

မင်းကျော်စွာ....လာမည့်လမ်း....ရှောက်သူတို့ ကြိုလှည့်စမ်း....ညိုရွှေ ပန်းကိုတဲ လက်မှာကိုင်....ယိမ်းတယ်လို့ယိုင်....ကွမ်းစည်တိုင် အလယ် ကြားမှာ ပင့်သံ-မြှောက်သံ-သည်မောင်ကြားတယ်....တောင်ပုပ္ပား ရယ်က လာခဲ့တယ်-လာခဲ့တယ်....သိုးဆယ်ကျော် ခုနစ်မင်းရယ်.... နတ်ဆိုရင် ခေါင်းကနင်းမယ်....ကွင်းလေးလေး....ရှောင်ကြ ရှား လေး....!

မနှင်းဆီနတ်

မနှင်းဆီနတ်

ခုနှစ်သက္ကရာဇ် မသီရိ၊ ချင်းတွင်းမြစ် အနောက်ဘက်ကမ်း 'ဟလင်း
ကြီး' အရပ်ကို 'ဟသာနဂရပြည်' ဟု သမုတ်၍ ပြုံးမင်း၊ ပြုံးမင်း ညီနောင်
နှစ်ပါးတို့ ထီးနန်းအုပ်ချုပ်စဉ် 'ယသမင်ဂျီ' ရွာ သူကြွယ်တစ်ဦးတွင် ရုပ်
ဆင်းလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော မနှင်းဆီ ဟု သမီးတစ်ယောက် ရှိသည်။
အချို့က 'မယ်ဘဏ္ဍ' ဟုလည်း ဆိုကြသည်။

မနှင်းဆီ ခေါ် မယ်ဘဏ္ဍ သည် မိန်းမပျို အဖော်တစ်စုဖြင့် မကြာ
ခဏ ဝါကောက်ထွက်ကြရာမှ ဝါခင်းရှင်တစ်ဦး၏သား 'ဖိုးအောင်ကျော်'
နှင့် တွေ့ဆုံဖန်များကြပြီး လူငယ်ဘဝ မေတ္တာမျှလျှက်ရှိကြသည်။

မနှင်းဆီကို အမျိုးမျိုး ပိုးပန်းနေသော ရွာအုပ်ရွာစားကြီး၏သား
'မောင်သက်နွဲ့' ဆိုသူက မိမိအပေါ် မနှင်းဆီ မေတ္တာ မတုံ့ပြန်သည်မှာ

၁၉၀

မြန်မာ့မိသားစုပလာစလေ နတ်သမိုင်း

‘ဖိုးအောင်ကျော်’ ရှိ၍သာ ဖြစ်သည်ဟု အငြိုးပြုပြီး ပြုမင်း၊ ပြုံးမင်းထံ ဝင်ရောက်၍ ဖိုးအောင်ကျော် တိုင်းပြည်ကို ထကြွပုန်ကန်ရန် အကြံပြုနေကြောင်း ယျောက်ထားသောကြောင့် စစ်မေးရန် မင်းမိန့်နှင့် မင်းစေတမန်တို့ကို လွှတ်၍ ခေါ်လေသည်။

ဖြုန်းခနဲ လေရေမိုးပါ ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခတ်ရွာချသည်နှင့် ဝါကောက်နေကြသော မိန်းမပျိုတစ်စုတို့သည် မနှင်းဆီတို့နှင့် ရွာသို့အရောက် မပြန်နိုင်ကြတော့ဘဲ ဝါခင်းခစာင်သော ဖိုးအောင်ကျော်တဲသို့ အရောက် ပြေးကာ တစ်ညလုံး မိုးခိုကြရသည်။

နောက်နေ့ မောင်သက်နှင့် ခေါင်းဆောင်လာသော မင်းစေတမန်တို့သည် ဖိုးအောင်ကျော်တဲကို ဝိုင်းသားပြီး အကဲခတ်နေစဉ် မနှင်းဆီနှင့် မိန်းမဖော်တစ်စုတို့၏ မိဘဆွေမျိုးတစ်စုတို့က လက်နက်ကိုင်စီနှင့် ထောင့်နင်းပြီး ညာသံပေး၍ သမီးများကို ရွာဖွေကြရာ ကေနိသုပုန်ထမည်ဟု ယူဆလျက် ဖိုးအောင်ကျော်ကို ရိုက်နှက်ဖမ်းဆီးကြသည်။

ဖိုးအောင်ကျော် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်စွာ ထွက်ပြေးရာမှ အကြောက်လွန်ပြီး တောင်ကမ်းပါးထိပ်တကျ၍ သေဆုံးလေသည်။ မနှင်းဆီသည် မိုးရွာလို့ ငါတို့ မိုးဝင်မီမိသည့်အတွက် ‘သု၏ချစ်သူ’ တောင်ကမ်းပါးထိပ်မှ ကျ၍ သေရပေလေ ဟု စွဲလမ်းပြီး နှလုံးကြေကွဲနာဖြင့် အနိစ္စရောက်၍ နတ်ဖြစ်သည်။

ချင်းတုင်းနယ်တွင် မိုးခေါင်သောအခါ လွန်မဆွဲကြဘဲ မနှင်းဆီနတ်ကန္တားသားစွဲ ပြုလုပ်ကြသေးသည်။ ဝါကောက်သောအခါ ထည့်သောခြင်းကြားကြီးသဏ္ဌာန် နီးဖြင့် အရှည်သုံးတောင်ခန့် ရက်ထားပြီး အမွှေးနံ့သာရည်များ ပက်ဖျန်း၍ မိန်းမဝတ်စုံ ဝတ်ဆင်ကာ ဆံစုတပ်၊ ပန်းမျှားပန်ပေးပြီး ရုပ်ရွာမှ သူကြီးကတော်၊ အရပ်လူကြီးကတော် သို့မဟုတ် ဂုဏ်သရေရှိလူကြီးများ၏ ဇနီးများတို့က ငှက်ပျောပီးဆိုင် ကန်စော့ပွဲများနှင့် တင်မြှောက် ပသပြီးနောက် ခြင်းကြားကြီး နာန်းကိုထိုင်ကာ ရွှေထီးနောက်ငင်ထိမ်း၍ မိုးရွာစေကြောင်း ညီချင်းကိုဆို၍ တိုင်ပေးရသည်။ နတ်ပုလွာသု မိန်းမများကလည်း သံပြိုင်လိုက်၍ ဆိုကြသည်။

မိန်းမနှစ်ယောက် သုံးယောက် လောက်လေးကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားသော လေးကိုင်းကို သစ်သားနှင့် ပြုလုပ်ထားသော လက်တောက် ခေါ် ကိရိယာကလေးနှင့် ခြင်းကြားကြီးအနီး၌ တောက်၍ တောက်၍ နေရသည်။

ရွှေမိုးတဲ့ရွာစေချင်၊ ငှက်ပျောဆင်အံ့ဖီးနှင့် နတ်ကြီးကိုတင်.... ရပ်ရွာသူ နယ်အရှင်၊ ရေတင်အောင်ရွာပါလား၊ မိုးနတ်သိကြား....၊

တောင်ဘက် လယ်ကျင်း၊ တောင်ခြေရင်း၊ ဝါခင်း စောင့်တဲ့ ဖိုးအောင်ကျော်၊ ဆင်းခဲ့ပါနော်....၊ ဖိုးအောင်ကျော် လာမည့်ရေး မိုးသံက ပေး....၊ မိုးထိုး လေထိုး၊

တောင်ဘက် လယ်ကျင်း၊ ရေသွယ်ဆင်း၊ ဝါခင်း စောင့်တဲ့ ဖိုးအောင်ကျော်၊ မိုးခေါ်ခဲ့နော်....၊ ညအခါ ပျော်ရွှင်ဖို့ အရေး မိုးသံခွဲလေး၊ မိုးလုံး လေထိုး၊

ပြောင်းပင်ညိုမြ၊ မိုးကိုတ၊ ရေရမြက်တင်၊ ယသမင်၊ ဇော်ဂျီရှင်မ နတ်ကယ်လေး....၊ တိမ်းပေတော့ ယိမ်းပေတော့၊

ဝါဖတ်လေးဖြူစင်စင်၊ ရွှေလက်တောက်နှင့်ဝင်၊ ယသမင်ဂျီ မုန်းဆီ(အချိုက မယ်ဘဏ္ဍီ) ဇော်ဂျီရှင်မ နတ်ကယ်လေး....၊ တိမ်းပေတော့ ယိမ်းပေတော့၊

အထက်ပါ သီချင်းများအပြင် မိုးရွာစေကြောင်း စပ်ဆိုထားသော မိုးခေါ်သီချင်း သံချပ်များ ထိုးကြသေးသည့်အပြင် မိုးရွာမှဖြင့် ထင်ထင် ရွားရွား တိမ်းပြ ယိမ်းပြတော်မူပါ အရှင်မကြီး ဟု ပြောဆိုကြသည်။ တကယ် မုန်းဆီ နတ်ပူးလျှင် ခြင်းကြားကြီးကို မိန်းမ ၄-၅ ယောက် ဆွဲ၍ မနိုင်အောင် ခုန်၍ နေတတ်သည်။ မိုးလည်း ရွာသည်။

နတ်က သောအခါ ခြင်းကြားကြီးကို ယောက်ျားများမကိုင်ရ၊ မုန်းဆီနတ်ကို ဝါကောက်သောအခါ ထည့်သောခြင်းကြားကြီးနှင့် ကကြရ၍ ဝါခြင်း နတ်ဟုလည်း ခေါ်သည်။

ရေယဉ်ကတော်

ရေယဉ်ကတော်

မုံရွာခရိုင် ယင်းမာပင်မြို့နယ် ဇီးတောရွာအနီး ရေယဉ်ကတော် (အချို့က ရေယဉ်ကတော်၊ အချို့က အနောက်မယ်ရေယဉ်၊ အချို့က အမယ်အိုကြီးနတ်) ဟု ခေါ်ကြသော နတ်နန်းတွင် တပေါင်းလဆန်း ၃ ရက်နေ့က ၉ ရက်နေ့အထိ နတ်ပွဲပြုလုပ်သည်။

အရပ်ရပ်မှ သိုးဆောင်းကြီး၊ သိုးဆောင်းကလေး၊ နတ်ထိန်း၊ နတ်ကတော်များလာရောက်၍ ကနွားဆက်ကြသည်။ တောင်ခြေ အနီးအနားတွင် ချောင်းယောင်ယောင် မြောင်းယောင်ယောင် ချိုင့်ဝှမ်းနေသော နေရာတစ်ခုမှာလည်း နတ်ပွဲမရှိလျှင် ရေခန်းခြောက်နေပြီး နတ်ပွဲရှိသောအခါ ရေပြည့်လျှင် နေသည်။ ၎င်းနေရာကို ရေယဉ်ချောင်း၊ သို့မဟုတ် ရေယဉ်ချောင်း ဟု အချို့က ခေါ်ကြသည်။

ဆားလင်း ပုလဲ၊ ယင်းမာပင် စသော မြို့များမှ နှစ်စဉ်လည်း အနီး ၅၀၀၀ ကျော်မျှ နတ်ပွဲသို့ စုဝေးလာရောက်ကြသည်။ အမူးသမားများလည်း အလွန်ပေါများကြသည်။ ခိုးဝှက်လုယက်မှုများ မရှိ။

နတ်ပွဲလုပ်သော ရက်အတွင်း ယင်းမာပင်မြို့နယ် ကျေးရွာများ အတွင်း မည်သည့်အလှူမင်္ဂလာ ပျော်ရွှင်ပွဲမဆို မပြုလုပ်ရဘဲ ရပ်ဆိုင်းထားရသည်။ အချို့က ရေယဉ်ကတော်သည် အလုံ ဘိုးတော်ကြီးခေါ် ဗဒုံနတ်ကြီး၏ နှမဟု ဆိုကြသည်။

အလုံဘိုးတော်ကြီး ခေါ် မဒုနတ်

ပုဂံပြည် အနော်ရထာမင်းကြီးလက်ထက် ပဋိစ္စက္ခရာပြည်၌ ကုလားမင်းသား ညီနောင်နှစ်ပါး စစ်ဖြစ်ရာ ညီတော် 'ပဋိစ္စက္ခ' မင်း အရေးနိမ့်၍ စုရုံးမိသမျှ အခြွေအရံများနှင့် တိုမ်းရှောင်လာပြီး အနော်ရထာမင်းကြီးထံ ဝင်ရောက် ခစားလေသည်။

မမီးကြီးက သနားတော်မူ၍ သင့်တော်သော နယ်မြေကို ရှာဖွေပြီး သားရေတစ်ချပ်စာ မြှီတည်၍ နေစေ-ရွှေပန်းခိုင်၊ ငွေပန်းခိုင် ကန်တော့ လက်ဆောင် ဘဏ္ဍာတော်များနှင့် နှစ်စဉ်မပျက် ဆက်သွင်းစေ မိန့်တော်မူပြီး ကျွဲဖြူရေတစ်ချပ်ကို သနားတော် မူလိုက်သည်။

အမိန့်တော်ချုတ်ကို ခံယူပြီး မြှီတည်ရန် နယ်မြေကို အရှာဖွေထွက်လာရာ မုံရွာမြို့ဖြစ်မည့် ဧဒသသို့ ရောက်လောအခါ မိန်းမတစ်ယောက်က မုန့်များလုပ်၍ ရောင်းချစားသောက်သည်ကို တွေ့ရလေသည်။

၎င်း မုန့်သည်မကို မေတ္တာရှိ၍ ဆိပ်ထောင်ရှိ-မရှိ စုံစမ်းစေရာ မရှိမှန်းသိ၍ သိမ်းဖိုက်လေသည်။ ၎င်းဧဒသကိုလည်း 'မုန့်သည်မရွာ'ဟု ကမ္မည်းထိုးသည်။ ကာလကြာ၍ 'မုန့်သည်ရွာ' 'မုန့်ရွာ' 'မုံရွာ'ဟု ခေါ်တွင်လာသည်။

နယ်မြေ ဆက်လက်ရှာဖွေရာ မြှီတည်မည့်ဧဒသနှင့် မနီးမဝေးရှိ ချုံအတွင်းက ယုန်တစ်ကောင်သည် ခွေးကိုထွက်၍လိုက်ရာ ခွေးထွက်ပြေး ရသောကြောင့် 'ဟော...ကြည့်ပ ယုန်...ကြည့်ပ ယုန်' တအံ့တဩ ခပြောဆိုကြသည်။ ၎င်းနေရာကို ရှေးအခါက 'ဟော...ကြည့်ပ...ယုန်'ဟု ခေါ်သည်။ ကာလကြာ၍ 'ကြည့်ပခုံ'ဟု ခေါ်တွင်သည်။

၎င်း ကြည့်ပယုန် ချုံနေရာကို အောင်မြေအဖြစ် မြေကိုယူဆောင်ကာ ထခု မြို့ပေါ်ခေါ်သော ဧဒသအတွင်း မင်း၍ မင်းကြီး သနားတော်မူလိုက်သော ကျွဲဖြူသရေကို သေးငယ်သော နန်းကြီးမျှင်များ ပြုလုပ်စေ၍ 'ဆိုသားခရ နန်းကြီးမျှင်နှင့် စတုရန်းလေးထောင့် သတ်မှတ်ပြီး မြှီတည်နေလေသည်။

ပဋိစုက္ခမင်းသည် စဉ်းစားဉာဏ် အစစကျယ်ဝန်းပြီး ဥစ္စာပစ္စည်းကလည်း ကြွယ်ဝလျက် လူအများကိုလည်း သားသမီးများအပေါ် မိဘများက ထားရှိသော မေတ္တာတရားမျိုးနှင့် အုပ်ချုပ်သောကြောင့် ၎င်းကို 'ကုလားဉာဏ်ကျယ်-ဘသုကြွယ်' ဟု ခေါ်ကြသည်။

ဘသုကြွယ်သည် အနော်ရထာမင်းကြီးအား နှစ်စဉ် ရွှေပန်းခိုင်၊ ငွေပန်းခိုင်မှ စ၍ ကန်တော့ ဘဏ္ဍာလက်ဆောင်တော်များ ပို့ဆက်ရသည်။ ကာလအတန်ကြာသောအခါ မပို့ဆက်ဘဲ သုံးနှစ်မျှ နေသောကြောင့် ဘသုကြွယ်ကို မင်းဆီးရန် အမိန့်ရာဇသံနှင့် မင်းစေတမန် လွှတ်လိုက်လေသည်။

အချို့က- ဆက်သသော ဘဏ္ဍာတော်များကို သွားရောက်ပို့ဆက်သော လူများက မင်းကြီးထံ မပို့ဆက်ဘဲ လမ်းတစ်ဝက်မှဖြတ်၍ ယူငင်ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

အမိန့်ရာဇသံနှင့် မင်းစေတမန်များ- 'ရောက်လာလော့အခါ ကုလားဉာဏ်ကျယ်-ဘသုကြွယ်က အဖမ်းအဆီးမခံဘဲ ခုခံသော်လည်း အရေးမသာ၍ တိမ်းရှောင် ပြေးရသည်။

ရှေးက 'သားလွမ်း' ကောင်ခေါ် ယုဒ 'စထွန်း' တေခင်သို့ ရောက်သောအခါ ကုလားဉာဏ်ကျယ် ဘသုကြွယ်သည် ရန်သူ့ယက်တင်း သေရခြင်းထက် မိမိအသက်ကို မိမိသတ်၍ သေရခြင်းက ဖြတ်လော့သေရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုတာ စီးထားသော မြင်း၏မျက်နှာကို အဝတ် ပုံဆိုးတို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်ပြီး ချင်းတွင်းဖြစ်တွင်းသို့ ခုန်းစိုင်းချကာ အဆုံးစီရင် လိုက်လေသည်။

အစိမ်းနတ်ဖြစ်၍ ရှေးအခါက 'ဗဒ္ဒိ' မြို့ ယခု 'အလုံ' မြို့တွင် တိုးတော်ကြီး အမည်နှင့် အပိုင်စား ပေးသနားတော်မူ၍ ယခုတိုင် လူများတို့ ရိုးရာမပျက် ကိုးကွယ်လျက်ရှိသည်။

နတ်ပွဲကို စာပေါင်းလဆုတ် ၉-ရက်နေ့မှ စ၍ ၁၃-ရက်နေ့ အထိ နှစ်စဉ်ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ နတ်ပွဲလာသူ အချင်းချင်း ဘစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် လှည်းတစ်စီးနှင့် တစ်စီး လက်ဖက်တုပ် မုန့်ထုပ်များနှင့် ပစ်ပေါက် ကစားကြသော်လည်း ရန်ခိုက်ခေါသ ဖြစ်ခြင်းမရှိချေ။

ရိုးရာအစဉ်အလာ လွတ်ကြွ သူများကလည်း ချက်ပြုတ်ထားသော ထမင်းအိုး၊ ဟင်းအိုးနှင့် ပန်းကန်ခွက်ယောက်များကို လှည်းဦးပေါ်တင်ပြီး လူတစ်ယောက်က လှည်းထမ်းပိုးကို ကိုင်၍ မြှောက်ထားကာ 'သိုးတော်ကြီးခင်ဗျား....မြေးဖြစ်သူ ကျေးတော်မျိုး၊ ကျွန်တော်မျိုး များက လှည်းဦးကန်တော့ပါသည် ခင်ဗျား....' ဟု ပြောဆိုပြီး လှည်းဦးကို မြေကြီးပေါ်သို့ ပစ်ချရသည်။ အိုး၊ ခွက်၊ ပန်းကန် ဖိတ်စဉ်ကွဲခြင်း မရှိဟု ဆိုသည်။

သိုးဆောင်းကြီး၊ သိုးဆောင်းလေး နတ်ထိန်း- နတ်ကတော်များကလည်း မီးပုံကြီးကို ဝိုင်း၍ လှည့်ပတ်ကာ လက်ဝါးကိုပြန်ပြီး မီးကင်လိုက်-ရင်ဘတ်ကို ပြန်ကပ်လိုက်၊ လက်ဝါးကို မီးပြန်ကင်လိုက်-မီးကို ပြန်၍ ကပ်လိုက်၊ မီးကင်လိုက်နှင့် ကုန်ကြလေသည်။

ပြည် ကန်တော်မောင်နမ

ပြည်လည်ပြင် နတ်မောင်နမ

မယ်မြ မယ်ညို

ပျဉ်းမနားနယ် ဆင်ဖြူတောင်နှင့် 'လှေထွင်း' သို့မဟုတ် 'လေထွင်း' တောင်တွင် 'မယ်မြ' - 'မယ်ညို' သို့မဟုတ် 'ရှင်ဖြူ - ရှင်ညို' ခေါ် နတ်မယ် တို့သည် ဆင်ရှား၍ ရိုသေခန့်ညားခြင်း ခံရသော နတ် ညီအစ်မ ဖြစ်ကြသည်။

နတ်ဖြစ်စဉ်မှာ။ ။ ပုဂံပြည် အနောက်ရထားမင်းကြီး လက်ထက် မင်းမိန့်နှင့် ဆင်ဖြူတော် အရှာထွက်ခဲ့သော ရဲသီဟနှင့် ရဲဒိဗ္ဗဆိုသူ စစ်ဗိုလ် ညီအစ်ကို နှစ်ယောက်သည် ပျဉ်းမနားနယ် အရှေ့ဘက် ပေါင်းလောင်းမြစ် အနီး ကျည်ထောင်ရွာသို့ ရောက်ရှိသောအခါ တောင်တစ်တောင်တွင် 'ဆင်ဖြူတော်' သုံးစီးကို မြေပျိုးသွားကြ၍ 'တွင်း'ကိုသာ တွေ့ကြရသည်။ ၎င်းတောင်ကို 'ဆင်ဖြူတောင်'ဟု ခေါ်သည်။

ဆင်ဖြူတော်ကို စုံစမ်းရင်း ကျည်ထောင်ရွာတွင် နေထိုင်စဉ် ဘဝ ရေစက်ကြောင့် ထိုရွာမှ ဦးဖြိုး - ဒွေဝါသာတို့၏ သမီးချော နှစ်ယောက် မယ်မြ - မယ်ညိုတို့နှင့် မေတ္တာ မျှကြသည်။

ပုဂံပြည်သို့ ပြန်လာရန် အမိန့်တော် ရောက်ရှိ၍ ရဲသီဟနှင့် ရဲဒိဗ္ဗတို့သည် မယ်မြ - မယ်ညိုတို့အား ၃-လကြာလျှင် ပြန်လာပြီး လက်ထပ် ထိမ်းမြားမည်ဟု ကတိပြုကာ ပြန်သွားကြသည်။ ၎င်းတို့ ပြန်သွားပြီး တစ်လမျှကြာလျှင် -

ကျည်ထောင်ရွာ အနောက်ဘက် ညောင်လန်းပင်ကြီး အနီး ဘီလူးမကြီး တွေ့လိမ့်မည်။ ချည်မန်းကွင်းစွပ် မမ်းထားလေ။

ဆင်ဖြူမကြီးအနီး ရေကန်တစ်ခု ရှိသည်။ ဂါထာမန္တန် စွပ်က ကျွဲရုပ်ကြီး ပေါ်လာလိမ့်မည်။

ကျွဲရုပ်ကြီးကို ချည်မန်းကွင်းနှင့် ဖမ်းချုပ်။ ဆေးကြိမ်တုတ်နှင့် ရွယ်ရံသွား ရွယ်ဝါ မရှိကလေးနဲ့၊ ရိုက်ပါက ဂါထာမန္တန် ပျက်လိမ့်မည်။

ဖမ်းချုပ်ထားသော ကျွဲရုပ်ကို ၇-ကြိမ် ဂါထာ မန်းမှတ် ပါက ရေကန်အတွင်းမှ ရွှေသားအတိပြီးသော လောင်းလှေ တစ်စင်း ပေါ်ထိမ့်မည်။ ၎င်းအတွင်း၌ ရွှေကြုတ်ငယ်နှင့် ထည့်ထားသော ပြဒါးပြာမှာ အသက်ကမ္ဘာ တည်နိုင်သည်။ ယူငင်စားသုံးပါလေ။

သိုက်စာနှင့် ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါး ကျည်ထောင်ရွာသို့ ရောက်လာ၍ မောင်ကျောက်ဖား ဆိုသူအား တပည့်အဖြစ် ခေါ်သွားပြီး ဘီလူးမ ကျောက်ရုပ်ကို ဂါထာမန္တန်မန်းမှတ်ကာ ချည်မန်းကွင်းနှင့် လည်ပင်းကို စုပ်ထားလေသည်။

ရေကန်ပေါင်ပေါ်မှနေ၍ ဂါထာမန္တန် စုပ်သောအခါ မကြာမီ ကျွဲရုပ်ကြီး ပေါ်လာလေသည်။ လည်ပင်းကို ချည်မန်းကွင်းနှင့်စုပ်ထားပြီး မည်မျှလှုပ်လှုပ် မရိုက်လေနဲ့ ရွယ်ရုံသာရွယ်ဟု ဆေးကြိမ်တုတ်ကို ကျောက်ဖားအား ပေးထားကာ ရွှေသားအတိပြီးသော လောင်းလှေပေါ်လာရန် ဦးပဉ္စင်းက ဂါထာမန္တန်စုပ်၍ နေသည်။

ဦးဖြိုး-ဒေါ်သားတို့မှာ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာဖြင့် ယဝလုပ်စားသူများ ဖြစ်ရာ သမီးမယ်ဖြူ-မယ်ညိုတို့နှင့်အတူ ယာခင်းခုတ်ရန် လာကြလေသည်။ ထမင်း ဟင်း မစားမီ ကျောက်ဘီလူးမ ရုပ်ကြီးကို စားဦး၊ သောက်ဦး နေ့စဉ် တင်မြှောက် ပုသနေကျ ဖြစ်သည့်အတိုင်း ထိုနေ့ စားဦး၊ သောက် ဦး တင်မြှောက်ရန် လာကြသောအခါ ကျောက်ဘီလူးမ ရုပ်ကြီးသည် ကိုယ်နှင့် မလိုက်အောင် အသံညောင်- အသံသေးကလေးနှင့် 'င-ဖြိုး င-သားငါ့ကို ကယ်ပါဦး၊ ငါ့လည်ပင်းက ချည်မန်းကွင်း အမြန်ဖြုတ် ပေးစမ်းပါ သားရယ်၊ အမေ အနေရ ခက်လွန်းလို့ပါ သားရယ်'ဟု အော် မြည် ပြောဆိုနေလေ၏။

ဦးဖြိုး-ဒေါ်သား၊ ဝယ်ဖြူ-မယ်ညိုတို့မှာ ကြောက်လန့်၍ ပြေးလွှား မည် ပြုလုပ်ရာ ဘီလူးမကြီးက အမျိုးမျိုး တောင်းပန် အသနား ခံသော အကြောင်း ဦးဖြိုးက နဂိုစိတ်ကလည်း ကြည်ညိုပြီးသား ဖြစ်၍ သနား ကရုဏာသက်စားပြီး အရဲစွန့်ကာ ချည်မန်းကွင်းကို ချွတ်ပေးလိုက်လေ သည်။

ဘီလူးမကြီးသည် နေရာမှထ၍ အသေးအညင်းကို ခါပြီး မတ်မတ် ကြီးရပ်ကာ 'ငဖြိုး- ငါ့အပေါ်မှာ နင်တို့ ကျေးဇူးအများကြီးရှိတယ်၊ ငါ့ကိုမမေ့မလျော့ဘဲ နေ့စဉ် စားဦး၊ သောက်ဦး တင်မြှောက်ကြတဲ့အပြင် ၈၃ ငါ့ဓုက္ခအကြီးအကျယ် ရောက်နေတဲ့ဆဲဆဲ ငါ့လည်ပင်းက ချည်မန်း ကွင်းကို ချွတ်ပေးစာမယ်၊ နင်တို့ ကျေးဇူးကို ငါ ဆပ်မယ်၊ ငါ ထိုင်နေတဲ့ နေရာအောက်မှာ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်သံ၊ ပတ္တမြားတွေ အများကြီးပဲ တယ်၊ နင်တို့ အကုန်ယူတော့...' ဟု ပြောပြီး လျင်မြန်သောခြေလှမ်းဖြင့် ရကန်ဘက်သို့ ထွက်သွားလေသည်။

တပည့်ကျောက်ဖားသည် တလှုပ်လှုပ်နှင့် ရုန်းကန်နေသော ကျွဲရုပ်ကြီးကို ဆေးကြိမ်တုတ်နှင့် ရွယ်ရုံမက ရိုက်ချင်သောစိတ် ပေါက်လာသည်။ သို့သော် ဆရာ ဦးပဉ္စင်း၏ မိန့်မှာချက်ကြောင့် စိတ်ကို အတော်ချုပ်တည်းထားရသည်။

ဦးပဉ္စင်း၏ ဂါထာမန္တန်တို့ကြောင့် ရေလျှိုးနေသော ရွှေလှေကြီးသည် ရေပေါ်သို့ ပေါ်လာလေပြီ။ ထိုအချိန် ဘီလူးမသည် ကျွဲရုပ်အနီးသို့ ရောက်လာပြီး 'ဟဲ့....ကျောက်ဖား လွတ်လိုက်၊ ဟဲ့....ကျောက်ဖား လွတ်လိုက်' နဲ့ အော်လေရာ ကျောက်ဖားသည် ခေါ်သဖြင့် 'ကျွဲရုပ်ကြီးကို မလှုပ်နိုင်အောင် ရိုက်နှက်ပြီးမှ ဘီလူးမကို ရိုက်နှက်မည်'ဟု စိတ်ကူးဖြင့် ကျွဲရုပ်ကြီးကို တအားကျိုး၍ ရိုက်ရာတွင် စူးစူးဝါးဝါး အသံများ မြည်ဟိန်းကာ ကျွဲရုပ်ကြီးမှာ ရေထဲသို့ ငုပ်လျှိုး ပျောက်ကွယ်သွားတော့၏။

ဦးပဉ္စင်းမှာ ဂါထာမန္တန် မင်းမှုတ်၍ ပြီးခါနီးကလေးမှပင် ရွှေလှေသည် ရေကန်အလယ် အရှေ့ဘက် တောင်ဆီသို့ သွားပြီး တောင်ကိုခွဲကာ ထွက်သွားလေသည်။ ၎င်းတောင်ကို 'လှေထွင်းတောင်'ဟု ခေါ်သည်။

သိုက်ဆရာ ဦးပဉ္စင်းနှင့် တပည့်ကျော် ကျောက်ဖားတို့ကား မြေတွင် ကားခနဲ နေအောင် ခေ့ပျော့ကျသွားပြီး အသက်ပျောက်သွားကြ၏။

များမကြာမီ ဦးဖြိုး-ဒေါ်သာတို့မှာ သူဌေးဘွဲ့ယူကြပြီး မယ်ဖြူမယ်ညိုတို့မှာလည်း သူဌေးသမီးများဟု ရပ်ဝေးရပ်နီး၌ သတင်းကြီးသွားလေသည်။

ထို့နောက် ဦးဖြိုး-ဒေါ်သာ၊ မယ်ဖြူ၊ မယ်ညိုတို့လေးဦး ပစ္စည်းများကို ဝေခြမ်းယူကာ ဦးဖြိုးနှင့် ဒေါ်သာတို့က 'ရှင်ပင်တုတ်ဖြိုး' ဘွဲ့တော်နှင့် ဘုရားတစ်ဆူတည်ထား ကိုးကွယ်လေသည်။

မယ်ဖြူက ဆင်ဖြူတောင်ပေါ်တွင် ဘုရားတစ်ဆူ မယ်ညိုက 'လှေထွင်း' တောင်ပေါ်တွင် ဘုရားတစ်ဆူစီ တည်ရန် ရည်ရွယ်ကြသည်။ သို့သော် အချစ်ဦးဖြစ်သော ရဲသီဟနှင့် ရဲဗိဗ္ဗတို့အလာကို စောင့်မျှော်ကာ နေကြသည်။

ထိုစဉ် ရှမ်းစော်ဘွား တစ်ဦးသည် နယ်ပယ်သို့ လှည့်ပတ်လာရာ မယ်ဖြူ၊ မယ်ညိုတို့ ညီအစ်မကို တွေ့မြင်သောအခါ နှစ်ဦးလုံးအားပေါ် မေတ္တာညွတ်၍ ငုတ်စာတင်း ကြံစည်လေသည်။

မယ်ဖြူ မယ်ညိုတို့သည် စော်ဘွားရန်နှင့်ဝေးကောင် ဆင်းရဲသား အသွင်ဆောင်ကာ ကျည်ထောင်ရွာသို့ မနေဘဲ အနီးအနား ရွာငယ်များသို့ ပြေးလွှား ပုန်းအောင်းနေကြရသည်။

ရဲသိဟနှင့် ရဲဒိဗ္ဗတို့ ကျည်ထောင်ရွာသို့ ပြန်ရောက်လာသောအခါ အကြောင်းမျိုးစုံကို သိရ၍ စော်ဘွား၏ ဘက်တော်သားများနှင့် တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွားကြသည်။

တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေစဉ် ဆင်းရဲသားအသွင်ဝတ်ဆင်ကာ ရုတ်ဖျက်နေ ကြသော မယ်ဖြူ မယ်ညိုတို့ တိတ်တဆိတ်ရောက်ရှိလာပြီး ရဲသိဟနှင့်ရဲဒိဗ္ဗတို့ စား 'ပုဂံပြည်သို့ ပြေးကြစို့' ဟု ပြောဆိုနေကြစဉ် ရန်သူဘက်မှ ပစ်လိုက် သော အဆိပ်လူးမြားသည် ညီအစ်မနှစ်ယောက်စလုံး ထိမိန့်၍ အသက် ပျောက်ပြီး မယ်ဖြူသည် 'ဆင်ဖြူ'တောင်ကို စွဲလမ်း၍ ဆင်ဖြူတောင် စောင့် တ်မယ်ဖြစ်လျက် မယ်ညိုက 'လှေထွင်း'တောင်ကိုစွဲလမ်း၍လှေထွင်းတောင် စောင့် နတ်မယ်ဖြစ်ကာ နတ်ကွန်း၊ နတ်နန်းနှင့် ကိုးကွယ်ကြသည်။

မိုင်းနင်းရှင်မ

ပတ္တမြား သို့မဟုတ် ရတနာမြေဟု ခေါ်သော မိုးကုတ်မြို့နယ်တွင်
ပရိတ္တ ခေါ် အရောင် အမျိုးမျိုးရှိသော ကျောက်များကို တူးသောအခါ
ကျောက်များစွာရရှိအောင် မ ၈ နိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ဆိုကာ နတ်စင်ကလေး
များ ဆောက်လုပ်ပူဇော် ပ သခြင်းခံရသော 'မိုင်းနင်းရှင်မ' ခေါ် ဖာရီရွာ
သော နတ်မယ်ရှိသည်။

နတ်မြစ်ဝဉ်းမှာ ပန်းမော်စော်ဘွား 'စစ်ပုန်း' ထံကို မိုးမိတ်စော်ဘွား၊
ဆိုးမော်ဘွားက ဆင်းတညာ အတောင်းလာရာ ပန်းမော်စော်ဘွားက
အထောက်အပံ့ပြစ်ဆို၍ သမီးကညာပေးပါမည်' ဟု ပြောဆိုကာ မိုးမိတ်မလွှာ
ကျောက်ကြံဆိုသော မှူးမတ်များအား လူ၏အမတ်ကြီးတစ်ဦး၏ သမီး မြင်သူ
ငေးရာအောင် လှပသော 'နန်းလှဖြူ'ကို သမီးကညာအဖြစ် ပြသပေးပြီး
လိုချင်သော ပေါင်းချုပ်များ လုပ်၍ ကွယ်လွန်သူ ပန်းမော်စော်ဘွားကြီး
'စောလွန်ပ'၏ သမီး အသက် ၆၀ အရွယ် နန်းမြပုံကို ထည့်လျက် ပို့ဆက်
လေသည်။

ပန်းမော်ထုံးစံအရ လမ်းခရီးမှာ ပေါင်းချုပ်ကို မည်သူမျှ ဖွင့်၍
မကြည့်ရ။ တော်တတည်းဆောင် အရောက် ပို့ဆက်ရမည်' ဟု ပရိယာယ်
ဆင်ကာ မှာကြားလိုက်၏။

မိုးမိတ်မြို့မရောက်မီ နတ်စခန်းလောက် အကွာတွင် မိုးမိတ်ဘက်မှ
ပညာရှိ အမတ်တစ်ဦးက မိုးမိတ်၏ ထုံးတမ်းအစဉ်အလာတစ်ခု ရှိပါသည်။
တစ်မြို့ တစ်နယ်က အမီးကညာ ရောက်ရှိလာလျှင် မြို့မဝင်မီ သတိုးသမီး
သည် ငိုသက်ရှေ့ ဆယ်လံကွေးစပ်ပြီး နတ်ပူဇော် ပ သရုပ်တစ်ခု ဟု
ပြောဆို၍ နန်းမြပုံသည် မှန်သောတော့အဲ ပေါင်းချုပ်အတွင်းမှ ထွက်၍
နတ်ပူဇော်ရမည်ဟု ဆိုသည်။

အပျိုမဟုတ် ဆိုရှင်ကို မြင်ကြရသဖြင့် လူအများ စိတ်အပျက်ကြီး
ပျက်ကာ အစားအစာ အစွမ်းတင်းလျာများပင် အရသာ ပျက်ကုန်သည်။
ကြက်သားဟင်းသွားပင် အရသာမရှိတော့သဖြင့် ထိုစခန်းကို 'နေ့ကိုင်စန်'
ဟု ခေါ်သည်။ (နေ = အစား + ကိုင် = ကြက် + စန် = ပေါ်သည်။ သို့မဟုတ်
အရသာမရှိ၊ ကြက်သားဟင်းပေါ်သောစခန်း၊ သို့မဟုတ် ကြက်သားဟင်း
အရသာ မရှိသောစခန်း ဟု ခေါ်သည်။) ယခု နမ်-ကိုင်-စန် ဟု ခေါ်
ကြသည်။

နန်းမြပုံကို မိုးမိတ်စော်ဘွားက မနှစ်သက်၍ မြို့တွင်းသို့ စသွင်း
ဘဲ ပန်ဟိုင်တောင်ခြေတွင် နန်းပြာသာဒ်နှင့်ထားရာမှ ကွယ်လွန်၍ နတ်ဖြစ်
သည်။ ရှမ်းဘာသာ 'မိင်းလင်း'ရှင်မဟု ခေါ်သည်။ (မိင်း=မြို့+လင်း=
လိမ်လည်လှည့်စားသည်။ မြို့ကိုပရိယာယ်နှင့် လှည့်စားသော ရှင်မ)ကာလ
ကြာ၍ 'မိင်းနင်းရှင်မ'ဟု ခေါ်သည်။

၎င်းနတ်မယ်ကို တင်မြှောက် ပုသခြင်းကြောင့် ဖရဲဘူကျောက်
အများအပြား ရနိုင်သည်ဟု ကျောက်တူးသူများ ယုံကြည်ကြသည်။

ကျောက်တွင်းနတ်များ

မိုးကုတ်မြို့နယ်တွင် နှစ်စဉ် နတ်တော်လဆန်းနှင့် နယုန်လဆန်းရက်
အင်္ဂါနေ့ သို့မဟုတ် စနေနေ့များတွင် နံနက်စောစော ကျီးမနိုးမီ အချိန်၌
နယ်တော်ရှင်များ ဖြစ်ကြသော-

- ၁။ ဘိုးသီးကြီး
- ၂။ ဘိုးမင်းကြီး
- ၃။ ကျောက်ကုထား
- ၄။ ဘိုးသောမင်း
- ၅။ သော့ကိုဝ်သခင်မ
- ၆။ ရွှေကိုဝ် ချောင်ဆုံ အရှင်ကြီး
- ၇။ ဂိဗ္ဗကုန် အရှင်ကြီး

တို့ကို မုန့်ဖြူမုန့်နီ၊ သစ်သီးမျိုးစုံနှင့်တကွ နတ်စင် ၇-စင် သို့မဟုတ်
နတ်ကြီး ၇-ပါးကို ရည်မုန်းပြီး ၇-ခုစီထည့်၍ ပန်း၊ ဆီမီး၊ ဖယောင်းတိုင်
တို့နှင့် တင်မြှောက် ဆက်သကြပြီး မိမိတို့အလိုရှိရာ ကျောက်များ အများ
အပြား ရရှိရန်အတွက် ဆုတောင်းကြသည်။

ထိုသို့ နတ် ပုသ တင်မြှောက်ပြီး နံနက် ၆ နာရီမှ နေ့ ၁၂ နာရီ
အထိ နတ်ကန်တော့သောနေ့ဟု ခေါ်၍ ကျောက်တွင်းတူးခြင်း အလုပ်ကို
မလုပ်ကြဘဲ ရပ်ဆိုင်းထားကာ ၁၂ နာရီ ကျော်မှ အလုပ်လုပ်ကြသည်။
(နတ်ဖြစ်စဉ်ကို စုံစမ်း၍ မရပါ။)

ပျဉ်ထောင်ရှင်မ

ဗန်းမော်ခရိုင်အတွင်းရှိ....

လတိုင်တင်အင်း

လဟာကြီးအင်း

လဟာလေးအင်း

ဆင်ခေါင်အင်း

သကြားဟင်းအို

အင်းများ၊ ကန်များကို အပိုင်စား၍ အတော် တန်ခိုးကြီးသော နတ်ဖြစ်သည်။ အင်းများ ဆည်များ ပိတ်ချိန် ဝါဆို ဝါခေါင်ကျလျှင် အင်းသူကြီးများက တင်မြှောက် ပုဆွယ် ရသည်။

တင်မြှောက် ပုဆွယ်သောအခါ ကမင်းဖြူငါးကြော်ပွဲနှင့် ဆီးစွပ် သနပ်ခါးတုံး ကျောက်ပျဉ်ဆစ်စု မိန်းမအဝတ်အစား အစုံပါရသည်။ လူဖြစ်စဉ်က ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နှင့် ပြောတတ် ဆိုတတ် ပြောင်လှောင် စကား ပြောတတ်သောကြောင့် ၎င်းကို တင်မြှောက်သူများက အပျော်အစု အပြောင်အလှောင်စကား ပြောဆိုပြီး ဖေ့ဖေ့နှင့် ငါးစသည်ဖြင့် ဆက် ရသည်။ ထိုသို့ ပြောင်လှောင် ဆဲဆိုခြင်းမပြုလျှင် ငါး အရနည်းသည် ဆိုသည်။

လူဖြစ်စဉ်က အပျိုကြီးဘဝနှင့် အင်းများချောင်းများကို လိုက်ပြီး ငါးအရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်နေစဉ် သေဆုံးရာ အင်းသမီးများ အစား စွဲလမ်းချက် ဥပါဒါန်ကြောင့် အင်းစောင့်နတ် 'ပျဉ်ထောင်ရှင်မ' ဘဝ ခံရောက်ရှိနေသည်ဟု ဆိုသည်။

လေးကျွန်းမောင်မောင် ခေT ရှင်ထွေးလေး

တောပုန်းနတ်

လပျိုကြီးနတ်ဖြစ်သည်။ လူဖြစ်စဉ်အခါက ဘာသာတရားအလျောက်
 တောရွာရှိ မိန်းမပျိုများသည် ရာသီအလိုက် ပန်းခူးထွက်ကြရာ ၎င်းက
 နောက်ပိုးရင်း လိုက်သွားပြီး ပန်းပင်ပေါ်သို့တက်ကာ ပန်းများကိုခူး၍
 ပစ်ချပေးရင်း ခါချဉ်ထုပ်ကို တွေ့လျှင် ခါချဉ်များကျလာအောင် ပန်းကို
 ကို ခါပေးခြင်း၊ လှုပ်ပေးခြင်းပြုလုပ်ရာ ပန်းပင်အောက်မှ မိန်းမပျိုကလေး
 များမှာ ခါချဉ်ကိုက်သောကြောင့် ထာဝရတော်ဝင်ခါ-မြောက်ခါပြုလုပ်
 ခြင်း၊ အချို့က ထာဝရတော်ဝင်ခါချဉ်ကို အလွန်သဘောကျပြီး တဟာ
 ဟားနှင့်ဟက်ဟက်ပုတ်ပက် ရယ်မောနေစဉ် ပန်းပင်ပေါ်က ကျပြီးသေဆုံး
 ၍ နတ်ဖြစ်သည်။

ပန်းမော်ခရိုင် ရွှေဘိုမြို့အနီး တောရွာများက ၎င်းနတ်ကို ခန့်ညား
 ရိုသေကြပြီး ထော်ဆဲလင်းလတွင် ပွဲကနား ကျင်းပသည်။ ပွဲတွင် ထမင်းပြု
 ငါးကြော်များအပြင် ရွာတွင်းရှိအပျိုများက ခါချဉ်ထုပ်ကိုရှာပြီး ထောင်း
 တင်မြှောက် ပူသရသည်။ အချို့ မိန်းမပျို ကလေးများက ခါချဉ်ကိုက်ခံရ
 ကုတ်ဖဲလျက် အဝတ် ထင်များကို ချွတ်ဟန်၊ ခါဟန်၊ ပုတ်သပ်ဟန် ပြုလုပ်
 ပျော်ရွှင်စာခန့်ကြသည်။ ၎င်းနတ်ကို 'တောပုန်းနတ်' ခေါ်သည်။ အချို့က
 နောက်ပိုးနတ် ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။

မြန်မာ့ မိရိုးဖလာဓလေ့ နတ်သမိုင်း ပြီးပြီ။

နောက်ဆက်တွဲ

နတ်၊ သိကြား၊ ပွဲပြင်နည်း

၃၇-မင်းနတ်တို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သော သိကြား၊
နတ်အား ပူဇော်တင်မြှောက်ရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း
ပြင်ဆင် တင်မြှောက် ပူဇော်ပါလေ။

အုန်းသီး - အပြစ်အနာအဆာ ကင်း၍ ကြွက်မြီးကောင်း၊ အလုံး
လှလှ ရွှေအိုရောင် အုန်း(၁)လုံး

ငှက်ပျောသီး - ငှက်ပျောစုံမှ မိမိ တတ်နိုင်သည့် ငှက်ပျောတစ်မျိုး၏
ငှက်ပျောသီးအစုံစိမ်း အလုံးလှလှ (၃)ဖီး

အခြားပစ္စည်းများ- တံခွန်၊ ကုက္ကား၊ မုလေးပွား (၃)စုံ၊ သပြေပန်း(၃)
ခက်၊ ကွမ်း(၃) ယာ၊ အမွှေးတိုင်(၃) တိုင်၊ စံပယ်
(၃) ကုံး၊ ဖယောင်းတိုင် (၃) တိုင်၊ အမွှေးနံ့သာ
အပြစ်၊ နိုင်ငံခြားဖြစ် ရေမွှေး (သို့) နံ့သာဖြူ၊ ကရ
မက်၊ ဇလုံ (သို့) ဝါးတောင်း (သို့) နီးတောင်း(၁)လုံး

ပြင်ဆင်ရန် - ရှေးဦးစွာ သန့်စင်သောရေဖြင့် ပွဲပြင်ရန် ဝယ်ယူထား
သော အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ ပန်း၊ ဇလုံတို့ကို စင်ကြယ်
အောင် တိုက်ချွတ်ဆေးကြောရမည်။ ထိုနောက် ဇလုံ
ထဲသို့ ငှက်ပျောသီး (၃)ဖီးကို ဖိုခနောက်ဆိုင် ထားရှိ
ကာ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို တည်ဆောက်တည်ငြိမ်စွာ
ထားရှိရမည်။ စံပယ်ပန်းကို အုန်းညှာတွင်ချိတ်၍ဘေးသို့
ညီညာအောင် ချထားပါ။ သပြေပန်း၊ ကွမ်းယာနှင့်
တံခွန်၊ ကုက္ကား၊ မုလေးပွား တစ်စုံစီတို့ကို ငှက်ပျောသီး
တစ်ဖီးစီတွင် ကြားညှပ်စိုက်ထူပါ။ ထို့နောက် အသင်
ဆွေးဖျော်ထားသော အမွှေးနံ့သာရည်ဖြင့် ပက်ဖျန်းပြီး
ပွဲရှေ့တွင် ဖယောင်းတိုင် (၃) တိုင် မီးညှိပူဇော်၍
တင်မြှောက်ပသနိုင်ပါသည်။

အိမ်တွင်း မင်းမဟာဂီရိနတ် အနွယ်တော် (၇)ပါး ပွဲပြင်နည်း

မင်းမဟာဂီရိနတ် အနွယ်တော် (၇)ပါးမှာ-

- ၁။ မင်းမဟာဂီရိ (ပန်းပဲမောင်တင့်တယ်)
- ၂။ ရွှေမျက်နှာနတ်(ခေT) နှမတော်နတ် (နှမကြီး စောမယ်ယာ(ခ) မိမြတ်လှ)
- ၃။ သုံးပန်လှ (ခ) ဥက္ကလာပ မိဖုရား (နှမငယ် ရှင်ထွေးလှ (ခ) မနွေးဖြူ)
- ၄။ ရှင်နဲမိ(ခေT)မနဲလေး(ဥက္ကလာပ မိဖုရား၏ သမီး)
- ၅။ ရွှေနဘေ(ခေT) နဂါးမယ်တော် (ပန်းပဲမောင်တင့်တယ်၏ ဇနီး)
- ၆။ တောင်မကြီးရှင်ညို (ပန်းပဲမောင်တင့်တယ် နှင့် ရွှေနဘေတို့၏
- ၇။ တောင်မကြီးရှင်ဖြူ သားများ)

စသည့် နတ်(၇)ပါးပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအိမ်တွင်းနတ်(၇)ပါးမှာ နယ်တော်များဖြစ်၍ တပေါင်းတစ်ည်းတည်း ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲဖြင့် ဆင်၍ ပူဇော်ပသနိုင်သည်။ ထိုသို့ပူဇော်ပသရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆင်ပူဇော်ရမည်-

အုန်း - အပြစ်အနာအဆာကင်း၍ ကြက်မြီးကောင်းကောင်း၊ အလုံးလှလှ အရောင်လှသော အုန်း(၁)လုံး

ငှက်ပျော - မီးကြမ်း(သို့) ရခိုင်ငှက်ပျောသီးအစိမ်း အပြင်အနာ အဆာကင်း၍ အလုံးလှလှ(၃)ဖီး

ပေါင်သောပစ္စည်းများ - သပြေပန်း(၇)ခက်၊ လက်ဖက် (အသား) (၇) ထုပ်၊ ကွမ်းယာ (၇)ယာ၊ စံပယ် (၇) ကုံး၊ ကောက်ညှင်းပေါင်း (သို့) ထမင်း(၇)ဆုပ်၊ မုန့်ဖြူ (၇)ချပ်၊ မုန့်နီ(၇)ချပ်၊ နဂါးမယ်တော် အတွက် နွားနီ (၁)ခွက်၊ ပေါက်ပေါက် (၁)ပန်းကန်၊ ရှင်နီမိ (ခေါ်) ပနီလေးအတွက် ဆဲဥပြုတ်(၂)လုံး၊ ချိုချင် (၂)လုံး၊ ပွဲပြင်ရန် ဇလုံ(၁)လုံး၊ အမွှေးနံ့သာအဖြစ် နိုင်ငံခြားရေမွှေး (သို့) ကရမက်၊ နံ့သာဖြူ

ပြင်ဆင်ပုံ - ရှေးဦးစွာ အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ ပန်းနှင့် ဇလုံတို့ကို သန့်စင်သောရေဖြင့် ရှေးခကြွပ်ပါ။ ထို့နောက် ဇလုံတုင်းသို့ ငှက်ပျောသီး (၃) ဖီးကို ဖိုခနောက်ဆိုင် ထည့်၍ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို တည့်မတ်တည့်ဖြစ်အောင် ထားပါ။ စံပယ်ပန်းများကို အုန်းညှာတွင် ချိတ်၍ တေးသို့လှပညီညာစွာ ချထားပါ။ ငှက်ပျောသီးများတွင် သပြေပန်း၊ လက်ဖက်၊ ကွမ်းစသည့်များ မျှတအောင် ညှပ်ထားပါ။ ထို့နောက် သွေးထားသော နံ့သာဖြူ၊ ကရမက် (သို့) ရေမွှေးကို သပြေခက်ဖြင့် ပျန်းပက်ပေးပါ။

မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီနှင့် ကောက်ညှင်းပေါင်း (သို့)
 ထမင်းကို ကြော်ပန်းကန်တွင် ထည့်ပါ။ နွားနို့ကို
 ဖန်ခွက်တွင်လည်းစောင်း။ ပေါက်ပေါက်ကို ဇလုံ
 ငယ်တွင် လည်းကောင်း ထည့်ပြီး ရှေ့နောက် နီးကပ်
 စွာ ထားရှိပါ။ ဘဲဥပြုတ် (၂)လုံးနှင့် ချိုချဉ်(၂)
 လုံးကို ပန်းကန်ငယ်တွင်ထည့်၍ ထားပါ။
 ၎င်းစားသောက်စရာများကို ကန်တော့ပွဲ ရှေ့
 တွင် ထား၍ ပြင်ဆင်ပြီး ပူဇော်ပသ နိုင်ပါသည်။

အထူးသတိပြုရန်၊

၊ဖယောင်းတိုင်၊ အမွှေးတိုင် မီးပူဇော်ခြင်း အလျင်း
 မပြုရ၊ ခေါင်ရန်းပန်း၊ စံကားဝါးပန်းများ ဆက်ကပ်
 ခြင်း မပြုရ။

မန္တလေး ဘိုးတော်ပွဲပြင်နည်း

အလုံးလှ၊ ကြက်ခြံကောင်းကောင်း၊ အုန်းသီး
 (၁)လုံး၊ မီးကြမ်း(သို့)ရခိုင်ငှက်ပျောသီးစိမ်း (၂)ဖီး၊
 သပြေပန်း ၂ ခက်၊ စံပယ်ပန်း ၂ ကုံး ကန်တော့ပွဲဇလုံ
 တို့ကို ရေဆေးပါ။

ဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျောသီး (၂)ဖီးကို မျက်နှာချင်း
 ဆိုင်ထား၍ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို ထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်း
 များကို ချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာလှပစွာ ချထားပါ။ သပြေ ၂ ခက်နှင့်
 ကုမ်းယာ လက်ဖက်တို့ကို ငှက်ပျောသီးတစ်ဖီးစီ ကြားတွင် ထိုးညှပ်ပါ။
 အိန္ဒိယအမွှေးတိုင် နှစ်တိုင် စိုက်ပါ။ (တရုတ်အမွှေးတိုင် လုံးဝ မသုံးရပါ။)
 နံ့သာရည်ကျွဲကျွဲပက်ဖျန်းပြီးလျှင် ကန်တော့ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်၍ ပြီးပါပြီ။
 ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ(၇)ချပ်စီကို ပန်းကန်ပြား တစ်
 ချပ်စီတွင် ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ကုလား အစားအစာများ ဖြစ်သော
 (ပလာတာ၊ ဘယာကြော်၊ စမ္မဆာ၊ ပျလေဗီ၊ ကြက်သားဒံပေါက်၊
 မလိုင်လုံး၊ မလိုင်ခဲ)စသည်တို့ကို မိမိတတ်စွမ်းသလောက် အနည်းငယ်စီ
 ပန်းကန်တစ်ချပ်တွင် ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ဘိလပ်ရည်(ခေT) အချိုရည်
 (၁)ပုလင်းကို အဖုံးဖွင့်၍ လည်းကောင်း၊ စီးကရက်တစ်လိပ်ကို မီးညှို့၍
 လည်းကောင်း ပူဇော် ပသနိုင်သည်။ ဖယောင်းတိုင်မီး ပူဇော် ပသနိုင်
 သည်။

ပုဗ္ဗာမယ်တော် မယ်ဝဏ္ဏပွဲ
ပြင်ဆင်နည်း

ပုဗ္ဗာမယ်တော် မယ်ဝဏ္ဏပွဲ ပြင်
ဆင်ရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း
ပြင်ဆင်ရမည်။

အုန်း - အလုံးလှလှ၊ ကြက်မြီး ကောင်းကောင်း၊ အပြစ်အနာ
အဆာ ကင်းသော အုန်း(၁)လုံး

ငှက်ပျော - ဖီးကြမ်း(သို့) ရခိုင် အပြစ်ကမ်း၍ အလုံးလှလှ အစိမ်း
(၃)ဖီး

အခြားပစ္စည်းများ - သပြေပန်း(၃)ခက်၊ စံပယ်၊ ခရေ၊ နှင်းဆီ၊ သဇင်၊ သစ်ခါ၊
ကွံကော်၊ သနပ်ခါး၊ ယုဇန၊ ပန်းမျိုးစုံ၊ ကွမ်းယာ(၃)
ယာ၊ အမွှေးတိုင်(၃)တိုင်၊ လက်ဖက်(၃)ထုပ်၊ ဖယောင်း
တိုင်(၃)တိုင်၊ ကန်တော့ပွဲပြင်ရန် ဇလုံ(၁)၊ သောက်
ထော်ရေ(၁)ခွက်၊ မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ(၇)ချပ်စီ၊ အမွှေးနံ့သာ
ရည်အဖြစ် နိုင်ငံခြားဖြစ် ရေမွှေး(သို့) နံ့သာဖြူရည်။

ပြင်ဆင်ပုံ - ဦးစွာ ပန်းများ၊ အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ ဇလုံတို့ကို သန့်စင်
သော ရေဖြင့် ဆေးကြောပါ။ ထို့နောက် အုန်းသီးကို
ဇလုံထဲတွင် ဖိနှောသောအခိုက် ထည့်ထားသော ငှက်ပျော
သီးများ အလယ်တွင် ထည့်မတ်တည်ငြိမ်အောင် ထား
ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းကို ဝေဆာအောင်ချိတ်၍

ဘေးသို့ ညီညာလှပအောင် ချထားပါ။ ငှက်ပျောသီး
 တစ်ဖီးစီတွင် သပြေ၊ ကွမ်းယာ၊ အမွှေးတိုင်၊ လက်ဖက်၊
 ထုပ်များ ညှပ်၍ စိုက်ထားပါ။ ပန်းမျိုးစုံကို ကန်တော့
 ပွဲ လှပအောင် မျှတစွာပြင်ဆင်ပါ။ အမွှေးနံ့သာရည်
 ပက်ဖျန်းပြီး ကန်တော့ပွဲ ရှေ့တွင် သောက်တော်ရေ
 (၁)ခွက်နှင့် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ(၇)ချပ်စီအား ပန်းကန်တစ်ခု
 တွင် ထည့်၍ လည်းကောင်း၊ စံပယ်၊ ခရေ၊ နှင်းဆီ
 စသော ပန်းများကို ခွေ၍ ပန်းကန် တစ်ခုတွင်
 လည်းကောင်း ထည့်၍၊ ဖယောင်းတိုင်(၃)တိုင် ထွန်း၍
 ဖယ်တော်ကြီးအား ပူဇော် ပသနိုင်ပါသည်။

တောင်ပြွန်းမင်းကြီးနှင့် တောင်ပြွန်းမင်းကလေးပွဲ

အလုံးထူး ကြွက်မြီးကောင်း အုန်းသီး(၁)လုံး၊ ဖီးကြမ်း(သို့) ရခိုင်
 ငှက်ပျောသီး အစိမ်း(၂)ဖီး၊ သပြေပန်း(၂)ခက်၊ စံပယ်ပန်းများနှင့် ဇေလုံ
 တို့ကို ရေဆေးပါ။

ဇေလုံထဲသို့ ငှက်ပျော(၂)ဖီးကို မျက်နှာချင်းဆိုင်ထည့်၍ အလယ်တွင်
 အုန်းသီးကို တည့်မတ်တည့်ငြိမ်အောင် ထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ခန်း
 များချိတ်၍ စေးသို့ လှပညီညာအောင် ချထားပါ။ သပြေပန်း၊ ကွမ်းယာ၊
 လက်ဖက်ထုပ်တို့ကို ငှက်ပျောသီးတစ်ဖီးစီတွင် (၁)ခုစီ ထိုးစိုက်ပါ။ အိန္ဒိယ
 အမွှေးတိုင်(၂)တိုင်စိုက်ပါ။ (တရုတ်အမွှေးတိုင် မသုံးရပါ။) နံ့သာရည်
 ကျဲကျဲ ပက်ဖျန်းပြီးလျှင် ကန်တော့ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်၍ ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ(၇)ချပ်စီကို ပန်းကန်ပြား တစ်
 ချပ်တွင်ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ကုလားအစားအစာများဖြစ်သော (ပလာ
 တာ၊ အယာကြော်၊ စမူဆာ၊ ဂျုလေဗီ၊ ဒံပေါက်၊ မလိုင်လုံး၊ မလိုင်ခွံ)
 စသည်တို့ကို မိမိ တတ်နိုင်သလောက် အနည်းငယ်စီ ပန်းကန်ပြားတို့
 ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ဘိုလပ်ရည်(သို့) အချိုရည်(၂)ပုလင်းကို အဖုံးဖုံး
 ၍လည်းကောင်း၊ စီးကရက်(၂)လိပ်ကို မီးညှိ၍လည်းကောင်း ပူဇော်ပသ
 နိုင်သည်။ ဖယောင်းတိုင်မီး ပူဇော်ပသနိုင်သည်။

မင်းညီနောင်ပွဲနှင့် ပပွားမယ်တော်ကြီးပွဲကို ရောယှက်၍ အတူတကွ
 ပူဇော်ပသ၍လည်းရပါသည်။ စုစုပေါင်း (၃)ပွဲပြင်ဆင်၍လည်း ဆက်သ
 ပူဇော်နိုင်ပါသည်။

တောင်တော်သခင်ပ (ပရှေ့ဥ)နှင့် တပည့်မစောခင်ပွဲပြင်ရန်

အလုံးလှလှ၊ ကြက်မြီးကောင်း၊ အုန်းသီး(၁)လုံး၊ ဖီးကြမ်း(သို့)ရခိုင်
ငှက်ပျောသီးအစိမ်း(၂)ဖီး၊ သပြေပန်း၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို ရေဆေးပါ။

ဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျောသီး (၂) ဖီးကို မျက်နှာချင်းဆိုင်ထည့်၍ အလယ်
တွင် အုန်းသီးထားပါ။ သပြေပန်း၊ ကွမ်းမာ၊ ဆက်ဖက်ထုပ်တို့ကို ငှက်
ပျောသီး (၂) ဖီးကြားတွင် ထိုးညှပ်ပါ။ အခြားပန်းများလည်း ၁၀၀၀
ဆာဆာဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ စံပယ်ပန်းကို အုန်းညှာတွင် ချိတ်၍
ဘေးသို့ လှပညီညာအောင် ချထားပါ။ နံ့သာဖြူရည်ကျွဲကျွဲ ပက်ဖျန်းပြီး
လျှင် ကန်တော့ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်၍ ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇) ချပ်စီအား ပန်းကန် (၁)
ချပ်တွင် ထည့်၍လည်းကောင်း၊ သစ်သီးစာစမျိုးမျိုးကို (၇) စိတ်စိတ်၍လည်း
ကောင်း၊ ထန်းလျက် (၇) တုံးကို ပန်းကန်ပြားများတွင်ထည့်၍လည်းကောင်း၊
ဖယောင်းတိုင် (၂) တိုင်ထွန်း၍ ပုဇော်ပသနီဝါသည်။

ပရှေ့ဥအတွက် (၁)ပွဲ၊ မစောခင်အတွက် (၁)ပွဲ၊ စုစုပေါင်း (၂)ပွဲ
တင်၍လည်း ပသနီဝါပါသည်။

မောင်ရင်မောင် နတ်ပွဲပြင်ရန်

အလုံးလှလှ၊ ကြက်မြီးကောင်းကောင်း၊ အုန်းသီး (၁) လုံး၊ ဖီးကြမ်း
(သို့)ရခိုင်ငှက်ပျောသီးစိမ်း(၂)ဖီး၊ သပြေပန်း (၂)ခက်၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို
ရေဆေးပါ။

ဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျော (၂) ဖီးကို မျက်နှာချင်းဆိုင်ထား၍ အလယ်
တွင် အုန်းသီးကို ထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းများကို ချိတ်၍ ဘေးသို့
လှပညီညာစွာ ချထားပါ။ ထို့နောက် သပြေပန်း (၁)ခက်စီကို ငှက်ပျောဖီး
(၁) ဖီးကြား၌ ထိုးညှပ်ပါ။ အမွေးတိုင်စိုက်ပါ။ နံ့သာဖြူရည်ကျွဲကျွဲ ပက်
ဖျန်းပြီးလျှင် ကန်တော့ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ(၇)ချပ်စီကို ပန်းကန်(၁)ချပ်တွင်
ထည့်၍လည်းကောင်း၊ မုန့်ကြာစေ့(၁)ပန်းကန်နှင့် ဖယောင်းတိုင်(၁)
တိုင်ထွန်း၍ ပုဇော်ပသရပါသည်။

မြင်းမြူရှင် (၄)ပါး ပွဲတင်ရန်

မြင်းမြူရှင် (၄)ပါးမှာ-

- ၁။ ယမား မြင်းမြူရှင်
- ၂။ ကနီ မြင်းမြူရှင်
- ၃။ ရွှေပြည်ရှင် မြင်းမြူရှင်
- ၄။ ရွှေစစ်သင် မြင်းမြူရှင်

စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ၎င်း မြင်းမြူရှင်နတ် (၄)ပါးအား ပူဇော် ပသရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ကန်တော့ပွဲ ပြင်ဆင်ရမည်။

အုန်း - အပြစ်အနာအဆာကင်း၍ ကြက်မြီးကောင်း၊ အလုံးလှလှ အုန်း(၁)လုံး

ငှက်ပျော - ဖီးကြမ်း (သို့) ရခိုဝိငှက်ပျောသီး အပြစ်ကင်းကင်း အစိမ်း (၂)ဖီး

အခြားပစ္စည်းများ - သပြေပန်း (၄)ခက်၊ စံပယ်ပန်း၊ ကွမ်းယာ (၄)ယာ၊ အမွှေးတိုင် (၄)တိုင်၊ မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇)ချပ်စီ သက်သတ်လွတ်ပဲဟင်း (၁)ခက်၊ ထန်းလျက် (၇)ခဲ၊ အမွှေးနံ့သာရည်၊ နေစာမြက်နှင့် မြင်းစားပဲ (၁)ပန်းကန့်၊ ကန်တော့ပွဲ ဇေယျ (၁)လုံး၊ ဖယောင်းတိုင် (၄)တိုင်။

ပြင်ဆင်ပုံ - ဦးစွာ အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ ပန်းများကို ရေစင်ကြယ်အောင် ဆေးကြောပါ။ ထို့နောက် ဆေးကြောပြီး ဇေယျထဲသို့ ငှက်ပျော (၂) ဖီးထည့်၍ နေရင်းတိုင်အုန်းသီးကို ထည့်မတ်အောင်ထားပါ။ အုန်းညှာတင်စံပယ်ပန်းကို ချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာလှပစွာ

ချထားပါ။ သပြေပန်း၊ ကွမ်းယာ၊ အမွေးတိုင်တို့ကို
 ငှက်ပျောသီး (၂)ဖီး တွင် ခွဲဝေကြားညှာ စိုက်ထူ
 ပါ။ မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇)ချပ်စီကို ပန်းကန်ပြားတွင်
 ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ထန်းလျက်(၇)ခဲကို ပန်းကန်
 ပြားတွင် ထည့်၍လည်းကောင်း၊ သက်သတ်လွတ်
 ပဲဟင်းကို ပန်းကန်တွင်ထည့်၍ လည်းကောင်း၊ ကန့်
 တော့ပွဲရွှေ တွင် ပြင်ဆင်ခင်းကျင်းထားရှိပြီး အမွေး
 နဲ့ သာရည် ယက်ဖျန်းကာ ပယောင်းတို့ (၄) တိုင်
 ထွန်းညှိပူဇော် ပသရမည်။

စီးတော်မြင်းအတွက် နေစာမြက်နှင့် မြင်းစားပဲ
 ကို ပန်းကန်တစ်ချပ်ဖြင့် သီးခြား ဆက်ပေးရမည်။

ကိုးမြို့ရှင် ပွဲတင်ရန်

ကိုးမြို့ရှင်ကန်တော့ပွဲ ပြင်ဆင်ရာ
 တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြင်ဆင်ရ
 မည်။

အုန်း - အလုံးလှ၊ ကြက်မြီး
 ကောင်း၊ အပြစ် အနာ
 အဆာ မရှိ အုန်းသီး
 (၁)လုံး။

ငှက်ပျော - ဖီးကြမ်း(သို့) ရခိုင်ငှက်ပျောသီးအစိမ်း အလုံးလှလှ
 (၉)ဖီး။

အခြားပစ္စည်းများ - သပြေပန်း(၉)ခက်၊ စံပယ်ပန်း၊ အမွေးတိုင်(၉)တိုင်၊
 ကွမ်းယာ(၉)ယာ၊ အမွေးနဲ့ သာအဖြစ် နိုင်ငံခြား
 ဖြစ် ရေမွေး(သို့)နဲ့ သာပြုရည်၊ ကန်တော့ပွဲပြင်ဆင်
 ရန် လှေတစ်လုံး။

ပြင်ဆင်ပုံ - ဦးစွာ အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ ပန်းနှင့် ဇလုံတို့ကို ရေစင်အောင် ဆေးကြောပါ။ ထို့နောက် ဇလုံထဲတွင် ငှက်ပျော (၃)ဖီးကို ဖိခနောက်ဆိုင်တင်ပါ။ ၎င်း (၃)ဖီး အပေါ်မှ ထပ်မံ၍ (၃)ဖီးကိုလည်းကောင်း၊ နောက်ထပ် (၃)ဖီးဖြင့် လည်းကောင်း အဆင့် (၃)ဆင့်ဖြင့် ငှက်ပျောသီး (၉)ဖီးတင်ပြီး အလယ်တွင် အုန်းသီးကို တည့်မတ်တည့်ငြိမ်အောင်ထားပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းများကို ချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာလှပစွာ စီ၍ချထားပါ။ သပြေပန်း (၉)ခက်၊ အမွှေးတိုင် (၉)တိုင်နှင့် ကွမ်းယာ (၉)ယာတို့ကို ငှက်ပျောသီး တစ်ဖီးလျှင် တစ်ခုကျစီညှပ်ပါ။ အမွှေးနံ့သာရည် ပက်ဖျန်းပြီး ကန်တော့ပွဲရွေ့တွင်၊ ငါးအမြီးစုံ၊ ခေါင်းစုံကြော် (၉)ကောင်၊ မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၉)ချပ်စီ၊ ထက်ဖက် (၉)ပုံ၊ သစ်သီး (လိမ္မော်၊ သရက်၊ ပန်းသီး) (၉)စိတ်၊ မုန့်လုံးရေပေါ် (၁)ပန်းကန်၊ ပဲပုပ် (၉)ပုံ၊ ခေါင်ရည် (၂)ခွက်နှင့် ဖခယောင်းတိုင် (၉)တိုင်ထွန်းညှိ၍ ပူဇော်ပသနိုင်သည်။

ကိုးမြို့ရှင်အထွက် ဆေးတံ၊ ဆေးဘူးနှင့် မီးခြစ်ပါ တစ်ပါတည်း ဆက်သရပါသည်။

ပုလဲဟင်္တပွဲပြင်နည်း

အလုံးထွားထွား၊ ကြွက်မြီးကောင်းကောင်းနှင့် အနာအဆာ ကင်းသော အုန်းသီး (၁)လုံး၊ ဖီးကြမ်း (၁)ရခိုင် ငှက်ပျောသီး အစိမ်း (၃)ဖီး၊ သပြေပန်း (၃)ခက်၊ စံပယ်ပန်းများကို ရေဖြင့် ဆေးကြောပါ။

သန့်ရှင်းသော ဇလုံပေါ်တွင် ငှက်ပျော (၃)ဖီးကို ဖိခနောက်ဆိုင်ထားကာ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို တည့်မတ်စွာထည့်ပါ။ စံပယ်ပန်းကို အုန်းသီးအညှာတွင် ချည်၍ တုလွှာပညီညာစွာ ချထားပါ။ သပြေပန်း တစ်ခက်စီ၊ အမွှေးတိုင်တစ်တိုင်စီ၊ ကွမ်းယာတစ်ယာစီကို ငှက်ပျောဖီးတိုင်း ကြားတွင် စိုက်ညှပ်ပါ။ ထို့နောက် နံ့သာဖြူရည်ကျဲကျဲကို ပက်ဖျန်းပေးပြီးပါက ပွဲပြင်ဆင်၍ ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် ရှမ်းအစားအစာများဖြစ်သော ရှမ်းခေါက်ဆွဲ၊ ပဲပုပ်၊ ခေါ်ပုတ်၊ တိုဟူးကြော်များ၊ လိမ္မော်သီးတို့ကို မိမိတတ်နိုင်သရွေ့ (၄)ပုံဆက်သပါ။ လက်ဖက်(၄)ပုံ ပုံ၍ တင်မြှောက်ပြီး၊ ဖယောင်းတိုင်(၄)တိုင် ထွန်းညှိ ပူဇော်ပသနိုင်ပါသည်။

ရေယဉ်ကတော်

မယ်တော်လေးပါး ပွဲတင်ရန်

မယ်တော် (၄)ပါး ဆိုသည်မှာ....

- ၁။ အရှေ့မယ်တော်
- ၂။ အနောက်မယ်တော်
(ရေယဉ်ကတော်)
- ၃။ တောစီမယ်တော်
- ၄။ မြောက်မယ်တော်

ဖြစ်သည်။ မယ်တော် (၄)ပါးအား ကန်တော့ပွဲ (၁)ပွဲတည်းဖြင့် ပူဇော် ပသ၍ ရသည်းသီးခြားခွဲ၍ ပူဇော်ပသ ရန် မလိုပေ။

အလုံးလှ၍ ကြက်မြီးကောင်းသော အုန်းသီး(၁)လုံး၊ ဖီးကြမ်း(သို့) ရခိုင်ငှက်ပျောသီး အစိမ်း(၂)ဖီး၊ သပြေပန်း (၂)ခက်၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို ရေပြင် ဆေးပါ။

သန့်စင်သော ဇလုံပေါ်တွင် ငှက်ပျော(၂)ဖီးကို မျက်နှာချင်းဆိုင် ထား၍ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို ထည့်မတ်စွာ ထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းကုံးများချိတ်၍ ဘေးသို့ညီညာစွာ ချထားပါ။ သပြေ၊ အမွှေးတိုင် (၂)တိုင်၊ ကွမ်း(၂)ယာတို့ကို တစ်ဖီးလျှင် တစ်ခက်၊ တစ်တိုင်၊ တစ်ယာစီ ငှက်ပျောသီးများကြား ထိုးညှပ်ပါ။ နံ့သာဖြူရည် ကျွဲကျဲပက်ဖျန်းပေးပြီး လျှင် ကန်တော့ပွဲ ပြင်ပြီပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် စားပွဲတစ်လုံးခင်း၍ ဂင်းစားပွဲပေါ်၌ ထမင်း (၄)မုန့်၊ ကန်၊ အမဲအူစုံ အသည်းစုံ၊ ကြက်မြစ်၊ ကြက်သည်းဆီပြန်ဟင်း (၄)ပန်း၊ ကန်၊ ကင်းချို (၄)ပန်း၊ ကန်၊ ရေ(၄)ဖန်ခွက်၊ မတ်စွေ(၄)စွေ (ရေဖန်ခွက်တည်းထည့်ထားပါ) မီးညှိပြီး ဆေးပေါ့လိပ် (၄)လိပ်၊ ဖယောင်းတိုင် (၄)တိုင် တို့ကို ထွန်းညှိပူဇော်ပြီး ဆက်သရမည်။

အမေဂျမ်း ပွဲတင်ရန်

အလုံးလှ၊ ကြက်မြီးကောင်းသော
 အုန်းသီး (၁)လုံး၊ မီးကြမ်း (သို့) ရခိုင်
 ငှက်ပျောအစိမ်း (၂) မီး၊ သပြေပန်း
 (၂) ခက်၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို ရေဖြင့်
 ဆေးပါ။

သန့်ရှင်းသောဇလုံတွင် ငှက်ပျော
 သီး (၂) မီးကို မျက်နှာချင်းဆိုင်
 ထား၍ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို
 တည့်တော်စူးထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင်

စံပယ်ပန်းများကို ချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာလှပစွာ ချထားပါ။ သပြေ (၂)
 ခက်၊ အမွေးတိုင် (၂) တိုင်၊ ကွမ်းယာတို့ကို ငှက်ပျောတစ်ဖီးလျှင် တစ်ခက်၊
 တစ်တိုင်၊ တစ်ယာစီဖြင့် ငှက်ပျောသီးအကြား ထိုးညှပ်ပါ။ နံ့သာဖြူရည်
 ကျွဲကျွဲ ပက်ဖျန်းပေးပြီးပါက ကန်တော့ပွဲ ပြင်၍ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် ကြက်မြစ်၊ ကြက်သည်း ပြုတ်ကြွေ၊ ငါးသလောက်
 ဥကြွေ၊ ထန်းရည်တစ်မြွှာနှင့် ဆေးပေါ့လိပ်၊ သက်ဖက်ပန်းကန်များထား၍၊
 ဖယောင်းတိုင် ထွန်းပြီး ပူဇော်ပသနိုင်ပါသည်။

ပြေထယ်ပြင် မောင်နှမ ပွဲတင်နည်း

ပြေလည်ပြင် မောင်နှမအား တစ်
 ပါးလျှင် ကန်တော့ပွဲ (၁) ပွဲစီနှင့် စုစု
 ပေါင်း (၂) ပွဲ တစ်ပြိုင်တည်း တင်
 မြှောက် ပသ ရသည်။ နေထွက်ချိန်
 (နံနက်စောစော) တင်မြှောက် ပသရ
 သည်။

အလုံးလှ၊ ကြက်မြီးကောင်း အုန်း
 သီး (၁)လုံး၊ မီးကြမ်း (သို့) ရခိုင်
 ငှက်ပျောသီး အစိမ်း (၂) မီး၊ သပြေ
 (၂) ခက်၊ စံပယ်ပန်းများကို ရေဆေး

သန့်ရှင်းသော ဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျောသီး(၂) ဖီးကို မျက်နှာချင်းဆိုင် ထားကာ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို တည့်မတ်စွာထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းများချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာလှပစွာချထားပါ။ သပြေ၊ အမွှေးတိုင်၊ ကွမ်းယာတစ်ခုစီကို ငှက်ပျောသီး တစ်ဖီးစီတွင် ထိုးညှပ်ပါ။ အမွှေးနံ့သာ ဖြူရည် ပက်ဖျန်းပြီးပါက ပွဲတင်ရန် အဆင့်ဖြစ်ပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် စားပွဲအဖြစ် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇)ချပ်စီ (၁) ပန်းကန်၊ ငါး အမြီးစုံ၊ ခေါင်းစုံ(၇)ကောင်ကြော် (၁)ပန်းကန်၊ မုန့်လုံး ရေပေ(၁) ပန်းကန်၊ မုန့်ကြာစေ့ (၁)ပန်းကန်၊ သောက်တော်ဇေ (၁) ခွက်နှင့် ရှမ်းအစားအစာ အနည်းငယ်စီ ပသတင်မြှောက် ပူဇော်နိုင်သည်။
ဖယောင်းတိုင် (၄)တိုင် (သို့) (၂) တိုင် ထွန်း၍ ပူဇော်နိုင်သည်။

နံကရိုင်းမယ်တော်ကြီး ပွဲတင်နည်း

အလုံးလှူကြွက်မြီးတောင်း အုန်းသီး(၁) လုံး၊ ဖီးကြမ်း(သို့)ရခိုင်ငှက်ပျောသီးအစိမ်း (၂)ဖီး၊ သပြေ(၂)ခက်၊ စံပယ်ပန်းများကို ရေဆေးပါ။

သန့်ရှင်းသော ဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျောသီး (၂) ဖီးကို မျက်နှာချင်းဆိုင် ထားကာ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို တည့်မတ်စွာထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းများ ချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာလှပစွာ ချထားပါ။ သပြေ ခက်၊ အမွှေးတိုင်၊ ကွမ်းယာ တစ်ခုစီကို ငှက်ပျောသီးတစ်ဖီးစီ ကြား၌ ထိုးညှပ်ပါ။ အမွှေးနံ့သာဖြူရည် ပက်ဖျန်းပြီးပါက ကန်တော့ပွဲပြင်၍ ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲ ရှေ့တွင် စားပွဲအဖြစ် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇)ချပ်စီကို (၁)ပန်းကန်၊ မုန့်လုံးရေပေ(၁)၊ မုန့်ကြာစေ့၊ မုန့်ပက်ထုပ်၊ ကောက်ညှင်း ပေါင်း တစ်မျိုးစီ အနည်းငယ်ကို ပန်းကန်ပြားလေးတစ်ခုစီတွင် ထည့်၍ ဆက်သနိုင်ပါသည်။ ငါးအရှင် (၂)ကောင်ကို ဇလုံတစ်ခုစီတွင် ထည့်၍

လည်းကောင်း၊ ငါးအသေ(၂)ကောင်ကို အမြီးစုံခေါင်းစုံကြော်၍လည်း
တောင်း၊ (မှတ်ချက်၊ ငါးကြော်ရာတွင် မပွန်းရ၊ ဆားမထည့်ရ၊ အကြေးခွံ
မသင်ရ) ပန်းကန်ပြားကြီးတစ်ချပ်တွင် တင်၍လည်းကောင်း၊ ကညွတ်သုပ်၊
လက်ဖက်သုပ် ပန်းကန်ပြားနှင့် စုံလင်စွာ ဆက်သရမည်၊ ဖယောင်းတိုင်
(၁)တိုင် ထွန်းညှိ၍ ပူဇော်နိုင်သည်။

ကိုအောင်နိုင် နတ်ပွဲပြင်ရန်

အလုံးလှ ကြွက်မြီးကောင်း အုန်း
သီး (၁) လုံး၊ ဖိးကြမ်း (သို့) ရခိုင်
ငှက်ပျောသီးအစိမ်း (၂)ဖီး၊ သပြေ
ပန်း (၂)ခက်၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို ရေ
ဆေးပါ။

သန့်ရှင်းသောဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျော
သီး (၂)ဖီးအား မျက်နှာချင်းဆိုင်
ထား၍ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို
တည့်မတ်စွာ ထားပါ။ အုန်းညှာတွင်

စံပယ်ပန်းများချိတ်၍ စားသို့ညီညာစွာ ချထားပါ။ သပြေပန်း(၂)ခက်၊
အမွှေးတိုင်(၂)တိုင်နှင့် ကွမ်းယာ(၂)ယာတို့ကို ငှက်ပျောသီး တစ်ဖီးစီ၏
ကြားတွင် မျှတစွာ ထိုးညှပ်ပါ။ နံ့သာဖြူရည် (သို့) ရေမွှေးပက်ဖုန်းဖြင့်
ပါက ကန်တော့ပွဲပြင်၍ ဖြီးပါပြီ။

ကန်းတော့ပွဲရှေ့တွင် စားပွဲအဖြစ် အရက်(၁)ပုလင်း(သို့) ဖန်ခွက်
(၁)ခွက်ကို လည်းကောင်း (သို့) ထန်းရည် တစ်မြွှကို လည်းကောင်း
သောက်တော်ရေ(၁)ခွက်၊ ပဲကြီးလှော်(၁)ပန်းကန်ဖြင့် တင်မြှောက်၍
ဖယောင်းတိုင်(၁)တိုင် ထွန်းညှိပူဇော်နိုင်ပါသည်။

ဦးညိုကြီး တင်ရန်

ကျော် (၄) ကျော်အား တင်
မြောက် ပသပြီးသော စားပွဲမှ ကြက်
ကြော် အနည်းငယ်၊ အရက်အနည်း
ငယ်တို့ကို လက်ပန်းတစ်ခုတွင် ထည့်၍
နေဝင်ချိန်တွင် အိမ်ခြံ ဝင်းတောင့်
တစ်နေရာ၌ စုန်ပစ်ရပါသည်။

ကျော် (၄) ကျော် ပွဲပြင်နည်း

ပခန်းကိုကြီးကျော် ပွဲပြင်နည်း

အလုံးလှလှ၊ ကြက်မြီးစောင်းကောင်း၊ ဆုန်းသီး
(၁)လုံး၊ (မီးကြမ်း(သို့)ရခိုင်ငှက်ပျောသီးအစိမ်း(၂)ပီး၊
သပြေပန်း (၂)ခက်၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို ရေဆေးပါ။

ဇလုံသန့်သန့်ထဲသို့ ငှက်ပျော(၂)ပီးအား မျက်နှာချင်းဆိုင်ထား၍
အလယ်တွင် ဆုန်းသီးကို တညှိမက်စွာထည့်ပါ။ ဆုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်း
များချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာလှပစွာ ချထားပါ။ သပြေပန်း (၂)ခက်၊
အမွှေးတိုင်(၁)တိုင်နှင့် ကမ်း (၂)ယာတို့ကို ငှက်ပျောသီး(၂) ပီးအား
မျှတစွာခွဲဝေ၍ ထိုးညှပ်ပါ။ နံ့သာဖြူရည် ပက်ဖျန်းပြီးပါက ကန်တော့ပွဲ
ပြင်၍ ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် စားပွဲအဖြစ် ကြက်ခကြော်(၄)ကောင်၊ အရက်
(၄)ပုလင်း၊ ပန်ခွက် (၄)ခွက်၊ အချိုချည် (၄)ပုလင်း၊ လက်ဖက်ရည်
(၁)ပန်းကန်နှင့် ဖေသောင်းတိုင် (၄)တိုင် ထွန်းညှိပူဇော်ပသနိုင်ပါသည်။

၂၂၀

မြန်မာ့ပိရီပလာမလော့ နတ်သမိုင်း

ပဏ္ဍိပယ် ပွဲပြင်ရန်

အလုံးလုံး ကြွက်မြီးကောင်း အုန်းသီး (၁)လုံး၊ ဖီးကြမ်း (သို့) ရခိုင်ငှက်ပျောသီး အစိမ်း (၂) ဖီး၊ သပြေပန်း၊ စံပယ်ပန်း၊ နှင်းဆီပန်းတို့ကို ရေဆေးပါ။

ဆေးကြောထားသော ဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျော (၂) ဖီး မျက်နှာချင်း ဆိုင် ထည့်၍ အလယ်တွင် အုန်းသီးထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းများ ချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာ လှပစွာ ချထားပါ။ သပြေပန်း (၂)ခက်၊ အမေးတိုင် (၂) တိုင်၊ ကွမ်း (၂) ယာနှင့် နှင်းဆီပန်းတို့ကို ငှက်ပျော (၂) ဖီး အား ခွဲဝေ၍ ထိုးညှပ်ပါ။ နံ့သာဖြူရည် ပက်ဖျန်းပြီးပါက ပွဲပြင်၍ ပြီးပါပြီ။

စားပွဲအဖြစ် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇) ချပ်စီကို ပန်းကန်တစ်ခုတွင် လည်းကောင်း၊ သစ်သီးစုံ (ပန်းသီး၊ လိမ္မော်သီး၊ သရက်သီး၊ ကျွံကောသီး) တစ်မျိုး နှစ်မျိုးကို စိတ်၍ ပန်းကန်တစ်ချပ်တွင် ထည့်၍ ဖယောင်းတိုင် (၁) တိုင် ထွန်းပြီး ပူဇော် ပသနိုင်သည်။

ကရင်မောင်နှမ ပထီးနှင့် အဖိုး ပွဲတင်ရန်

အလုံးလုံး ကြွက်မြီးကောင်း အုန်းသီး (၁)လုံး၊ ဖီးကြမ်း (သို့) ရခိုင်ငှက်ပျောသီး အစိမ်း (၂) ဖီး၊ သပြေပန်း (၂) ခက်၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို ရေဆေးပါ။

သန့်ရှင်းသောဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျော (၂) မီးအား မျက်နှာချင်းဆိုင် ထား၍ အလယ်တွင် အုန်းသီးကို တည့်မတ်စွာ ထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းများချိတ်၍ ဘေးသို့ညီညာလှပစွာ ချထားပါ။ သပြေ (၂) ခက်၊ အမွှေးတိုင် (၂) တိုင်၊ ကွမ်း (၂) ယာတို့ကို ငှက်ပျော (၂) မီးအား မျှတစွာ ခွဲ၍ ထိုးညှပ်ပါ။ နံသာဖြူရည် ပံက်ဖျန်းပြီးပါက ပွဲပြင်၍ ပြီးပါပြီ။

စားပွဲအဖြစ် ကန်တော့ပွဲရွှေ့တွင် ကြက်ဖို၊ ကြက်မ (၂) ကောင် ကြော်၍ ပန်းကန်ပြား (၁) ချပ်တွင် ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ခေါင်ရည် (၂) ခွက်၊ လက်ဖက် (၁) ပန်းကန်ထဲတွင် (၂) ပုံ ပုံ၍ လည်းကောင်း၊ (ဘူး၊ ဖရုံ၊ သခွား၊ အင်ဥ၊ မြောက်ဥ) ရနိုင်သရွေ့ အနည်းငယ်ကို ပန်းကန်ပြား (၁) ချပ်တွင် ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ဖယောင်းတိုင် (၂) တိုင် ထွန်း၍ ပူဇော်ပသနိုင်ပါသည်။

ပြည် ကန်တော်မောင်နွမ ပွဲပြင်နည်း

အလုံးလှ၊ ကြက်မြီးကောင်း အုန်းသီး (၁) လုံး၊ မီးကြမ်း (သို့) ရခိုင် ငှက်ပျောသီးအစိမ်း (၂) မီး၊ သပြေပန်း (၂) ခက်၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို ရေဆေးပါ။

သန့်ရှင်းသောဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျောသီး (၂) မီးအား မျက်နှာချင်းဆိုင် ထည့်၍ အလယ်တွင် အုန်းသီးထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းများ ချိတ်၍ ဘေးသို့ လှည့်ညီညာစွာ ချထားပါ။ သပြေပန်း (၂) ခက်၊ အမွှေးတိုင် (၂) တိုင်၊ ကွမ်း (၂) ယာ၊ နှင်းဆီပန်းများကို ငှက်ပျောသီး (၂) မီးအား ခွဲဝေ၍ စိုက်ညှပ်ထားပါ။ နံသာဖြူရည် ကျွဲကျွဲ ပံက်ဖျန်းပြီးပါက နံတော့ပွဲပြင်၍ ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရွှေ့တွင် စားပွဲအဖြစ် အစ်ကိုတော်အတွက် အမဲသားအကျက်၊ တတ်နိုင်သရွေ့ (၁) ပန်းကန်၊ နမတော်အတွက် အမဲသားအစိမ်း တတ်နိုင်သရွေ့ (၁) ပန်းကန်၊ လက်ဖက် (၂) ပုံ ပုံ (၁) ပန်းကန်၊ သောက်တော်ရေ (၂) ခွက်နှင့် ဖယောင်းတိုင် (၂) တိုင် ထွန်းညှိ ပူဇော်ပသရပါမည်။

မဇ္ဇိမကောင်

သခင်မ မဇ္ဇိမကောင်သူ ပွဲပြင်ရန်

အလုံးလှ၊ ကြက်မြီးကောင်း
 အုန်းသီး (၁) လုံး၊ ဖီးကြမ်း (သို့)
 ရခိုင်ငှက်ပျောသီး အစိမ်း (၂) ဖီး၊
 သပြေပန်း၊ စံပယ်ပန်း၊ နှင်းဆီပန်း
 တို့ကို ရေဆေးပါ။

၊ ဆေးကြောထားသော ဇလုံထဲသို့
 ငှက်ပျော (၂) ဖီးကို မျက်နှာချင်း
 ဆိုင်ထားကာ အလယ်တွင် အုန်းသီး
 ထည့်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်း
 များ ချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာလှပစွာ

ချထားပါ။ သပြေပန်း (၂) ခက်၊ အမွှေးတိုင် (၂) တိုင်၊ ကွမ်း (၂) ယာ
 နှင့် နှင်းဆီပန်းတို့ကို ငှက်ပျော (၂) ဖီးအား မျှတစွာ ခွဲဝေစိုက်ညှပ်ထား
 ပါ။ နံ့သာဖြူရည်ကျကျ ပက်ဖျန်းပြီးပါက ကန်တော့ပွဲပြင်၍ ပြီးပါပြီ။

စားပွဲအဖြစ် ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇) ချပ်စီအား
 ပန်းကန် (၁) ခုတွင်ထည့်၍ လည်းကောင်း၊ လက်ဖက်ပန်းကန်နှင့် သစ်
 သီးမျိုးစုံ အနည်းငယ်စီအား စီစစ်၍ လည်းကောင်း ဖယောင်းတိုင် (၁)
 တိုင် ထွန်းညှိ၍ ပူဇော် ပသနိုင်ပါသည်။

BURMESE CLASSIC

ညောင်ချင်းအိုနတ် ပွဲပြင်ရန်

အလှဆုံး၊ ကြက်မြီးကောင်း အုန်းသီး (၁) လုံး၊
 ရခိုင် (သို့) ဖီးကြမ်းငှက်ပျောသီးအစိမ်း (၂) ဖီး၊ သပြေ
 (၂) ခက်၊ စံပယ်ပန်းကုံးများကို ရေဆေးပါ။

ဆန်ရှင်းသော ဇလုံထဲသို့ ငှက်ပျော (၂) ဖီးအား
 မျက်နှာချင်းဆိုင်ထည့်၍ အလယ်တွင် အုန်းသီးကိုထည့်
 ပါ။ စံပယ်ပန်းများကို အုန်းညှာတွင် ချိတ်၍ ဘေးသို့ လှပ ညီညာစွာ
 ချထားပါ။ သပြေ (၂) ခက်၊ အမွှေးတိုင် (၂) တိုင်၊ ကွမ်း (၂) ယာတို့ကို
 ငှက်ပျော (၂) ဖီးအား ခွဲဝေ၍ ထိုးညှပ်ပါ။ နံ့သာဖြူရည်ကျကျ ပက်
 ဖျန်းပြီးပါက ပွဲပြင်၍ ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် ထမင်းဦးပေါင်း (၁) ပန်းကန်၊ ကြက်သား ဆီပြန်ဟင်း (၁) ခွက်၊ သောက်ဆော်ရေး (၁) ခွက်နှင့် ဖယောင်းတိုင် (၁) တိုင် ထွန်း၍ ပူဇော် ပသနိုင်ပါသည်။

လေးကျွန်းမောင်မောင်-မိမိ-ရှင်စေတီလေးနတ်

လေးကျွန်းမောင်မောင်
(ဇွေးလေးနတ်) ပွဲပြင်ရန်

အလုံးလှ၊ ကြွက် မြီး ကောင်း
အုန်းသီး (၁) လုံး၊ ရခိုင် (သို့)
ဖီးကြမ်းငှက်ပျောအစိမ်း (၂)ဖီး၊
သပြေ နှစ်ခက်၊ စံပယ်ပန်းများကို
ရေဆေးပါ။

သန့်ရှင်းသောဇလုံတွင် ပွဲပြင်
ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းများ
ချိတ်၍ ဘေးသို့ ညီညာစွာ ချထား
ပါ။ သပြေ (၂)ခက်၊ အမွှေးတိုင်
(၂) တိုင်၊ ကွမ်း (၂) ယာတို့ကို
ငှက်ပျော (၂) ဖီးအား ခွဲဝေ

ထိုးညှပ်ပါ။ နံ့သာဖြူရည်ကျွဲကျွဲ ပက်ဖျန်းပြီးပါက ပွဲပြင်ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇)ချပ်စီအား ပန်းကန် (၁)
ခုတွင် ထည့်၍ လည်းကောင်း၊ ကောက်ညှင်းပေါင်း (၁) ပန်းကန်၊ လက်ဖက်
(၁) ပန်းကန်၊ ပဲလော် (၁) ပန်းကန်၊ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း (၁) ခွက်၊
စီးကရက်မီးညှိပြီး (၁) လိပ်၊ ဘောလုံး (၁) လုံးနှင့် ဖယောင်းတိုင် (၁) တိုင်
ထွန်း၍ ပူဇော်ပသတင်မြောက်ရမည်။

ပဏိစည်သူမင်း ပွဲပြင်ရန်

အလုံးလှ ကြွက်မြီးကောင်း အုန်းသီး (၁) လုံး၊ ရခိုင်
(သို့) ဖီးကြမ်းငှက်ပျောသီး အစိမ်း (၂)ဖီး၊ သပြေ
(၂) ခက်၊ စံပယ်ပန်း တို့ကို ရေဆေးပါ။

ဇလုံသန့်သန့်ပေါ်တွင် ပွဲပြင်ပါ။ အုန်းညှာတွင်
စံပယ်ပန်းများချိတ်၍ ဘေးသို့ လှပညီညာစွာ ချထား
ပါ။ သပြေ (၂)ခက်၊ အမွှေးတိုင် (၂)တိုင်၊ ကွမ်း (၂)
ယာတို့ကို ငှက်ပျောသီး (၂)ဖီးအား ခွဲဝေ၍ ကြား၌ ထိုးညှပ်ပါ။ နံ့သာဖြူ
ရည်ကျွဲကျွဲ ပက်ဖျန်းပြီးပါက ကန်တော့ပွဲပြင်၍ ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇)ချပ်စီ (၁)ပန်းကန်၊ လက်ဖက် (၁)ပန်းကန်၊ မုန့်ကြာစေ့ (၁)ပန်းကန်၊ ကောက်ညှင်းပေါင်း (၁)ပန်းကန်နှင့် ဖယောင်းတိုင် (၁)တိုင် ထွန်း၍ ပူဇော်ပသရမည်။

တပည့် ဗိုလ်ပြည့်အတွက်မူ ထန်းရှည်တစ်ခွက်(၁)မြူ၊ (သို့) အရက် (၁)ပုလင်း (သို့) တစ်ဖန်ခွက်၊ ကြက်ကြော် တစ်ကောင်နှင့် ဖယောင်းတိုင် (၁)တိုင်ထွန်း၍ မဏိစည်သူမင်းကန်တော့ပွဲ စားပွဲထက် နိမ့်စွာထား၍ ပူဇော် ပသရမည်။

ရှင်ကုန်း ရှင်ကူ ပွဲပြင်ရန်

အလုံးသု၊ ကြက်မြီးကောင်း အုန်းသီး (၁)လုံး၊ ရခိုင် (သို့) ဖီးကြမ်း ငှက်ပျောသီး အစိမ်း (၂)ဖီး၊ သပြေ (၂)ခက်၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို ရေဆေးပါ။

ဇလုံသန့်သန့်ပေ၍ တွင်ကန်တော့ပွဲပြင်ပါ။ အုန်းညှာတွင် စံပယ်ပန်းများချိတ်ပြီး ဘေးသို့ ညီညာလှပစွာ ချထားပါ။ သပြေ(၂)ခက်၊ အမွှေးတိုင်(၂)တိုင်၊ ကွမ်း(၂)ယာတို့ကို ငှက်ပျောသီးများကြား ထိုးညှပ်ပါ။ နံ့သာဖြူရည်ကျဲကျဲ ပက်ဖျန်းပေးပြီးပါက ကန်တော့ပွဲပြင်၍ ပြီးပါပြီ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇)ချပ်စီ (၁)ပန်းကန်၊ လက်ဖက်(၁)ပန်းကန်၊ ကောက်ညှင်းပေါင်း (၁)ပန်းကန်၊ အုန်းသီးစိတ်(၇)စိတ်(၁)ပန်းကန်၊ ထန်းလျက် (၇)လုံး (၁)ပန်းကန်နှင့် ဖယောင်းတိုင် (၂)တိုင် ထွန်း၍ ပူဇော်ပသနိုင်ပါသည်။

ဦးဖိုးတူ ပွဲပြင်ရန်

အလုံးလှ၊ ကြက်မြီးကောင်း အုန်းသီး (၁)လုံး၊ ဖီးကြမ်း (သို့) ရခိုင်ငှက်ပျောသီး အစိမ်း (၂)ဖီး၊ သပြေပန်း(၂)ခက်၊ စံပယ်ပန်းတို့ကို ရေဆေးပါ။ အထက်ပါ ကန်တော့ပွဲများ ပြင်နည်းအတိုင်း ပြင်ဆင်ပါ။

ကန်တော့ပွဲရှေ့တွင် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီ (၇)ချပ်စီ (၁)ပန်းကန်၊ မုန့်မျိုးစုံ အနည်းငယ်စီနှင့် ဆောက်တော်ရေ (၁)ခွက်၊ ကြိမ် (၁)ချောင်း၊ လွယ်ဆိတ်(၁)လုံး ဆက်သ၍ ဖယောင်းတိုင် (၁)တိုင် ထွန်းညှိ၍ ပူဇော်ဆက်သ တင်မြှောက်နိုင်သည်။

နမေကဿ ဘဂဝတော အရဟတေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

အနန္တ (၅) ပါး ကန်တော့ပွဲပြင်နည်း

အနန္တအနန္တ (၅) ပါးဖြစ်သော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာသမားတို့အား အစဉ်အမြဲ ဦးထိပ်ထားလေးစားရှိခူးမှုဖြင့် ကန်တော့ပွဲ (၅) ပွဲ ပြင်ဆင်ထား၍ ဗုဒ္ဓဇော်ရမည်ဖြစ်သည်။

ကန်တော့ပွဲများ ပြင်ဆင်ရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

(က) အုန်းသီး - အပြစ်ကင်းစင်သော ကြက်မြီးကောင်းကောင်း တစ်ရောင်တည်း အုန်းသီး (၅) လုံး

(ခ) ငှက်ပျောသီး - ငှက်ပျောမျိုးစုံထဲမှ မိမိ တတ်နိုင်သော ငှက်ပျောတစ်မျိုး၏ အပြစ်ကင်းစင်သော ငှက်ပျောဖီး (၁၅) ဖီး၊ (ကန်တော့ပွဲ ၅ ပွဲအတွက်)

(ဂ) အခြားပစ္စည်းများ - တံခွန်၊ ကုက္ကား၊ မုလေးပွား (၅) စုံ၊ သပြေပန်း (၂၅) ခက်၊ အမွှေးတိုင် (၂၅) တိုင်၊ ကုန်း (၂၅) ယာ၊ စပယ် (၂၅) ကုံး၊ အမွှေးနွဲ့ သာအဖြစ် နိုင်ငံခြားသုံး ရေမွှေး (သို့) ကရမက်၊ နံ့သာဖြူ၊ ကန်တော့ပွဲ ပြင်ဆင်ရန် ကြွေလှေ့ (သို့) နိုးတောင်း (သို့) ဝါးတောင်း (၅) လုံး၊ ပယောင်းတိုင် (၂၅) တိုင်

(ဃ) မြင်ဆင်ပုံ - ရှေးဦးစွာ သန့်စင်သောရေဖြင့် ကန်တော့ပွဲ ပြင်ဆင်ရန်အတွက် ဝယ်ယူထားသော အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ ပန်း၊ လှေတို့ကို စင်ကြယ်အောင် ဆေးကြောရမည်။ ထို့နောက် ကန်တော့ပွဲတစ်ခုစီအတွက် လှေအတွင်း

မြန်မာ့ပုံနှိပ်စာပေလောက နတ်သမိုင်း

ငှက်ပျောသီး (၃) မီး၊ စီးပို့ခနောက်ဆိုင် ထား၍
အလယ်တွင် အုန်းသီးကို ထည့်မက်တည်ငြိမ်အောင်
ထားရမည်။ စံပယ် (၅) ကိုးကို အုန်းသီး အညှာတွင်
ချိတ်၍ ဘေးသို့ညှိညှာထူပစ္စာ ချထားရမည်။ တံခွန်၊
ကုက္ကာ၊ မုလေးပွား (၁) စုံနှင့် သပြေပန်း(၅)ခက်၊
ကုမ်း(၅)ယာတို့ကို ငှက်ပျော (၃) မီးကြားတွင်
မျှတစွာ စိုက်ညှပ်ထားပါ။ ထို့နောက် အသင့်သွေး
ဖျော်ထားသည့် အမွှေးနံ့ အာရည်အား ကန်တော့ပွဲ
သို့ပက်ဖျန်းပြီး ရှေ့တွင် ဗယောင်းတိုင်(၅)တိုင်မီးညှို့
စိုက်ထူပူဇော်ပါ။ ကန်တော့ပွဲ အင်၍ ရပါပြီ။ ကန်
တော့ပွဲ (၅)ပွဲအား တစ်ပြိုင်တည်း ပွဲတင်ရပါမည်။

အနုစုံ (၅) ပါး ကန်တော့ပွဲပြင်နည်း၊တင်ရပ်

ထမီပြုရန်။ အဆိုပါနည်းမှာ ငွေကြေးမပြည့်စုံ ချို့တဲ့သူများအတွက်
ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ပထမနည်းအတိုင်း ပြင်ဆင်ပုံတူညီသော်လည်း ငှက်ပျောသီး (၃)မီး
အစား (၅)မီးဖြင့် ပြင်ဆင်၍ ကန်တော့ပွဲ (၅) ပွဲအစား (၁) ပွဲတည်း
ဖြင့်သာ ပင့်မြှောက် ပူဇော်နိုင်ပါသည်။